

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΗ' - ΤΕΥΧΟΣ 2 - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2011
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Κλάδου Ἐκδόσεων τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Ἑπιχειρήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κηφισίας κ. Κύριλλος

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΞΙΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ: Κωνσταντῖνος Χολέβας

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΔΟΚΙΜΙΩΝ: Κωνσταντῖνος Χολέβας, Λίτσα Ἰ. Χατζηφώτη, Βασίλειος Τζέρπος, Δρ Θ.

ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ: Ν. Κάλτζιας, Ἰασίου 1 - 115 21 Ἀθήνα, Τηλ.: 210-7272.356 - Fax 210-7272.380.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ: Ἰωάννου Γενναδίου 14, 115 21, ΑΘΗΝΑ Τηλ: 210 72.72.253, Fax: 210 72.72.251
<http://www.ecclesia.gr> e-mail: periodika@ecclesia.gr

Γιὰ τὴν ἀποστολὴ ἀνακοινώσεων καὶ εἰδήσεων ἀπευθύνεσθε:

- γιὰ τὸ περιοδικὸ ΕΚΚΛΗΣΙΑ: periodika@ecclesia.gr
- γιὰ τὸ περιοδικὸ ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ: efimerios@ecclesia.gr • γιὰ τὸ περιοδικὸ ΘΕΟΛΟΓΙΑ: theologia@ecclesia.gr

Περιεχόμενα

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ	68
ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ	
Περί τῶν Ἱερατικῶν Κλίσεων	69
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ	
Διαμαρτυρία πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς κ. Μπαρόζο	71
ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ	
Ἡ ἕκτακτη Σύγκληση τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.....	73
<i>Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου,</i>	
Προσφώνησις στὴν Ἑκτακτη Σύγκληση τῆς Ι.Σ.Ι.	75
<i>Σεβ. Μητροπολίτου Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Σεραφεῖμ,</i>	
Ἀντιφώνησις στὴν Ἑκτακτη Σύγκληση τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας	76
<i>Σεβ. Μητροπολίτου Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ,</i>	
Εἰσήγησις ἐνώπιον τοῦ Σώματος τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας	
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.....	77
ΟΜΙΛΙΑΙ	
<i>Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου καὶ Ἱκαρίας κ. Εὐσεβίου,</i>	
Ἐπιμνημόσυνος Λόγος στὸν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο	83
ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ	
Ὁ ἐορτασμός τῆς μνήμης τοῦ Ἁγίου Φωτίου	87
<i>Παναγιώτου Ὑφαντῆ,</i>	
Οἱ χειρισμοὶ τοῦ κακοῦ στή θεολογικὴ σκέψη τοῦ ἱεροῦ Φωτίου	89
ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ	
Ἡ εἰρηνικὴ ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου	
στό Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας	99
<i>Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου,</i>	
Ἀντιφώνησις πρὸς τὸν Πατριάρχη Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιο	107
ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ	
<i>Κωνσταντίνου Β. Ζορμπᾶ,</i>	
Ἡ ὀρθοξεία στὴν Εὐρώπη καὶ στίς Ἠνωμένες	
Πολτεῖες Ἀμερικῆς (Η.Π.Α.)	110
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	116
ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ.....	136
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ	139
ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ	144

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟΝ

Σ

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΤΕΥΧΟΣ τοῦ περιοδικοῦ ΕΚΚΛΗΣΙΑ δημοσιεύουμε τὴν Ἐγκύκλιο περὶ τῶν Ἱερατικῶν Κλίσεων, ἡ ὁποία θὰ ἀναγνωσθεῖ στοὺς Ἱερούς Ναοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν Γ' Κυριακὴ τῶν Νηστειῶν.

Δημοσιεύουμε ἐπίσης τὴν ἐπιστολὴ διαμαρτυρίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πρὸς τὸν Πρόεδρο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς κ. Μπαρόζο γιὰ τὴ χρηματοδότηση ἑνὸς ἡμερολογίου, τὸ ὁποῖο ἀγνοεῖ τὶς Χριστιανικὲς ἑορτές.

Στὴν ἐνότητα ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ θὰ διαβάσετε τὶς εἰσηγήσεις, οἱ ὁποῖες παρουσιάσθησαν κατὰ τὴν Ἑκτακτὴ Σύνοδο τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στίς 17 Ἰανουαρίου 2011.

Στὴν ἐνότητα τῶν ΟΜΙΛΙΩΝ παραθέτουμε τὸν Ἐπιμνημόσυνο Λόγο τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου καὶ Ἱκαρίας κ. Εὐσεβίου κατὰ τὸ τριετές μνημόσυνο τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Χριστοδούλου.

Στὰ ΣΥΝΟΔΙΚΑ ΑΝΑΛΕΚΤΑ θὰ διαβάσετε λεπτομέρειες γιὰ τὸν ἐπίσημο Συνοδικὸ ἑορτασμὸ τῆς μνήμης τοῦ ἱεροῦ Φωτίου καὶ τὴ σχετικὴ ὁμιλία τοῦ Ἐπίκ. Καθηγητοῦ κ. Παναγιώτου Ὑφαντῆ.

Στὸ ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΕΠΙΣΚΕΨΕΩΣ παρουσιάζουμε τὴν εἰρηνικὴ ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου στό Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας (24-31 Ἰανουαρίου 2011).

Στὴν ἐνότητα ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ δημοσιεύουμε τὴν ἔκθεση τοῦ Δρος Κωνσταντίνου Ζορμπᾶ πρὸς τὴ Διαρκῆ Ἱερά Σύνοδο, μέ θέμα: «Ἡ θρησκεία στὴν Εὐρώπη καὶ στίς Ἠνωμένες Πολιτεῖες τῆς Ἀμερικής».

Ἡ ὕλη τοῦ τεύχους συμπληρῶνεται ἀπὸ τὰ συνήθη Ὑπηρεσιακὰ κείμενα τῶν Κανονισμῶν-Ἀποφάσεων καὶ Προκηρύξεων, καθὼς καὶ ἀπὸ τὶς εἰδησεογραφικὲς στήλες τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Χρονικῶν καὶ τῶν Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν.

Πρωτ. 856
Ἄριθμ. Ἀθήνησι 9η Φεβρουαρίου 2011
Διεκπ. 492

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2908

Πρὸς
Τὸ Χριστεπώνυμον Πλήρωμα
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,
ἔχοντας διανύσει τὸ ἥμισυ τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία σήμερα, Κυριακὴ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως, τιμᾶ καὶ προσκυνεῖ τὸν Τίμιον Σταυρὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸν ὑψώνει καὶ τὸν προβάλλει, ὁρόσημο πίστεως καὶ ἐλπίδος γιὰ κάθε χριστιανό, ὁ ὁποῖος ἀγωνίζεται τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως. Παράλληλα, ἡ Ἐκκλησία σήμερα ἐνθυμεῖται τίς ἱερατικὲς κλίσεις καὶ δοξάζει τὸν Κύριο πού ἐμπνέει στίς καρδιές νέων ἀνθρώπων τὸν κατὰ Θεὸν ζῆλο καὶ τὴν ἔφεση τῆς διακονίας τοῦ Ἁγίου Θυσιαστηρίου.

Ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου ἀποτελεῖ γιὰ μερικοὺς σκάνδαλο ἢ μωρία, γιὰ τοὺς πιστοὺς ὅμως χριστιανούς εἶναι, κατὰ τὴν ρῆση τοῦ ἀποστόλου Παύλου, «Θεοῦ δύναμις καὶ Θεοῦ σοφία» (πρβλ. Α΄ Κορ. 1, 22-24). Ἀναλόγως ἀντιμετωπίζεται καὶ ἡ ἱερωσύνη, ἡ ζωὴ τοῦ κληρικοῦ καὶ ἡ προσφορά του στὸν κόσμο, ἀπὸ ὅσους δὲν μποροῦν ἢ δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ ἀποδεχθοῦν τὴν σημασία τῆς. Ὅντως, προκειμένου νὰ ἀφιερῶσει κανεὶς τὴν ζωὴ του στὴν ὑπηρεσία τοῦ Θεοῦ, χρειάζεται νὰ διαθέτει βαθειὰ πίστη καὶ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸ καὶ πρὸς τὸν πλησίον, ὥστε νὰ ἀποδέχεται καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν αὐτοθυσία. Ἀκόμα περισσότερο ἀπαιτεῖται διαρκὴς προσπάθεια, προκει-

μένου νὰ ἀντεπεξέλθει στίς ἀπαιτήσεις τῆς ἱερατικῆς κλίσεως, καὶ βοήθεια, τὴν ὁποία μόνον ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ παράσχει. Σέ μία κοινωνία ὅμως, στὴν ὁποία καθημερινῶς καὶ παντοιοτρόπως καλλιεργεῖται ὡς στάση ζωῆς ὁ ἀτομοκεντρισμὸς καὶ τὸ συμφέρον, δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ κανανοηθοῦν ἀπὸ ὅλους οἱ ἀπαραίτητες γιὰ τὸ ἱερατικὸ λειτούργημα προϋποθέσεις καὶ οἱ ἀρετές.

Ζοῦμε σέ ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποία κυριαρχεῖ ἡ ἀβεβαιότητα γιὰ τὸ μέλλον, ἡ ἀνασφάλεια, ἡ ἀγωνία γιὰ τὸ αὔριο. Ἡ κατάσταση αὐτὴ ἀφορᾶ στὸ σύνολο τῆς κοινωνίας καὶ ὀφείλεται κυρίως σέ πνευματικὰ αἴτια, καὶ ἄγνοια ἢ πολεμικὴ πρὸς τὸ κῆρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου. Ἡ ἔλλειψη ἀγάπης, ἀλληλεγγύης καὶ ἀνθρωπιάς, ἡ ἔξαρση τοῦ ἀτομοκεντρισμοῦ καὶ ἡ ἀλόγιστη προσπάθεια κορεσμοῦ τῶν ὑλικῶν ἐπιθυμιῶν καὶ σαρκικῶν ἀπολαύσεων, εὐθύνονται πρωτογενῶς γιὰ τὴν πολυδιάσπαση τῆς κοινωνίας, γιὰ τὴν ἐκμετάλλευση, γιὰ τὰ ποικίλα ἀδιέξοδα. Αὐτὴ ἡ ἐσωτερικὴ ἀγωνία σχεδὸν τοῦ καθενός, ἡ αἴσθησις τῆς προσωπικῆς του ἀδυναμίας καὶ ἡ ἀνάγκη γιὰ λύτρωση ἀπὸ τὰ κάθε εἶδους δεινά, ἀποτελοῦν κοινὸ χαρακτηριστικὸ τῶν περισσότερων ἀνθρώπων, ἀκόμα καὶ ὅσων θεωροῦν τὸν ἑαυτὸ τους ὡς μέλος τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐκεῖνο πού λησμονοῦν σήμερα οἱ ἀνθρώποι εἶναι, ὅτι ἡ λύτρωση ἀπὸ τὰ δεινά τῆς καθημερινότητος καὶ ἡ πνευματικὴ ἴαση ἐπιτυγχάνεται μόνον ἐάν ἀποφασίσουν συνειδητὰ νὰ φροντίσουν γιὰ τὴν θεραπεία ὅλων αὐτῶν τῶν δεινῶν, ἀπλῶς μέ τὴν ἀναζήτησις τῆς πηγῆς τῆς ζωῆς, πού εἶναι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ἡ διακονία τοῦ ἱερέως ἀποσκοπεῖ στὴν ἀναθέρμανση τῆς ἐλπίδας, τῆς πίστεως καὶ τῆς ἀγάπης στὴν ψυχὴ τοῦ πιστοῦ μέ τὴν μετάδοσις τοῦ Θείου Λόγου.

* Θὰ ἀναγνωσθεῖ στοὺς Ἱερούς Ναοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν Γ΄ Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν.

Ὁ Ἱερέας ὡς ἄλλος Σαμαρείτης, θά προσφέρει τό χέρι του στόν ταλανιζόμενο πιστό γιά νά λυτρωθεῖ ἀπό τίς θλίψεις καί συμφορές τοῦ βίου, ὡς ἄλλος Παῦλος, θά τοῦ μιλήσει πάλι καί πάλι γιά τίς ἀλήθειες τῆς Ὁρθόδοξης Πίστεως, καί μέ τό παράδειγμά του θά τόν φωτίσει καί ἐφοδιάζοντάς τον μέ τό Εὐαγγέλιο ὡς ἀναπόσπαστο καί ἀδιαφιλονίκητο ὄπλο, θά τόν καταστήσει ἰκανό νά ἀντιμετωπίζει ἀποτελεσματικά τίς ἀντιξοότητες τοῦ βίου.

Ὁ Ἱερέας ἀποτελεῖ μετά τόν Κύριο ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστό, σημεῖο ἀναφορᾶς γιά τήν κοινωνία. Κατά συνέπεια ἡ ζωή του ὀφείλει νά ἀκολουθεῖ σταυρική καί ἀναστάσιμη πορεία, μέ μοναδικό προορισμό τήν σωτηρία τῶν πιστῶν πού τοῦ ἐμπιστεύθηκε ἡ Ἐκκλησία. Ὁ Ἱερέας ὅμως εἶναι καί ἄνθρωπος. Ἔχει τήν ἀνάγκη τοῦ στηριγμοῦ καί τῆς συνδρομῆς τῶν πιστῶν κατά τήν περίοδο τῆς κλίσεώς του πρὶν ἀπό τήν χειροτονία, ἀλλά καί κατά τήν διακονία του ἐνώπιον τοῦ Ἁγίου Θυσιαστηρίου. Ἰδιαίτερος μάλιστα ὅταν πρόκειται γιά νέο ἄνθρωπο, ὁ ὁποῖος ἀκριβῶς καλεῖται νά ἀντιπαλαίσει τίς ἀντιξοότητες καί δυσκολίες τῆς σύγχρονης ἐποχῆς μέσα στίς ὁποῖες ἀνδρώθηκε.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

ἐάν θέλαμε νά συνοψίσουμε σέ δύο μόνον λέξεις τό νόημα καί τό περιεχόμενο τῆς ἱερατικῆς κλίσεως, δέν θά ἐπιλέγαμε προσφορότερες ἀπό τήν *ὑπόσχεση καί τήν προσδοκία*. Ὑπόσχεση τοῦ κληρικοῦ ὅτι τίθεται ἄνευ ὄρων στή διακονία τοῦ Θεοῦ καί τοῦ ἀνθρώπου μέ τήν πεποίθηση ὅτι ὁ Θεός εἶναι ἀρωγός στό δύσκολο ἔργο πού ἀναλαμβάνει. Καί προσδοκία ὅτι θά ἀνταποκριθεῖ στήν παρά Θεοῦ κλήση καί θά παραμείνει πιστός στήν ὑπόσχεσή του. Πα-

ράλληλα καί προσδοκία ὅλων τῶν πιστῶν, ὅτι ὁ Ἱερέας θά ἀποδειχθεῖ ὁδηγός ἰσάξιος τοῦ Μωυσῆ καί θά τούς ὁδηγήσει μακριά ἀπό τά ἀδιέξοδα καί τόν πνευματικό ὄλεθρο, στήν κατάκτηση τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας, δηλαδή τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας.

Δέν θά μπορούσε ἄλλωστε ἡ θυσιαστική ζωή τοῦ κληρικοῦ νά περιγραφεῖ διαφορετικά, ἀφοῦ καί ὁ ἴδιος ὁ Σταυρός τοῦ Κυρίου μας ἀποτελεῖ ὑπόσχεση καί προσδοκία: ὑπόσχεση νίκης κατά τοῦ ἀντικειμένου ἐχθροῦ καί πολεμίου τῆς πίστεως καί προσδοκία Ἀναστάσεως γιά ὅσους προστρέχουν σ' Αὐτόν.

Αὐτῆς τῆς ὑπόσχεσης καί τῆς προσδοκίας τήν ἐκπλήρωση εὐχόμεθα πατρικῶς γιά κάθε πιστό χριστιανό, πρὸς δόξαν τοῦ ἁγίου ὀνόματος τοῦ ἐν Τριάδι μόνου Θεοῦ.

- † Ὁ Ἀθηνῶν ἹΕΡΩΝΥΜΟΣ, Πρόεδρος
- † Ὁ Σάμου καί Ἰκαρίας Εὐσέβιος
- † Ὁ Καστορίας Σεραφεῖμ
- † Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ Δανιήλ
- † Ὁ Φλωρίνης, Πρεσπῶν καί Ἑορδαίας Θεόκλητος
- † Ὁ Κασσανδρείας Νικόδημος
- † Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης Ἐφραίμ
- † Ὁ Πειραιῶς Σεραφεῖμ
- † Ὁ Σερρών καί Νιγρίτης Θεολόγος
- † Ὁ Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καί Μήλου Δωρόθεος
- † Ὁ Σιδηροκάστρου Μακάριος
- † Ὁ Χαλκίδος Χρυσόστομος
- † Ὁ Νέας Σμύρνης Συμεών

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
Ἀρχιμ. Μάρκος Βασιλάκης

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Διαμαρτυρία προς τόν Πρόεδρο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς κ. Μπαρόζο

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρωτ. 231
Ἀριθμ. Διεκπ. 131
Ἀθήνησι 17ῆ Ἰανουαρίου 2011

Πρός
Τόν Ἐξοχώτατον
κ. Jose Manuel Barroso,
Πρόεδρον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς.
Εἰς Βρυξέλλας.

Ἐξοχώτατε κ. Πρόεδρε,

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μέ δυσάρεστη ἐκπληξη πληροφορήθηκε ὅτι μέ χρηματοδότηση τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως ἐξεδόθη καί κυκλοφορεῖ ἕνα νέο Ἡμερολόγιο ἀπευθυνόμενον σέ παιδιά, τό ὁποῖο παραθέτει ὅλες τίς ἐορτές τοῦ Ἰσλάμ, τοῦ Ἰνδουισμού καί ἄλλων θρησκειῶν, ἀλλά δέν ἀναφέρει τίς Χριστιανικές ἐορτές. Τοῦτο προκαλεῖ πολλά ἐρωτηματικά δεδομένου ὅτι ἡ πλειοψηφία τῶν πολιτῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως ἀνήκει στίς μεγάλες Χριστιανικές ὁμολογίες. Πῶς εἶναι δυνατόν σέ ἐκδόσεις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως νά ὑποτιμᾶται καί νά παραθεωρεῖται ἡ πίστη καί ἡ παράδοση ἑκατοντάδων ἑκατομμυρίων Εὐρωπαίων;

Ὁ ρόλος τοῦ Χριστιανισμοῦ στήν διαμόρφωση τῆς Εὐρώπης εἶναι ἕνα ἀναμφισβήτητο γεγονός. Στό Ἡμερολόγιο ἀναφέρεται, ὅτι εἶναι «μία ἀστείρευτη πηγή πληροφοριῶν γιά τήν Εὐρωπαϊκή Ἐνωση» καί παρὰ τήν δήλωση αὐτή παραλείπεται κάθε ἀναφορά στόν Χριστιανισμό. Πῶς μπορούμε νά διεκδικήσουμε τήν ἐκπαίδευση τῆς νεολαίας γιά τήν Εὐρωπαϊκή Ἐνωση ἀρνούμενοι μιά θρησκεία πού ἔχει συμβάλει στήν οἰκοδόμηση τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως καί τήν ἐνότητά της;

Ἡ Χριστιανική θρησκεία κατέχει τήν πρώτη θέση ἀνάμεσα στίς θρησκείες τῆς Εὐρώπης. Εἶναι ἀδιανόητο νά ἀμφισβητεῖται ἡ τόσο μεγάλη σημασία πού ἔχει στίς ζωές τῶν Εὐρωπαίων πολιτῶν καί ἡ κοινή πίστη στίς εὐαγγελικές ἀξίες καί ἀρχές.

Ἡ Χριστιανική θρησκεία, περισσότερο ἀπό ἕνα θρησκευτικό γεγονός εἶναι ἐπίσης ὁ συντελεστής καί διαμορφωτής μιᾶς πολιτιστικῆς ἱστορίας καί πνευματικῆς ταυτότητας τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τῶν πολιτῶν τῶν Κρατῶν Μελῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως.

Ἐπιπλέον ὀφείλουμε νά ὑπενθυμίσουμε τίς Χριστιανικές ρίζες τῆς Εὐρώπης, ὅπως καταγράφονται στήν Ἱστορία καί ὅπως τίς παραδέχονται κορυφαῖοι εὐρωπαῖοι διανοητές, ὅπως ὁ Τόμας Ἑλλιοτ, ὁ Πῶλ Βαλερύ κ.ἄ. Ἄλλωστε καί οἱ πρῶτοι ἰδρυτές τῆς τότε Ε.Ο.Κ. (Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος) καί συγκεκριμένα ὁ Ἀντενάουερ, ὁ Μονέ, ὁ Σπάακ, ὁ Ντέ Γκάσπερι κ.ἄ. εἶχαν θέσει ὡς σαφῆ στόχο τους τή δημιουργία μιᾶς εἰρηνικῆς καί δημοκρατικῆς ἑνώσεως Κρατῶν μέ βάση τίς ἀρχές τοῦ Εὐαγγελίου. Ὁ Χριστιανισμός μαζί μέ τόν κλασικό ἑλληνικό πολιτισμό καί τό ρωμαϊκό (ὀρθότερα βυζαντινορωμαϊκό) Δίκαιο ὑπῆρξαν οἱ δεξαμενές, ἀπό τίς ὁποῖες ἡ Εὐρώπη ἀντλήσε τίς ἀξίες τῆς δημοκρατίας, τοῦ κράτους δικαίου, τοῦ σεβασμοῦ τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, τῆς ἀλληλεγγύης, τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης καί τῆς ἀνεκτικότητος.

Οἱ Χριστιανικές ἐορτές, ὅπως τά Χριστούγεννα καί τό Πάσχα, πού τίς παραλείπει τό Ἡμερολόγιο, ἐορτάζονται σέ ὅλη τήν Εὐρώπη ἀπό πολλούς ἀνθρώπους ἀκόμη καί μὴ χριστιανούς.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θά προβεῖτε στίς δέουσες ἐνέργειες νά ἐπανορθωθεῖ αὐτό τό σοβαρό σφάλμα καί ὅτι θά δώσετε τίς κατάλληλες ὁδηγίες ὥστε νά μὴν διανεμηθεῖ τό Ἡμερολόγιο αὐτό, ἀλλά νά ἐκτυπωθεῖ

ἄλλο, στό ὁποῖο θά ἀναφέρονται ρητά καί οἱ Χριστιανικές ἐορτές. Τοῦτο θά εἶναι συμβατό καί μέ τό ἄρθρο 17 τῆς Συνθήκης τῆς Λισσαβώνας, μέ τό ὁποῖο ἡ Εὐρωπαϊκή Ἐνωση ἀναγνωρίζει τόν ρόλο τῶν Ἐκκλησιῶν στήν κοινωνία καί τόν πολιτισμό καί καλεῖ τίς μεγάλες θρησκευτικές κοινότητες σέ συνεχή καί ἀνοικτό διάλογο.

Μέ τήν εὐκαιρία αὐτή σᾶς εὐχόμεθα ὑγεία καί εὐδωση ἀπό τό Θεό τῶν ἔργων σας κατά τό Νέον Ἔτος 2011 καί διατελοῦμε μέ ιδιαίτερη ἐκτίμηση.

† Ὁ Ἀθηνῶν Ἱερόνυμος, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
Ἀρχιμ. Μάρκος Βασιλάκης

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Ἡ ἔκτακτη Σύγκληση τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας

(17.1.2011)

Συνήλθε τὴν Δευτέρα, 17 Ἰανουαρίου 2011, σέ μόνη ἔκτακτη Συνεδρία ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, στὴν Αἴθουσα Συνεδριῶν τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

Πρὸ τῆς Συνεδρίας ἐτελέσθη Ἀρχιερατικὴ Θεία Λειτουργία στὸ Καθολικὸ τῆς Ἱεραῆς Μονῆς Ἀσωμάτων Πετρῶκη, ἱερουροῦντος τοῦ νεωτέρου τῆ τάξει Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λαγκαδά, Λητῆς καὶ Ρεντίνης κ. Ἰωάννου.

Περὶ τὴν 9η πρωινῆ, στὴ μεγάλη Αἴθουσα τῶν Συνεδριῶν τῆς Ἱεραῆς Συνόδου, ἐψάλη ἡ Ἀκολουθία γιὰ τὴν ἑναρξὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἱεραῆς Συνόδου. Ἀναγνωσθέντος τοῦ Καταλόγου τῶν συμμετεχόντων Ἱεραρχῶν, διεπιστώθη ἡ ἀπουσία τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν: α) Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς κ. Προκοπίου, β) Μαρωνείας καὶ Κομοτηνῆς κ. Δαμασκηνοῦ, γ) Ἰωαννίνων κ. Θεοκλήτου, δ) Κεφαλληνίας κ. Σπυρίδωνος, ε) Ἡλείας κ. Γερμανοῦ, στ) Ἀργολίδος κ. Ἰακώβου, ζ) Κίτρους καὶ Κατερίνης κ. Ἀγαθονίκου, η) Λήμνου κ. Ἱεροθέου, θ) Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καὶ Σουφλίου κ. Δαμασκηνοῦ, ι) Φθιώτιδος κ. Νικολάου καὶ ια) Κυθήρων κ. Σεραφεῖμ, οἱ ὅποιοι ἀπουσίασαν ἠτιολογημένα.

Ἀκολούθως, συνεκροτήθη ἡ Ἐπιτροπὴ Τύπου ἀπὸ τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καὶ Μήλου κ. Δωρόθεο, Χαλκίδος κ. Χρυσόστομο καὶ Πατρῶν κ. Χρυσόστομο.

Στὴ συνέχεια ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος ὡς Πρόεδρος τοῦ Σώματος τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας προσεφώνησε τὰ Μέλη Αὐτῆς καὶ εὐχαρίστησε τοὺς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες γιὰ τὴν παρουσία τους. Στὴν ὁμιλία του, μεταξύ ἄλλων, εἶπε:

«Ὁ λόγος τῆς σημερινῆς μας συνάξεως, γιὰ τὸν ὁποῖον ἡ Δ.Ι.Σ. συνεκάλεσε τὴν Ἱεραρχία, εἶναι ἡ ἀπὸ κοινοῦ ἀντιμετώπιση πρακτικῶν προβλημάτων πού δημιουργοῦνται στὴν πνευματικὴν διακονία τῶν πιστῶν μας μετὰ τὴν δημοσίευση τοῦ νόμου 3899/2010 (ΦΕΚ 212 τ. Α΄, 17.12.2010΄) μὲ θέμα: «Ἐπείγοντα μέτρα ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος στήριξης τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας», μέσα σέ μιὰ ἀτμόσφαιρα οἰκονομικῆς δυσπραγίας τῆς Χώρας μας καὶ συνεχῶς ἀύξανομένης ἀνασφάλειας, ἀγωνίας καὶ ἀνησυχίας τοῦ λαοῦ μας.

Τελειώνοντας ὁ Μακαριώτατος τόνισε:

«Δέν διαφεύγει ἀπὸ κανένα μας ἡ κρίσις τῆς Χώρας μας. Ζοῦμε ὅλοι μας τὴν δύσκολη κατάσταση καὶ τὴν ἀγωνία τῶν ἀνθρώπων πού ὑποφώσκει. Καθημερινὰ γινόμαστε μάρτυρες τραγικῶν περιπτώσεων αὐξανόμενης φτώχειας, ἐπικίνδυνης ἀνεργίας καὶ ἀνασφάλειας. Γιὰ ἄλλη μιὰ φορὰ καλούμεθα καὶ πάλι ὡς Ἐκκλησία, νὰ σταθοῦμε στὸ ὕψος τῶν περιστάσεων. Καὶ ὅλα αὐτὰ μέσα σέ μιὰ ζοφερὴ ἀτμόσφαιρα. Εἶμαι βέβαιος, ὅτι καὶ στὴν σημερινὴ σὺνάξη θὰ ἐπικρατήσουν ἡ ψυχραιμία, ἡ σύνεσις, ἡ νηφαλιότητα καὶ ἡ ὑπευθυνότητα ὅλων μας».

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Σεραφεῖμ, ὡς ἀντιπρόεδρος τῆς Ἱεραρχίας, ἀντιφώνησε ἐκ μέρους τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν.

Μετὰ ταῦτα, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ ἀνέπτυξε τὴν εἰσήγησή του σύμφωνα μὲ τὴν Ἡμερήσια Διάταξη, ἡ ὁποία εἶχε ὡς τίτλο: «Ἐπὶ ζητημάτων Ἐφημεριακοῦ Κλήρου».

Ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως ἐγινε διεξοδικὴ συζήτηση, κατὰ τὴν ὁποία ἐξέφρασαν τίς ἀπόψεις τους οἱ κάτωθι Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες: Ζακύνθου κ. Χρυσό-

στομος, Ναυπάκτου και Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος, Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου κ. Προκόπιος, Καισαριανῆς, Βύρωνος και Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, Μονεμβασιάς και Σπάρτης κ. Εὐστάθιος, Ξάνθης και Περιθεωρίου κ. Παντελεήμων, Δημητριάδος και Ἄλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος, Θεσσαλονίκης κ. Ἄνθιμος, Τρίγκης και Σταγῶν κ. Ἀλέξιος, Νικοπόλεως και Πρεβέζης κ. Μελέτιος και Καλαβρυτών και Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιος.

Ἡ συζήτηση συνεχίστηκε και μετά τό διάλειμμα κατά τήν ὅποια ἔλαβαν τόν λόγον οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες: Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος, Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας και Μήλου κ. Δωρόθεος, Σιδηροκάστρου κ. Μακάριος, Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος, Αἰτωλίας και Ἀκαρνανίας κ. Κοσμάς, Σισανίου και Σιατίστης κ. Παῦλος, Λαγκαδά κ. Ἰωάννης, Περιστερίου κ. Χρυσόστομος, Ἰλίου, Ἀχαρνῶν και Πετροπόλεως κ. Ἀθηναγόρας, Παροναξίας κ. Καλλίνικος, Κορίνθου κ. Διονύσιος, Σταγῶν και Μετεώρων κ. Σεραφεῖμ, Ἐλασσῶνος κ. Βασίλειος, Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ και Νέας Σμύρνης κ. Συμεών. Ὁ εἰσηγητής, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν και Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ δευτερολόγησε και ἀνακεφαλαίωσε συνοπτικά τίς τοποθετήσεις τῶν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος ἀνέγνωσε τίς θέσεις τοῦ ἀπουσιάζοντος Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἡλείας κ. Γερμανοῦ και τοποθετήθηκε συμπερασματικά γιά ὅλα ὅσα διαμείφθηκαν.

Ἡ ὅλη συζήτηση διεξήχθη μέ σοβαρότητα, ὑπευθυνότητα και νηφαλιότητα μέσα σέ πνεῦμα ἐνότητος τῆς Ἱεραρχίας.

Ἐν τέλει ἀπεφασίσθη, παρά τόν πολλαπλάσιο ἀριθμό πού ἀπαιτεῖται ὥστε νά καλυφθοῦν οἱ ὑφιστάμενες λειτουργικές και ποιμαντικές ἀνάγκες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας νά ζητήσει γιά τό 2011 τόν διορισμό μειωμένου ἀριθμοῦ Ἐφημερίων, οἱ ὅποιοι μέ πολύ δυσκολία θά κληθοῦν νά τίς ἀντιμετωπίσουν, ἀναγνωρίσασα τήν κρισιμότητα τῶν περιστάσεων και τίς δυσκολίες, τίς ὁποῖες σήμερα διέρχεται ἡ Πατρίδα μας.

Ἐπισημαίνεται ὡσαύτως ἡ μεγάλη προσφορὰ ὅλων τῶν Ἐφημερίων, ἰδιαιτέρως ὁμως τῶν ἀκριτικῶν, ἀπομακρυσμένων και νησιωτικῶν περιοχῶν, και ὅτι σήμερα σέ πολλά μικρά χωριά ἡ ἐλπίδα τῶν ἀνθρώπων εἶναι τό χτύπημα τῆς καμπάνας, ἡ τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας και ἡ ἑορτή τοῦ Ἐνοριακοῦ Ναοῦ και τοῦ μικροῦ παρεκκλησίου.

Τέλος ἀνετέθη στούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Καισαριανῆς, Βύρωνος και Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, Ὑδρας Σπετσῶν και Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ και Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας και Μήλου κ. Δωρόθεο νά συναντηθοῦν μέ τόν Ἐξοχώτατο Ὑπουργό Ἐσωτερικῶν, Ἀποκεντρώσεως και Ἡλεκτρονικῆς Διακυβερνήσεως κ. Ἰωάννη Ραγκούση γιά νά τοῦ παραδώσουν τήν Ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

(Ἡ Ἐπιτροπή Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας)

Προσφώνησις στήν Ἑκτακτη Σύγκληση τῆς Ι.Σ.Ι.

Τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου,
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου

(17.1.2011)

Ἀγαπητοί ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Πρωτίστως θά ἤθελα νά εὐχηθῶ ἐγκαρδίως εἰς ὄλους καί εἰς τόν καθ' ἓνα χωριστά χρόνια πολλά καί εὐλογημένα καί ἰδιαίτερος νά εὐχηθῶ ὁ πατήρ τῆς ἀγάπης καί Θεός τῶν φώτων νά στηρίζει καί νά σκεπάζει τό σωστικό ἔργο τῆς Διακονίας Του, πού ὁ καθ' ἓνας μας λειτουργεῖ.

Ὁ λόγος τῆς σημερινῆς μας συνάξεως, γιά τόν ὁποῖον ἡ Δ.Ι.Σ. συνεκάλεσε τήν Ἱεραρχία, εἶναι ἡ ἀπό κοινοῦ ἀντιμετώπισις πρακτικῶν προβλημάτων πού δημιουργοῦνται στήν πνευματικήν διακονίαν τῶν πιστῶν μας μετά τήν δημοσίευση τοῦ νόμου 3899/2010 (ΦΕΚ 212 τ. Α', 12.12.2010) μέ θέμα: «Ἐπείγοντα μέτρα ἐφαρμογῆς τοῦ προγράμματος στήριξης τῆς ἑλληνικῆς οἰκονομίας», μέσα σέ μία ἀτμόσφαιρα οἰκονομικῆς δυσπραγίας τῆς χώρας μας καί συνεχῶς ἀξαναομένης ἀνασφάλειας, ἀγωνίας καί ἀνησυχίας τοῦ λαοῦς μας.

Μέ τή δημοσίευση τοῦ νόμου ἦλθα ἀμέσως εἰς ἐπικοινωνία μέ τά δύο συναρμόδια Ὑπουργεῖα, Οἰκονομικῶν καί Ἐσωτερικῶν, καί μίλησα μέ τόν Ὑπουργόν Ἐσωτερικῶν κ. Ἰωάννην Ραγκούσην. Ἀπό τήν συζήτηση αὐτή σημειῶνω τά ἑξῆς:

1. Δέν τίθεται θέμα διακοπῆς τῆς μισθοδοσίας τοῦ Κλήρου, ὅπως κακοπροαιρέτως διαδίδεται τελευταίως.

2. Εἶναι ἀνάγκη λήψης μέτρων πρός ὑπέρβασι τῶν οἰκονομικῶν δυσκολιῶν τῆς χώρας καί συγκεκριμένως νά μειωθεῖ ὁ ἀριθμός τῶν ὑπαλλήλων τῶν μισθοδοτουμένων ὑπό τοῦ Δημοσίου Ταμείου. Ὁ ἀριθμός τῶν ἀποχωρούντων ὑπαλλήλων ὀρίζεται σέ σχέση 5 πρός 1. Δηλαδή ἂν ἀποχωρήσουν 40.000 ὑπάλληλοι, θά προσληφθοῦν 8.000.

3. Στήν ἐρώτηση μου, ἂν συμπεριλαμβάνονται στό μέτρο αὐτό οἱ Κληρικοί μας, μοῦ ἐδόθη ἡ ἀπάντησις ὅτι συμπεριλαμβάνονται πάντες οἱ μισθοδοτούμενοι ὑπό τοῦ Κράτους.

4. Ἐγινε μακρά συζήτησις γιά τίς ἐπιπτώσεις καί τίς λεπτομέρειες τῆς σχέσεως 5 πρός 1, ὡς καί τά δημιουργηθησόμενα λειτουργικά προβλήματα.

5. Πρότεινα, ἀφοῦ ἐνημερωθεῖ ἡ Δ.Ι.Σ. καί μελετήσῃ τόν νόμον, νά συγκροτηθεῖ μιά ὀλιγομελῆς ἐπιτροπή ἀποτελουμένη ἀπό ἐκπροσώπους τῆς Πολιτείας καί τῆς Ἐκκλησίας, νά συναντηθεῖ καί νά συζητήσῃ τό προκύψαν θέμα καί τίς παραμέτρους του.

6. Ἡ Δ.Ι.Σ. ἀσχολήθηκε μέ τόν νόμο κατά τήν συνεδρίαν Αὐτῆς τῆς 10ης τρέχοντος μηνός καί μετά πολλή συζήτηση καί ἀνταλλαγή ἀπόψεων, ἀπεφάσισε τήν συγκρότησιν ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ, τοῦ Ἀρχιερατῆος Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Μάρκου Βασιλάκη καί τοῦ Β' Γραμματέως Αὐτῆς Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Ἱερωνύμου Νικολοπούλου, γιά τήν συνάντησιν μέ τήν Ἐπιτροπήν τῶν Ὑπουργείων Οἰκονομικῶν καί Ἐσωτερικῶν.

Ὁ ἀγαπητός ἀδελφός Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ὑδρας, Σπετσῶν καί Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ θά μᾶς ἐνημερώσει ἐπί ὄλων αὐτῶν.

Σεβασμιώτατοι ἅγιοι Ἀδελφοί,

Δέν διαφεύγει ἀπό κανένα μας ἡ κρίσις τῆς Χώρας μας. Ζοῦμε ὅλοι μας τήν δύσκολη κατάστασι καί τήν ἀγωνία τῶν ἀνθρώπων πού ὑποφώσκει. Καθημερινά γινόμαστε μάρτυρες τραγικῶν περιπτώσεων ἀξανάμενης φτώχειας, ἐπικίνδυνης ἀνεργείας καί ἀνασφάλειας. Γιά ἄλλη μιά φορά καλούμεθα καί πάλι ὡς Ἐκκλησία, νά σταθοῦμε στό ὕψος τῶν περιστάσεων. Καί ὅλα αὐτά μέσα σέ μία διεθνή ζοφερή ἀτμόσφαιρα.

Εἶμαι βέβαιος, ὅτι καί στήν σημερινή σύναξι θά ἐπικρατήσουν: ἡ ψυχραιμία, ἡ σύνεσις, ἡ νηφαλιότητα καί ἡ ὑπευθυνότητα ὄλων μας.

Εὐχαριστῶ.

Ἀντιφώνησις στήν Ἑκτακτη Σύγκληση τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Καρυστίας καί Σκύρου κ. Σεραφεῖμ,
Ἀντιπροέδρου τῆς Ι.Σ.Ι.

(17.1.2011)

Μακαριώτατε,

Ἀκούσας τήν σύγκλησιν τῆς Ἱεραρχίας διερωτήθητιν ἐάν ἔπρεπε νά ἔλθω δεδομένου ὅτι ἔχω Ἰ. Μογήν πού πανηγυρίζει σήμερα. Δεύτερος προβληματισμός μου ἦτο νά μήν προβῶ στήν ἀντιφώνησιν ἐφ' ὅσον εἶχε προηγηθῆ σέ σύντομο χρονικό διάστημα ἀντιφώνησις στή Σύνοδο τῆς Τακτικῆς Ἱεραρχίας τοῦ Ὀκτωβρίου. Ὅμως ὁ ἕκτακτος χαρακτήρας τῆς συγκλήσεως, ἡ σπουδαιότης τοῦ θέματος καί ἡ ἀναφορά στήν ἡμερσίαν διάταξιν περί ἀντιφωνήσεως ὑπό τοῦ ἀντιπροέδρου μέ ἔπεισαν καί μέ ὑπεχρέωσαν νά εἶμαι σήμερα παρών καί ἀντιφωνῶν παρ' ὅτι σήμερα πανηγυρίζει ἡ Ἱερά Μονή καί αὐριο ὁ Καθεδρικός Ναός τῆς Κύμης, ἔδρα τῆς Ἰ. Μητροπόλεως. Πιστεύω ὅτι ὅλοι οἱ ἀδελφοί ἀφήκαν τήν ἑορτή καί εἶναι παρόντες.

Δέν θά τοποθετηθῶ στήν τοῦ θέματος τό ὁποῖο ὄντως εἶναι σπουδαῖο καί κρίσιμο καί προμηνύει κινδύνους εἰς τήν ζωήν τῆς Ἐκκλησίας. Πρῖν ἢ ἀκούσουμε τόν Σεβασμιώτατον εἰσηγητήν καί τίς ἰδιόεσας ἐν τῷ μεταξύ ἀνακοινώσεις, ὅμως, θά μοῦ ἐπιτρέψετε μία ἀναφορά στά πρόσωπα σας μέ ὄλο τόν σεβασμό.

Μακαριώτατε,

σᾶς κατηγοροῦν ὅτι εἶστε ἡπίων τούτων καί ἀντιπαρέρχεστε ὀρισμένα θέματα, μέ τή σιωπή ἀπαντᾶτε στούς ἐπικριτές, ὅτι ἐνεργεῖτε μέ πραότητα ἀλλά καί μέ ὑπευθυνότητα, ἀμεσότητα καί δυναμικότητα χωρίς ὑπεκφυγές καί ὑποστολή τῆς σημαίας σας.

Ἀγωνιστής καί ὑπέρμαχος διά τό καλό, καί καλῶς νοούμενο συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας.

Δέν θά σχολιάσω τήν ἐπίκρισι καί τήν ἀντίκρουσι ἀρκοῦμαι στή φράση τοῦ Γκαῖτε: «Ὁμοιάξεις πρός τό πνεῦμα τό ὁποῖο ἐννοεῖς καί ἐννοεῖς τό πνεῦμα πρός τό ὁποῖον ὁμοιάξεις».

Μακαριώτατε,

τά γεγονότα τά παρόντα καί τά σχεδιαζόμενα μέλλοντα φανερώουν καί βεβαιώνουν ἀποφάσεις καί πράξεις δυσμενεῖς καί ὡς ἐκ τούτου ἀπαράδεκτες διά τήν Ἐκκλησίαν, ὅποτε χρειάζεται καί ἀπαιτεῖται ἀλλαγὴ τακτικῆς.

Λόγιος καί δυναμικός μακαριστός Ἱεράρχης ἔλεγε: «Ἡ Ἑλλάς ἀπηλευθερώθη ἀπό τόν Τουρκικόν ζυγόν μέ τό καριοφίλι καί μέ τό πετραχήλι».

Τό πετραχήλι δέν ἔφερε ἀποτέλεσμα ὦρα καί καιρός γιά τό καριοφίλι.

Μακαριώτατε,

μέ τήν ἐξουσία πού σᾶς δίνει τό πετραχήλι (ἀρχιεπισκοπικό ἀξίωμα) καί μέ τήν δύναμι πού σᾶς ἐξασφαλίζει ὡς μάχαιρα τοῦ πνεύματος (ὃ ἐστι ρῆμα Θεοῦ), μέ τό θάρρος καί τήν τακτική τοῦ ἀγῶνος πού σᾶς παρέχουν οἱ ἐορταζόμενοι μεγάλοι ἅγιοι ἀσκηταί καί μοναχοί ἅγ. Ἀντώνιος, ἅγ. Ἀθανάσιος καί ἅγ. Ἀμβρόσιος, σχετικός μέ τό ἅγιο Θεοδόσιο πού ἐορτάζεται σήμερα, προχωρήστε καί ἀσκῆστε δυναμικά. Εἴμεθα ἀκόλουθοι, ὄχι θεαταί ἀπό τίς κερκίδες, ἀλλά συναγωνισταί στόν στίβον καί στόν Θεόν, θά νικήσωμε.

Εισήγησις ἐνώπιον τοῦ Σώματος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατά τὴν συνεδρίαν αὐτοῦ

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης κ. Ἐφραίμ

(17.1.2011)

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμε, Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας,

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι ἀδελφοί Ἀρχιερεῖς, οἱ συγκροτοῦντες τὸ Σεπτὸν Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας.

Εἰς τὸ ἱερόν τοῦτο βῆμα εὐρισκόμενος, εὐχαριστίας ὀφειλόμενες ἐκφράζω πρὸς Ὑμᾶς, Μακαριώτατε καὶ τὴν Ἱεράν Σύνοδον, διότι μὲ ἐτιμήσατε μὲ τὴν ἀνάθεση αὐτῆς τῆς σημαντικῆς καὶ κρισίμου Εἰσηγήσεως μὲ θέμα: «Ἐπὶ ζητημάτων Ἐφημεριακοῦ Κλήρου».

Σέ μέρες χαλεπές καὶ δύσκολες διὰ τὰ ζητήματα τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου, ὅπως αὐτὰ προέκυψαν ὕστερα ἀπὸ τίς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Ν. 3833/2010, σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖο «Ἀπὸ τὴν 1η Ἰανουαρίου 2011 καὶ μέχρι 31η Δεκεμβρίου 2013 ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐτήσιων προσλήψεων καὶ διορισμῶν τοῦ μονίμου προσωπικοῦ ... στοὺς φορεῖς τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ Ν. 3812/2009, δέν μπορεῖ νὰ εἶναι μεγαλύτερος συνολικά ἀπὸ τὸ λόγο ἕνα πρὸς πέντε (μία πρόσληψη ἀνὰ πέντε ἀποχωρήσεις)».

Στὴν δέ παράγραφο Δ' τῆς Ἐγκυκλίου τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, Ἀποκέντρωσης καὶ Ἡλεκτρονικῆς Διακυβέρνησης, Γενικὴ Γραμματεία Δημόσιας Διοίκησης, Γενικὴ Διεύθυνση Κατάστασης Προσωπικοῦ, Διεύθυνση Προσλήψεων Προσωπικοῦ, ἡ ὁποία καὶ μᾶς ἀφορᾷ, λέγει τὰ ἑξῆς: «Εἰδικότερα τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης καὶ Ὁρησκευμάτων θά περιλάβει στὰ αἰτήματα τοῦ πάσης φύσεως προσωπικοῦ τῶν φορέων πού ἐπιπτεῦει καὶ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Ἐκκλησίας πού ἐπιβαρύνει τὸν Κρατικὸ Προϋπολογισμό».

Ἐδῶ ὑπάρχει μιά ἀσάφεια. Δέν ἀναφέρεται ποῖο προσωπικό ἐννοεῖ. Λαϊκοὺς ὑπαλλήλους μόνον ἢ καὶ

τούς Ἐφημερίους; Παρότι ἡ σχετικὴ νομοθεσία καὶ νομολογία τοῦ Σ.τ.Ε. δέν συμπεριλαμβάνει τοὺς ὁρησκευτικούς λειτουργοὺς στὶς διατάξεις περὶ Δημοσίων ὑπαλλήλων ἐν τούτοις τὸ ἔγγραφο τῆς Γενικῆς Διεύθυνσης Ὁρησκευμάτων, Διεύθυνση Ἐκκλησιαστικῆς Διοίκησης, Τμῆμα Β' τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης καὶ Ὁρησκευμάτων μὲ θέμα: «Στοιχεῖα ἐτήσιας ἀπογραφῆς Δημοσίου Τομέως καὶ προγραμματισμὸς προσλήψεων ἔτους 2011», ἀναφέρεται σαφῶς σὲ Ἀρχιερεῖς, Ἐπισκόπους, Κληρικούς καὶ Ἐκκλησιαστικούς Ὑπαλλήλους. Τούτων οὕτως ἐχόντων ἡ Δ.Ι.Σ. ἠσχολήθη μὲ τὸ θέμα τοῦτο καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ ἐλαχιστότης μου μετὰ τοῦ Πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιεραματέως καὶ τοῦ Β' Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μεταβῶμεν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν, ἵνα λάβωμεν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων παραγόντων σαφεῖς πληροφορίας περὶ ὅλων τῶν ἀνωτέρω ζητημάτων.

Τοιοτοτρόπως τὴν Τρίτην 11 Ἰανουαρίου 2011 συνητήθημεν μετὰ τοῦ κ. Κατριβέση, Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου τοῦ Κράτους, ὑπευθύνου διὰ τὸν Προϋπολογισμόν τοῦ Κράτους, ἐκπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ μετὰ τῆς κ. Μπεργελέ, Γενικῆς Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ὡς ἐκπροσώπου τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, παρούσης καὶ τῆς κ. Μητῶση, Συμβούλου τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν.

Εἰς τὴν συνάντησιν μᾶς ἐδηλώθη ὅτι καὶ οἱ Ἐφημέριοι ὑπάγονται στὸ λόγο ἕνα πρὸς πέντε. Ἐμεῖς μεταφέραμε τὴν ἀγωνίαν καὶ τὴν ἐκπληξιν τῶν Μελῶν τῆς Δ.Ι.Σ. διὰ τὴν τοιαύτην πληροφορίαν ὅτι συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ Ὁρησκευτικοὶ Λειτουργοί, οἱ ὁποῖοι σαφῶς ἐξαιροῦνται ἀπὸ τὸν νόμο 3812/2009 ἄρθρον 1 παρ. 1 καὶ ἐκθέσαμε τοὺς λό-

γους διά τούς όποιους δέν πρέπει οί Έφημέριοι νά συμπεριληφθοῦν εἰς τοῦτο τό μέτρον, πέραν τῶν νομικῶν τοιούτων.

α. Οἱ Έρεῖς δέν εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι, ἀλλά θρησκευτικοί λειτουργοί μὴ δυνάμενοι νά ἀντικατασταθοῦν ἢ ἀναπληρωθοῦν εἰς τό λειτούργημά τους ἀπό ἄλλους ὑπαλλήλους, ὅπως τοῦτο δύναται νά ἰσχύσῃ διά πάντα ἕτερον ὑπάλληλον τοῦ Δημοσίου, δι αὐτό ὅσα ἀφοροῦν στούς Δημοσίους ὑπαλλήλους, δέν ἀφοροῦν στούς Έφημερίους (Κώδικας, Μισθολόγιον κ.λπ.).

Ό Έρεῦς - Έφημέριος εἶναι μοναδικός καί ἀναντικατάστατος διά τήν τέλεσιν τῶν Έρεῶν Μυστηρίων καί ἀκολουθιῶν, ἐάν φύγη τότε ὁ Ένοριακός Έρεός Ναός παραμένει κλειστός.

β. Εἰς τās παραμεθορίους περιοχάς τῆς Βορείου Ελλάδος καί εἰς τās Νησιωτικές περιοχάς ὑπάρχει ἔθνικό θέμα. Δέν μποροῦν νά μείνουν χωριά ὁλόκληρα χωρίς Έρεά διπλα στά σύνορα.

γ. Οἱ Έρεῖς εἶναι οἱ μόνοι θεματοφύλακες πού παρέμειναν εἰς τὰ χωριά τῆς Έπαρχίας.

δ. Έτονίσθη ὅτι ὁ Έρεῦς πέραν τοῦ ἁγιαστικοῦ ἔργου του ἐπιτελεῖ ἔξαιρετον κοινωνικόν, φιλανθρωπικόν καί προνοιακόν ἔργον.

Τό δέ ἔργο του εἶναι πολλαπλῶς παραγωγικόν, παρὰ τὰ περί ἀντιθέτου λεγόμενα. Έργάζεται ἐπί 24ώρου βάσεως, χωρίς ἀργίες, Κυριακές καί μεγάλες Έορτές. Ό Έρεῦς εἶναι πατέρας καί ἀδελφός καί καταφυγή ὄλων σ' αὐτές τῖς δύσκολες καί κρίσιμες ὥρες πού ὁ λαός ὑποφέρει.

ε. Τέλος ἐθέσαμε ὑπ' ὄψιν τοῦ Έκπροσώπου τοῦ Έπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν ὅτι ἡ Έκκλησία εἶναι ἴσως ὁ μόνος φορέας πού εἶναι συνεπής στίς φορολογικές ὑποχρεώσεις του ἔναντι τοῦ Κράτους (Φ.Μ.Α.Π., Ε.Τ.Α.Κ. 3%, φορολογία ἐνοικίων κ.λπ.).

Έκ μέρους τῶν Έκπροσώπων τῆς Έλληνικῆς Πολιτείας ἐλέχθησαν ἐν συντομία τὰ ἑξῆς:

«Ἀκοῦμε μετά προσοχῆς τῖς ἀγωνίες σας, καθώς καί τὰ ἐπιχειρήματά σας. Σᾶς κατανοοῦμε καί σᾶς μεταφέρουμε τήν ἀγάπη καί τό ἐνδιαφέρον τοῦ κ. Έπουργοῦ ὑπέρ τῆς Έκκλησίας, καθώς καί τήν ἐκτίμησιν γιά τό σπουδαῖο κοινωνικό ἔργο πού ἐπιτελεῖ ἡ Έκκλησία. Όμως τό πρόβλημά μας τώρα εἶναι πρόβλημα ἐπιβίωσης. Έδῶ πλέον ἰσχύει ὁ Νόμος τῆς αὐτοσυντήρησης. Εὐρισκόμεθα, κατά τήν φράση τοῦ

κ. Έπουργοῦ Οἰκονομικῶν, σέ πόλεμο. Στόν πόλεμο πολλά πράγματα λειτουργοῦν κάτω ἀπό συγκεκριμένες δεσμεύσεις καί δυσκολίες.

Όσοσο ἐπειδή αἰσθανόμαστε τήν σοβαρότητα τοῦ θέματος, ἀλλά καί τήν ἀδυναμία τοῦ Κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ νά ἀνταποκριθῆ ἀπεριόριστα στά ὁποιαδήποτε αἰτήματα, θά παρακαλοῦσαμε νά περιορίσετε τῖς ὅποιες ἀνάγκες σας σέ Έρεῖς στούς ἀπολύτως ἀναγκαίους. Τό θέμα εἶναι ἔθνικόν. Ἡ πατρίδα βουλιάζει καί πιστεύουμε ὅτι ἡ Έκκλησία κατανοεῖ τό πρόβλημα καί θά θελήσῃ νά συμπαρασταθῇ αὐτή τήν κρίσιμη ὥρα στήν Πολιτεία.

Τά ἔσοδα τοῦ Κράτους ἐτησίως εἶναι 55 δις Εὐρώ καί μέ αὐτά πρέπει νά ζήσουμε καί νά ἐξυπηρετήσουμε ὅλες τῖς ὑποχρεώσεις μας. Θέλουμε καί ἄλλα 47 δις ἐτησίως γιά τόκους καί τοκοχρεωλύσια, τὰ ὅποια ἐξυπηρετοῦμε μέ δανεικά.

Περιμένουμε λοιπόν μέχρι τῖς 20 Ἰανουαρίου τῖς προτάσεις σας, μέσα στό πνεῦμα αὐτό τῶν ἐξαιρετικά δύσκολων συνθηκῶν καί μάλιστα ὑπό τόν ἔλεγχον καί τήν ἐποπτεῖαν τῶν δανειστῶν μας».

Τέλος εἰς παρατήρησιν τοῦ κ. Γενικοῦ ὅτι εἰς τήν Ένορίαν του βλέπει τέσσερις Έφημερίους ἐξηγήσαμε τόν μόχθον τῶν Έρεῶν στίς πολυάνθρωπες ἐνορίες τῶν μεγάλων πόλεων.

B. Τό ἀναφνέν πρόβλημα ἀπό νομικῆς ἀπόψεως.

(Μέ τήν συμβολή τοῦ Νομικοῦ μας συμβούλου κ. Θεοδώρου Παπαγεωργίου).

Ό νόμος 3833/2010

«Ἡ νομοθετική ρύθμιση, ἀπό τήν ὁποία κατά τήν νομική ἐρμηνεία τῶν ἐκπροσώπων τῆς Πολιτείας φαίνεται νά ἀπορρέει τό παρόν ζήτημα τῆς ποσοστῶσεως 1 πρὸς 5 στούς διορισμούς Κληρικῶν εἶναι ἡ διάταξη τοῦ ἄρθρου 11 παρ. 1 τοῦ Ν. 3833/2010.

Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Νόμου 3833/2010 προβλέφθηκε ὅτι : «Ἀπό τήν 1η Ἰανουαρίου 2011 καί μέχρι 31η Δεκεμβρίου 2013, ὁ ἀριθμός τῶν ἐτησίων προσλήψεων καί διορισμῶν τοῦ μόνιμου προσωπικοῦ καί τοῦ προσωπικοῦ μέ σχέση ἐργασίας ἀορίστου χρόνου στούς φορεῖς τῆς παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 1 τοῦ νόμου 3812/2009, δέν μπορεῖ νά εἶναι μεγαλύτερη συνολικά ἀπό τό λόγο ἓνα πρὸς πέντε (μία πρόσληψη ἀνά πέντε ἀποχωρήσεις, στό σύνολο τῶν φορέων)».

Στίς παραγρ. 2 και 3 του ίδιου άρθρου θεσπίζονται και κάποιες εξαιρέσεις.

Ἐδῶ σημειοῦμεν τὰ ἑξῆς:

«Ἡ παράγραφος 2 τοῦ άρθρου 14 τοῦ νόμου 2190/1994, ὅπως ἀντικαταστάθηκε μέ τό ἄρθρο 1 παρ. 1 τοῦ ν. 3812/2009, στόν ὁποῖο παραπέμπει ὁ ν. 3833/2010, ρητῶς ἐξαιρεῖ ἀπό τό πεδίο ἐφαρμογῆς τοῦ ν. 2190/1994 ὄλους τούς θρησκευτικούς λειτουργούς τῶν νομικῶν προσώπων τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ συντασσόμενος προφανῶς ὁ νομοθέτης μέ τήν νομολογία τοῦ Σ.τ.Ε. τό ὁποῖο ἔχει ἐπισημάνει ὅτι λόγω τοῦ θρησκευτικοῦ χαρακτήρα τῶν καθηκόντων τους ὡς λειτουργῶν δέν ἐμπίπτουν στίς διατάξεις περί δημοσίων ὑπαλλήλων τῶν ἄρθρων 103 καί 104 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1975, καί τό σημαντικότερο κατά τήν ἔκφραση τοῦ δικαστηρίου εἶναι κυρίως θρησκευτικοί καί πνευματικοί λειτουργοί καί ὄχι συνήθεις διοικητικοί ὑπάλληλοι, οἱ διατάξεις περί διοικητικῶν ὑπαλλήλων δέν μποροῦν κατ' ἀρχήν νά τούς καταλάβουν (συμπεριλάβουν, ἐντάξουν) ἐάν πάντως δέν ὑπάρχει ρητή καί σαφῆς περί τούτου μνεῖα στό νόμο (Σ.τ.Ε., Γ' τμ., 3185/1995, σκέψη 6).

Ἐπιπλέον κανόνας λοιπόν εἶναι κατά τήν ἀνωτέρω νομολογία ὅτι λόγω τῆς ἰδιαιτερότητος τῶν θρησκευτικῶν λειτουργῶν, δέν ἰσχύουν ἐπ' αὐτῶν οἱ ρυθμίσεις τῆς νομοθεσίας περί ὑπαλλήλων τοῦ Δημοσίου ἢ ὑπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ., ἐάν δέν γίνεται εἰδική περί τούτων μνεῖα στό κείμενο τοῦ νόμου.

Ἐπίσης πρέπει νά παρατηρήσωμεν ὅτι ἐδῶ ὁ νομοθέτης ὄχι μόνον δέν ἔκανε μνεῖα εἰδική κατά τήν διατύπωση τῆς ἐπιμάχης διατάξεως, ἀλλά οὔτε καί μέ τήν ἀπαραίτητη γενικότητα δέν ἐκφράσθηκε, ὥστε νομοθετικῶς νά καταλαμβάνει καί τούς πάσης φύσεως λειτουργούς. Ἐπί παραδείγματός δέν μεταχειρίσθηκε ἐκφράσεις ὅπως τό πάσης φύσεως προσωπικό τοῦ Δημοσίου καί τῶν Ν.Π.Δ.Δ., ἢ τό πάσης φύσεως μισθοδοτούμενο ἀπό τό Δημόσιο προσωπικό. Χωρίς τοῦτο νά σημαίνει ὅτι δέν μπορεῖ νά τό κάνει αὔριο. Τοῦτο παρακαλῶ κρατεῖστε το ὡς σοβαράν ὑποσημείωσιν κατά τήν διατύπωσιν τῶν προτάσεών μας.

Μέ τό δεδομένο αὐτό μάλιστα ὅτι, κατά τήν προσησθεῖσα νομολογία τοῦ Σ.τ.Ε., γιά νά ἐφαρμοζῶνται ἐπί τῶν θρησκευτικῶν λειτουργῶν διατάξεις ἀφορῶσες στούς δημοσίους ὑπαλλήλους πρέπει νά ὑφίσταται εἰδική μνεῖα στό κείμενο τῆς οἰκείας δια-

τάξεως, δικαιολογεῖται ἀπολύτως ἡ ἐρμηνεία ὅτι στό ἐδάφιο 1 τοῦ άρθρου 11 παρ. 1 τοῦ νόμου 3833/2010 δέν ἐμπίπτουν οἱ θρησκευτικοί λειτουργοί (Ἐφημέριοι, Ἱεροκήρυκες, Ἐπίσκοποι, Μητροπολίτες κ.λπ.).

Ἡ μή ὑπαγωγή τῶν θρησκευτικῶν λειτουργῶν ἀποδεικνύεται καί ἀπό τήν ἀναφορά τῆς παραγρ. 5 τοῦ ίδιου άρθρου 11 τοῦ ν. 3833/2010 πού λέει ὅτι «οἱ κατά τίς προηγούμενες παραγράφους προσλήψεις (πού ὑπόκεινται στό λόγο 1 πρὸς 5) ἐγκρίνονται κατὰ περίπτωση ἀπό τήν τετραμελῆ (ὀρθῶς τριμελῆ) Ἐπιτροπή τῆς παρ. 1 τοῦ άρθρου 2 τῆς Π.Υ.Σ. 33/2006, ὅπως ἰσχύει ...».

Οἱ διορισμοί ὁμως θρησκευτικῶν λειτουργῶν δέν ὑπάγονται καί ποτέ δέν ὑπάγονταν στήν ἀρμοδιότητα τῆς Διυπουργικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ άρθρου 2 τῆς Π.Υ.Σ. 33/2006.

Ἐν τῷ ν. 3899/2010

Μετά τήν θέση ἐν ἰσχύι τοῦ ν. 3833/2010 ὁ ν. 3899/2010 (ἄρθρον 3 παράγρ. 4) τροποποίησε τό ἄρθρον 11 τοῦ Ν. 3833/2010 καί κατήργησε τίς ἐξαιρέσεις, πού θέσπιζαν ἀπό τόν κανόνα τῆς ἀναλογίας 1 πρὸς 5 οἱ παράγραφοι 2 καί 3 τοῦ άρθρου 11 γιά ὀρισμένες κατηγορίες προσωπικοῦ τοῦ Δημοσίου καί τῶν Ν.Π.Δ.Δ.

Καί ἐδῶ παρατηρεῖται ὅτι ἡ κατάργηση τῶν διακρίσεων δέν μεταβάλλει τίς προηγούμενες παρατηρήσεις καί ἄρα καί ὁ ν. 3899/2010, δέν καταλαμβάνει νοηματικῶς τούς θρησκευτικούς λειτουργούς.

Κατά τήν παρούσα ἄποψη τῶν Ὑπουργείων Παιδείας, Ἐσωτερικῶν καί Οἰκονομικῶν, παρότι δέν ἐξηγεῖται μέ σαφήνεια στά οἰκεία Διοικητικά ἔγγραφα, προκύπτει ὅτι ἐξαιτίας τῆς καταργήσεως τῶν διακρίσεων μέ τό ν. 3890/2010, πλέον ὁ διορισμός τῶν μισθοδοτουμένων ἀπό τό Δημόσιο θρησκευτικῶν λειτουργῶν ἀδιακρίτως τοῦ βαθμοῦ ἱερωσύνης τους, ὑπόκειται στόν βασικό κανόνα 1 πρὸς 5. Γιά τό λόγο αὐτό καλοῦνται τὰ ἐκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα νά δηλώσουν τόν προγραμματισμό ἀναγκῶν τους σέ διορισμούς.

Ἡ ἐκπεφρασμένη ἄποψη τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργείων τόσον ἐπί τῶν ἀσαφῶν διοικητικῶν ἐγγράφων, ὅσον καί προφορικῶς δέν βρῖσκει ἔρεισμα στήν γραμματική διατύπωση τῶν οἰκείων διατάξεων.

Συνεπῶς μόνον ὡς πρὸς τίς 334 ὀργανικές θέσεις ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων τίθεται ζήτημα ἐφαρ-

μογής της διατάξεως του άρθρου 11 παρ. 1 έδαφ. 1 του Ν. 3833/2010, των όποιων θέσεων ή μισθοδοσία εξυπηρετείται από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Γ. Δεδομένα στατιστικά στοιχεία.

Θά ήδυνάμεθα έδω νά σταματήσωμε και νά απανήσωμεν εις τήν Πολιτείαν ότι δέν δεχόμεθα καμμιά ύπαγωγήν εις τόν λόγον 1 πρός 5 και θά συνεχίσωμεν νά πράττωμεν ό,τι ίσχυε μέχρι σήμερα.

Νομίζω ότι αυτή θά ήτο μιά άκριτος θέσις και δογματική στάση, τή στιγμή πού όλα γύρω μας αναθεωρούνται και τίποτε δέν θεωρείται αυτονόητον και δεδομένον. Και έξ όσων έν συνεχεία θά εκθέσωμεν νομίζω θά δικαιολογήσετε τήν άποψη μου νά συνεχίσωμεν όλίγον ακόμα πριν καταλήξουμε σε συμπεράσματα και προτάσεις.

Τήν κρίσιμη τούτη ώρα πρέπει σαφώς νά ύπογραμμισθί ότι δέν τίθεται από τήν Κυβέρνηση θέμα μισθοδοσίας του Ίεροϋ Κλήρου, ούτε έτέθη θέμα οργανικών θέσεων, τό όποϊον έμεις μόνοι μας πρέπει νά τό ρυθμίσουμε.

Τό δεύτερον αυτό σημείον είναι πολύ ευαίσθητον και πρέπει νά προσέξωμεν τώρα πολύ. Τυχόν ανακινήσις θέματος οργανικών θέσεων θά έχη άπροβλέπτους συνεπείας και μάλιστα εις τήν εφαρμογήν του άρθρου 39 παράγρ. 6 του Κανονισμοϋ 2/1969 όπου «άσχέτως του αριθμοϋ οικογενειών ... δύναται ό Μητροπολίτης νά διορίζη ως έκτακτον Έφημέριον ... έκ των έχόντων τά νόμιμα προσόντα Ίερομονάχων των εις Μονάς έγγραμμένων ... κ.λπ.».

Κατά τήν άποψιν της Πολιτείας, αυτού του άρθρου έχει γίνει κατάχρησις. Γι' αυτό χρειάζεται και περισκεψις και εξήγησις για τούς διορισμούς αυτούς, μέ δεδομένο ότι διά τό θέμα αυτό διαμαρτύρονται και οί έγγαμοι Έφημέριοι.

Τήν στιγμή αυτή λόγω της οικονομικής κρίσεως τίθεται θέμα προγραμματισμοϋ και όριοθετήσεως συγκεκριμένου αριθμοϋ διοριστέων Κληρικών διά τά έτη 2011, 2012 και 2013, άμειβομένων έκ του Κρατικού Προϋπολογισμοϋ γεγονός, πού άποτελεϊ άδιαμφισβήτητη συμβατική ύποχρέωση της Πολιτείας, ή όποία μέ διαφόρους τρόπους κατέχει και διαχειρίζεται τό 96% της Έκκλησιαστικής Περιουσίας και κρατά δεσμευμένον τό άλλο 3%. Έπίσης πρέπει νά προσέξωμεν και τό λεγόμενον ότι τό Κράτος άπαγο-

ρεύει τίς χειροτονίες. Αυτό δέν είναι σωστό. Συζητεί μόνον διά τόν προγραμματισμόν των διορισθησομένων και άμειβομένων έκ του κρατικού προϋπολογισμοϋ Έφημερίων.

Τά στατιστικά στοιχεία των άμέσως προηγουμένων έτών έχουν ως έξής κατά τήν αξιόπιστον δήλωσιν των Ίερών Μητροπόλεων μας :

Άπήνησαν όλες οί Ίερες Μητροπόλεις.

Ύπηρετούντες Ίερείς σήμερα: 8.876

Συνταξιοδοτηθέντες 2009: 161

Συνταξιοδοτηθέντες 2010: 332

Άριθμός συνταξ. Κληρικών οί όποιοι καλύπτουν έφημεριακά κενά: 297

Νεοδιορισθέντες 2009: 241

Νεοδιορισθέντες 2010: 423

Προτεινόμενος αριθμός πρός διορισμόν τό 2011: 388

Μακαριώτατε,

Άγιοι Άδελφοί,

εύρισκόμεθα μπροστά σ' ένα πελώριο και σοβαρό ζήτημα.

Συζητοϋμε τά πράγματα. Γνωρίζουμε ότι ή μισθοδοσία του Ίεροϋ Κλήρου είναι δικαία άπαίτησις της Έκκλησίας και αναντίρρητος ύποχρέωσις της Πολιτείας και επί πλέον τό όλον ζήτημα γενικώς θεωρείται μή σύνομον καθ' όσον ό ν. 3833/2010 και ό ν. 3890/2010 δέν αναφέρονται ως άπεδείχθη εις τούς Έφημερίους, άφού δέν γίνεται συγκεκριμένη μνεία αυτών. Παρά ταϋτα είναι έξ ίσου άληθές και πέραν πάσης άμφισβητήσεως ότι οί δυνατότητες της Πολιτείας και μάλιστα σ' αυτή τήν έποχή, πού οί πολίτες αυτής της Χώρας νοιώθουν άπελπισία, δέν βλέπουν φως και μοιάζουν νά εύρίσκονται στό επίκεντρο μιās κοινωνικής θύελλας και οικονομικής έξαθλιώσεως, καθώς ύφίστανται τό πιό έπώδυνο πρόγραμμα λιτότητος στην μεταπολεμική μας ιστορία, και οί στρατιές των άνέργων αύξάνονται, δέν μοροϋμε παρά νά δείξουμε κατανόηση, νά ζητήσωμε τίς απολύτως αναγκαίες θέσεις και νά προχωρήσωμε σ' ένα νοικοκύρεμα του οίκου μας. Τά νομικά έπιχειρήματα είναι δυνατά. Η θεωρητική τοποθέτησις έπιστημονικώς άρίστη. Όμως ύπάρχει και ένα «άλλά» όλοι καλοϋνται νά κάνουν θυσίες. Έμεις θά άρνηθοϋμε; Και ακόμα θά μās είπουν οί συνομιλητές μας: «Έμεις δέν άρνούμεθα τήν ιδιαιτερότητα των Έφη-

μερίων ἔναντι τῶν ἄλλων δημοσίων ὑπαλλήλων, οὔτε τίς νομικές θέσεις σας, παρ' ὅτι τοῦτο θεραπεύεται μέ νέο νόμο. Δέν σᾶς ἐξομοιώνουμε μέ τούς ἄλλους δημοσίους ὑπαλλήλους, οὔτε ἀμφισβητοῦμε τήν συμβατική ὑποχρέωση τῆς Πολιτείας διά τήν μισθοδοσίαν τοῦ Κλήρου. Συζητοῦμε διά τόν ἀριθμό διορισθσομένων πού δέν μπορεῖ νά εἶναι ἀπεριόριστος καί ἀνεξέλεγκτος».

Μέ ἄλλα λόγια δέν μποροῦμε πλέον νά διορίζουμε ὅσους θέλουμε καί ὅποτε θέλουμε, στά Ταμεῖα δέν ὑπάρχει «σάλιο», «τό πλοῖο βουλιάζει», καθώς ἐπί λέξει μᾶς ἐπεσήμανε ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

Δ. Ἐξορθολογισμός - Νοικοκύρεμα

Αὐτές τίς ἀπλές ἀλήθειες δέν μποροῦμε νά τίς ἀγνοήσουμε, οὔτε νά φανοῦμε πρὸς τά ἔξω ὅτι εἴμεθα ἀνάληγτοι μπροστά στήν οἰκονομική κατάρρευση τοῦ Κράτους.

Μποροῦμε νά προσέξωμε τά ἑξῆς:

- Ὅλους τούς ἀνεξέλεγκτους καί χαριστικούς διορισμούς καί νά ἀνακαλέσωμεν εἰς τήν τάξιν πολλούς ἀργόμισθους.

- Τούς διορισμούς ἀλλοδαπῶν. Πανεπιστημιακοί διαμαρτύρονται διά τήν παρουσίαν πλήθους ἀλλοδαπῶν φοιτητῶν μέ ὑποτροφίαν καί συγχρόνως διορισμένους εἰς τό Δημόσιο.

- Τόν ἀριθμόν τῶν ἀποσπάσεων.

- Τούς διπλοθεσίτες (Ἐφημέριοι καί ἀπασχολούμενοι εἰς ἐτέραν θέσιν τοῦ Δημοσίου).

- Τούς διορισμούς ὡς Ἐφημερίων συνταξιούχων Ἱεροκηρύκων καί ἐκπαιδευτικῶν.

- Τήν κατάχρησιν τοῦ ἄρθρου 39 παρ. 6, ὅπου πολλοί ἄγαμοι Κληρικοί διορίζονται καί ἐγκαταβιοῦν εἰς τὰς οἰκίας των, εἰς τὰ κελλία τῆς Ἐρήμου καί ἀλλαχοῦ, μή παρουσιαζόμενοι εἰς τὰς ἐνορίας των, οὔτε κἄν Χριστούγεννα - Πάσχα. Καί ἄλλες πολλές περιπτώσεις, Ἱερές Μονές κ.λπ.

Ἐάν δεῖξομε κατανόηση καί θελήσουμε νά ἐκλείψουν τά ὡς ἄνω ἐπικίνδυνα φαινόμενα καί νά ξεχωρίσουμε τούς ἐργαζομένους ἀπό τούς «περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μηδέν ἐργαζομένους, ἀλλά περιεργαζομένους» (Β' Θεσ. 3, 11), καί αὕτη εἶναι μεγάλη ἁμαρτία καί κάποτε «οἱ ἁμαρτίες πληθύνονται» καί θελήσωμεν νά ἀκούσωμεν τόν Ἀπόστολον

Παῦλον «αὐτοί γινώσκετε ὅτι ταῖς χρεῖαις μου καί τοῖς οὔσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρετήσαν αἱ χεῖρες αὐται» (Πρ. 20, 36) καί «κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσί» (Α' Κορ. 4,12), τότε εἶναι δυνατόν νά προχωρήσωμεν χωρὶς ταλαντεύσεις, μέ καθαράν συνείδησιν εἰς σύνθεσιν τῶν ἀπόψεων καί τήν ἐξασφάλισιν τῆς ὁμαλῆς πορείας τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου τῆς Ἐκκλησίας μας.

Προτάσεις:

Πρῶτον. Ἡ Συνοδική Ἐπιτροπή Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδύσεως καί Ἐπιμορφώσεως τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου πρέπει νά γίνῃ Συνοδική Ἐπιτροπή Ἐφημεριακοῦ Κλήρου καί νά ἀναλάβῃ ὑπευθύνως καί μέ σοβαρότητα τήν παρακολούθησιν ὅλων τῶν θεμάτων τῶν ἐχόντων σχέσιν μέ τήν ἐκπαίδευσιν, ἐπιμόρφωσιν, τόν ἀριθμόν διακονούντων σέ ὀργανικές θέσεις καί ὅλων τῶν ζητημάτων τῶν ἀφορούντων εἰς τόν Ἐφημεριακόν Κλήρον. Ἐπιβάλλεται μιά καλή ὀργανωσις γιά κάθε ἐνδεχόμενον, ἀλλά καί νά δίδωμεν λόγον εὐκαίρως «παντί τῷ αἰτοῦντι».

Δεύτερον. Νά συνταχθῇ ἀπαντητικόν ἔγγραφο πρὸς τό Ὑπουργεῖον Ἑσωτερικῶν μέ κοινοποίησιν στά Ὑπουργεῖα Παιδείας καί Οἰκονομικῶν μέ τίς σαφεῖς θέσεις τῆς Ἱεραρχίας.

α. Ὅτι, ὡς σαφῶς προκύπτει ἀπό τήν κείμενη νομοθεσία, οἱ Ἐφημέριοι δέν ὑπάγονται εἰς τόν λόγον ἓνα πρὸς πέντε.

β. Ὅτι οἱ Κληρικοί μας ἀναλίσκονται καθ' ἡμέραν γιά ζήσει αὐτός ὁ τόπος καί μάλιστα τά χωριά μας, τά ὅποια οἱ πολιτικές τῶν τελευταίων δεκαετιῶν τά ρήμαξαν καί τά νέκρωσαν. «Αὐτοί οἱ Ἱερεῖς μας τώρα πού δέν ὑπάρχει τίποτε στήν ὑπαιθρο χώρα οὔτε σχολεῖα, οὔτε δάσκαλοι, οὔτε ἄλλη δημόσια ἀρχή καί ὑπηρεσία νά νοιάζεται γιά τόν τόπο, αὐτοί οἱ Ἱερεῖς μας μένουσιν πιστοί στό χρέος κάθε μέρα, φυλάσσοντες τόν τόπον καί στηρίζοντες ὅ,τι ἔχει ἀπομείνει ἀπό τίς ψυχές μέχρι τήν πολιτιστική καί ἱστορική μας παράδοση καί κληρονομιά» (Μητροπολίτης Πατρῶν).

γ. Ὅμως ἐπειδή κατανοοῦμε τήν κρίσιμον περίοδον πού διερχόμεθα ἀλλά καί τίς σοβαρές ἐπιπτώσεις πού θά ἔχῃ ὁ ἄνευ προγραμματισμοῦ διορισμός Ἐφημερίων εἰς τό Δημόσιον καί ἐν ὄψει τῆς ἐκδόσεως κοινῆς Ὑπουργικῆς Ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἑσωτερικῶν, Ἀποκέντρωσης καί Ἡλεκτρονικῆς

Διακυβέρνησης και Οικονομικών διά τόν καθορισμό των προτεραιοτήτων για τις προσλήψεις στο Δημόσιο τό έτος 2011 και σέ ένδειξη καλής θελήσεως νά προτείνωμε συγκεκριμένο αριθμό θέσεων νέων Έφημερίων διά τό έτος 2011 και 8 έως 10 θέσεις λαϊκών υπαλλήλων (αί μέχρι τουδε αίτηθείσαι θέσεις λαϊκών υπαλλήλων διά τά έτη 2009 και 2010 είναι 18), ή δέ άπόφασις νά έμπεριέχη και τήν έγκριση των έν λόγω πιστώσεων διά τόν διορισμόν των Έφημερίων και των λαϊκών υπαλλήλων, ή δέ Πολιτεία νά έγγυηθῆ όσα ισχύουν περί τῆς ιδιαιτερότητος του χαρακτήρος του Έφημεριακού Κλήρου ως Θρησκευτικών λειτουργών, μέ ό,τι τουτο συνεπάγεται και νά αναγνωρίση τό έπιτελούμενο υπό των Έρεών σπουδαίο πνευματικό και κοινωνικό έργο.

Τρίτον. Διαχείρισις θέσεων. Άπασχόλησεν τήν Δ.Ι.Σ. τό θέμα τῆς διαχειρίσεως των δοθησομένων θέσεων, έφ' όσον καταλήξωμε σέ μιά τέτοια άπόφαση - πρόταση. Κατετέθησαν διάφοροι σκέψεις και άπομένει νά άποφασίσωμεν μέ άμοιβαίαν άγάπην, κατανόησιν και δικαιοσύνην. Έδω πρέπει νά ισχύση τό του Άποστόλου «μηδεις τό έαυτου ζητείτω, αλλά τό του έτέρου έκαστος» (Α' Κορ. 10, 24). «Αυτή είναι διαχρονικά ή αρχή των άγιων του Θεου. Αυτή είναι ή αρχή, στήν όποία θεμελιώνεται ή κοινωνία. Πάνω σ αυτή τήν αρχή μπορεί νά έδραιωθῆ ή πιό τέλεια, θεάρεστη και ανθρώπινη κοινωνία» (Ν. Βελμιροβιτς). Αυτή ή αρχή μπορεί νά λύση και τό δικό μας πρόβλημα.

Ένδεικτικώς προτείνω διά μέν τούς Κληρικούς 2 - 3 θέσεις σέ κάθε Έραν Μητρόπολιν και διά τούς Υπαλλήλους 8 - 10 θέσεις μέ τήν σειράν ύποβολῆς των αίτημάτων που έχουν εις τήν Διεύθυνσιν Έκκλησιαστικῆς Διοικήσεως του Υπουργείου Παιδείας.

Έάν ή Πολιτεία δεχθῆ νά προγραμματίση αυτές τις θέσεις και νά μᾶς συμπεριλάβῃ στήν ως άνω άπόφαση θά έχωμεν έξασφαλίσει για έφέτος τήν όμαλή πορεία τῆς λειτουργίας των Ένοριών μας.

Τέλος πρέπει νά επαναλάβω ότι οι τόνοι πρέπει νά τηρηθοῦν χαμηλοί. Νά ενεργήσωμεν μέ σύνεσιν και νηφαλιότητα, χωρίς πολεμικές ισχές νά εκφράσωμε τήν αλήθεια και τήν αντικειμενικότητα των θέσεων μας. Δέν πρέπει νά δοθῆ ή έντύπωσις ότι εύρισκόμεθα σέ αντιπαλότητα μέ τήν Πολιτεία για θέματα οικονομικά, αλλά ότι επιθυμοῦμε τήν κάλυψη των

ανάγκαιων κενών, δεδομένης τῆς ιδιαιτερότητος του λειτουργικού μας διακονήματος, και του σπουδαίου κοινωνικού και ένθνικού ρόλου των Έρεών στήν Κοινωνία και μάλιστα τῆς έπαρχίας, διότι διαφορετικά θά άρχίσουν πάλι οι φωνές όλων των αντιτιθεμένων πολιτών και πολιτικών σχηματισμών περί χωρισμού κ.λπ. «μπλοκάροντας» τις όποιες καλές προθέσεις τῆς Κυβερνήσεως. Μή ξεχνάμε ότι άρκετοί των πολιτών κρατοῦν άρνητική θέση έναντι του Έρου Κλήρου, όλων των Έρατικων Βαθμών.

Μακαριώτατε Άγιε Πρόεδρε,

Σεβασμιώτατοι Άγιοι Άρχιερεῖς,

εύρισκόμεθα εις μίαν κρίσιμον καμπήν τῆς μακράϊωνος ιστορίας του Έθνους μας. Εις τήν Σεπτήν Έραρχίαν του παρελθόντος Όκτωβρίου έπεσημάναμε τά δέοντα, έγιναν διαπιστώσεις, ήσκήσαμεν αυτοκριτικήν, ένημερώσαμε τόν πιστόν Λαόν μας και όπως είναι φυσικόν ύφιστάμεθα και έμεις τις συνέπειες του έγγενως νοσοῦντος έγχωρίου πολιτικού συστήματος, τό όποιον δέν έχει τήν ισχύν και τήν ικανότητα νά ύπεραμυνθῆ των πατροπαραδόντων έλληνικων άξιων τῆς κοινωνίας, μά ούτε και αυτῆς τῆς έπιβιώσεως αυτου του λαου. Η Όρθόδοξη Έκκλησία μας έχει τεράστια ευθύνη γιατί άποτελεῖ και τήν τελευταίαν έλπίδα όλων μας. Δύναται και τώρα νά στηρίξη τό Κράτος. Άσφαλως πρέπει νά έτοιμαζόμεθα και για τά χειρότερα. Είναι ανάγκη νά επιδείξωμεν ύψηλόν αίσθημα ευθύνης και όλοι μας «στόφα» ήγέτου.

Η όλη μας παρουσία εις τήν διαχείρισιν των πνευματικων ζητημάτων, αλλά και των υλικων αναγκων, πρέπει νά διαπνέεται από τις αξίες τῆς «ύψηλης βιωσιμότητος» (Δεκλερῆς Μ., Άντ/δρος Σ.τ.Ε.). «ήτοι τῆς Δικαιοσύνης και του Έλέους, του Μέτρου και τῆς Λιτότητος, του Γενικου συμφέροντος και τῆς Άλληλεγγύης, τῆς Μερίμνης διά τούς ένδεεις και από τήν άπαξίωσιν του κέρδους και του πλουτισμου ... ή Έκκλησία μέ τις ιερές παραδόσεις Της και μέ τήν πνευματικότητά Της θά ανταποκριθῆ σις προσδοκίες των πολιτων και θά τούς έμψυχώση εις τόν μακρόν και δύσκολον αυτόν άγώνα» (Μ. Δεκλερῆς, Κράτος και Έκκλησία τήν έποχή τῆς παγκοσμιοσεως, έν «Χριστόδουλος», σελ. 570 - 571), μέ τό παράδειγμα Της παραμένουσα τό ήθικόν όχυρόν όλων των Έλλήνων.

Ἐπιμνημόσυνος Λόγος

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Σάμου καί Ἱκαρίας κ. Εὐσεβίου

(Κατά τό τριετές Ἀρχιεπισκοπικό καί Συνοδικό ἱερό Μνημόσυνο τοῦ Μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κυροῦ Χριστοδούλου, Ἰ.Ν. Κοιμήσεως Θεοτόκου Παλαιοῦ Φαλήρου, Κυριακή 23.1.2011)

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμε,
 Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Νέας Σμύρνης κ. Συμεών, Ποιμενάρχα τῆς θεοφρουρήτου καί θεοσώστου ταύτης Ἱερᾶς Μητροπόλεως,
 Σεβασμιώτατοι ἐν Χριστῷ ἀδελφοί συνεπίσκοποι,
 Ἐξοχώτατε ἐκπρόσωπε τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως,
 Ἐντιμότητα Δήμαρχε καί λοιποὶ Ἀρχοντες τῆς Πόλεως,
 Προσφιλέστατοι συμπρεσβύτεροι καί διάκονοι,
 Εὐλόγημένα τέκνα τῆς Ἐκκλησίας,

Ἡμέρα ἱερᾶς μνήμης καί κριτικοῦ ἀναστοχασμοῦ ἢ σημερινή Κυριακή. Ἡμέρα ἐνθυμήσεως τοῦ μακαριστοῦ Πρωθιεράρχου καί ἐκτενοῦς ἰκεσίας πρὸς τὸν ἀγωνοθέτη Θεοῦ γιὰ τὴν ἀπονομή τοῦ ἀμαράντινου στεφάνου τῆς δόξης μετὰ τῆς εἰσόδου του στὴν ἐπηγγελμένη θεία Βασιλεία.

Ἐυρισκόμεθα κατὰ τὴ σημερινή Κυριακή ἐν συνάξει, Κληρὸς καί λαός, γιὰ νὰ ἀπευθύνουμε τὴν κατὰ ἱερό χρέος ἐπιμνημόσυνη δέηση ὑπὲρ μακαρίας ἀναπαύσεως τοῦ ἀοιδίμου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος, πολυφιλήτου ἡμῖν καί σεπτῷ Πατρός, Ἀδελφοῦ καί Συλλειτουργοῦ κυροῦ Χριστοδούλου, μεταστάντος ἐπὶ τριετίαν στὴ θριαμβεύουσα ἐν οὐρανοῖς Ἐκκλησία.

Ἀποδεχθεῖς ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπός μας καί ἡ περὶ αὐτόν Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὴν ὑποβληθεῖσα σεμνὴ πρόταση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νέας Σμύρνης καί ἀγαπητοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ κ. Συμεών, τὸν ὁποῖο καί εὐχαριστοῦμε θερμότατα, κατὰ ἀγαθὴ συγκυρία τελοῦμε τὴ σημερινή Κυριακή τὴν πολυαρχιερατικὴ θεία Λειτουργία καί τὴν ἐπιμνημόσυνη δέηση

ἐντὸς τοῦ πανσέπτου ἱεροῦ Ναοῦ Κοιμήσεως Θεοτόκου τοῦ Παλαιοῦ Φαλήρου, στὸν ὁποῖο ἐπὶ μιὰν ὀλόκληρη δεκαετία ὑπηρετήσεν ὁ μακαριστὸς Ἀρχιεπίσκοπος (1963-1974), προτοῦ ἀνέλθει στὸ ἐπισκοπικὸ ἀξίωμα, ὡς Προϊστάμενος καί Ἱεροκέρυξ, ἔχοντας ὁ ὁμιλῶν τὴν ξεχωριστὴ τιμὴ νὰ συλλειτουργεῖ μαζί του ἀπὸ τὸν βαθμὸ τοῦ διακόνου.

Α΄

Ἐπιτρέψτε μου, λοιπόν, νὰ ἀναπολήσω στὴ μνήμη μου τὰ πρῶτα μου χρόνια ὡς διακόνου μετὰ τοῦ Μακαριστοῦ Ἀρχιμανδρίτου τότε, κυροῦ Χριστοδούλου, κατὰ τὰ ἔτη 1972-1974. Μέσα στὸ ναὸ αὐτό, πού ἀποτελεῖ ἔργο τῆς εὐλάβειας τῶν προσφύγων τῆς μαρτυρικῆς καί χιλιετραγουδισμένης Σμύρνης, τῶν φορτωμένων μὲ πλοῦσια παράδοση καί ζωντανὴ Ὁρθοδοξία, ἐδῶ στὴν Παναγίτσα, ἀναλαμβάνει ὡς Προϊστάμενος ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ δύσκολο ἔργο τῆς ἀποπεράτωσης τοῦ ἱεροῦ τούτου Ναοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸ πνευματικὸ καί φιλανθρωπικὸ ἔργο, μὲ τὸ προσιτὸ καί φλογερὸ θεῖο κήρυγμα, τίς ἐσπερινές ὁμιλίες, τὴν ἱερά κατήχηση καί τὴ χριστιανικὴ ἀγωγή τῆς νεολαίας, καί τὸ πρῶτο νεανικὸ ἐνοριακὸ περιοδικὸ «Σάλπιγξ». Πολισχιδὲς τὸ ἔργο του, πού κάλυπτε ὅλες τίς πτυχές τῆς ἐνοριακῆς ζωῆς.

Τὴ διακονία αὐτὴ ἀνέλαβε μὲ πολὺ ζήλο καί ἐνθουσιασμό, παράλληλα μὲ τὴν ὑπεύθυνη θέση του ὡς κληρικοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἔτσι ὥστε ἐμεῖς σήμερα νὰ λατρεύουμε τὸν Κύριό μας ἐντὸς τούτου τοῦ περικαλλοῦς μνημείου λατρείας τοῦ Θεοῦ. Ἐκτοτε ἐδῶ ἐνισχύεται ἡ πίστη καί θεμελιώνεται ἡ ζωὴ καί οἱ ἐλπίδες τῶν χριστιανῶν ἐνοριτῶν, βιώνοντας ὅλοι μαζί τὴ χάρη τῶν ἁγίων μυστηρίων καί κυρίως τὴ μετοχή στὸ Εὐχαριστιακὸ δεῖπνο, τὸ δεῖπνο τῆς Βασιλείας.

Ἡ παρουσία τοῦ μακαριστοῦ Χριστοδούλου ἐδῶ στήν ἐνορία τῆς Παναγίτσας ἀποτελέσῃ πραγματικό ξεχύλισμα ἀγάπης καί προσφορᾶς, μέχρι αὐτοθυσίας διά τήν πνευματικήν πρόοδον τῆς ἐνορίας. Γι αὐτό ἀγαπήθηκε ὅσο κανεῖς ἄλλος καί ἡ μνήμη του παραμένει ἀνεξίτηλη μέχρι καί σήμερα στούς ἐνοριτες. Προσωπικῶς τόν ἐνθυμοῦμαι ὡς ἄριστο λειτουργό καί σοφό καθοδηγητή στά πρῶτα μου διακονικά χρόνια, ἀφοῦ ἀπ' ἐκεῖνον διδάχθηκα «τό πῶς ἐν οἴκῳ Θεοῦ δεῖ ἀναστρέφῃσθαι», φιλακόλουθον καί ὑμνωδόν γλυκύτατον, μέ καθαρή ἄρθρωσιν, μουσικήν συγκρότησιν καί ἱεροψαλική ἱκανότητα, πού μεταρσίωνε τό ἐκκλησίασμα μέ τήν ἀγγελική φωνή του. Κι ὅλα αὐτά τόν συνόδευαν ὡς τάλαντα τῆς πολυτίμου πνευματικῆς παρουσίας του μέχρι τῆς τελευτῆς του.

Β'

Παράλληλα, ἡ σημερινή Κυριακή ἀποτελεῖ ἡμέρα μνήμης τῆς καθ' ὅλου ἐξαιρέτου προσωπικότητος, τοῦ παραμένου πνευματικοῦ πλούτου καί φωτεινοῦ παράδειγματος δι' ὅλους τούς Ὁρθοδόξους κληρικούς, τοῦ ἀειμνήστου Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ ὁποῖος, ὡς ἀρχηγέτης τῆς νοητῆς ὁλκάδος, ἐλάμπρυνε μέ λόγους καί ἔργα «εὐάρεστα τῷ Θεῷ» τόν Ἀρχιεπισκοπικό Θρόνο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἔχω τή γνώμη ὅτι δέν ὑπάρχει καλύτερος χαρακτηρισμός γιά τήν ἔξοχη αὐτή ἐκκλησιαστική προσωπικότητα ἀπό τόν λόγο τοῦ Ἀποστόλου Παύλου πού ἀκούσαμε σήμερα νά ἀπευθύνει πρὸς τόν μαθητή του Τιμόθεο: «Ὅπως ὁ ἴδιος ἐξηγεῖ τόν σκοπό γιά τόν ὁποῖο ἐλεήθηκε ἀπό τόν Θεό, γιά νά γίνει ὑπόδειγμα γιά ὅλους ἐκείνους πού ἔμελλε νά πιστέψουν στόν Χριστό, ἔτσι τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ὑπῆρξε «πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεῦειν ἐπ' αὐτῷ» (Α' Τιμ. 1,13).

Τύπος καί παράδειγμα ὁ μακαριστός Χριστόδουλος, ἀναλαμβάνοντας μετά πάσης δεξιότητος καί ἐκκεντρίζοντας εἰς τήν ζωὴν του τό τρισσόν ἀξίωμα τοῦ Κυρίου μας, τό βασιλικόν, τό ἱερατικόν καί τό προφητικόν. Ἠγήθηκε, ἱεράτευσε καί ἐδίδαξε ὑπέροχό δέον, διερμήνευσε τήν ζωὴν καί τόν λόγον τοῦ Κυρίου εἰς τήν ζωὴν του, μαρτυρία ὀρθοδόξου καί αὐθεντικῆς. Καί ὡς ἐκ τούτου ἐγένετο:

Τύπος καί παράδειγμα στό ἐπίγειο ἱερό θυσιαστήριο, ἱερουργῶν μέ ὑποδειγματικόν τρόπον τήν ἐσχολογικήν τράπεζα τῆς βασιλείας.

Τύπος καί παράδειγμα στόν ἱερό Ἀμβωνα, τόν ὁποῖο ἐκόσμησε μέ τήν πλατιά θεολογική, νομική καί κοινωνική του μόρφωση, καί τή ρητορική του δεινότητα, τή γνώση τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί τῆς ἱερᾶς Παράδοσεως, τήν ἐμβριθῆ μελέτη τῆς πατερικῆς Γραμματείας, καί ὡς ἐκ τούτων ἀσυμβίβαστος καί ἀπόλυτος εἰς τὰς θέσεις του.

Τύπος καί παράδειγμα στό πλούσιο συγγραφικό του ἔργο, πού ἀποτυπώνει ἑναργῶς μέ τή δυνατή γραφίδα του τούς προβληματισμούς καί τήν ποιμαντική ἀγωνία τοῦ ἀληθινά ἀνησύχου πνεύματός του νά προτρέχει τῆς ἐποχῆς του γιά νά καταστήσει ἀποτελεσματικό καί καρποφόρο τό ποιμαντικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας.

Τύπος καί παράδειγμα τά ἐπὶ εἴκοσι τέσσερα ὁλόκληρα ἔτη καρποφόρου ποιμαντορίας καί διακονίας του εἰς τήν Ἱερά Μητρόπολιν Δημητριάδος καί Ἀλμυροῦ μέ τό πλούσιο πνευματικό, φιλανθρωπικό καί συγγραφικό του ἔργο.

Τύπος καί παράδειγμα στόν Ἀρχιεπισκοπικό Θρόνο τῶν Ἀθηνῶν, τό ποιμνιο τοῦ ὁποῖου ἀγωνίστηκε νά καλλιεργήσῃ πνευματικά· νά οἰκοδομήσῃ ἐν Χριστῷ· νά ὀδηγήσῃ στή συνειδητῆ χριστιανική ζωή.

Τύπος καί παράδειγμα τά δέκα χρόνια Ἀρχιεπισκοπικῆς ποιμαντορίας του, ὅπου ἔζησε πολλές καί σημαντικές στιγμές καί γεγονότα χαρᾶς καί πνευματικῆς εὐφροσύνης, ἀλλά καί γεγονότα καί περιόδους δύσκολες, ἄλλους πνευματικοῦ καί πόνου σωματικοῦ. Σέ κάθε περίπτωση ὁμως ἐνεργοῦσε σύμφωνα μέ τό ἀλάνθαστο κριτήριο τῆς ἐκκλησιαστικῆς του συνειδήσεως, μαζί μέ τήν αὐθεντικότητα τῆς προσωπικότητός του.

Τύπος καί παράδειγμα στά τέλη τῆς ἐπὶ γῆς βιοτῆς του. Ὁ Θεός καί Πατέρας μας ἐπέτρεψε νά δοκιμαστῆι στό καμίνι τῆς ἐπάρατης ἀρρώστιας. Στάθηκε ὡστόσο ὀρθιος μέχρι τέλους. Ὑπέμεινε τή δοκιμασία ἀγόνυστα. Σήκωσε τόν καύσωνα τῆς ἀσθενείας του μέ θαυμαστό τρόπο, θαρραλέα, αἰσιόδοξα, ἐλπιδοφόρα, προσευχητικά καί παρακλητικά νά γίνει τό θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Ἀναντιρρήτως ὁ μακαριστός Χριστόδουλος ὑπῆρξε ἕνας ἐκ τῶν εὐλαβῶν καί ζηλωτῶν κληρικῶν, ἕνας

ἐκ τῆς χορείας τῶν μεγάλων καί διαπρεπῶν Ἀρχιεπισκόπων, πού ἐκλείσει τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καί τή σύγχρονη ἱστορία τῆς. Ἐπιπροσθέτως δέ δι ἐμέ προσφιλῆς ἀδελφός μέ κοινές πνευματικές ρίζες, παρά τούς πόδας ἐμπείρου πνευματικοῦ καθοδηγητοῦ καί πατρός, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου πρ. Πειραιῶς κ. Καλλινίκου.

Γ'

Ἄλλοι τόν ζήσαμε ἀπό κοντά, τόν θαυμάσαμε. Θαυμάσαμε τή θεολογική του παιδεία, τή λειτουργική του συνείδηση, τή ποιμαντική του ἀγωνία, τήν ἐκκλησιαστική του ἰκανότητα νά λαμβάνει τά μηνύματα τῆς ἐποχῆς του, τήν πολυγλωσσία, τό μειδιάμα, τήν ἀπλότητα, τήν προσήνεια, τό φωτεινό καί χαμογελαστό πρόσωπό του, τήν ἀφελότητα τῆς καρδίας του, τήν παιδικότητά του, καί τέλος τήν ἀνεξικακία του.

Ὁ νοῦς καί ἡ καρδιά του γεννοῦσαν ἰδέες καί ὁράματα. Ἀγαποῦσε πολύ τόν Θεό, τήν Ἐκκλησία καί τήν ἑλληνορθόδοξη πατρίδα μας. Ἔδωσε τή μαρτυρία τῆς πίστεως πού χρειάζοταν ἡ ἐποχή μας. Ὑπῆρξε ἀναμφιβόλως χαρισματική προσωπικότητα.

Ἀγκάλιαζε ὅλους. Πλησίαζε τόν ἄνθρωπο καί ὁ λόγος του ἀναπτέρονε καί ἀγγιζε τήν ψυχή του. Ἀγκάλιασε ἰδιαίτερα τή νεότητα μέ τόν ζηλευτῆς εὐθυβολίας κρυστάλλινο λόγο του. Ἔκανε ἀνοίγματα τολμηρά. Ἐπικοινωνοῦσε μέ τίς καρδιές ὄλων καί αὐτῶν τῶν διαφωνούντων. Μίλησε γιά τήν ταυτότητα καί τήν ἰδιοπροσωπεία τοῦ λαοῦ μας. Ἦταν πολέμιος τῆς παγκοσμιοποιήσεως καί διώκτης τοῦ ἀφελληνισμοῦ καί τῆς προσπάθειας ἀποχριστιανοποιήσεως τῆς Εὐρώπης καί τοῦ Ἔθνους μας. Ἦθελε τήν Ἐκκλησία κέντρον τῆς ζωῆς ὄλων μας. Ἔκαμε αὐτοκριτική γιά τά λάθη του καί ζήτησε συγγνώμη.

Μοιράσθηκε πολλές φορές τήν ποιμαντική του ἀγωνία μέ τούς συνεπισκόπους του γιά τή διαποίμανση τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ καί συνέγειρε σέ ἀγῶνες μοιραζόμενος μαζί μας τήν μέριμνα τῆς Ἐκκλησίας καί τήν ἀγωνία μας γιά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ. Καρδιακά ἐπικοινωνήσε μέ τόν λαό μας καί ὁ λόγος του ξεχειλίξε ἀπό ἀγάπη καί εὐγνωμοσύνη γιά τόν Χριστό, τόν Σωτήρα καί Λυτρωτή μας.

Ἐντυπωσιάσε μέ τόν παλμό καί τόν ζῆλο του γιά τήν ζωή τῆς Ἐκκλησίας. Ἀγῶνας καί ἀγωνία του νά κηρυχθῆ πανταχοῦ ἡ ἐλπίδα καί ἡ βεβαιότητα τῆς σωτηρίας.

Οἱ Ἕλληνες τόν ἀναζητοῦν μέ νοσταλγία γιατί ὁ Χριστόδουλος ὡς ἀγάπη δέν πέρασε ἀπαράτητος.

Ἐνθυμούμεθα τί ἔλεγε γιά τήν ὀρθόδοξη πίστη: «Τήν πίστη μας τήν ὀρθόδοξη δέν θέλουμε οὔτε πρέπει νά τή χάσουμε... Ἐδῶ στήν Ἑλλάδα ὑπάρχουν παραδοσιακοί καί ἱστορικοί δεσμοί ἀνάμεσα στήν Ἐκκλησία καί τόν λαό μας. Ἡ πίστις μας εἶναι τρόπος ζωῆς, καθημερινό βίωμα».

Ἐνθυμούμεθα τί ἔλεγε γιά τούς Ἕλληνες στήν Εὐρωπαϊκή Ἑνωση: «Ἡ ἰδιότητά μας ὡς εὐρωπαίων δέν ἀναιρεῖ οὔτε πρέπει νά ἀναιρεῖ τήν ἰδιότητά μας ὡς Ἑλλήνων. Πιστεύω ὅτι ἡ Εὐρώπη χωρίς Ἑλλάδα δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει».

Ἐνθυμούμεθα τί ἔλεγε γιά τόν ἄνθρωπο καί τόν σύγχρονο τρόπο ζωῆς: «Κάθε ἄνθρωπος εἶναι εἰκόνα Θεοῦ, ἀδιακρίτως φίλου, ἐθνικότητος, θρησκείας... Φτιάξε τόν ἄνθρωπο μέ τά στοιχεῖα τῆς Χριστοκεντρικότητος, τῆς ἑλληνορθόδοξης παράδοσής μας καί τότε ὅλα τά προβλήματα θά βροῦν τή λύση τους».

Ἐνθυμούμεθα τί ἔλεγε γιά τούς νέους: «Νά ἀγαπάτε τόν Ἰησοῦν Χριστόν, νά ἀγαπάτε τήν πατρίδα μας, πού εἶναι τά θεμέλια τῆς ζωῆς μας».

«Ἐπιλείπει γάρ με διηγούμενον ὁ χρόνος» (Ἐβρ. 11,32) διά τά ὅσα εἶπε διά τήν ζωή καί τήν Ἐκκλησία, τήν πατρίδα καί τό Ἔθνος μας.

Καθ' ὅλη τήν ἐκκλησιαστική ποιμαντορία του ὁ πολυσέβαστος καί πολυφίλητος Χριστόδουλος στάθηκε ὑπεύθυνος καί ἔντιμος, ἀπόλυτα συνεπής καί τίμιος μέ τό ἀρχιερατικό του ἀξίωμα καί τήν ὑψηλότατη ἀποστολή του στήν καθ' Ἑλλάδα Ἐκκλησία. Μέ τά μοναδικά του χαρίσματα, τήν ἐπιστημονική του γνώση, τήν πολύχρονη ἀποκτηθεῖσα πείρα του καί τή σιβαρότητα τοῦ χαρακτήρος του, συνιστοῦσε ἀναντιλέκτως ἕνα κεφάλαιο γιά τήν Ὀρθοδοξία, πού ὄχι ὀλίγοι τό ἀξιοποίησαν καί στηρίχτηκαν ἐπάνω του. Ἡ μνήμη τῆς μορφῆς του θά μᾶς συνοδεύει πάντα. Ἐξ ἄλλου, ὁ ἴδιος ἐτόνιζε ὅτι «οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ, κι ὅταν φεύγουν ἀπ' αὐτήν ἐδῶ τήν ζωή, δέν παύουν νά ζοῦν καί νά κινοῦνται ἀνάμεσά μας καί πολλές φορές ἔχουμε ζωντανή τήν αἴσθησι τῆς παρουσίας τους».

Δ'

Κατ' ἄνθρωπον ἔφυγε πρόωρα. Ἔτσι παρεχώρησε ὁ Κύριος. Ὅμως τά ἴχνη τῆς διαβάσεώς του καί τῆς ἀρχιερατικῆς του ποιμαντορίας παραμένουν καί θά παραμείνουν ζωηρά γιά ὀλόκληρο τόν Ἑλληνικό λαό

καί τόν Ὁρθόδοξο κόσμο. Χαρακτηριστική εἶναι ἡ ἀναφορά κατά τό τελεσθέν Τρισάγιο τό περασμένο ἔτος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου, ὑπογραμμίζοντος ὅτι «πάντοτε προσωπικότητες δυνατές καί πληθωρικές σάν τοῦ Χριστοδούλου ἀφήνουν ἕνα κενό πίσω».

Ὅλοι μας θά τόν ἐνθυμούμαστε μέ αἰσθήματα βαθυτάτου σεβασμοῦ, μεγάλης ἀγάπης καί ἀνεκφράστου εὐγνωμοσύνης. Ὅλοι μας πιστεύουμε ὅτι οἱ ἀρχιερατικές εὐχές του, οἱ προσευχές του καί ἡ ἀγάπη του πρός τούς Ὁρθόδοξους Ἕλληνες καί τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἀποτελοῦν στήριξη καί βοήθεια στή δύσκολη καί ποικίλη κρίση πού διερχόμεθα.

Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατοι, καί ἀδελφοί μου ἀγαπητοί,

Αὐτή τήν ὥρα στόν κατάμεστο ἱερό Ναό τῆς Παναγίτσας πού ὑπηρετήσε ἐπί μία δεκαετία, ὅλοι μας, Ἀρχιεπίσκοπος καί Ἐπισκόποι, πρεσβύτεροι καί διάκονοι, καί ὅλοι σεῖς, ὁ πιστός λαός τοῦ Θεοῦ,

προσέληθαμε διά νά τιμήσουμε τήν καρδιά ἐκείνη, ἡ ὁποία ἐπί πολλές δεκαετίες ἐπάλλετο εἰς τούς ρυθμούς τῆς ἐκκλησιαστικῆς διακονίας καί κοινωνικῆς προσφορᾶς, τοῦ κηρύγματος καί τῆς διδασκαλίας, τῆς θυσίας καί τοῦ καθήκοντος, διά τήν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων. Ὁ δυναμικός, ὀρμητικός καί χαρισματικός ἐκκλησιαστικός ἡγέτης ἐσίγησε πλέον εἰς τούς τωρινούς δυσκόλους καιρούς. Ὅμως κατέλιπε πνευματικὴν παρακαταθήκην, πολύτιμον κατά πάντα καί φωτεινὴν διά τήν μέλλουσαν πορείαν μας, εἰς τρόπον ὥστε αὐθορμήτως ἀναφωνοῦμεν μετά τοῦ Σοφοῦ Σολομῶντος: «Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων καί εὐλογία ἐπί κεφαλὴν αὐτοῦ, ἐν ἐσχάτοις καιροῖς, ὥσπερ λύχνος πάμφωτος τῷ κόσμῳ ἔλαμψε καί ἤγγασε τοῖς πιστοῖς» (Παροιμ. 10,9).

Ἀναπαύου ἐν τῷ φωτί τοῦ Θεοῦ μέχρι τῆς κοινῆς ἀναστάσεως, κλεινὴ Πρωθιεράρχα.

Χαῖρε ἐν οὐρανοῖς, τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀγλάισμα καί κλέος.

Αἰωνία καί ἀγήρως ἡ μνήμη σου! Ἀμήν.

Ὁ έορτασμός τῆς μνήμης τοῦ Ἁγίου Φωτίου

(6.2.2010)

Μέ λαμπρότητα έορτάστηκε καί έφέτος ἡ μνήμη τοῦ έν Ἁγίους Πατρός ἡμῶν Φωτίου, Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Μεγάλου, Προστάτου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

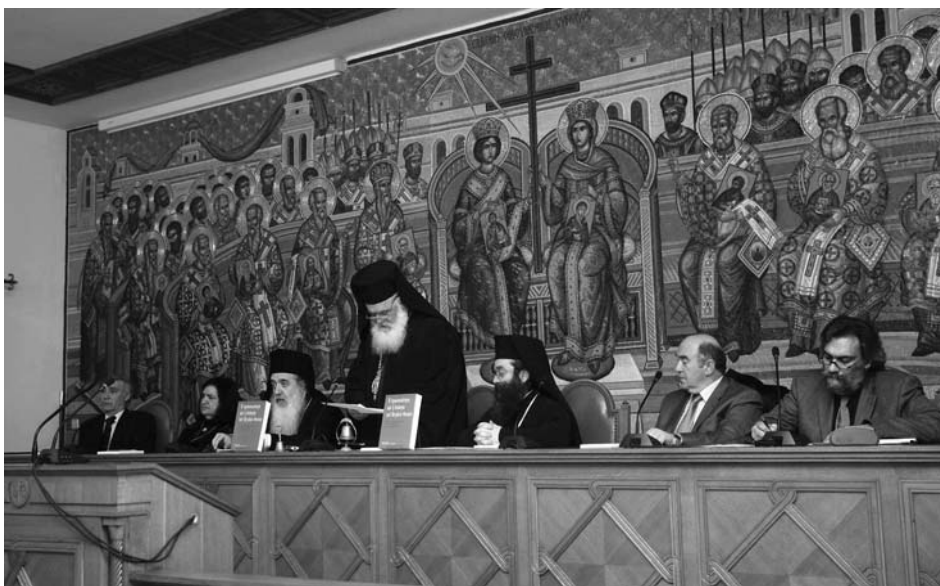
Τό πρωί τῆς Κυριακῆς 6.2.2011 τελέστηκε στό Καθολικό τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Πεντέλης ὁ Ὅρθρος καί ἡ Θεία Λειτουργία Ἱεουργοῦντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου μετά δύο Συνοδικῶν Μητροπολιτῶν, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σεργῶν καί Νιγρίτης κ. Θεολόγου καί τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Σύρου κ. Δωροθέου.

Παρέστησαν ὁ έκπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας στήν Ἀθήνα, Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἄκκρας κ. Γεώργιος, οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος, Σάμου καί Ἰκαρίας κ. Εὐσέβιος, Καισαριανῆς κ. Δανιήλ, Φλωρίνης κ. Θεόκλητος, Ὑδρας κ. Ἐφραίμ, Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ, Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος, Νέας Σμύρνης κ. Συμεών, Μεσογαίας καί Λαυρεωτικῆς

κ. Νικόλαος, Ἰλίου κ. Ἀθηναγόρας, Κηφισίας κ. Κύριλλος, ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Κορωνείας κ. Παντελεήμων, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Θερμοπυλῶν κ. Ἰωάννης, καί ὁ Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κ. Μᾶρκος Βασιλάκης.

Ἐπίσης παρέστησαν: ἡ Ἀντιπρύτανης τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Δέσπω Λιάλιου, οἱ Κοσμήτορες τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν καί Θεσσαλονίκης κ. Ἑλένη Χριστινάκη καί κ. Μιχαήλ Τρίτος καθώς καί οἱ Ἐλλογιμώτατοι Πρόεδροι τῶν τεσσάρων Τμημάτων τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν.

Μετά τό τέλος τῆς Θείας Λειτουργίας στό Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πού εὐρίσκεται στό χώρο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης, πραγματοποιήθηκε ἡ καθιερωμένη, κατά τήν ἡμέρα αὐτή, σύσκεψη τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μέ τούς Καθηγητές καί τούς λοιπούς διδάσκοντες στίς Θεολογικές Σχολές τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καί Θεσσαλονίκης.

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώννιμος προσφωνεῖ τούς συνέδρους.

Τῆς Συσκέψεως προΐστατο ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος, ὁ ὁποῖος κατά τήν ἔναρξιν εἶπε τά ἑξῆς: «Ὁ σήμερον ὑπό τῆς Ἐκκλησίας μας τιμώμενος Ἅγιος Φώτιος ὁ Μέγας, ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὁ Ὁμολογητής, ὁ καί Προστάτης τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπῆρξε ἀναμφισβήτητα μία μεγάλη ἱστορική μορφή καί μία ἀπό τίς πλέον φωτεινές προσωπικότητες τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καί τῶν Γραμμάτων. Ἦταν ὁ κατ' ἐξοχίαν γνήσιος ἐκφραστής τῆς Παράδοσης, γι' αὐτό καί θεωρεῖται ὁ πῖο σπουδαῖος Θεολόγος τῆς ἐποχῆς του..... Ἀπό τό ἔτος 1970 καί ἑξῆς ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετά ἀπό πρόταση τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Ἱερώνυμου τοῦ Α΄, καθιέρωσε καί τό ἀπό πλήρη ἐπιτυχία ἤδη στεφόμενο Συνέδριο στό Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας κατά τήν σημερινή Ἑορτή γιά τήν ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων μεταξύ του Προέδρου καί τῶν Συνοδικῶν Μητροπολιτῶν, τῶν Κοσμητόρων, τῶν Προέδρων τῶν Τιμημάτων καί τῶν Καθηγητῶν τῶν δύο Θεολογικῶν Σχολῶν, μέ Ὁμιλητὴ ἐκ περιτροπῆς Καθηγητὴ ἐξ αὐτῶν, ἐπὶ ὀρισμένου ἐκάστοτε θέματος, τό ὁποῖο ἀπασχολεῖ τήν Ἐκκλησία, σέ σχέσει πάντοτε καί πρὸς τήν πολυδιάστατη προσωπικότητα τοῦ Ἁγίου Φωτίου.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στή Συνεδρία τῆς 19ης Νοεμβρίου 2008, «ἵνα μὴ τά γενόμενα ἐξ ἀνθρώπων τῷ χρόνῳ ἐξίτηλα γένηται» (Ἡροδότου «Ἱστορία» Α΄, 1), ἔλαβε τήν Ἀπόφαση νά ἀναθέσει στήν Συνοδική Ἐπιτροπὴ Τύπου, Δημοσίων Σχέσεων καί Διαφωτίσεως, τήν συγκέντρωση σ' ἓνα συλλογικὸ Τόμο ὄλων τῶν γενομένων Εἰσηγήσεων τῶν Καθηγητῶν Ὁμιλητῶν στίς ἐν λόγω κοινές Συσκέψεις ἀπὸ τό ἔτος 1970 ἕως καί τό ἔτος 2010.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος σέ ὄλους ὅσοι ἐκοπίασαν γιά τίς ἐν λόγω Εἰσηγήσεις ἀπονέμει τόν δίκαιον ἔπαινό Της, σέ ὅσους δέ ἐπιθυμοῦν νά ἐντυφῶσιν

σ' αὐτές, παραδίδει τόν ἐκδοθέντα Τόμο μέ τήν εὐχή νά ἀποκομίσουν τά ἐξ αὐτῶν ἠθικά καί πνευματικά ὀφέλη».

Θέμα τῆς ἐφετινῆς συσκέψεως ἦσαν: «Οἱ χειρισμοὶ τοῦ κακοῦ στήν θεολογικὴ σκέψη τοῦ Ἱεροῦ Φωτίου». Εἰσηγητὴς ἦταν ὁ Ἐλλογιμώτατος κ. Παναγιώτης Ὑφαντῆς, Ἐπίκουρος Καθηγητὴς τοῦ Τμήματος Θεολογίας τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Στό τέλος ὁ Ἐλλογιμώτατος εἰσηγητὴς κατέληξε: «Ἐπιστρέφοντας συμπερασματικά στίς ἀφηρησιάζεις ἐπισημάνσεις μας, θά λέγαμε ὅτι ἡ εὐρύτερη πνευματικὴ καί διανοητικὴ ἀκμὴ τοῦ βυζαντινοῦ 9^{ου} αἰῶνα μοιάζει μικρογραφημένη στήν πολυσχιδῆ δραστηριότητα τοῦ ἁγίου Φωτίου, πιθανόν τοῦ ἐπιφανέστερου τῶν ἱεραρχῶν τῆς αὐτοκρατορίας. Πράγματι, τά θετικὰ χαρακτηριστικὰ τῆς περιόδου αὐτῆς ἀντιστοιχοῦν στήν ποικιλία τῶν ταλάντων καί τῶν ἐπιδόσεων τοῦ λογίου ἱεράρχη».

Παρεμβάσεις ἔκαναν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος, καθὼς καί ἡ Ἀντιπρύτανης τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Δέσπω Λιάλιου, καί οἱ Ἐλλογιμώτατοι κ.κ. Χρῆστος Βούλγαρης, Χρῆστος Οἰκονόμου, Εὐάγγελος Θεοδώρου, Θεόδωρος Ἀλεξόπουλος, Ἡλίας Οἰκονόμου, Ἀθανάσιος Ἀγγελόπουλος, Νικόλαος Ὀλυμπίου, Σπυρίδων Κοντογιάννης, Ἀπόστολος Νικολαΐδης.

Στὴ συνέχεια ἀποφασίστηκε νά συσταθεῖ μεικτὴ ἐπιτροπὴ ἀπὸ Μέλη τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου καί τῶν δύο Θεολογικῶν Σχολῶν γιά τὴ συζήτησι καί ἀντιμετώπιση ἀπὸ κοινοῦ θεμάτων πού ἀπασχολοῦν σήμερον τίς Θεολογικὲς Σχολές.

Ὁ Μακαριώτατος ἔκλεισε τήν ὄλη ἐκδήλωση ἀφοῦ εὐχαρίστησε τόσο τόν Εἰσηγητὴ ὅσο καί τοὺς συνέδρους.

Στίς 13.00 ὁ Μακαριώτατος παρέθεσε γεῦμα πρὸς τιμὴν τῶν Ἐλλογιμωτάτων Καθηγητῶν τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν.

(Ἐκ τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου)

Οί χειρισμοί του κακού στή θεολογική σκέψη του ιεροῦ Φωτίου

Τοῦ Παναγιώτου Ὑφαντῆ,
Ἐπικ. Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ.

(Πεντέλη, 6.2.2011)

Μακαριώτατε,
Σεβασμιώτατοι ἱεράρχες,
Σεπτοὶ πατέρες,
Ἀξιότιμοι Κοσμήτορες τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν καὶ
Πρόεδροι τῶν Τμημάτων Θεολογίας καὶ Ποιμα-
ντικῆς καὶ Κοινωνικῆς Θεολογίας τοῦ Καποδι-
στριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Ἀριστο-
τελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης,
Ἀξιότιμη κυρία Ἀντιπρύτανης τοῦ Ἀριστοτελείου
Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης,
Ἀγαπητές καὶ ἀγαπητοὶ συνάδελφοι,
Κυρίες καὶ κύριοι,

Συχνά, ἡ συγκρουσιακὴ ὑφή τῆς ἱστορίας, ὁ κρότος καὶ ἡ αἰματηρὴ θεαματικότητα τῶν γεγονότων μοιά-
ζουν νὰ ἔλκουν μεροληπτικὰ τὸ ἐνδιαφέρον τῶν με-
λετητῶν εἰς βάρος τῶν λιγότερο θεαματικῶν ἢ χαμη-
λόφωνων πνευματικῶν ἐπιδόσεων καὶ κατορθωμά-
των, δίχως τὴν γνώση τῶν ὁποίων ὁμως ὀποιαδήποτε
προσπάθεια κατανόησης καὶ ἀξιολόγησης ἐνός προ-
σώπου ἢ μίας ὀλόκληρης ἐποχῆς παραμένει ἀτελής ἢ
μονόφθαλμη. Ἡ συγκεκριμένη παρατήρηση, ὅπως
εἶναι φυσικὸ, ἐπαληθεύεται μὲ τρόπο ἀνάγλυφο, στίς
περιπτώσεις ἐκείνων τῶν ἐκκλησιαστικῶν προσωπι-
κοτήτων, πού εἶχαν μίαν ἔντονη παρουσία στὰ κοινω-
νικά καὶ πολιτικά δρώμενα τῆς ἐποχῆς τους κυρίως
ἀπὸ θέσεις ὑψηλῆς διοικητικῆς εὐθύνης καὶ ποιμα-
ντικῆς μέριμνας. Ἡ μονομερῆς ἐνασχόληση μὲ τὴν
προβολὴ καὶ ἀνάδειξη τῆς δημόσιας εἰκόνας καὶ τῆς
πολιτικῆς παρουσίας αὐτῶν τῶν προσώπων στὸ ἱστο-
ρικὸ γίγνεσθαι συνήθως ἐπισκιάζει ἢ καὶ θολώνει τὰ
χαρακτηριστικὰ τῆς πνευματικῆς τους φυσιογνω-
μίας, τὴν ὁποία πρέπει κανεὶς νὰ ἀναζητήσει στὰ
σιωπηλά πλὴν εὐγλωττα μνημεῖα τοῦ λόγου πού ἄφη-
σε ἢ θεολογικὴ τους γραφίδα.

Σὲ αὐτές τὶς μείζονες ἐκκλησιαστικὲς προσωπικό-
τητες, πού ἔχουν ἀπασχολήσει μὲ ἕναν μονομερῆ

ἀλλὰ καὶ ἀντιφατικὸ τρόπο ὄχι μόνον τὴν κοσμικὴ
ἀλλὰ καὶ τὴν θεολογικὴ σκέψη, ἀνήκει καὶ ὁ ἱερός
Φώτιος (820-893)¹. Ἔτσι, ἀπὸ τὴ μία πλευρά, ἡ κο-
σμικὴ ἱστοριογραφία² καὶ γραμματολογία ἀναδει-
κνύουν κυρίως τὶς φιλολογικὲς του ἐπιδόσεις πού
συνέβαλαν δραστικὰ στὸν πρόωμο βυζαντινὸ οὐμανι-
σμό³ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἡ θεολογικὴ σκέψη ἐστιάζει
τὸ ἐνδιαφέρον τῆς στίς ποικίλες ἐντάσεις⁴, πού σημά-
δευαν τὴν ἐκκλησιαστικὴ σταδιοδρομία τοῦ ἁγίου
ἀνδρός⁵.

Ἄν λοιπὸν ἡ παρούσα εἰσήγηση στοχεύει στὴν
ἀνάδειξη τῆς πνευματικῆς φυσιογνωμίας τοῦ ἱεροῦ
Φωτίου, ἡ ἐπιλογή τοῦ συγκεκριμένου θέματος μᾶς
καλεῖ νὰ ἀφουγκραστοῦμε τὴ μακρινὴ ἀλλὰ πολὺτι-
μη θεολογικὴ μαρτυρία τοῦ ἁγίου ἱεράρχη⁶ γύρω
ἀπὸ ἕνα θέμα, τὸ ὁποῖο ἐξαιτίας τῆς διαχρονικότη-
τάς του ποτίζει ἀδιάκοπα τὸ δέντρο τῆς μεταφυσικῆς
ἀπορίας τοῦ ἀνθρώπου κάθε ἐποχῆς καὶ κάθε τόπου,
ὀδηγώντας τον ἐκόντα ἄκοντα ἐνώπιον καιρῶν ἐρω-
τημάτων πού συνυφαίνονται τόσο μὲ τὴν βιολογικὴ
ὑπαρξή του, ὅσο καὶ μὲ τὴν πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ του
ὀντότητα.

Ὁ σεπτὸς ἱεράρχης, ὅπως κάθε Πατέρας τῆς Ἐκ-
κλησίας, ἔνωσε τὴν ἀνάγκη νὰ ἐπιστρατεύσει τὰ χα-
ρίσματά του, τὶς πολλὲς γνώσεις καὶ βέβαια τὸν ἁγιο-
πνευματικὸ του φωτισμό, προκειμένου νὰ ἀντιμετω-
πίσει τὸ πρόβλημα τῆς «τῶν Μανιχαίων ἀναβλαστή-
σεως», ὅπως ὁ ἴδιος περιγράφει τὴν αἴρεση τῶν Παυ-
λικιανῶν⁷, ἡ ὁποία εἶχε ἀναδυθεῖ δυναμικὰ στὸ πνευ-
ματικὸ προσκήνιο τῶν ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν τῆς
αὐτοκρατορίας πρὶν ἀπὸ δύο αἰῶνες. Ὅπως οἱ ὀπα-
δοὶ τοῦ Μάνεντος ἔτσι καὶ οἱ ὄψιμοι πνευματικοὶ
τους ἀπόγονοι πίστευαν καὶ δίδασκαν τὴν ὑπαρξὴ
δύο ἀρχῶν: μίας Ἀγαθῆς, πού δημιουργεῖ τὴν ἀθά-
νατη ψυχὴ καὶ μίας Πονηρῆς, πού δημιουργεῖ τὸ
σῶμα καὶ τὸν ὑλικὸ κόσμο. Ἐξαιτίας τῆς ἀπλότητάς

του, αυτό τό έρμηνευτικό σχήμα είχε κατακτήσει πολλές συνειδήσεις, έφόσον έλυνε τό πρόβλημα του κακού ανάγοντας τήν όντολογική του πηγή στό ύπερβατικό, καί, συνεκδοχικά, έξηγώντας τήν τραγωδία τής ιστορίας καί τήν πώση του ανθρώπου σαν ένα νομοτελειικό καί γι' αυτό αναπόδραστο δεδομένο. Είμαι προφανές ότι ή συγκεκριμένη έρμηνεία του κακού δέν έξαντλείται στην ένοχοποίηση του σώματος καί τής ύλης, αλλά διακυβεύει τίς κομβικές παραδοχές τής βιβλικής κατανόησης του κόσμου, τήν θεοκεντρική κτισιολογία καί ανθρωπολογία τής χριστιανικής παράδοσης καί, βέβαια, τό έσχατο πνευματικό νόημα τής παρουσίας του ανθρώπου στόν κόσμο.

Ό ιερός Φώτιος, διαβλέποντας τό σωτηριολογικό διακύβευμα των συνεπειών τής αίρεσης, στρέφει τό κριτικό του ενδιαφέρον στην θεμελιώδη άφετηρία της, δηλαδή στην προσπάθεια όντολογικής στοιχείωσης του κακού. Άν δεχθεί κανείς, έπισημαίνει καιρία ό λόγιος ιεράρχης, τήν πεποίθηση των αίρετικών ότι ή ψυχή δημιουργήθηκε από τόν Θεό καί τό σώμα από τόν Πονηρό, πώς είναι δυνατόν άφ' ενός ό Θεός νά θέλησε τήν ένωση του δημιουργήματός του μέ τό δημιουργήμα του αντίπαλου του καί άφετέρου ό Πονηρός νά δέχθηκε τήν ένωση του δικού του κακού δημιουργήματος μέ τό δημιουργήμα του αγαθού Θεού; Η έσωτερική αντίφαση αυτής τής αντίληψης παρουσιάζει τήν μέν Άγαθή άρχή κακή, τόν δέ Πονηρό αγαθό⁸.

Ό Φώτιος αντιλαμβάνεται ότι ή αίρεση των Παυλικιανών είναι έξαιρετικά επικίνδυνη, όχι διότι άποτελεί μία ριζική άρνηση ή διαστρέβλωση τής αλήθειας αλλά διότι, όπως κάθε αίρεση, έκκινεί από μία αληθή διαπίστωση ή μία έπιμέρους πτυχή τής αλήθειας, τήν όποία στην συνέχεια άπολυτοποιεί άγνοώντας ή καί νοθεύοντας τίς άλλες. Για τόν λόγο αυτό, ό Φώτιος παραδέχεται ως αληθή τήν άποψη των Παυλικιανών ότι ό Πονηρός ώθει τόν άνθρωπο στην διάπραξη του κακού. Ωστόσο, ή πλάνη τους έγκνεται στην βιωματική παραδοχή, που πηγάζει από τόν ίδιο τόν πνευματικό άγώνα του ανθρώπου, ότι δηλαδή ό Πονηρός έχει μία σχετική έξουσία νά έπηρεάζει ή νά κατευθύνει τόν άνθρωπο, έφ' όσον ό τελευταίος κατορθώνει άν άγωνιστεί νά άποκρούσει τίς δαιμονικές επιθέσεις.

Άνασκευάζοντας τόν ανθρωπολογικό διχασμό που είσηγαγε ή αίρεση ό ιερός Φώτιος προχωρεί σέ μία πλήρη όντολογική έξουθένωση του κακού. Καί έδώ, τά έπιχειρήματά του είναι βιβλικά, όπως συμπυκνώνονται στα ακόλουθα αίχηρό έρώτημα: Άν, όπως ήθελαν οι αίρετικοί τής εποχής καί οι κατοπινοί υπερασπιστές τής διαρχίας, ό μέν αγαθός Θεός είναι αιώσιος καί άόρατος καί άκατάληπτος καί λάμπει μέ τήν αλήθειά του, ό δέ Πονηρός άποτελεί τήν βαθμιαία γιγάντωση του σκότους που σαγηνεύει καί του πυρός που τυφλώνει τίς διάνοιες, πώς είναι δυνατόν νά ανάγεται τό κακό στό ύψος μιας αντίθετης άρχής, όντας κτιστό καί αίσθητό⁹;

Ό όμιλητής
κ. Παναγιώτης Ύφαντης,
Έπίκ. Καθηγητής
τής Θεολογικής
Σχολής Α.Π.Θ.

Ὁ συγκεκριμένος χειρισμός τοῦ κακοῦ ἐκ μέρους τοῦ Φωτίου πηγάζει ἀπό τή μόνιμη ἔγνοια τοῦ σοφοῦ ποιμένα γιά τήν τεκμηρίωση τῆς «λίαν καλῆς» κτίσης¹⁰, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τήν ψηλαφητή ἀπόδειξη τῆς ἀγαπητικῆς δημιουργικότητος καί τῆς πατρικῆς μέριμνας τοῦ Κτίσαντα¹¹. Ἐπαναφέροντας μέ τόλμη τόν προβληματισμό του γύρω ἀπό τήν ἀγαθότητα τῆς ὕλης στό πεδίο τῆς πνευματικότητος καί τῆς σωτηρίας, ὁ Φώτιος ὑπενθυμίζει ὅτι τό σῶμα, ἀποτελώντας δημιούργημα τοῦ μοναδικοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ, ἀξιώνεται νά καταστῆ μέσο καί δοχεῖο τῆς ἀγιαστικῆς ἐνέργειας τοῦ Δημιουργοῦ. Ἐξάλλου, ἐπισημαίνει συμπληρωματικά, μέσω τοῦ σώματος ὁ ἀσκούμενος στήν ἀρετή ἐπιτυγχάνει τά μείζονα κατορθώματα τοῦ πνευματικοῦ βίου, ὅπως εἶναι ἡ σωφροσύνη, ἡ ἐγκράτεια, ἡ ἀγρυπνία, ἡ ὀρθοστασία ἀλλά καί ἡ καρτερία στούς μαρτυρικούς πόνους καί στά βασανιστήρια¹².

Ὡστόσο, ἡ κοπιώδης προσπάθεια πού κατέβαλε ὁ Φώτιος προκειμένου νά ἀποδείξει τήν ὄντολογική ἀνεπάρκεια καί τήν ἀδυναμία τοῦ κακοῦ νά ἀντιστρατευθεῖ ὡς μία ἰσοδύναμη ἀρχή τήν πηγὴ τῆς ζωῆς καί κάθε ἀγαθότητας, ὄχι μόνο δέν λύνει τελεσίδικα τό πρόβλημα τῆς ὑπαρξῆς τοῦ κακοῦ, ἀλλά ἐμμέσως τό περιπλέκει. Διότι, ἂν τό κακό δέν ἀνάγει τήν καταγωγή καί τήν ἐξουσία του στήν αἰωνιότητα, ὅπως πρότειναν οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Γνωστικῶν, πῶς ἐξηγεῖται ἡ ὀδυνηρὴ παρουσία του στόν κόσμον, στήν ἱστορία, στόν καθημερινό βίον καί, βέβαια, στήν ἀδήριτη θνησιγένεια τοῦ ἀνθρώπου; Ἡ παραδοχὴ ὅτι τό κακό δέν εἶναι αἰτιατὴ ἀρχὴ ἀλλὰ κτίσμα, θέτει τὴ θεολογικὴ σκέψη ἐνώπιον σφιχτοδεμένων ἐρμηνευτικῶν κόμπων, πού μποροῦν νά διατυπωθοῦν σχηματικά στά ἀκόλουθα δύο ἐνδεχόμενα: εἴτε ὁ ἀγαθὸς Θεὸς δημιούργησε κάτι κακό, πράγμα πού ἀντιβαίνει στίς κοσμολογικὲς παραδοχὲς τῆς Βίβλου, εἴτε ἡ δημιουργικὴ παντοδυναμία τῆς θείας ἀγάπης ἀπέτυχε, ἐφόσον ἔφερε στήν ὑπαρξὴ ἓνα κτίσμα, τό ὁποῖο κατόρθωσε ὄχι ἀπλῶς νά ἀμαυρώσει τήν ἀγαθὴ σφραγίδα τῆς δημιουργικῆς του ἀρχῆς ἀλλὰ καί νά συμπαρασύρει ὀλόκληρη τήν κτίση σέ μία ἐφιαλτικὴ περιπέτεια θεομαχίας καί θανάτου. Ἄν ἰσχύει τό πρῶτο ἐνδεχόμενο, τότε πλανᾶται ὁ ἱερός συγγραφέας πού ἀναφέρεται στήν «καλὴ λίαν» δημιουργία τοῦ Θεοῦ. Ἄν ἰσχύει τό δεύτερο, ἡ θεία ἀνοχὴ ἀπέναντι σέ ἓνα ἀμετανόητα μοχθηρὸ δημι-

ούργημα ὑπονομεύει καίρια τήν Πρόνοια καί τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιά τά ὑπόλοιπα δημιουργήματα, τά ὁποῖα σ' αὐτὴ τήν προοπτικὴ παρουσιάζονται ὡς ἀθῶα καί ἀπροστάτευτα θύματα τοῦ κακοῦ.

Τὰ παραπάνω ἐρωτήματα δέν ἐντοπίζονται συστηματοποιημένα στό ἔργο τοῦ Φωτίου, ὅμως οἱ σχετικὲς καίριες ἀπαντήσεις πού μπορεῖ νά θησαυρίσει κανεὶς μελετώντας τό ἔργο του, δείχνουν ὅτι ὁ σοφὸς ἱεράρχης τά εἶχε ὑπόψη του, ἀκόμη κι ἂν δέν τούς ἀφιέρωσε μία αὐτοτελῆ πραγμάτευση. Τό γεγονός ὅτι τό πρόβλημα τοῦ κακοῦ ἀπασχολοῦσε ἔντονα τὴ θεολογικὴ σκέψη καί τήν ποιμαντικὴ εὐαισθησία τοῦ Φωτίου ἐπιβεβαιώνεται ἤδη στήν «Πρῶτὴ Ἐρωτοπόκρισις» τῶν Ἀμφιλοχίων, ὅπου σχολιάζει δύο φαινομενικὰ ἀλληλοαναιρούμενα βιβλικὰ ἐδάφια, ἐκ τῶν ὁποίων τό ἓνα βεβαιώνει πῶς «τά κακά καί οὐκ ἔστιν ἃ μὴ κτίσει Κύριος»¹³ καί τό ἄλλο πῶς «τῶν κακῶν πάλιν οὐδενός ἐστιν αἴτιος»¹⁴. Μὲ ἀφορμὴ τῆς συγκεκριμένης μαρτυρίας τῆς Γραφῆς, ὁ Φώτιος διατυπώνει μία διάκριση, πού εἶναι τόσο σημαντικὴ, ὥστε νά μπορεῖ νά περιβληθεῖ τό κῦρος ἐνός γενικοῦ ἐρμηνευτικοῦ κανόνα γιά ὅποιαδήποτε βιβλικὰ συνεπὴ κατανόηση καί ἐρμηνεία τοῦ κακοῦ. Σύμφωνα μέ τόν ἅγιο ἱεράρχη, ὑπάρχουν δύο δέσμες ἢ μορφές κακοῦ. Στήν πρώτη δέσμη ἀνήκει ἡ ἁμαρτία σέ ὅλες τίς ἐκδοχὲς τῆς, γιά τήν ὁποία εὐθύνεται ἀποκλειστικά ὁ ἄνθρωπος καί στή δευτέρη δέσμη ἀνήκουν ὅλα τά ὀδυνηρὰ γεγονότα καί οἱ δυσάρεστες καταστάσεις πού ὑφίσταται ὁ ἄνθρωπος, χωρὶς νά τό θέλει καί δίχως νά τά προκαλεῖ μέ τίς πράξεις του, ὅπως εἶναι ἡ ἀσθένεια, ἡ ἀνέχεια, οἱ τραυματισμοί, οἱ σεισμοί κ.τ.ο. Μέσω αὐτῆς τῆς διάκρισης, ὁ Φώτιος κατορθώνει ἀφ' ἐνός νά ἀπαλλάξει τόν Θεὸ ἀπό ὅποιαδήποτε αἰτιατὴ σχέση μέ τό κακό καί ἀφ' ἑτέρου νά ὑπερασπιστεῖ τήν ἀγάπη καί τήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ, ἐντάσσοντας τόν ἔλεγχον, τὴ διαχείριση ἀλλὰ καί τὴ θεραπευτικὴ λειτουργικότητα τοῦ κακοῦ στό σχέδιο τῆς θείας οἰκονομίας.

Σύμφωνα λοιπόν μέ τήν παραπάνω θεμελιακὴ διάκριση, ὁ Φώτιος ἐντοπίζει τήν πνευματικὴ καί «ἱστορικὴ» ρίζα τοῦ κακοῦ ὄχι στή βούληση τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ ἀλλὰ στήν πτώση τῶν προπατόρων, δηλαδή στήν δραστηρικὴ μεσολάβηση τῆς ἀνθρώπινης ἐπιλογῆς, μέσω τῆς ὁποίας τό τελευταῖο δημιούργημα «ἐξ ἰδίας ἀβουλίας ἀπώλεσεν»¹⁵ τὴ δυνατότητα τῆς ὁμοίωσης μέ τόν Δημιουργό¹⁶. Παρενθετικά, ἀξίζει

νά τονίσουμε ότι θά αποτελοῦσε ἀσύγνωστη ἐρημνευτική ἀστοχία νά ὑποψιαστῆ κανεὶς ὅτι ὁ Φῶτιος μέ τή συγκεκριμένη του θέση ἐνοχοποιεῖ τήν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἴδιος γνωρίζει ὅτι ἡ ἐλευθερία εἶναι ἓνα δῶρο τοῦ Δημιουργοῦ, μέ τό ὁποῖο ὁ τελευταῖος προικίζει τά τελειότερα πλάσματά του. Γι' αὐτό καί πραγματευόμενος τήν εἰκασία ἄν τάχα θά ἦταν καλύτερο ὁ Θεός νά μὴν φέρει καν στήν ὑπαρξή τά πλάσματα πού ἐπρόκειτο νά ἀμαρτήσουν¹⁷, συμπεριλαμβανομένου βεβαίως καί τοῦ Πονηροῦ, ὁ ἱερός Φῶτιος δίδει μία κατηγορηματικά ἀρνητική ἀπάντηση, ἡ ὁποία φανερώνει ὄχι μόνο τή βαθιά βιβλική του κατάρτιση ἀλλά καί τήν ὑψηλή θεολογική του εὐαισθησία¹⁸.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ λόγιος ἱεράρχης, ἀναφερόμενος στό προπατορικό ἀμάρτημα, χρησιμοποιεῖ μία νομική ὀρολογία, πράγμα πού πρέπει νά ἀποδοθεῖ στή ιδιαίτερη νομική του σκευή ἀλλά καί στό λόγιο πνεῦμα τῆς «ἀναγεννησιακῆς» ἐποχῆς, ἐντός τῆς ὁποίας ἔζησε. Σέ μία ἀχρονολόγητη Ὀμιλία πού ἐκφώνησε παραμονές τῆς Ἀνάστασης, ὁ Φῶτιος περιγράφει τήν πτώση ὡς «παράβασιν» τοῦ μοναδικοῦ «νόμου» πού ἔθεσε ὁ Θεός στόν Παράδεισο. Ὡστόσο, καί αὐτό τό πρόδηλα νομικό πλέγμα ὑπακούει καί ὑπηρετεῖ τήν ἀσκητική σταθερά πού θεμελιώνεται στήν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου. Μέ ἄλλα λόγια, κατά τόν ἱερό Φῶτιο, ἡ θέσπιση τῆς θείας ἀπαγόρευσης στόν Παράδεισο εἶναι ἡ ἀπαραίτητη προϋπόθεση ὥστε τό σύνολο τῶν δῶρων τῆς ἀρχέγονης δικαιοσύνης νά μὴν βιωθεῖ ἀπό τόν ἄνθρωπο ὡς ἓνα αὐτόνομητο δεδομένο ἀλλά ὡς τό ἔπαθλο ἑνός ἀγῶνα, ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖ στή δραστική συνδρομή τῆς ἐλευθερίας του¹⁹.

Ἔτσι, ἡ πτώση τῶν πρωτοπλάστων καί ἡ εἴσοδος τοῦ κακοῦ στόν κόσμο καί στήν ἱστορία ἐρμηνεύεται ὡς τό ἀποτέλεσμα τῆς ἀπόφασης τοῦ ἀνθρώπου νά συνεχίσει τήν ὑπαρξή του ἐμπιστευόμενος ἀποκλειστικά τίς δυνάμεις καί, μάλιστα, ὄχι ἀπλῶς ἀρνούμενος τήν ἀγάπη καί τήν Πρόνοια τοῦ Θεοῦ ἀλλά καί στρέφοντας τή αὐτεξουσιότητά του ἐναντία σέ αὐτόν πού τοῦ τήν εἶχε δωρίσει²⁰. Σ' αὐτή τήν προοπτική, ἡ ἀμαρτία συνιστᾷ πρωτίστως τή διακοπή τῆς σχέσης τοῦ ἀνθρώπου μέ τόν Θεό, ἓνα δραματικό ἐπεισόδιο ρήξης πού ἐγκαινιάζει μία σειρά ἀλυσιδωτῶν διασπάσεων καί ρωγμῶν, οἱ ὁποῖες συμπαράσφουρον βαθμιαία ὁλόκληρη τήν κτίση καί

μεταμορφώνουν τό δῶρο τῆς ζωῆς καί σέ μία ὀδυνηρή καί τραγική περιπέτεια²¹.

Γιά τόν Φῶτιο, τό κακό καί ιδιαίτερα ἡ πιό ἀποκρουστική καί ἐχθρική ἐκδοχή του, ἐδράζεται στήν «παράβασιν» τῶν προπατόρων, γι' αὐτό καί ὁ ἴδιος τήν ὀνομάζει «πρόξενον θανάτου»²². Ὅπως ἐπισημαίνει ἀποφθεγματικά ὁ σοφός ἱεράρχης «Θάνατον, γάρ, ὁ Θεός οὐκ ἐποίησεν, ἀλλ ἡ τοῦ πρωτοπλάστου παράβασιν τήν συμβουλή συλλαβοῦσα τοῦ ὄφρου, τόν θάνατον ἀπεκύησεν»²³. Πράγμα πού ἐπιβεβαιώνει ὅτι τό κακό ἔχει ἀναπόφευκτα τήν περιορισμένη δικαιοδοσία τοῦ δημιουργοῦ του, δηλαδή εἴτε τοῦ ὄφρου πού τό εἰσηγεῖται εἴτε τοῦ ἀνθρώπου πού γίνεται ἐκούσιο «θήραμα»²⁴ τοῦ διαβόλου, ἐξαιτίας τῆς «ἐθελοκακίας»²⁵ καί τῆς «αὐτοδεσπότου γνώμης» του²⁶.

Ὁ Φῶτιος ἀναφέρεται ρητά στόν Πονηρό, καθώς καί στήν οἰονεῖ παγιωμένη ἀντίθετη κακότητα καί στή μοχθηρή μισανθρωπία του, ὅμως μᾶλλον ἀμφιταλαντεύεται γιά τό ἄν ἀρχηγός τῆς κακίας²⁷ εἶναι ὁ διάβολος ἢ ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος. Ὁ κοινός παρονομαστής τῶν δύο ἐκδοχῶν εἶναι πῶς ὁ Σατανᾶς, παρότι εἰσηγητής τῆς πλάνης καί πατήρ τοῦ ψεύδους²⁸, «ἀρχέκακος ἐχθρός του γένους»²⁹, «ἀρχαῖος πολέμιος τοῦ γένους ἡμῶν»³⁰ καί «ἀποστάτης» τῆς θείας ἀγάπης³¹ χρειάζεται τήν συγκατάθεση τοῦ ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος προσφέρεται ὡς ἡ ἀπαραίτητη «χώρα»³², πού ἐκπληρώνει τήν ἐπιθυμία τοῦ διαβόλου, δίδοντάς της πραγματική ὑπόσταση.

Σύμφωνα μέ τήν πατερική εὐφυΐα τοῦ ἁγίου Φωτίου τό κακό, εἴτε ὡς πρόσωπο εἴτε ὡς μέγεθος, εἴτε ὡς ὑπαρκτική μηδαμινότητα εἴτε ὡς ἠθική ἐξαχρείωση, πάντοτε κατανοεῖται θεοκεντρικά. Μέ ἄλλα λόγια, προϋποθέτει, ἀπεργάζεται ἢ ἀπλῶς συνιστᾷ μία στάση πού διαφοροποιεῖ τή βούληση ἢ τήν ἐλεύθερη «γνώμην» τοῦ κτίσματος ἀπέναντι στή σωτήρια θέληση τοῦ Κτίσαντα. Ἡ συγκεκριμένη θέση τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἐκβάλλει σέ δύο θεμελιώδη συμπεράσματα ἢ ἐρμηνευτικές διαπιστώσεις. Ἡ πρώτη διαπίστωση εἶναι πῶς τό κακό ὀφείλεται σέ μία συγκεκριμένη, παραβατική ἢ ἀστοχία, στάση τῶν κτισμάτων, τά ὁποῖα ἐνῶ πλάσθηκαν ἀγαθά, ἐπιλέγουν τήν κακία, πράγμα πού παραπέμπει ἅμεσα στίς σχετικές βιβλικές σταθερές, κατά τίς ὁποῖες, ὅπως ἐπισημαίνει ἓνας σύγχρονος θεραπευτής τῆς ὀρθόδοξης ἐρμηνευτικῆς, ὁ Σατανᾶς καί εὐρύτερα τό κακό «εἶναι μία μορφή πού δέν ὑπάρχει ἀλλά γίνεται»³³. Ἡ δεύτερη

διαπίστωση είναι πώς τό κακό, στρεφόμενο κατά του δοτήρα της Ζωής, συνίσταται σε μία «παρυσόστασιν», δηλαδή σε μία όρμη του ανθρώπου προς τό μηδέν, απ' όπου τον άνεσυρε στην ύπαρξη ή θεία άγάπη· είναι τό παγερό κενό της άπουσίας του άγαθού³⁴ ή ή όλοένα και πιό βασανιστική ύπαρκτική δίψα πού νιώθει όποιος ξεμακραίνει από την ζωοποιό κρήνη της απόλυτης και μοναδικής πραγματικότητας του Θεού³⁵ και από τον στόχο της όμοίωσης μαζί Του. Πράγματι, αν ό Θεός αίσθητοποιείται και έκδηλώνεται ρεαλιστικά και συμβολικά στίς εικόνες της Ζωής³⁶, του Φωτός³⁷ και της Άγάπης προς τον άλλο³⁸, ή άμαρτία και τό κακό άποτελούν την άκριβή αντίστροφή αυτών των μεγεθών: είναι ή καταστροφική και αυτοκαταστροφική δίψα προς τό όντολογικό μηδέν, είναι τό ήθικό σκότος και ό έωσφορικός ναρκισσισμός, δηλαδή μία άγάπη, πού αντί να κατευθύνεται προς τον πλησίον και προς τον Θεό, εκτρέπεται σε μία αυτοαναφορική έσωστρέφεια, πού βαθμιαία μεταμορφώνει τον άνθρωπο σε είδωλο του έαυτού του³⁹.

Στή συνέχεια θα αναφερθούμε στην δεύτερη κατηγορία των κακών πού ό Φώτιος έντοπίζει και προσπαθει να έρμηνεύσει. Άς άφουγκραστούμε όμως την μαρτυρία του ίδιου: «Κακά μέν λέγεσθαι κυρίως τά άμαρτήματα, ών έστι και τό Θεϊον άναίτιον κακά δέ και τά λυπούντα πάλιν και άβούλητα, νόσος και πένια και τραύματα, άκρις και βρούχος και έρυσίβη και κάμπη και χάλαζα, και όσα άλλα πολλάκις ή πρόνοια, τάς των πλημμελούντων όρμάς άναστέλλουσα και των κηλίδων άποκαθαίρουσα, τοίς ένόχοις έπαφιέναι και λέγεται και πιστεύεται· ου κακύνουσα τό ανθρώπινον, ουδέ προς τό χειρον τό δημιουργημα μεταπλάττουσα (μή τί γένηται), άπάγουσα δέ των κακυνόντων μάλλον και ή καταλλήλω του νοσοϋντος θεραπεία τό ήρρωσθηκόσ της γνώμης προς άμεινον επανάγουσα»⁴⁰.

Άν, συνεπώς, τό κακό ως «παράβασις» και «θεομαχία» πηγάζει από τον ίδιο τον άνθρωπο, ύπάρχει και ένα άλλο κακό, τό όποιο επιτρέπει ή και επιβάλλει ό ίδιος ό Θεός. Σύμφωνα με τον ιερό Φώτιο, πρόκειται για μία δυσάρεστη μέν αλλά άπαραίτητη για τον άνθρωπο βίωση της θείας Πρόνοιας, ή όποία με τον τρόπο αυτό είτε άναστέλλει την όρμη του ανθρώπου προς την άμαρτία, είτε άποκαθαίρει τίς κηλίδες πού άφησε πάνω του ή άμαρτία, είτε πυροδοτεί ή μετάνοια.

Όστόσο, θα άντιτείνει κανείς: Πώς είναι δυνατόν, ό Φώτιος από ή μία πλευρά να παρουσιάζει τον Θεό παντελώς άμέτοχο και «άναίτιον» στο κακό, και από την άλλη να τον περιγράφει ως έναν οϊονεί ένορρηστροπή του κακού; Ό ίδιος σπεύδει να διαλύσει ή σκιά της φαινομενικής αντίφασης διευκρινίζοντας πώς «τουτ' έστι και οι δοκοϋντες είναι πειρασμοί και κακώσεις του σώματος ουκ εκβάλλουσι την θείαν κηδεμονίαν ουδέ εναντιοϋνται αυτου ή περι ήμās φιλανθρωπία· παιδείας γάρ και διορθώσεως τά μέν επάγεται, τά δέ συγχωρείται, δι' άμφοιν άρρήτου τε και σοφής οϊκονομίας τω κρίνειν χαριτωθέντι τά τουαυτα θεωρουμένης»⁴¹.

Χάρη στην θεία προέλευσή τους (ή, έστω, στή θεία άνεγκιότητα πού επιτρέπει την εκδήλωσή τους), αυτά τά κακά δέν είναι παρά μία διαφορετική έκφανση της παιδαγωγικής και διορθωτικής φιλανθρωπίας του Θεού απέναντι στον άνθρωπο. Όστόσο, παρά τον επιβλητικό χαρακτήρα της, ή συγκεκριμένη πτυχή της θείας οϊκονομίας δέν άκυρώνει την ανθρώπινη έλευθερία. Άντιθέτως, όπως δείχνει με σαφήνεια τό παραπάνω απόσπασμα, ό Φώτιος θεωρεί ότι, προκειμένου ό άνθρωπος να ευεργετηθεί πνευματικά από τά «λυπούντα» και «άβούλητα» δεινά πού τον πλήττουν, είναι άπαραίτητη ή συνδρομή της κρίσης, της διάκρισης και, έντέλει, της έλευθερίας («γνώμης») του. Έξάλλου, όπως επισημαίνει ό εμπνευσμένος συνομιλητής μας, ή θεία υίοθεσία συνδυάζει δύο παράγοντες: ή δεδομένη «φιλοτιμίαν» τό υίοθετουόντος και την «σπουδήν» του υίοθετουμένου για την άπόκτηση των άρετών⁴².

Είναι ένδεικτικό ότι ό Φώτιος αυτά τά κακά τά χαρακτηρίζει «νομιζόμενα»⁴³, δηλαδή φαινομενικά, έφόσον έντέλει όχι μόνο προέρχονται από τον Θεό αλλά άποσκοποϋν στή σωτηρία. Μέ μία πιό σύγχρονη όρολογία θα μπορούσαμε να τά χαρακτηρίσουμε ως μεταμφιεσμένα άγαθά, διότι έχουν βέβαια την όψη και ή γεύση του κακού, όμως στην πραγματικότητα άπεργάζονται τό σχέδιο της θείας οϊκονομίας, προσανατολίζοντας τον άνθρωπο στην όδό της μετάνοιας και ώριμάζοντας τον πνευματικά, όταν βέβαια ό πάσχων ή ό παιδαγωγούμενος δέν ίκετεύει τον Θεό να τον άπαλλάξει απ' αυτά. Σε αυτή την περίπτωση, όπως επισημαίνεται ευστοχα από τον σοφό ιεράρχη, ό άνθρωπος άδυνατεί να αναγνωρίσει την παιδαγωγική και σωτήρια χάρη του Θεού. Η συγκεκριμένη

παρατήρηση του Φωτίου, αποκαλύπτοντας τή βαθιά ανθρωπογνωσία του, ρίχνει φῶς πάνω σέ δύο χαρακτηριστικά συμπτώματα τοῦ συμβατικοῦ θρησκευόντος ψυχισμοῦ. Πρῶτον, στή συνήθεια τοῦ θρησκευόμενου νά θεωρεῖ ὅτι ἡ πίστη εἶναι τό ἐχέγγυο μίας εὐτυχισμένης ζωῆς μέ κοσμικούς ὄρους, ὅπως εἶναι φέρον εἰπεῖν ἡ ἀκλόνητη υἰεία, τό κοινωνικό ἐκτόπισμα, ἡ ἐπαγγελματική καταξίωση, ἡ οικονομική εὐμάρεια κ.λπ.. Στήν προκειμένη περίπτωση, ἀντί ὁ ἄνθρωπος νά μεταμορφώνεται ἐσωτερικά προκειμένου νά συσχηματιστεῖ μέ τόν Χριστό, προσπαθεῖ νά θέσει τόν Θεό στήν ὑπηρεσία τῶν δικῶν του κοσμικῶν ἀναγκῶν, στόχων ἢ φιλοδοξιῶν. Τό δεύτερο σύμπτωμα αὐτῆς τῆς συμβατικῆς καί ἀντιφατικῆς πνευματικότητας, πού ἐπισημαίνει ὁ ἅγιος ἱεράρχης, εἶναι ἡ νοσηρή ροπή τοῦ ἀνθρώπου νά ἀναζητᾶ, νά ἐντοπίζει ἢ καί νά ἐπινοεῖ παντοῦ τήν παρουσία τοῦ Σατανᾶ καί τήν ἀπειλητική σκιά τῶν δυνάμεων τῆς φθορᾶς, ἀντί νά διακρίνει τήν γενναιοδωρία τῆς χάριτος ἀκόμη καί στό πλεόνασμα τῆς ἁμαρτίας⁴⁴.

Ἐπιστρέφοντας στόν προκείμενο προβληματισμό, ἀξίζει νά ἐπισημάνουμε ὅτι ὁ ἱερός Φώτιος θεωρεῖ αὐτά τά «νομιζόμενα» κακά ἄλλοτε ὡς τήν ἐνίοτε σκληρή πλήν δίκαιη τιμωρία πού ἐπέσυρε ἡ «παράβασις» τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τοῦ θείου νόμου καί ἄλλοτε ὡς τήν ἐπώδυνη ἀλλά ἀναγκαία «θεραπεία» τοῦ πνευματικά νοσοῦντος ἀνθρώπου⁴⁵. Στήν πρώτη περίπτωση, ὑπερτονίζεται ἡ θεία δικαιοσύνη πού ἐπιβάλλει τό «ἐπιτίμιο» στόν δράστη, καί στή δεύτερη ἐξαιρείται ἡ ἱαματική διάσταση «τοῦ Δημιουργοῦ ἢ περὶ τά δημιουργήματα οἰκονομία καί διάκρισις»⁴⁶, ἐφόσον, «οὐ τοίνυν ὀργῆς ἢ τιμωρία, ἀλλ' οἰκονομία σοφίας μεστή»⁴⁷.

Στό πλαίσιο αὐτῆς τῆς δίκαιης καί συνάμα θεραπευτικῆς ἐκδήλωσης τῆς θείας Πρόνοιας, ἐρμηνεύεται ἀπό τόν Φώτιο καί ἡ δραματική εἴσοδος τοῦ θανάτου στόν κόσμο. Ὁ ἱερός Πατέρας ἄλλοτε θεωρεῖ τόν θάνατο ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἁμαρτίας, δηλαδή ὡς μία ἀπό τίς ἐκδοχές τοῦ κακοῦ, γιά τίς ὁποῖες ὁ Θεός εἶναι ἀμέτοχος, καί ἄλλοτε τόν συναριθμεῖ στά «ἀβούλητα» κακά, πού ἐντάσσονται στό σχέδιο τῆς θείας οἰκονομίας. Παρά τόν ποινικό καί τιμωρητικό του χαρακτήρα, ὁ θάνατος παραμένει μία χορηγία ἢ ἐκδήλωση τῆς Πρόνοιας τοῦ Θεοῦ⁴⁸ ἐφόσον ὑπηρετεῖ τό σχέδιο τῆς θείας οἰκονομίας μέ δύο τρόπους. Ἀπό τή μία πλευρά, ἐμποδίζει τό κακό νά διαιωνισθεῖ, καί

ἀπό τήν ἄλλη προτρέπει τόν ἄνθρωπο στή μετάνοια, αἰσθητοποιώντας μέ τόν πιό ἀνάγλυφο τρόπο τίς συνέπειες τῆς πτώσης⁴⁹.

Ἐντέλει, ὁ Φώτιος, ἄν καί δέν ἀρνεῖται μία δικαίη κατανόηση τῆς ἁμαρτίας καί τῆς θείας τιμωρίας, ἀναγνωρίζει πρωτίστως τόν Θεό ὡς «φιλανθρωπίας καί σωτηρίας πηγὴν», πού ἀπεργάζεται τήν «ἀνάπλασιν» τῆς ἀνθρώπινης φύσης, τό τραῦμα τῆς ὁποίας εἶναι τόσο βαρὺ πού ἀπαιτεῖ τή θεία «ἐπικουρίαν»⁵⁰. Ὅπως εἶναι φυσικό, ὁ Φώτιος, ἐντοπίζει αὐτή τή θεία «ἐπικουρία» στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ.

Ἐχοντας ἤδη ἐκλογικεύσει τό κακό, στό πλαίσιο τῆς θείας οἰκονομίας, εἴτε ὡς δίκαιη «τιμωρία», εἴτε ὡς θεραπευτικό «ἐπιτίμιο», ὁ Φώτιος διακρίνει τήν κορυφωση αὐτῆς τῆς σωτηριολογικῆς διάστασης τοῦ κακοῦ στήν ὑπερβολή τῆς θείας ἀγάπης, πού συμπεκνώνεται στό θεῖο Πάθος⁵¹. Μέ τή διαπίστωση αὐτή ξεκινᾶ μία Ὁμιλία του πού ἐκφώνησε, κατὰ πᾶσα πιθανότητα, τό Μέγα Σάββατο τοῦ 882: «Ἄφ' ἐκάστου μέν τῶν τοῦ Χριστοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν ἔργων καί πράξεων τῆς περὶ ἡμᾶς φιλανθρωπίας τό μέγεθος ἐμφανίζεται καί τῆς σωτηρίας ἡμῖν λαμπρῶς αἱ χάριτες ἀναπτύσσονται καί πολὺς ὁ τῆς εὐφροσύνης γλυκασμός ταῖς τῶν ἀνθρώπων ἐπισταζόμενος ψυχαῖς, τόν προγονικόν τῆς ἁμαρτίας καί πικρόν ἀποσχῆχει μολυσμόν, ἢ δέ τοῦ πάθους καί τῆς ταφῆς μνήμη καί ὑπόθεσις φρικτόν μέν τι χροῖμα καί ἀνέκφραστον, πέρας δέ τῆς οἰκονομίας ὑπάρχουσα καί πρὸς αὐτόν ἡμᾶς, ὡς ἄν εἴποι τις, τόν τῆς ἀναπλάσεως λιμένα ἐγκαθορμίζουσα καί τήν περὶ ἡμᾶς τοῦ πλάστου διαπρυσίως σαλπίζουσα πρόνοιαν, οὔχ ἀπλήν οὐδέ μονοτρόπον τήν διάθεσιν ἀπεργάζεται, ἀλλ' ἅμα τε καταπλήττει καί ἀνακτωμένη δίδωσι θαρρεῖν καί ἀνιᾶ καί ἠδύνει, τά μέν τῷ πάθει καί τῷ θανάτῳ, τά δέ τῶν παθῶν τῷ φθόρῳ καί τῇ τοῦ θανάτου νεκρώσει, ἃ διὰ τήν ἐμὴν ὑπὲρ λόγον καινοποιεῖται ἀνάστασιν...»⁵².

Ἀντισταθμίζοντας κατὰ κάποιον τρόπο τίς δικαίκες πτυχές τῆς περὶ κακοῦ ἐρμηνείας του, ὁ ἅγιος ἱεράρχης ἐξαιρεί τήν ὑπερβολή τῆς θείας Ἀγάπης καί τήν ψηλαφητή ἀπόδειξη τῆς Πρόνοιας στήν ἐκούσια ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου πρόσληψη τοῦ κακοῦ καί μάλιστα, στίς πιό ἀποτρόπαιες, πιό ἐπαίσχυντες καί πιό ἐπώδυνες ἐκδοχές του: στή συκοφάντηση ἀπό τοὺς εὐεργετηθέντες, στή σύλληψη, στόν βασανισμό, στοὺς προπηλακισμούς, στήν ἀδικη καταδίκη καί στή σταυρική ἐκτέλεση. Σέ αὐτή τήν προοπτική,

τό κακό γίνεται τό λυτρωτικό ὄχημα γιά τήν ἐπίσκεψη καί τήν θαυμαστή ἐκδήλωση τῆς «θείας συμπαθείας» πρός τήν ἀσχουσα ἀνθρωπότητα καί πρός κάθε ἄνθρωπο ξεχωριστά⁵³. Ὁ συγκεκριμένος χειρισμός τοῦ κακοῦ ἀπό τόν Φῶτιο μᾶς κατευθύνει στόν ὑπέρολογο καί ταυτόχρονα ρεαλιστικό πυρῆνα τῆς θείας φιλανθρωπίας καί οἰκονομίας, ἡ ὁποία κορυφώνεται στόν Γολγοθά, ἐξισώνοντας τόν θάνατο τοῦ Θεοῦ μέ τήν ἀνάσταση τῆς ἔνοχης, τραυματισμένης καί ὑπαρκτικά ἐξουθενωμένης ἀνθρωπότητας⁵⁴.

Ἀπό τόν συγκεκριμένο χειρισμό δέν ἀπουσιάζουν καί οἱ ποιμαντικές ἐμπεδώσεις ἐφ' ὅσον τό θεῖο Πάθος ὀρίζει καί τούς δύο συγκεκριμένους δρόμους καί τρόπους πού καλεῖται κάθε ἄνθρωπος νά πορευθεῖ καί νά υἰοθετησεῖ, προκειμένου νά τελειωθεῖ πνευματικά. Ὁ πρῶτος εἶναι ἡ πρόθυμη ἄρση τοῦ σταυροῦ πού ἀναλογεῖ στόν καθένα, εἴτε ὡς προσωπική πάλη μέ τήν ἁμαρτία εἴτε ὡς καρτερική, ἀγόγγυστη καί δοξολογική βίωση τοῦ ἀβούλητου κακοῦ, τό ὁποῖο στήν προκειμένη περίπτωση γίνεται ἡ σωτήρια ὁδός τοῦ μαρτυρίου (via crucis) κάθε πιστοῦ. Ὁ δεύτερος δρόμος εἶναι ἡ μυστηριακή καί εὐχαριστιακή πρόσληψη τοῦ ἴδιου του Θεανθρώπου, ὁ ὁποῖος θυσιάζεται στήν ἁγία Τράπεζα, προκειμένου οἱ ἄνθρωποι νά καταστούν συμμετοχοί τῆς ἀνάστασής του. Σέ μία ὁμιλία του ὁ Φῶτιος παρουσιάζει τόν ἴδιο τόν Χριστό νά ἀπευθύνεται στους πιστούς λέγοντας: «λάβετε, φάγετε, ... τοῦτο ἐστί τό σῶμα μου τό ὑπέροχον κλῶμενον εἰς ἄφεισιν ἁμαρτιῶν ὑπέρ ὑμῶν, δι' οὓς σεσάρκωμαι, δι' οὓς ἐσταύρωμαι, δι' οὓς καί νῦν καθ' ἐκάστην ἐπί τῆς μυστικῆς τραπέζης θύομαι, ἵνα, τοῦ θύματος ἀξιούμενοι, σύσσωμοι καί συμμετοχοί τῆς ἐμῆς δόξης γένησθε, δι' οὓς τάφον ᾤκησα καί πύλαι χαλκαί συνετριβήσαν καί κλειθρα καί μοχλοὶ σιδηροὶ συνεθλάσθησαν καί τά τῆς καθ' ὑμῶν τυραννίδος βασιλεία καθηρέθησαν»⁵⁵.

Μακαριώτατε,

ἐπιστρέφοντας συμπερασματικά στίς ἀφετηριακές ἐπισημάνσεις μας, θά λέγαμε ὅτι ἡ εὐρύτερη πνευμα-

τική καί διανοητική ἀκμή τοῦ βυζαντινοῦ 9^{ου} αἰῶνα μοιάζει μικρογραφημένη στήν πολυσχιδῆ δραστηριότητα τοῦ ἁγίου Φωτίου, πιθανόν τοῦ ἐπιφανέστερου τῶν ἱεραρχῶν τῆς αὐτοκρατορίας. Πράγματι, τά θετικά χαρακτηριστικά τῆς περιόδου αὐτῆς ἀντιστοιχοῦν στήν ποικιλία τῶν χαρισμάτων καί τῶν ἐπιδόσεων τοῦ λογίου ἱεράρχη. Ἡ συγκεκριμένη παρατήρηση μπορεῖ νά ἐπιβεβαιωθεῖ ἀπό μελετητές, πού καλλιεργοῦν ἀφενός διαφορετικά καί ποικίλα γνωστικά πεδία καί ἀφετέρου ἀσπάζονται καί ὑπηρετοῦν διαφορετικές ἐρμηνευτικές προϋποθέσεις καί στοχεύσεις. Στήν παρούσα εἰσήγηση, προσπαθήσαμε νά ψηλαφίσουμε τή θεολογική φυσιογνωμία τοῦ σοφοῦ ἱεράρχη, ἡ ὁποία συνήθως παραμένει στή σκιά ἄλλων πιθανόν πῶ ἐντυπωσιακῶν δραστηριοτήτων του. Ὡστόσο, ἀκόμη καί μία τόσο σύντομη ἐπίσκεψη στή σκέψη τοῦ ἁγίου ἀνδρός στάθηκε, ἐλπίζουμε, ἱκανή ἀφενός νά ἀναδείξει τό στέρεο βιβλικό ὑπόστρωμα τῆς σκέψης του, τήν σύμπλευσή του μέ τήν προγενέστερη πατερική κληρονομιά καί τή θεολογική ρωμαλεότητα καί ἐρμηνευτική πρωτοτυπία τῶν ἀναλύσεών του. Καί ἀφετέρου νά ἀποκαλύψει τίς δύο θεμελιακές μέριμνες τῶν θεολογικῶν του χειρισμῶν: Πρῶτον, τήν θεοκεντρική προσέγγιση τοῦ κακοῦ, δηλαδή τήν πραγμάτευσή του πάντοτε ἐντός τοῦ πλαισίου τῆς σχέσης τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ κόσμου μέ τόν προσωπικό Θεό τῆς ἰουδαιοχριστιανικῆς παράδοσης. Καί δεύτερον, τήν ἔνταξη τοῦ συγκεκριμένου θέματος σέ μία σωτηριολογική προοπτική, πού νά ἀνταποκρίνεται στήν ποιμαντική διακονία καί νά ἐνισχύει τόν πνευματικό ἀγῶνα τοῦ πιστοῦ πρός τόν ἁγιασμό καί τή σωτηρία. Αὐτό πρέπει νά ἀποδοθεῖ ὄχι μόνο στή διανοητική ἀλήθεια καί στόν τεράστιο πλοῦτο τῶν γνώσεων τοῦ λογίου ἱεράρχη ἀλλά καί στή γενναιοδωρία τῶν ἁγιοπνευματικῶν χαρισμάτων, πού τόν ἀνέδειξαν σέ Πατέρα καί Διδάσκαλο τῆς Ἐκκλησίας.

Αἰωνία του ἡ μνήμη!

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Βιογραφικά καί ἐργογραφικά γιά τόν ἱερό Φῶτιο βλ. Β. Λαούρδας, «Ὁ πατριάρχης Φῶτιος καί ἡ ἐποχή του», Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς 38 (1955) σ. 61-73, 152-160· Μεθόδιος Φούγιας, Μητροπ. Πισιδίας, «Εἰσαγωγή εἰς τόν Μέγαν Φῶτιον», Ἐκκλησία καί Θεολογία. Ἐκκλησιαστική καί Θεολογική Ἐπετηρίς I (1989-1991), σ. 1-126. Στό ἴδιο τόμο δημοσιεύεται πλήρης κατάλογος τῆς βιβλιογραφίας γύρω ἀπό τόν Φῶτιο (μέχρι τό 1989). Βλ. G. D. Dragas,

- «Towards a complete Bibliographia Photiana in chronological progression with an Index to Authors», στο ίδιο, σ. 531-669.
2. Για τίς ιστοριογραφικές τύχες του ιεροῦ Φωτίου στο πλαίσιο της “θύραθεν” αλλά και κοσμικής ιστοριογραφίας βλ. Π. Κ. Χρήστου, «Ἡ μνήμη τοῦ ἱεροῦ Φωτίου», *Κληρονομία* 23 (1991), σ. 128-154· ὁ ἴδιος, «Ἡ ιστορική ἔρευνα περὶ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου», *Μνήμη ἁγίων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Μεγάλου Φωτίου Ἀρχιεπισκόπων Κωνσταντινουπόλεως, Πρακτικά ἐποπτημονικοῦ συμποσίου (14-17 Ὀκτωβρίου 1993)*, Ἀριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Κέντρο Βυζαντινῶν Ἑρευνῶν, Θεσσαλονίκη 1994, σ. 353-366.
  3. Ἀκόμη καὶ οἱ πλέον θετικές ἀξιολογικές κρίσεις γιὰ τὸν ἱερό Φώτιο μοιάζουν νὰ παραβλέπουν τὴ θεολογική του φυσιογνωμία γιὰ χάρι εἴτε τοῦ ἱστορικοῦ βάρους τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡγέτη εἴτε τῶν θαυμαστῶν συγγραφικῶν ἐπιδόσεων τοῦ μείζονος βυζαντινοῦ λογίου. «Ὁ Φώτιος θὰ ἦτο μέγας» διαβάζουμε στοῦ σχετικὸ λήμμα τῆς ΘΗΕ, «καὶ μόνον ὡς ἐκκλησιαστικὸς (ἐὰν δὲν ἦτο συγγραφεὺς), καὶ μόνον ὡς συγγραφεὺς (ἂν δὲν ἦτο ἐκκλησιαστικὸς), σπουδαῖος δὲ ὡς λόγιος καὶ ὡς διδάσκαλος καὶ συντελεστὴς τῆς ἀναβιώσεως τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων κατὰ τὸν Θ΄ αἰῶνα...»: Ν. Β. Τωμαδάκης, «Φώτιος. Ὁ Α΄. Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης καὶ Ἅγιος», ΘΗΕ, τ. 12, στ. 21-31· ἐδῶ: 29. Μία πολιτισμικὰ εὐρύχωρη ἀξιολόγηση τοῦ ἔργου καὶ τοῦ παραδείγματος τοῦ ἱεροῦ Φωτίου ἀπὸ θεολογικὴ ἄποψη βλ. στοῦ Εὐ. Δ. Θεοδώρου, «Τὸ ἀνθρωπιστικὸν καὶ πολιτιστικὸν ἰδεῶδες τοῦ ἱεροῦ Φωτίου», *Ἐκκλησία* 54 (1977), σ. 84-86, ὅπου ἐξαιρεται ὁ «πατριάρχης, καθηγητὴς, πρωτοσπαθάριος, διπλωμάτης, πολιτικὸς, στοργικὸς ἀδελφὸς καὶ ἀπλὸς μοναχὸς» Φώτιος, ὡς ἓνα περιεκτικὸ παράδειγμα πλήρους πνευματικῆς προσωπικότητος (ὁ.π., σ. 86).
  4. Εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι ἡ πατριαρχικὴ ιδιότητα τοῦ ἁγίου Φωτίου σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἀντιπαλότητα πρὸς τὴ Δύση, ὀδήγησε στὴ συσχέτιση τοῦ λογίου ἱεράρχη μὲ τὸν Μιχαὴλ Κηρουλάριο, ἡ παρουσία τοῦ ὁποίου στὸν πατριαρχικὸ θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως σηματοδότηκε ἀπὸ τὸ ὀριστικὸ σχίσμα τοῦ 1054. Ἐνδεικτικὸ ἐν προκειμένῳ εἶναι τὸ ἀκόλουθο ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ κοινὸ ἐγκώμιον πρὸς τοὺς «δύο τούτους βυζαντινοὺς ἱεράρχας ... ὡς συντελέσαντας διὰ τῶν ἀγῶνων αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἐπικράτησιν, ἐδραίωνσιν καὶ ἀνάπτουσιν τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ αὐτοτελείας τῆς κατὰ ἀνατολὰς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας μεθ’ ὅλων τῶν ἱστορικῶν δικαιωμάτων καὶ παραδόσεων καὶ δογμάτων αὐτῆς, ὡς τοῦ μετὰ τῆς Ὀρθοδοξίας ἀρρήκτως συνδεδεμένου Ἑλληνισμοῦ». Τὸ παράθεμα ἀπὸ τὸν Λόγον ποὺ ἐκφώνησε ὁ καθηγητὴς Ἰωάννης Καρμίρης «κατ’ ἐντολήν τῆς Πανεπιστημιακῆς Συγκλήτου ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν τῇ 30ῇ Ἰανουαρίου 1950». βλ. Ἰω. Ν. Καρμίρης, *Δύο βυζαντινοὶ ἱεράρχαι καὶ τὸ σχίσμα τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας*, Ἐν Ἀθῆναις 1950· ἐδῶ: σ. 4-5 [ἀνάτυπον ἐκ τῆς “Ἐκκλησίας”]. Ἀνάλογες προσεγγίσεις τοῦ ἔργου τοῦ ἁγίου Φωτίου βλ. στοῦ Βλ. Φειδάς, «Αἱ ἀντιλήψεις τοῦ ἱ. Φωτίου περὶ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας», *Ἐκκλησία* 54 (1977), σ. 87-89, 115-117, 143-144· Χρ. Βούλγαρης, «Ὁ Μέγας Φώτιος ὡς ἐκκλησιαστικὸς καὶ ἐθνικὸς ἀγωνιστής», *Ἐκκλησία* 54 (1977), σ. 89-91, 124-125.
  5. Μολονότι «ὑπάρχουν ἀκλόνητες μαρτυρίες ὅτι εἶχε ἀναγνωριστὴ ἅγιος ἀμέσως μετὰ τὴν κοίμησίν του καὶ ὅτι ἐπὶ ἀρκετὸν χρόνον ἡ ἐροτὴ στὴ μνήμη τοῦ ἐτελεῖτο ἐπισημῶς μὲ λιτανεῖα», ὅμως «ἀργότερα ἡ μνήμη του ἐξέλιπε πληρῶς...»: Π. Κ. Χρήστου, «Ἡ ἱστορική ἔρευνα περὶ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου», σ. 365. Μία χαρτογράφηση τῆς ἀγιολογικῆς παρουσίας τοῦ ἱεράρχη, θεμελιωμένη στὶς σχετικὰς ἀγιολογικὰς πηγὰς βλ. στοῦ Σ. Α. Πασχαλίδης, «Ἡ συνείδηση τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν ἀγιότητα τοῦ Μ. Φωτίου καὶ ἡ ἐνταξί του στοῦ ἑορτολόγιου. Καταγραφή καὶ ἀνάλυση τῶν φιλοφωτιανῶν καὶ ἀντιφωτιανῶν πηγῶν», *Μνήμη ἁγίων Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Μεγάλου Φωτίου Ἀρχιεπισκόπων Κωνσταντινουπόλεως*, σ. 367-397.
  6. Ἡ παρούσα μελέτη στηρίζεται στὰ ἀμιγέστερα θεολογικὰ ἔργα τοῦ ἱεροῦ Φωτίου, ἦτοι, στὰ λεγόμενα ἐξηγητικὰ, τὰ δογματικὰ καὶ στὶς ὁμιλίες του, προσιτὰ, μετὰξὺ ἄλλων, καὶ στὴ σειρά Ἑλληνες Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας (ΕΠΕ), στὴν ὁποία καὶ παραπέμπουμε: Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, *Ἄπαντα τὰ Ἔργα 1. Τὰ Ἀμφιλόχεια Α΄. Ἐρωταποκρίσεις (Α΄-ΞΓ΄)*, κείμενο-μτφρ.-σχόλια Ἰ. Σακαλῆς, ἐπιμ. Ε. Γ. Μερετάκης, ἐκδ. “Τὸ Βυζάντιον”, Θεσσαλονίκη 1997 [ΕΠΕ 130]· Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, *Ἄπαντα τὰ Ἔργα 2. Τὰ Ἀμφιλόχεια Β΄. Ἐρωταποκρίσεις (ΞΔ΄-ΡΜΑ΄)*, κείμενο-μτφρ.-σχόλια Ἰ. Σακαλῆς, ἐπιμ. Ε. Γ. Μερετάκης, ἐκδ. Τὸ Βυζάντιον, Θεσσαλονίκη 1997 [ΕΠΕ 131]· Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, *Ἄπαντα τὰ Ἔργα 3. Τὰ Ἀμφιλόχεια Γ΄. Ἐρωταποκρίσεις (ΡΜΒ΄-ΤΚΘ΄)*, κείμενο-μτφρ.-σχόλια Ἰ. Σακαλῆς, ἐπιμ. Ε. Γ. Μερετάκης, ἐκδ. “Τὸ Βυζάντιον”, Θεσσαλονίκη 2001 [ΕΠΕ 132]· Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, *Ἄπαντα τὰ Ἔργα 4. Δογματικά. 1. Περὶ τῆς τῶν Μανιχαίων ἀναβλαστήσεως (Λόγοι Α΄-Δ΄). 2. Περὶ τῆς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος Μυσταγωγίας*, κείμενο-μτφρ.-σχόλια Ἰ. Σακαλῆς, ἐπιμ. Ε. Γ. Μερετάκης, ἐκδ. “Τὸ Βυζάντιον”, Θεσσαλονίκη 2001 [ΕΠΕ 133]· Φωτίου πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, *Ἄπαντα τὰ Ἔργα 12. Ὀμιλίες (Α΄-ΙΘ΄)*, ἐπιμ.-κείμενο-μτφρ.-σχόλια Ε. Γ. Μερετάκης, ἐκδ. “Τὸ Βυζάντιον”, Θεσσαλονίκη 2005 [ΕΠΕ 139].

7. Για τούς Παυλικιανούς βλ. Ἰω. Ε. Ἀναστασίου, *Οἱ Παυλικιανοί, Ἑταιρεία Θεολογικῶν Μελετῶν Βραβεῖο, Ἀθήναι 1959*; Nina G. Garsoian, *The Paulician Heresy. A Study in the Origin and Development of Paulicianism in Armenia and the Eastern Provinces of the Byzantine Empire*, ed. Mouton, Paris 1967.
8. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Κατά Μανιχαίων*, Β', α', σ. 86-88.
9. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Κατά Μανιχαίων*, Β', γ', σ. 90.
10. Γεν. 1, 31. Οἱ Παυλικιανοί θεωροῦσαν ὅτι ἡ Παλαιὰ Διαθήκη ἦταν καί αὐτή ἔργο τοῦ Πονηροῦ, ὅπως καί σύνολη ἡ δημιουργία. Ἡ αὐστηρή κριτική τοῦ Φωτίου κατά τῶν ὑβριστῶν τῆς «Παλαιᾶς Νομοθεσίας» αἰρετικῶν καταλαμβάνει ἓνα μεγάλο μέρος τοῦ *Κατά Μανιχαίων* ἔργου του. Βλ. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Κατά Μανιχαίων*, Γ', σ. 140-216.
11. Μτ. 5, 45. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Κατά Μανιχαίων* Β', ι', σ. 112. Πρβλ. στό ἴδιο, Δ', ιβ', σ. 252-254.
12. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Κατά Μανιχαίων* Β', θ', σ. 108.
13. Ἀμῶς 3, 6. Πρβλ. Ἦσ 45, 7· Σοφ 1, 13-14.
14. Ἰακ. 1, 13.
15. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια, Ἐρώτησις ΚΓ'*, σ. 192.
16. Ἡ συγκεκριμένη θέση τοῦ Φωτίου γύρω ἀπό τήν αἰτία τοῦ κακοῦ καί τοῦ θανάτου ἀποδεικνύει τήν σύμπλευσή του μέ τήν προγενέστερη ἀλλά καί τήν κατοπινή πατερική σκέψη ἐπί τοῦ θέματος Βλ. ἐνδεικτικά, Βασίλειος Καισαρείας, *Ὁμιλία ὅτι οὐκ ἐστίν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ Θεός 7*: PG 31, 345: «Οὕτως οὐχί Θεός ἔκτισε θάνατον, ἀλλ' ἡμεῖς ἑαυτοῖς ἐκ πονηρᾶς γνώμης ἐπεσπασάμεθα. Οὐ μήν οὐδέ ἐκόλυσε τήν διάλυσιν διά τὰς προειρημένους αἰτίας, ἵνα μή ἀθάνατον ἡμῖν τήν ἀρρωστίαν διατήρηση». Πρβλ. καί τήν ἀποψη τοῦ Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ, σύμφωνα μέ τήν ὁποία ὁ Θεός διά φιλανθρωπίας, ὠκονόμησε γάρ ἐν ἄλλῳ, μᾶλλον δέ πολλοῖς ἄλλοις οἰκείους τε καθ' αἷμα καί οὐκ οἰκείους, βλέπειν ἡμῶν ἕκαστον τόν ἀφεύκτως μέλλοντα καταλήψεσθαι θάνατον, ἵνα διά τῆς αὐτοῦ θέας ἐναγώμεθα πρὸς μετάνοιαν καί μελέτην τῶν μετὰ θάνατον. Ἐπεὶ δέ νῦν ἡμᾶς παντάπασιν ἀμετανοήτους ζώντας ὀρθᾶ καί μηδεμίαν τῶν μελλόντων ποιουμένους φροντίδα τόν θάνατον ἐπάγει σχεδόν πᾶσιν ὁμοῦ δικαίως, μή ἀνεχόμενος ἐπί κακῶν ζῆν ἡμᾶς καί παρατάσει τῆς ἁμαρτίας»: *Ὁμιλία ΛΘ'*, στό *Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ Ὁμιλίαι*, ἐπιμ. Β. Ψευτογκᾶς, ἐκδ. Κυρρομάνος, Θεσσαλονίκη 2010, σ. 382-383. Τῆ λειτουργική ἐμπέδωση τῆς παραπάνω πατερικῆς ἐμπνευσης ἐντοπίζουσι τήν φράση «ἵνα μή τό κακόν ἀθάνατον γένηται»: *Ἀκολουθία Νεκρώσιμος*, Εὐχή συγχωρητική α', ἐκδ. Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἀθήναι 1999¹³, σ. 49.
17. Τό συγκεκριμένο ἐρώτημα ἐδράζεται στή φράση «Καλόν ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος», τήν ὁποία χρησιμοποίησε ὁ Χριστός γιά τόν μαθητή του πού ἐπρόκειτο νά τόν προδώσει (Μτ 10, 34-35).
18. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια*, ΙΓ', σ. 134-136.
19. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ὁμιλία ΙΒ'*, *ρηθῆῖσα τῷ θεῷ καί Μεγάλῳ Σαββάτῳ*, γ', σ. 334. Σχετικά μέ τό δικαιοκώ πλαίσιο τῆς ἁμαρτίας ὡς παράβασις, πού ἐπισύρει τή δίκαιη τιμωρία τοῦ Θεοῦ βλ. καί *Ἀμφιλόχεια ΣΟΣΤ'*, σ. 446-448.
20. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια*, ΚΓ', σ. 194.
21. Βλ. ἐνδεικτικά Μ. Κωνσταντίνου, *Ρῆμα Κυρίου κραταιόν, Ἀφηγηματικά κείμενα ἀπό τήν Παλαιὰ Διαθήκη*, ἐκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2001², σ. 132. Πρβλ. ὁ ἴδιος, *Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη. Μυθολογία τῶν Ἑβραίων ἢ Βίβλος τῆς Ἐκκλησίας*; Ἀποστολική Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀθήναι 2003, σ. 14-15. Για τήν ἔννοια τῆς ἁμαρτίας στήν Παλαιὰ Διαθήκη βλ. Δ. Καϊμάκης, *Θέματα Παλαιδιαθηρικῆς Θεολογίας*, ἐκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2007, σ. 122-136· ἐδῶ: 126.
22. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ὁμιλία ΙΒ'*, *ρηθῆῖσα τῷ θεῷ καί Μεγάλῳ Σαββάτῳ*, γ', σ. 334.
23. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια ΜΑ'*, σ. 422. Ἀξιίζει νά ὑπογραμμιστεῖ ὅτι στό σημεῖο αὐτό ὁ Φώτιος συνάδει μέ τήν γενικότερη πατερική θεώρηση τοῦ θανάτου, ὡς ἀποτελέσματος τῆς παρακοῆς, τῆς ἁμαρτίας. Ἐνδεικτικό εἶναι τό ἀκόλουθο ἀπόσπασμα.
24. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Κατά Μανιχαίων*, Α', κα', σ. 58.
25. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια ΜΒ'*, σ. 344.
26. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια Ε'*, σ. 106.
27. Για τόν Σατανᾶ, ὡς «ἀρχέκακον ἐχθρόν» τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, σύμφωνα μέ τόν Φώτιο βλ. ἐνδεικτικά *Ἀμφιλόχεια ΜΖ'*, σ. 418.
28. Ἰω 8, 44. Πρβλ. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Κατά Μανιχαίων* Β', ιδ', σ. 136· στό ἴδιο, Δ', η', σ. 240.
29. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια ΙΓ'* δ', σ. 140.
30. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια ΜΣΤ*, δ', σ. 412.

31. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια, ΜΖ*, σ. 418.
32. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια, ΜΖ*, σ. 416.
33. Δ. Καϊμάκης, *Θέματα Παλαιοδιαθηκικής Θεολογίας*, σ. 84.
34. Ἰωάννης Δαμασκηνός, *Ἐκδοσις ἀκριβῆς τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως*, ΡΓ 94, 876Α.
35. Πρβλ. Μ. Κωνσταντίνου, *Ρῆμα Κυρίου κραταιόν*, σ. 132.
36. Πρβλ. ἐνδεικτικά Ἰω. 14, 6.
37. Ἰω. 8, 12.
38. Πρβλ. Α' Ἰω. 4, 16.
39. Γιά τίς πνευματικές πτυχές τῆς αὐτοαναφορικῆς ἀγάπης, πού θεμελιώνεται στήν εἰδωλοποιημένη «αὐτοεικόνα» τοῦ ἀνθρώπου βλ. καί Σ. Γουνελάς, *Ἀντιχριστιανισμός*, ἐκδ. Ἄρμος, Ἀθήνα 2009, σ. 57.
40. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια, Ἐρώτησις Α'*, κγ', σ. 75.
41. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια ΞΘ*, σ. 32.
42. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια Θ'*, σ. 120.
43. Ὁ.π.
44. Πρβλ. Ρωμ. 5, 20.
45. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια ΛΒ*, σ. 266. Πρβλ. καί στό ἴδιο, ΣΝΔ', σ. 394-398.
46. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια ΝΑ*, σ. 454-461.
47. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια ΣΝΔ*, σ. 396.
48. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια ΙΑ*, σ. 128-130.
49. Στό σημεῖο αὐτό ἡ σκέψη τοῦ Φωτίου μοιάζει νά συνεχίζει ἢ νά ἀρτιώνει τή σχετικῆς ἐμπνεύσεις τοῦ ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Χρυσοστόμου, ὁ ὁποῖος ὄρισε τόν θάνατο ὡς «φάρμακον ἁμαρτίας», πού δέν τιμωρεῖ ἀπλῶς τήν ἀνθρώπινη ἀστοχία, ἀλλά θεραπευτικά ἐμποδίζει τόν πολλαπλασιασμό καί τή διαιώνισή της. Βλ. Ἰωάννης Χρυσόστομος, *Εἰς τήν ἁγίαν μεγαλομάρτυρα Δροσίδα καί εἰς τό μεμνησθαί θανάτου* στό Ἰωάννου Χρυσοστόμου, *Ἄπαντα τά ἔργα 37*, ἐποπτ. Π. Κ. Χρήστου, ἐπιμ. Ἐλ. Γ. Μερετάκης, Θεσσαλονίκη 1989, σ. 336 [ΕΠΕ 96]· πρβλ.
50. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια Α'*, κα', σ. 72.
51. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ὁμιλία ΣΤ'*, *λεχθεῖσα ἐν τῷ ἄμβωνι τῆς Ἁγίας Εἰρήνης τῇ Ἁγίᾳ Παρασκευῇ μετὰ τήν ἀνάγνωσιν τῆς κατά συνήθειαν κατηχήσεως, α'*, σ. 180.
52. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ὁμιλία ΙΑ'* *ρηθεῖσα εἰς τήν θεόσωμον ταφήν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ ἁγίῳ Σαββάτῳ, α'*, σ. 288.
53. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ὁμιλία ΙΒ'*, *ρηθεῖσα τῷ θείῳ καί Μεγάλῳ Σαββάτῳ, ε'*, σ. 336.
54. Π. Νέλλας, «Ὁ Θάνατος τοῦ Θεοῦ καί ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἀνθρώπου», στόν συλ. τόμο *Σταυρός καί ἀνάστασις*, ἐκδ. Ἀκρίτας, Ἀθήνα 1984², σ.σ. 103-125.
55. Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ὁμιλία ΙΒ'*, *ρηθεῖσα τῷ θείῳ καί Μεγάλῳ Σαββάτῳ*, 8, σ. 342. Αὐτή τήν ἐκκλησιαστική, συλλογική ἀλλά καί λειτουργική ἀντιμετώπιση τοῦ κακοῦ ἐκ μέρους τοῦ Φωτίου ἀνιχνεύει κανεῖς καί σέ ἓνα ἀποσπασμα τῶν *Ἀμφιλοχίων*, ὅπου ὁ ἅγιος Πατέρας σχολιάζει τή φράση τοῦ ἀποστόλου Παύλου «Παράδοτε αὐτόν τῷ Σατανᾷ» (Α' Κορ 5, 5). Σύμφωνα μέ τόν Φώτιο, ἡ παράδοση στόν Σατανᾷ σημαίνει ἔξωση ἀπό τήν Ἐκκλησία. Γιατί, ὅπως ἐπισημαίνει διευκρινιστικά, «οἱ γάρ τῶν Ἐκκλησιῶν ἔξωθούμενοι, ἔξω τῆς θείας γινόμενοι κηδεμονίας, ὑπό τήν βουλήν καί τήν δυναστείαν πίπτουσι τήν ἐκείνου [ἐνν. τοῦ σατανᾷ]»: Φώτιος Κωνσταντινουπόλεως, *Ἀμφιλόχεια ΣΠΖ*, σ. 463.

Ἡ εἰρηνική ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου στό Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας

(24-31 Ἰανουαρίου 2011)

Ἐπίσημη εἰρηνική ἐπίσκεψη στό Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας πραγματοποιήσε στίς 24.1.2011 ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος. Τόν Μακαριώτατο συνόδευσαν οἱ Σεβασμιώτατοι Συνοδικοί Ἱεράρχες Σύρου κ. Δωρόθεος καί Σιδηροκάστρου κ. Μακάριος, καθώς καί ἄλλα ἐκκλησιαστικά ὑπηρεσιακά πρόσωπα.

Στίς 25.1.2011 τό πρωί τελέστηκε ἐπίσημη Δοξολογία στόν Ἱερό Καθεδρικό Ναό Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας καί στή συνέχεια ὁ Μακαριώτατος συναντήθηκε μέ τόν Πατριάρχη Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιο, παρουσία ἀρχιερέων τοῦ Πατριαρχείου καί τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Στή συνέχεια ὁ Μακαριώτατος ἐπισκέφθηκε μαζί μέ τόν Πατριάρχη Ἀντιοχείας καί τά μέλη τῆς συνοδείας του τήν Ἱερά Μονή τῆς Παναγίας Σαϊντανάγιας. Ὁ κ. Ἰγνάτιος ἀναφέρθηκε στό σπουδαῖο ἔργο πού ἐπιτελοῦν οἱ μοναχές καθώς, ἐκτός ἀπό τό πνευματικό τους καθῆκον, μεριμνοῦν καί γιά τά ὀρφανά παιδιά ἔχοντας δημιουργήσει καί εἰδικό σχολεῖο γι' αὐτά.

Ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τήν ἰδιαίτερη χαρά του γιά τήν παρουσία του στό θαυματουργό μοναστήρι στό ὄποιο, ὅπως ἀνέφερε, καταφεύγουν οἱ πιστοί γιά νά καταθέσουν στήν Παναγία τούς πόνους καί τίς σκέψεις τους. «Ἡ Παναγία εἶναι μητέρα ὅλων μας, καί ἐνώνει ὅλους τούς Ὁρθοδόξους», σημείωσε χαρακτηριστικά. Ὁ Μακαριώτατος, τέλος, ἀπηύθυνε πρόσκληση στίς μοναχές νά ἐπισκεφθοῦν τά μοναστήρια τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στά ὁποῖα, τόνισε, θά εἶναι πάντοτε εὐπρόσδεκτες.

Ἡ ἐπίσκεψη του Μακαριωτάτου στή Μονή τῆς Ἀγίας Θέκλας

Τήν Ἱερά Μονή Ἀγίας Θέκλας στή Μααλούλα τῆς Συρίας ἐπισκέφθηκε στίς 25.1.2011 τό μεσημέρι ὁ

Μακαριώτατος.

Τόν Μακαριώτατο ὑποδέχτηκαν μοναχές καί παιδιά πού ἔψαλλαν τό «Πάτερ Ἡμῶν» στήν Ἀραμαϊκή γλώσσα, τή γλώσσα τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀφοῦ προσκύνησε τόν τάφο τῆς Ἀγίας Θέκλας ἀναφέρθηκε, μέ ἀφορμή τή ζωή της, στή λέξη «μάρτυς». «Μάρτυς στήν ἑλληνική γλώσσα», εἶπε, «σημαίνει φανερώνω δείχνω πρὸς τά ἔξω, μιλάω γιά κάτι πού ξέρω».

«Μία μάρτυς», πρόσθεσε, «δέν σταματᾷ μόνο θεωρητικά στό νά λέει τί ξέρει, ἀλλά τά φανερώνει μέ ὅλη της τήν ὑπαρξη καί τά ὑλοποιεῖ. Μάρτυς σημαίνει ἀκόμα στήν ἑλληνική γλώσσα, αὐτός πού διδάσκει τήν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ, ἐφαρμόζει πρακτικά τήν ἀλήθεια πού διδάσκει ὁ Κύριος καί τέλος ὅταν εἶναι ἀνάγκη γιά τήν βοήθεια τοῦ Χριστοῦ θυσιάζεται καί δίνει τό αἷμα του».

«Αὐτό», συνέχισε ὁ Μακαριώτατος, «εἶναι τό πρότυπο τῆς Ἀγίας Θέκλας καί τῶν Ἀγίων μας. Νά μιλάμε γιά τόν Χριστό, νά ζοῦμε ὅπως θέλει ὁ Χριστός μας καί ἂν εἶναι ἀνάγκη νά δώσουμε τόν ἑαυτό μας».

Ἡ συνάντηση τοῦ Μακαριωτάτου μέ τόν Πατριάρχη τῶν Συρορθόξων

Μέ τόν Μακαριώτατο Πατριάρχη τόν Συρορθόδοξον κ. Ἰγνάτιο Ζάκκα Ἰβαν συναντήθηκε στίς 25.1.2011 τό ἀπόγευμα ὁ Μακαριώτατος. «Διακρίνουμε τόν εἰλικρινῆ φίλο τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς χώρας μας, ὁ ὁποῖος ἐργάζεται σθεναρά γιά τήν περαιτέρω ἀνάπτυξη τῶν ἤδη στενῶν, μεταξύ μας, δεσμῶν φιλίας, ἀγάπης καί ἀλληλοκατανόησης» ἀνέφερε χαρακτηριστικά ὁ Ἀρχιεπίσκοπος.

«Γιά τήν ἀγάπη σας αὐτή», πρόσθεσε, «αἰσθανόμαστε βαθύτατη συγκίνηση. Προσευχόμαστε ὑπέρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως, ἐν ἀγάπῃ καί ἀληθείᾳ ἐν-

τός της μίας, Ἁγίας καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς του Χριστοῦ Ἐκκλησίας».

Καί πρόσθεσε: «Πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση πεποιθηθῆναι μας εἶναι ὅτι πρέπει νὰ ἀρχίσει ἐκ νέου ὁ μεταξὺ τῶν δύο ὁμολογιακῶν μας οἰκογενειῶν, διακοπεῖς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1977, θεολογικός διάλογος, στόν ὁποῖο ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος πάντοτε ἔδιδε μεγάλη σημασία. Διότι μόνο κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο δύνανται νὰ ἀρθοῦν τὰ ὑφιστάμενα ἐμπόδια γιὰ τὴν μεταξὺ μας δογματικὴ καί ἐκκλησιαστικὴ ἔνωση».

Ἀπὸ τὴν πλευρὰ του ὁ Πατριάρχης τῶν Συρορθόδοξων ἀναφέρθηκε στὴν προσωπικότητα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ὁ ὁποῖος, τόνισε, «εἶναι γνωστός γιὰ τὶς ἀριστες διαχριστιανικὲς καί διαθρησκειακὲς του σχέσεις μὲ ὅλο τὸν κόσμο».

«Κανεῖς δὲν μπορεῖ νὰ ἀμφισβητήσῃ», συνέχισε, «τὸν ἀκάματο ἀγώνα του, τὶς συνεχόμενες ἐπιμοχθες προσπάθειές του μὲ ὅλες του τὶς δυνάμεις πού καταβάλλει νυχθημερόν γιὰ νὰ πετύχει τὴν ἀναγέννηση καί τὴν πρόοδο τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας». «Εὐχόμεσθε ὅπως ὁ κύριος μεταμορφώσει τὴν ἐπίσκεψη αὐτὴ σὲ μία αἰτία πνευματικῆς προόδου γιὰ τὶς δύο Ἐκκλησίες καί τοὺς λαούς, καθὼς καί μία εὐκαιρία γιὰ τὴν ἐνδυνάμωση τῶν σχέσεων ἀγάπης καί συνεργασίας» κατέληξε.

Συνάντηση τοῦ Μακαριώτατου μὲ τὸν Ὑπουργό Θρησκευμάτων καί τὸν Μουφτὴ τῆς Συρίας

Μὲ τὸν Ὑπουργό Θρησκευμάτων Μωχάμεντ Ἄπντ συναντήθηκε στὶς 26.1.2011 τὸ πρωὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Ἱερώνυμος, ὁ ὁποῖος πραγματοποιεῖ γιὰ δευτέρη ἡμέρα ἐπίσημη ἐπίσκεψη στό Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας. Κατὰ τὴ συνάντησή του μὲ τὸν κ. Ἄπντ ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε στό πρόβλημα τῶν λαθρομεταναστῶν πού ἀντιμετωπίζει ἡ χώρα μας. «Εἶναι ἄλλο πράγμα ἢ συμβίωσή μας μὲ τοὺς Ἕλληνες μὲ μουσουλμανικὸ θρήσκευμα καί ἄλλο πράγμα οἱ νέες συνθήκες πού δημιουργοῦνται στὴ χώρα μας. Οἱ μετανάστες πού ἔρχονται στὴ χώρα μας καί εἶναι κυρίως μουσουλμάνοι ξεπερνοῦν τοὺς 150.000 κάθε χρόνο» ἀνέφερε χαρακτηριστικά. «Δὲν μπορεῖ νὰ συνεχιστεῖ ἄλλο αὐτὴ ἡ ἀθρόα προσέλευση, δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἀντέξει ἡ Ἑλλάδα» σημείωσε.

«Μέχρι τώρα συμβίωναμε μέσα σὲ εἰρηνικὸ κλίμα μὲ τοὺς Ἕλληνες μουσουλμάνους, ὅμως οἱ νέες συν-

θήκες ἔχουν ἀνατρέψει τὶς ἰσορροπίες» ἐπισήμανε. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τόνισε πὼς ἡ Ἐκκλησία καλύπτει τὶς ἀνάγκες αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων παρέχοντάς τους τροφή καί καλύπτοντας ζητήματα ἐπιβίωσης, ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ ἀνταποκριθεῖ σὲ ἓναν τόσο μεγάλο ἀριθμὸ ἀνθρώπων. Ἀπὸ τὴν πλευρὰ του ὁ κ. Ἄπντ ἐπισήμανε πὼς πολλοὶ λαθρομετανάστες πού ἔρχονται στὴν Εὐρώπη χαρακτηρίζονται ἀπὸ θρησκευτικὸ φανατισμὸ, τονίζοντας πὼς ἡ συριακὴ κυβέρνηση εἶναι πρόθυμη νὰ παράσχει τὴ βοήθειά της στό ἐπίπεδο τῆς ἐκπαίδευσής τους. Ἐπισήμανε δὲ πὼς «τὸ Ἰσλάμ δὲν ἔχει νὰ κάνει μὲ φανατισμὸ καί μισαλλοδοξία». «Οἱ ἄνθρωποι αὐτοί», εἶπε, «εἶναι φανατισμένοι καί ἔχουν ἄλλες ἐπιδιώξεις».

Ὁ Ὑπουργὸς ἀναφέρθηκε «στό δραστήριο ἔργο πού ἔχει κάνει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος», τὸ ὁποῖο «συμβάλλει στὴν ἀδελφοσύνη μεταξὺ μουσουλμάνων καί χριστιανῶν, προσφέροντας φροντίδα χωρὶς διακρίσεις σὲ χριστιανούς καί ἀλλόθρησκους». Ἀναφέρθηκε δὲ στὴν θετικὴ, ὅπως σημείωσε, πρωτοβουλία τῆς κυβέρνησης νὰ παραχωρήσει χῶρο γιὰ τὴν ἀνέγερση τεμένους στὴν Ἀθήνα.

Ὁ Μακαριώτατος συναντήθηκε καί μὲ τὸν Μουφτὴ τῆς Δημοκρατίας κ. Ἀχμέντ Πάντερ Ἄλ Ντίν Χασούν. «Οἱ θρησκείες δὲν εἶναι ὄχημα γιὰ πολέμους, ἀλλὰ γιὰ εἰρήνη» εἶπε ὁ Μουφτὴς. «Δὲν ὑπάρχει ἱερός πόλεμος, γιατί ὁ πόλεμος ποτέ δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἱερός» εἶπε χαρακτηριστικά.

Τέλος, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος μὲ τοὺς συνοδικούς μητροπολίτες πού τὸν συνοδεύουν (Σύρου, Σιδηροκάστρου) καί τοὺς ἄλλους ἐκκλησιαστικούς παράγοντες ἐπισκέφθηκαν τὸ Τζαμί Ἄλ Ἀμάοϊ. Χρησιμοποιώντας τὰ λόγια του Ἁπ. Παύλου ὁ Μακαριώτατος εἶπε: «Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἴμαστε ἀπὸ ἓνα αἷμα καί ἀπὸ ἓνα γένος. Αὐτὸ πρέπει νὰ εἶναι τὸ μήνυμα τῆς ἐποχῆς μας. Κυρίως ἡ ἀγάπη καί ὁ σεβασμὸς πρὸς τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσουμε τὶς δυσκολίες».

Ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριώτατου στόν Πρόεδρο Ἄσαντ

«Ἡ Ἑλλάδα εἶναι μία μικρὴ χώρα καί δὲν μπορεῖ νὰ ἀντέξει τὰ τόσα προβλήματα πού δημιουργοῦνται ἀπὸ τὸ πέρασμα τῶν λαθρομεταναστῶν πρὸς τὴν Εὐρώπη» ἀνέφερε, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κατὰ τὴ διάρκεια τῆς συνάντησης πού εἶχε μὲ τὸν Πρόεδρο τῆς

Δημοκρατίας τῆς Συρίας κ. Μπασάρ Ἄλ Ἄσαντ (26.1.2011).

Ἡ συνάντηση διήρκεσε σαράντα λεπτά καί διεξήχθη σέ πολύ καλό κλίμα. Ὁ Πρόεδρος τῆς Συρίας, ἀφοῦ καλωσόρισε τόν Ἀρχιεπίσκοπο, ἀναφέρθηκε στό ὑπόδειγμα συνύπαρξης μουσουλμάνων καί χριστιανῶν στή Συρία. «Ἐμεῖς δέ θέλουμε νά μιλάμε ἀπλῶς γιά συνύπαρξη, γιατί ἐδῶ εἴμαστε ἕνα. Εἴμαστε σάν τό χέρι μέ τό πόδι στό σῶμα. Μπορεῖ νά εἶναι διαφορετικά, ὅμως ἀνήκουν στό ἴδιο σῶμα».

Ἀπό τήν πλευρά του ὁ Μακαριώτατος τόν εὐχαρίστησε γιά τή θερμή ὑποδοχή πού τοῦ ἐπιφύλαξε. «Ἡ Συρία εἶναι μία κοιτίδα τοῦ Χριστιανισμοῦ πού ἔχει παραδοσιακά καλές σχέσεις μέ τήν Ἑλλάδα» εἶπε χαρακτηριστικά. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ὑπογράμμισε πώς ἡ χώρα μας ἀντιμετωπίζει πολλά προβλήματα, ὅμως ἴσως τό πιό σημαντικό ἀπό αὐτά εἶναι τό πρόβλημα τῶν λαθρομεταναστῶν. «Ἡ Ἑλλάδα ἔχει γίνεи τό πέρασμα ὄλων αὐτῶν τῶν λαῶν πρὸς τήν Εὐρώπη. Εἶναι μία πολύ μικρή χώρα γιά νά ἀντέξει αὐτό τό βάρος» εἶπε χαρακτηριστικά.

Ὁ κ. Ἄσαντ εὐχαρίστησε τόν Μακαριώτατο γιά τήν πολύ σημαντική βοήθεια πού προσφέρει ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στούς μετανάστες ἀλλά καί τούς Σύριους πού βρῖσκονται στή χώρα μας. «Ἡ Ἑλλάδα εἶναι ἡ γέφυρα μεταξύ Ἀνατολῆς καί Δύσης καί τό

ἔργο τῆς Ἐκκλησίας σας πολυσχιδές καί πολύ σημαντικό» τόνισε.

Τέλος, ὁ σύριος Πρόεδρος πρότεινε τήν ὑλοποίηση προγραμμάτων «πολιτισμικῶν ἀνταλλαγῶν» νέων ἀπό τή Συρία καί τήν Ἑλλάδα. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀνταποκρίθηκε θετικά στήν πρόταση τοῦ κ. Ἄσαντ, ἐπισημαίνοντας πώς μπορεῖ νά ὑλοποιηθεῖ ἀπό τήν ΜΚΟ «Ἀποστολή» τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Στή συνάντηση παρευρέθηκαν οἱ συνοδικοί Μητροπολίτες Σύρου καί Σιδηροκάστρου, ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ι.Α.Α. ἀρχιμανδρίτης Γαβριήλ Παπανικολάου καί ὁ Γενικός Διευθυντής τῆς ΜΚΟ «Ἀποστολή» κ. Κ. Δήτσας.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἱερώνυμος στά ὑψώματα τοῦ Γκολάν

Στά ὑψίπεδα τοῦ Γκολάν, στήν κατεστραμμένη ἀπό τόν “Πόλεμο τῶν ἕξι ἡμερῶν”, ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου βρέθηκε ὁ Μακαριώτατος κατά τήν τρίτη ἡμέρα τῆς ἐπίσημης ἐπίσκεψῆς του στό Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας.

Ὁ Μακαριώτατος τέλεσε τρισάγιο γιά τούς ὀρθόδοξους χριστιανούς πού ἔχασαν τή ζωή τους στήν περιοχή ἐξαιτίας τοῦ πολέμου. «Ὅλοι οἱ πνευματικοί ἡγέτες, χριστιανοί, μουσουλμάνοι καί ἄλλοι, ἔχουν τήν εὐθύνη νά συμβάλουν στό τέλος τῶν πολέμων.

Ὁ Μακαριώτατος καί ἡ συνοδεία του μέ τόν Πρόεδρο τῆς Συρίας κ. Ἄσαντ.

Νά ποῦν φτάνει πιά» εἶπε χαρακτηριστικά κατὰ τὴ συνάντησή του μέ τόν Νομάρχη τῆς περιοχῆς. «Θά πρέπει νά καλλιεργοῦν τίς ἀγαθές σχέσεις μεταξύ τῶν ἀνθρώπων, νά διδάσκουν τὴν σημασία τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου. Χωρίς αὐτές τίς ἀρχές οἱ ἀνθρωποι γίνονται χειρότεροι ἀπὸ τὰ θηρία». «Βλέπουμε», κατέληξε, «τὴν τραγωδία στὴν Κύπρο μας καί τίς συνέπειες τοῦ πολέμου σέ ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου καί πρέπει οἱ πνευματικοὶ ἡγέτες νά συμβάλουν στό τέλος αὐτοῦ του κακοῦ».

Ἐφ' ὅλης τῆς ὕλης συνέντευξη τοῦ Μακαριωτάτου σέ συριακά μέσα ἐνημέρωσης (27.1.2011).

Σέ ἐκπροσώπους τῶν ΜΜΕ τῆς Συρίας μίλησε ὁ Μακαριώτατος, ὁ ὁποῖος συνέχισε γιὰ τέταρτη ἡμέρα τὴν ἐπίσημη εἰρηνική του ἐπίσκεψη στό Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας. Ἀκολουθεῖ ὁλόκληρη ἡ συνέντευξη.

Ερώτηση: Εἶπατε σέ δήλωσή σας ὅτι σκοπὸς τῆς ἐπίσκεψής σας εἶναι νά γνωρίσετε τὴ Συρία καί τὸ λαὸ τῆς. Ποιὸ εἶναι αὐτὸ τὸ ὁμορφο πρᾶγμα πού ἔχει ἡ Συρία πού θέλετε νά γνωρίσετε;

Μακαριώτατος: Μία βασικὴ διδασκαλία τῆς χριστιανικῆς μας πίστεως εἶναι ὅτι ἡ Ἐκκλησία μας δέν εἶναι φτιαγμένη ἀπὸ αὐτὸν τὸν κόσμο, ἀλλὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ αὐτὸν τὸν κόσμο. Ἐπειτα ὑπάρχει μία εὐλογημένη συνήθεια στὴν Ἐκκλησία μας ὁ κάθε νέος Ἀρχιεπίσκοπος νά ἐπισκέπτεται τίς ἄλλες τοπικὲς Ἐκκλησίες ἀκριβῶς γιὰ νά ἀνανεώσει τίς σχέσεις καί νά τονώσει τὴ συνεργασία. Αὐτὸ λοιπὸν πραγματοποιοῦμε καί ἐμεῖς αὐτές τίς ἡμέρες, μία ἀντιπροσωπεία τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἤρθαμε ἐδῶ στὸν Μακαριώτατο Πατριάρχη Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιο, νά μεταφέρουμε τίς εὐχές καί τὴν ἀγάπη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸς αὐτὸν καί σ' ὄλο τὸ ποίμνιό του. Εἶναι φυσικὸ μέσα ἀπὸ μία τέτοια ἐκδήλωση τὸ ἐνδιαφέρον νά μὴν περιοριστεῖ μόνο σέ ἐθιμοτυπικὲς σχέσεις, ἀλλὰ σέ μία οὐσιαστικὴ συνεργασία. Ἡ μεγάλη δραστηριότητα τοῦ Πατριάρχη κ. Ἰγνατίου καί ἡ ταυτότητά του μέ αὐτὸν τὸν τόπο μᾶς κάνει καί ἐμᾶς νά γίνουμε μέτοχοι σ' αὐτὴν τὴν διακονία. Καμαρώνουμε σ' αὐτὸν τὸν τόπο καί ἡ συνοδεία μου καί ἐγὼ τὴν φιλειρηνικὴ συνύπαρξη καί τὴν ἁρμονία πολλῶν παραδόσεων διαφορετικῶν πολιτισμῶν. Αὐτὸ νομίζω ὅτι εἶναι ἓνα παράδειγμα τὸ ὁποῖο τὸ ἀναζητεῖ ὅλη αὐτὴ ἡ περιοχή, ἡ Ἑγγύς καί ἡ Μέση Ἀνατολή.

Ερώτηση: Τονίσατε ὅτι γιὰ τὴν ἀξιοποίηση αὐτοῦ τοῦ διαλόγου καί τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν σκέψεων καί τῆς συνεργασίας μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἑλλάδος καί τῆς Συρίας. Εἶστε αἰσιόδοξοι ὅτι αὐτὸς ὁ διάλογος θά φθάσει στό σκοπὸ του;

Μακ: Πάντοτε πρέπει νά ἔχουμε αἰσιοδοξία. Ἡ δύναμη ἀνεκαθεν τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι ἡ ἐνότητα. Αὐτὸ εἶναι ἰδιαίτερα ἔντονο, εἶναι τὸ ζητούμενο αὐτῆς τῆς ἐποχῆς. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία πρέπει νά ξεπεράσει τίς τυχόν μικρές ἢ μεγάλες δυσκολίες πού ὑπάρχουν καί νά γίνεῖ μία δύναμη. Καί αὐτές οἱ εἰρηνικὲς ἐπισκέψεις, ὅπως λέμε, ἀποβλέπουν σέ αὐτὸν τὸν σκοπὸ καί μάλιστα εἶναι τοποθετημένες μέ ἓνα πρωτόκολλο. Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπισκέφθηκε πρῶτα τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, ἐπίσης τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας, τώρα βρισκόμαστε στό Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας, θά ἀκολουθήσει ἄλλη ἐπίσκεψη στὰ Ἱεροσόλυμα, στὴν Κύπρο, στὴ Μόσχα κ.λπ.

Ερώτηση: Δίπλα στό Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας ὑπάρχει ἓνας μυναρὲς. Μήπως αὐτὴ ἡ ὑπαρξη τῆς Ἐκκλησίας δίπλα στό μυναρὲ γιὰ σᾶς σημαίνει κάτι;

Μακ: Γιὰ μᾶς δέν εἶναι ἓνα συνηθισμένο φαινόμενο, γιατί θά πρέπει νά λάβετε ὑπόψη ὅτι ἡ Ἑλλάδα εἶναι κατὰ τὸ 98% μία Ὁρθόδοξη χώρα. Δέν μᾶς ξενίζει γιὰ ἐδῶ, ἀλλὰ δέν εἶναι συνηθισμένο φαινόμενο στὸν Ἑλλαδικὸ χῶρο.

Ἐρ: Δηλαδή, μέ ποιὰ ἔννοια δέν εἶναι συνηθισμένο φαινόμενο;

Μακ: Ἄν ἐρθετε στὴν Ἑλλάδα σήμερα δέν θά δεῖτε αὐτὸ πού βλέπουμε ἐδῶ στὴ Δαμασκὸ, πλάι σέ ἓνα ναὸ νά ὑπάρχει ἓνα τζαμί, διότι ἐδῶ πέρα ὑπάρχει μία ἱστορία συνεχῆς, ὑπάρχουν λαοὶ μέ διαφορετικὲς παραδόσεις καί ἔτσι ἔχει καθιερωθεῖ αὐτὸς ὁ θεσμός. Ὅπως ξέρετε, καί στὴν Ἑλλάδα ὑπάρχουν Ἑλληνες μουσουλμάνοι οἱ ὁποῖοι κατοικοῦν σέ συγκεκριμένες, μικρὲς περιοχές. Γιὰ τοὺς κατοίκους αὐτῆς τῆς περιοχῆς καί τοὺς ἐπισκέπτες εἶναι ἀκριβῶς τὸ ἴδιο φαινόμενο ὅπως εἶπατε καί ἐδῶ, ὅπου καί ναὸς ὑπάρχει καί τζαμί. Ὅλη ἡ ἄλλη Ἑλλάδα δέν ἔχει αὐτὴν τὴν ἀνάγκη μέχρι τώρα. Πέρα ὅμως ἀπὸ τοὺς Ἑλληνες μουσουλμάνους, ἡ Ἑλλάδα ἀντιμετωπίζει τὸ μεγάλο πρόβλημα τῆς εἰσροῆς τῶν πολλῶν μεταναστῶν, περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ὁποίους

είναι μουσουλμάνοι. Για τούς ανθρώπους αυτούς και τις ανάγκες τους ήδη έχει δοθεί ή άδεια, έχει βρεθεί και ό τόπος για να χτιστεί τό καινούριο τζαμί και ή Έκκλησία μας παραχώρησε μία μεγάλη έκταση, 30.000 τετραγωνικών μέτρων περίπου, για να γίνει εκεί τό κοιμητήριό τους.

Έρ: *Άκουσα Μακαριώτατε ότι έσείς βοηθάτε αυτούς τούς ανθρώπους, δίδοντάς του γεύματα και στέγη, κατά τό δυνατόν.*

Μακ: Δέν θά μπορούσα να κάνω διαφορετικά, γιατί αυτή είναι ή πίστη μας και ή διδασκαλία του Χριστού μας, ή όποια μās διδάσκει τό σεβασμό του άλλου προσώπου και τόν κάθε έναν, είτε είναι άλλης θρησκείας και άλλο χρώματος, πρέπει να τόν βλέπουμε μέ σεβασμό, σάν εικόνα Θεού. Μέσα σε αυτά τά πλαίσια δέν θά μπορούσε ή Έκκλησία μας να δίνει φαγητό στους φτωχούς Έλληνες που έχουν ανάγκη πολλές φορές και να έξαιρέσει τούς μετανάστες, αλλά δίνει κάθε μέρα ένα πιάτο φαγητό για να μήν πεινάνε και να μπορούν να αντιμετωπίσουν τις δυσκολίες. Όστόσο, όμως, πρέπει να σās πω ότι είναι ένα πρόβλημα πολύ βαρύ για τις πλάτες του έλληνοκου λαού, άφ' ενός μέν γιατί είναι μεγάλος ό αριθμός και δεύτερον αυτοί οι μετανάστες έρχονται όχι από μία συγκεκριμένη χώρα αλλά από όλο τόν κόσμο, μέ διαφορετικές ιδέες, μέ διαφορετικούς σκοπούς και μέ διαφορετική διαπαιδαγώγηση.

Έρ: *Η παράνομη μετανάστευση είναι ένα πρόβλημα, τό όποιο τό αντιμετωπίζουν όλες οι χώρες. Μακαριώτατε, έμεις θέλουμε να ξεπεράσουμε αυτό τό θέμα της μετανάστευσης αλλά εκείνο τό όποιο μās άπασχολεί είναι οι κίνδυνοι που παρουσιάζονται ανά τόν κόσμο από τήν άνεκτικότητα στον θρησκευτικό τομέα. Βλέπουμε ότι παρουσιάζεται ένας κίνδυνος λόγω αυτής της συμπεριφοράς. Έκ μέρους σας, πώς τά βλέπετε τά πράγματα ως άνθρωπος και ως θρησκευτικός ήγέτης, μέ αυτό τό αξίωμα και τό κύρος που διαθέτετε; Έχετε άνατρέξει στα αίτια αυτών των φαινομένων;*

Μακ: Είναι ένα μεγάλο θέμα και δέν μπορεί να μήν άπασχολεί τόν κάθε άνθρωπο και ιδιαίτερα κάποιον που έχει μία μεγάλη θέση ευθύνης. Θά ήθελα δύο σημεία να τονίσω σ' αυτό τό ερώτημα: τό πρώτο είναι ότι ό κάθε άνθρωπος πρέπει να καταλάβει ότι έχει μία ευθύνη και να προσφέρει ό,τι μπορεί για να

ξεκουράσει τό άλλον άνθρωπο που βρίσκεται στο πρόβλημα. Τό δεύτερο είναι ότι πρέπει οι μεγάλοι όργανισμοί, ή ένωση πολλών έθνών, οι μεγάλες δυνάμεις αυτοί κυρίως να βοηθήσουν για να άποκατασταθεί ή τάξη και άν τουλάχιστον δέν μπορούν να βοηθήσουν όσο πρέπει, να μήν συνεχίζουν να δημιουργούν τέτοια προβλήματα. Άν άφεθεί τό πρόβλημα στις πλάτες των άπλών ανθρώπων ή των χωρών που έχουν μικρές δυνάμεις και οι μεγάλες δυνάμεις είναι θεατές, τό πρόβλημα όχι μόνο δέν θά λύεται αλλά θά αυξάνει.

Έρ: *Τί έννοείτε άκριβώς μέ τήν άνάμειξη των μεγάλων δυνάμεων σε αυτά τά θέματα;*

Μακ: Έγώ είμαι ένας θρησκευτικός εκκλησιαστικός ήγέτης και δέν άσχολούμαι μέ τήν πολιτική και μέ τά κόμματα. Έδώ πρέπει να κάνουμε μία διάκριση, ή λέξη πολιτική και πολίτης είναι καθαρά λέξη έλληνική. Και ή λέξη πολίτης σημαίνει άσχολούμαι μέ τά προβλήματα του ανθρώπου. Έπομένως τό θέμα χωρίζεται σε δύο κατηγορίες: τό ένα είναι ή ένασχόληση, πολιτική όργάνωση θεμάτων, κομμάτων, συνασπισμών, σε αυτό δέν έχουμε κανένα λόγο έμεις. Η δεύτερη κατηγορία είναι άσχολούμαι μέ τά προβλήματα του ανθρώπου, έπομένως ή φτώχεια, ή πείνα, ή μετανάστευση, ή άγωγή αυτού του ανθρώπου. Δέν μπορούμε να κάνουμε άλλιως, όταν οι άνθρωποι μās συμβουλευονται, μās ρωτάνε και ζητούν κατεύθυνση, δέν μπορούμε να μήν άσκήσουμε αυτήν τήν ευθύνη μας,. Άνακεφαλαιώνοντας λοιπόν ασφαλώς δέν είμαστε πρόσωπα που θά καθορίζουμε τήν πολιτική ή τήν γραμμή των χωρών και των κρατών αλλά είμαστε πρόσωπα που έχουν ευθύνη, πρέπει να δώσουμε λόγο για τήν φτώχεια, τήν πείνα, και να φροντίσουμε για τήν επίλυση των προβλημάτων.

Έρ: *Μακαριώτατε, παρακολουθώντας τόν διάλογο μεταξύ Χριστιανών και Μουσουλμάνων, ποιά συμπεράσματα βγάλατε;*

Μακ: Δέν είναι διάλογος δογματικός ή θρησκευτικός. Ούτε έμεις θά πείσουμε μέ τά δικά μας επιχειρήματα και τις θέσεις μας για τις δικές μας άλήθειες για τήν πίστη μας, ούτε επιδιώκουμε να κάνουμε υποχωρήσεις σε βασικά μας σημεία πίστης. Όμως είναι πολλά πράγματα τά όποια είναι κοινά μεταξύ μας. Τό θέμα της ειρήνης, τό θέμα της φτώχειας, τό

θέμα της τρομοκρατίας, ακρότητες πολλές φορές, είναι θέματα που πρέπει να μας απασχολήσουν. Ο διάλογος δέν έχει στόχο να μεταπείσει ο ένας τόν άλλον σέ αυτά που πιστεύει, αλλά από αυτά που πιστεύει να επιστρατεύσει δυνατότητες για να ξεκουράσει τόν πονεμένο άνθρωπο.

Έρ: Είστε αισιόδοξοι ότι αυτός ο διάλογος θα οδηγήσει στά συμπεράσματα που όλοι επιθυμούμε;

Μακ: Δέν θά δώσω απευθείας απάντηση, αλλά θά πῶ κάτι που μᾶς ἔχει διδάξει ἡ Ἱστορία. Ὅτι ὁ ἀγώνας πρέπει νά γίνεται ὄχι μέ διπλωματίες, ἀλλά μέ ἀλήθεια, καί δέν ὑπῆρξε στήν ἱστορία κανένας ἀγώνας που δέν δικαιώθηκε.

Έρ: Σεις νομίζετε ότι τό πρόβλημα ἔγκειται στή φύση τοῦ διαλόγου ἢ στούς ἀνθρώπους που κάνουν τό διάλογο;

Μακ: Καί τά δύο. Τά προβλήματα εἶναι μεγάλα, εἶναι ἀλήθεια, ἀλλά καί αὐτοί που χειρίζονται τό διάλογο ἢ τούς διαλόγους ἔχουν καί αὐτοί τό πρόβλημά τους.

Έρ: Μποροῦμε νά ἀλλάξουμε τή φύση τοῦ διαλόγου, δηλ. νά ἀλλάξουμε μερικές σκέψεις, μερικά θέματα για νά φτάσουμε στό προσδοκώμενο ἀποτέλεσμα ἀπ' αὐτόν τόν διάλογο;

Μακ: Ἀπό τή δική μου τήν ἄποψη ἄν ἕνας διάλογος γίνεται για νά γίνεται διάλογος, ὅπως σέ πολλές περιπτώσεις κάνουμε ἐπιτροπές για νά μακρύνουν τό πρόβλημα, δέν εἶμαι αισιόδοξος. Ἄν ὑπάρχουν κέντρα μέ ἀποφασιστικότητα που δουλεύουν τήν ἀλήθεια καί ἀναζητοῦν πράγματι τήν ἀγάπη καί τή συμπιλίωση τῶν ἀνθρώπων, μπορεῖ νά μήν κάνουν τήν γῆ παράδεισο, ἀλλά μποροῦν νά ἐμποδίσουν νά γίνει κόλαση.

Έρ: Μακαριώτατε ἀφήνω στή διάθεσή σας νά κλείσετε αὐτή τή συνέντευξη.

Μακ: Θά ἤθελα νά πῶ ἕνα μεγάλο εὐχαριστῶ ἐκ μέρους τῶν ἀνθρώπων που μέ συνοδεύουν καί ιδιαίτερα τῶν Ἱεραρχῶν, που εἶναι μέλη τῆς Διοικούσης Ἐκκλησίας, νά εὐχαριστήσω πρῶτα ἀπό ὅλα τόν Μακ. Πατριάρχης Ἀντιοχείας καί τούς συνεργάτες του, τούς ὑπηρεσιακούς παράγοντες τῆς χώρας σας, νά ἀρχίσω ἀπό τήν Ἑλληνίδα πρέσβυ που εἶναι ἐδῶ, ἐπίσης θά ἤθελα νά σᾶς πῶ ότι ἔχετε μία πολύ καλή πρέσβειρα στήν ἑλλάδα, μέ τήν ὁποία ἔχουμε συνεργ-

γασία, καί ἡ ὁποία μᾶς ἔκανε σχεδόν τήν εἰσαγωγή για αὐτά που εἶδαμε καί ζήσαμε ἐδῶ πέρα, ὅλους ὅσους γνωρίσαμε ἐδῶ, στά μοναστήρια, τούς κληρικούς, τούς ἀνθρώπους μέ τούς ὁποίους συζητήσαμε, κυρίως αὐτόν τόν λαό που βλέπει κανείς ἀπό τά μάτια του ότι εἶναι ἡρεμος καί εἰρηνικός. Εὐχομαι αὐτή ἡ ἀτμόσφαιρα που ζήσαμε ἐδῶ νά ἐπικρατήσει σέ ὅλη τή γύρω περιοχή. Θά εἶναι ιδιαίτερη τιμή μας αὔριο που θά ἐπισκεφθοῦμε τόν πρόεδρό σας, ὁ ὁποῖος ἔχει συμβάλει πάρα πολύ σ' αὐτήν τήν εἰρηνική συμβίωση.

Ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου στή Χάμα καί στό Χαλέπι

Στήν πόλη Χάμα τῆς Συρίας, στήν ἔδρα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἐπιφανείας, βρέθηκε στίς 28.1.2011 ὁ Μακαριώτατος, κατά τήν ἐπίσημη εἰρηνική του ἐπίσκεψη στό Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας.

Τό πρῶο τελέστηκε Δοξολογία στόν Καθηδρικό Ἱ. Ναό τοῦ Ἀγίου Γεωργίου παρουσία τοῦ μητροπολίτη Ἐπιφανείας κ. Ἡλία. «Πολλές μεγάλες προσωπικότητες ἀγίασαν αὐτόν τόν τόπο καί φωταγώγησαν καί συνεχίζουν νά φωταγωγοῦν τήν Ὁρθοδοξία μας» ἀνέφερε, μεταξύ ἄλλων, στήν ὁμιλία του ὁ Μακαριώτατος.

«Ἄκουσα τίς ὠραῖες ψαλμωδίες καί αἰσθάνθηκα ότι βρίσκομαι σέ Ἐνορία τῆς Ἀθήνας μας» συμπλήρωσε. Μέ ἀφορμή τήν τοιχογραφία τῆς Παναγίας που «ἀγκαλιάζει» τούς πιστούς του Ναοῦ, ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε στό πρόσωπό της λέγοντας πῶς «δέχεται τούς στεναγμούς, τίς ἐξομολογήσεις καί τίς χαρές τῶν ἀνθρώπων». «Κοιτάζοντας τήν Παναγία μας μέ τήν ἀνοιγμένη ἀγκαλιά», πρόσθεσε, «νιώθουμε πιστοί, κληρος καί λαός μία οἰκογένεια ἐν Χριστῷ, ὁ ὁποῖος μᾶς δίδαξε καί ζητάει ἀπό ἐμᾶς νά ἀγαπάει ὁ ἕνας τόν ἄλλο, νά σεβόμαστε τό πρόσωπο τοῦ καθενός ἀνθρώπου ἀνεξάρτητα ἀπό τό ποιός εἶναι αὐτός, ἄν ἔχει τήν ἴδια πίστη μέ ἐμᾶς ἄν ἔχει ἄλλη πίστη ἢ εἶναι ἄλλου χρώματος». «Ὅπως δίδαξε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὁ Θεός ἔπλασε τούς ἀνθρώπους ἀπό τό ἴδιο αἷμα, εἴμαστε ἀπό ἕνα γένος» κατέληξε.

Στή συνέχεια ὁ Μακαριώτατος ξεναγήθηκε στό σχολεῖο τῆς μητροπόλης Χαλεπίου που εἶχε θεμελιωθεῖ πρό ἐτῶν ἀπό τόν μακαριστό Χριστόδουλο καί

άνεγέρθηκε μέ χρήματα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Στίς ἐγκαταστάσεις τοῦ σχολείου πού φοιτοῦν περίπου 300 παιδιά ξαναγῆθηκε ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη Χαλεπίου κ. Παῦλο.

Σήμερα τό ἀπόγευμα θά τελεστεῖ Ἑσπερινός στόν Καθεδρικό Ναό τοῦ Προφήτη Ἡλία στό Χαλέπι.

Ἡ θεία Λειτουργία στή Μητρόπολη Ἑμέσης

«Ὅλες οἱ θρησκείες ζοῦν σέ ἁρμονία στή Συρία κάτι πού χρειάζεται περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλη ἐποχή ὁ κόσμος καί ιδιαίτερα ἡ Μέση Ἀνατολή» ἐπίσημανε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος..

Στίς 29.1.2011 τό πρῶτό τελέστηκε Δοξολογία στόν Καθεδρικό Ἱ. Ναό Ἁγίων Τεσσαράκοντων Μαρτύρων τῆς Μητρόπολης Ἑμέσης παρουσία τοῦ ἐπιχώριου μητροπολίτη κ. Γεωργίου καί ἄλλων ἀρχιερέων τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας. Στή συνέχεια ὁ Μακαριώτατος ἐπισκέφθηκε τό Μουσεῖο τοῦ Χαλεπίου ὅπου ἐκτίθενται ψηφιδωτά τῆς πρωτοχριστιανικῆς περιόδου. «Ἄν τά στόματα κλείσουν μποροῦν νά φωνάζουν οἱ πέτρες» εἶπε χαρακτηριστικά. Καί συνέχισε: «Μπορεῖ γεγονότα τῆς ἱστορίας καί σκοπιμότητες νά προσπαθοῦν νά ζυγίσουν τήν ἀλήθεια, ὅμως τά ψηφιδωτά ἀπό τόν 4ο καί 5ο μ.Χ. αἰ. μέ τίς ἐλληνικές ἐπιγραφές εἶναι οἱ μάρτυρες ὅτι ἐδῶ εἶναι οἱ ρίζες μας». «Ἀπό ἐδῶ», τόνισε, «ὄλοι ἐμεῖς πήραμε τό ὄνομα Χριστιανοί».

Στίς 28 Ἰανουαρίου τό βράδυ ὁ μητροπολίτης Χαλεπίου κ. Παῦλος παρέθεσε ἐπίσημο δείπνο πρὸς τιμὴν τοῦ Μακαριωτάτου, παρουσία τοῦ Μουφτῆ τῆς Συριακῆς Δημοκρατίας, τῶν μελῶν τῆς Συνοδείας τοῦ Μακαριωτάτου καί ἀρχιερέων τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀναφέρθηκε στίς δύο ἔννοιες τοῦ προσώπου καί τῆς παγκοσμιοποίησης. «Τό πρόσωπο εἶναι τό βασικό στοιχεῖο τῆς ζωῆς μας» ἐπίσημανε. «Αὐτό», πρόσθεσε, «ἡ παγκοσμιοποίηση τό ἔχει ξεχάσει. Δέν μιλάει γιά πρόσωπο, ἀλλά γιά άτομα».

«Τό πρόσωπο εἶναι ὅμως κόσμημα μέ ἐλευθερία, μέ φαντασία, μέ ἀγάπη, μέ πρωτοβουλίες. Τό ἄτομο ἐνδιαφέρεται μόνο γιά τόν ἑαυτό του. Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος διαστρεβλώνει τήν ἔννοια τοῦ προσώπου» ὑπογράμμισε. «Γιά μᾶς ὑπάρχει τό πρόσωπο ὡς ἀξία

πού πρέπει νά λατρεύει τόν Θεό καί νά ἀγαπάει τόν συνάνθρωπο» σημείωσε.

Ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε στή διαφορὰ πού ὑπάρχει στήν παγκοσμιοποίηση καί τήν παγκοσμιοτητα. «Ἡ παγκοσμιοποίηση δημιουργεῖται ἀπό ἄλλους γιά ἐμᾶς, ἡ παγκοσμιοτητα εἶναι αὐτό πού δημιουργοῦμε ἐμεῖς μέ τά χέρια μας» εἶπε, ὑπενημιζοντας τήν εὐθύνη πού ἔχουν οἱ πνευματικοὶ ἡγέτες νά συνεισφέρουν στήν ἀγάπη καί τήν εἰρήνη στόν κόσμο.

Κατά τή διάρκεια τοῦ δείπνου ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀναφέρθηκε καί στή συνάντηση πού εἶχε μέ τόν Πρόεδρο τῆς Συρίας κ. Ἀσαντ καί στήν ἐρώτηση πού τοῦ ἔκανε ἄν οἱ Ἕλληνες ἀνήκουν στήν Ἀνατολή ἢ τή Δύση. «Δέν εἶμαι ὑπεύθυνος νά ἀπαντήσω ὅμως μπορῶ νά σᾶς πῶ πῶς αἰσθάνομαι προσωπικά» εἶπε ὁ Μακαριώτατος στόν κ. Ἀσαντ. «Στά χαρτιά ἀνήκω στή δύση ἀλλά στήν καρδιά, στήν ψυχή καί τό συναισθημα ἀνήκω στήν Ἀνατολή» κατέληξε.

Πολυαρχιερατικό Συλλεῖτουργο στόν Καθεδρικό Ἱ. Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου στή Δαμασκὸ (30.1.2010)

Πολυαρχιερατικό Συλλεῖτουργο τελέστηκε τήν Κυριακή 30.1.2001 στόν Καθεδρικό Ἱ. Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου τῆς Δαμασκῆ προεξαρχόντων τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας κ. Ἰγνατίου καί τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου καί τῆ συμμετοχή ἀρχιερέων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν.

«Σέ ἕναν κόσμο διαιρέσεων, ταραχῶν καί διενέξεων ἡ ἐπικοινωνία ἀδελφῶν μέ τήν ἴδια πίστη, τήν ἴδια ἐκκλησιαστική ἐμπειρία, τήν ἴδια παράδοση εἶναι ἐλπίδα ζωῆς», τόνισε, μεταξύ ἄλλων, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κατά τή διάρκεια τῆς ὁμιλίας του.

«Ὅλοι οἱ πιστοὶ καλοῦνται νά δώσουν μαρτυρία γιά τήν πίστη» εἶπε ὁ Πατριάρχης κ. Ἰγνάτιος. «Στή Συρία», πρόσθεσε, «ἡ πίστη εἶναι ἀκλόνητη καί ὄχι προσωρινή. Ἡ ἀγάπη πού κήρυττε ὁ Ἰησοῦς Χριστός δέν εἶναι μία ἀρετή προσωρινή, ἀλλά ἀπό τό βάθος τῆς πίστεως πού συναντήσατε καί συναντάτε καί σήμερα Μακαριώτατε. «Ἔρχου καί ἴδε» ἀπαντᾶμε σέ ὅποιον ἀμφισβητεῖ τήν πίστη μας. Μήν ἀδικεῖτε τούς ἀνθρώπους μήν μιλάτε ἀπό μακριά γι' αὐτούς».

Στή Θ. Λειτουργία παρέστησαν εκπρόσωποι άλλων Χριστιανικών Όμοлогиών, ή πρέσβης τής Ελλάδος στή Συρία κυρία Άθασασίου και πλῆθος πιστών.

Άπονομή τής ανώτατης τιμητικής διάκρισης του Πατριαρχείου Άντιοχείας στον Μακαριώτατο

Τό μετάλλιο τών Ίσαποστόλων Πέτρου και Παύλου, τήν ανώτατη τιμητική διάκριση του Πατριαρχείου Άντιοχείας, απένεμε στίς 31.1.2011 τό μεσημέρι ό Πατριάρχης Άντιοχείας κ. Ίγνάτιος στον Μακαριώτατο Άρχιεπίσκοπο, ό όποιος όλοκλήρωσε τήν επίσημη επίσκεψή του στή Συρία.

Η ύπογραφή του μνημονίου συνεργασίας μεταξύ του Πατριαρχείου και τής ΜΚΟ «Άποστολή»

Ός τό σημαντικό έπιστέγασμα τής έπταήμερης επίσκεψης του Μακαριωτάτου στή Συρία χαρακτηρίσε ό Πατριάρχης Άντιοχείας κ. Ίγνάτιος τό μνημόνιο συνεργασίας που ύπεγράφη σήμερα μεταξύ του Πατριαρχείου Άντιοχείας και τής ΜΚΟ «Άποστολή» τής Ί. Άρχιεπισκοπής Άθηνών.

Ό Πατριάρχης έπισήμανε τήν ανάγκη έπίσπευσης του χρόνου έναρξης τών έργασιών τών έπιτροπών τών δύο πλευρών για τήν αξιολόγηση τών έργων και χαρακτήρισε ως «ανάσα» για τό Πατριαρχείο τή συνεργασία μέ τήν «Άποστολή» και τήν Ί. Άρχιεπισκοπή Άθηνών.

Έπίσης εύχαρίστησε τόν Μακαριώτατο για τήν προσφορά τής Έκκλησίας στους Σύριους πολίτες που βρίσκονται στήν Ελλάδα (κυρίως μέσω τών συσσιτίων), για τήν βοήθεια που έχει προσφέρει ή Έκκλησία τής Ελλάδος στή Συρία (μέ τήν ανέγερση σχολείων κ.ά.), ενώ αναφέρθηκε και στήν ανάγκη έντατικοποίησης τών μαθημάτων τής έλληνικής γλώσσας στο πανεπιστήμιο του Balamand.

Η «Άποστολή» θά έχει έδρα τόσο στή Δαμασκό, όσο και στο πανεπιστήμιο του Balamand και, σύμφωνα μέ τό μνημόνιο, οί τομείς συνεργασίας τών δύο πλευρών άφορούν στήν κοινωνική συνοχή, τό περιβάλλον, τήν παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά και αρχιτεκτονική, τόν πολιτισμό, τόν τουρισμό καθώς και τή βοήθεια αναβάθμισης του βιοτικού επιπέδου τών λαών τών αναπτυσσόμενων χωρών.

Ό Πατριάρχης Άντιοχείας κ. Ίγνάτιος απένεμε στον Προκαθήμενο τής Έκκλησίας τής Ελλάδος τήν ανώτατη τιμητική διάκριση του Πατριαρχείου Άντιοχείας.

Ἀντιφώνηση πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιο

Τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Γερωνύμου

(Θεία Λειτουργία, 30.1.2011, Δαμασκός,
Καθεδρικός Ἱ. Ναός Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου)

Μακαριώτατε Πατριάρχα τῆς Μεγάλης Θεουπόλεως Ἀντιοχείας, Συρίας, Ἀραβίας, Ἰβηρίας τε καὶ Μεσοποταμίας καὶ πάσης Ἀνατολῆς,

«Ὁ Χριστὸς ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ ἦν καὶ ἔστι καὶ ἔσται εἰς αἰῶνας αἰῶνων».

Αὐτὴν τὴν διαβεβαίωση ἐδώσαμε πρὸ ὀλίγου κατὰ τὴν τέλεση τῆς θείας Λειτουργίας σέ αὐτόν τόν πανίερον Πατριαρχικόν Ναόν καὶ κοινωνήσαμε τοῦ αὐτοῦ Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ, ὥστε ἡ κοινωνία μεταξύ μας νά εἶναι σταθερή καὶ ἀδιάπτωτη «ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης», τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐν Χριστῷ ἐνότητος. Στὴν θεία Λειτουργία γνωρίζουμε ὅτι ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι διανοητική, ἰδεαλιστική, ἐθνικιστική καὶ συναισθηματική, ἀλλὰ πραγματική, διότι ἐνούμεθα «ἐν τῷ Θεανθρωπίνῳ σώματι τοῦ Χριστοῦ», στὴν προσληφθεῖσα καὶ τεθεωθεῖσα σάρκα τοῦ Λόγου. Ἔτσι, ἡ ἀγάπη εἶναι κοινωνία ἀγάπης, ἡ πίστη εἶναι κοινὴ ζωὴ καὶ ὁμολογία, ἡ χαρὰ εἶναι κοινωνία Χάριτος, καὶ αὐτὰ προέρχονται ἀπὸ τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τὴν κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. «Εἶη τό ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος» γιὰ τὴν δωρεὰ αὐτή.

Ἡ χαρὰ μας εἶναι ἀνεκκλάλητη, ἡ εἰρήνη ἀδιατάρακτη, ἡ ἀγάπη ἀνέκφραστη, διότι συλλειτουργήσαμε σήμερα μαζί μέ τὴν Συνδοεῖα μας μέ τὴν Ὑμετέρα Μακαριότητα, ἡ ὁποία κοσμεῖ τὴν Τοπικὴ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας καὶ τὴν καθόλου Ἐκκλησία μέ τὰ πολυποικίλα χαρίσματα, φυσικά, πνευματικά καὶ ἐκκλησιαστικά. Εἶναι γνωστά σέ ὄλους μας τὰ περικοσμοῦντα τὴν προσωπικότητά Σας προσόντα, ἥτοι ἡ λιπαρὰ θεολογικὴ γνώση, ἡ σύνεση καὶ διάκριση, τὸ

ἐκκλησιαστικὸ φρόνημα, ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν Ἐκκλησία. Ὅντως ἀποτελεῖτε σημεῖον σταθερότητος καὶ εἰρηνεύσεως στὴν πολυπολιτισμικὴ αὐτὴ κοινωνία καὶ ποιμαίνετε τόν λαό τοῦ Κυρίου θαυμαστῶς. Δοξάζουμε τόν Θεό γιὰ ὅλη τὴν ἐκκλησιαστικὴ Σας παρουσία στὴν περιοχὴ αὐτή, καὶ θαυμάζουμε τὴν θεολογικὴ Σας γνώση καὶ τὴν εὐστροφία τοῦ νοῦ Σας.

Ἡ χαρὰ μας ἐπιτείνεται, διότι εὕρισκόμαστε στὸ τρίτοθρονο σήμερα Πατριαρχεῖον Ἀντιοχείας, στὸ ὁποῖο κηρύχθηκε ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία, ὅπως φαίνεται σαφέστατα στὸ βιβλίον τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων. Στὴν Ἀντιόχεια καταρτίσθηκε μία ἀπὸ τίς πρῶτες Ἐκκλησιαστικὲς κοινότητες· ἐδῶ οἱ πρῶτοι Μαθητὲς τοῦ Χριστοῦ ὀνομάσθηκαν Χριστιανοί (Πράξ. ια', 26)· στὴν Ἀντιόχεια ὑπῆρχαν «προφῆται καὶ διδάσκαλοι»· στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας κατὰ τὴν διάρκειά λειτουργικῆς συνάξεως ἐδόθη ἐντολή ἀπὸ τό Πνεῦμα τό Ἅγιον νά ξεχωρίσουν τόν Βαρνάβα καὶ τόν Παῦλο γιὰ τό ἔργο τῆς ἀποστολῆς τους στὰ Ἔθνη, πράγμα πού ἔγινε, «νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι καὶ ἐπιθέντες αὐτοῖς τὰς χεῖρας» (Πράξ. ιγ', 1-3), καὶ ἔτσι ἄρχισαν τίς ἀποστολικὲς περιοδεῖς, πού ἔφθασαν καὶ στὴν Ἑλλάδα.

Ἡ χαρὰ μας πολλαπλασιάζεται ἐνθυμούμενοι ὅτι στὴν Δαμασκὸ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος εἶδε μέσα στὴν ἄκτιστη δόξα τόν Χριστό καὶ εὕρισκόμενος σέ θεοπτία ἐγνώρισε ἐμπειρικῶς ὅτι ἡ Ἐκκλησία, τὴν ὁποία ἐκεῖνος μέχρι τὴν στιγμὴ ἐκείνη ἐδίωκε, εἶναι τό Σῶμα του καὶ ὅτι ὁ Γιαχβέ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, τόν ὁποῖον ἐκεῖνος ὡς εὐλαβῆς Ἑβραῖος ζηλωτῆς τῶν πατρικῶν παραδόσεων εὐλαβεῖτο, ἐσαρκώθη,

όποτε σέ ὅλη του τήν ζωή διεκήρυττε ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι τό ἔνδοξο Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Αὐτήν τήν διδασκαλία ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ Ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν, ἀνέπτυξε στίς Ἐπιστολές του, ἰδιαίτερωσ στήν Α' πρὸς Κορινθίους ἐπιστολή του (Α' Κορ., ιβ'). Ἀπό αὐτήν τήν ἐνότητα προέρχεται καί ἡ ἀγάπη τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως ἀναλύει ὁ θεῖος Ἀπόστολος στήν συνέχεια τῆς ἰδίας ἐπιστολῆς (Α' Κορ. ιγ').

Ἔτσι, ἡ χαρά μας σήμερα συνδέεται ἀναπόσπαστα μέ τήν ἀγάπη ἐν Χριστῷ. Ἀνήκουμε στό ἴδιο Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τήν ἀγιωπάτη Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ἡ ὁποία ὑπέρκειται τῶν κτιστῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, ὅπως εἶναι οἱ κοινωνίες καί τά ἔθνη, γι' αὐτό καί ὅσοι ὑπερτιμοῦν τήν φυλή σέ βάρος τῆς Ἐκκλησίας ὑποπίπτουν στήν αἴρεση τοῦ ἐθνοφυλετισμοῦ. Αὐτήν τήν ἐν Χριστῷ ἀδιάσπαστη ἐνότητα βλέπουμε στούς Τρεῖς Ἱεράρχες, τῶν ὁποίων σήμερα ἐορτάζουμε τήν ἱερά μνήμη, μεταξύ τῶν ὁποίων συγκαταλέγεται ὁ ἱερός Χρυσόστομος, τό γέννημα καί θρόημα τῆς Ἀντιοχείας, στήν ὁποία διδάχθηκε τήν ἑλληνική παιδεία καί παράδοση, διότι ἡ Ἀντιόχεια ἦταν οἱ «Συριάδες Ἀθῆναι», καί κατὰ τόν Παλλάδιο σέ ἡλικία δεκαοκτώ ἐτῶν ἐγκατέλειπε «τούς σοφιστάς τῶν λεξειδρίων» γιά νά ἀφιερωθῆ στόν Χριστόν ἐξ ὁλοκλήρου, πράγμα τό ὁποῖο σημαίνει ὅτι ἐδῶ ὑπῆρξε ἐντονωπάτη ἑλληνική παιδεία, ὅπως τό γνωρίζουμε καί ἀπό ἄλλες μαρτυρίες. Ἀλλά ὁ ἱερός Χρυσόστομος

εἶναι καί τό καύχημα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τῆς πρωτοθρόνου στό σύστημα τῆς πενταρχίας Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως καί Νέας Ρώμης, ἀλλά εἶναι τό καύχημα καί συμπάσης τῆς Ἐκκλησίας.

Αὐτήν τήν ἐνότητα παρατηροῦμε στόν μέγα τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας Θεολόγον καί Πατέρα, ἅγιον Ἰωάννην τόν Δαμασκηνόν, γιά τόν ὁποῖον καυχᾶται αὐτή ἡ πόλη καί ὁ ὁποῖος συγκεφαλαίωσε ὁλόκληρη τήν ὀρθόδοξη παράδοση τῶν ὀκτώ πρώτων αἰώνων καί ἀνύμνησε θαυμασιῶς τόν Τριαδικό Θεό καί ὅλες τίς Δεσποτικές καί Θεομητορικές ἐορτές μέ τούς ὑπερόχους ὕμνους του, ὁπότε ἤνωσε θαυμασιῶς τό *lex credendi* (κανόνα πίστεως) καί εἶναι μέγας διδάσκαλος τῆς καθόλου Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας. Αὐτήν τήν ἐνότητα βλέπουμε στήν ἐνωμένη Ρωμοσύνη καί χαιρόμαστε γιά τήν πολιτισμική παράδοση τῶν Rum ἢ Greek Orthodox, πού παρατηροῦμε στήν κατὰ Ἀντιόχειαν Ἐκκλησία, μέ τήν βυζαντινή μουσική, τήν ψαλμωδία στήν ἑλληνική γλῶσσα, τήν βυζαντινή ἀγιογραφία καί ὅλες τίς ἐκφράσεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐμπειρίας τῶν Ἁγίων μας.

Δοξάζουμε τόν Θεάνθρωπον Χριστόν, τήν ἔνδοξη Κεφαλή τῆς Ἐκκλησίας, πού μᾶς ἐνώνει στό ἴδιο τό Σῶμα Του. Ὑμνοῦμε τόν Τριαδικόν Θεόν γιά τούς κοινούς Ἁγίους μας, ὅπως τόν Ἀπόστολον Παῦλον καί τόν ἅγιον Ἰωάννην τόν Χρυσόστομον, τόν ἅγιον Ἰωάννην τόν Δαμασκηνόν καί πολλούς ἄλλους διδα-

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Ἰγνάτιος καί ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Γερώνυμος κατὰ τό Ἀρχιερατικό Συλλείτουργο στή Δαμασκό (30.1.2011).

σκάλους καὶ ὁσίους ἀσκητάς. Χαιρόμαστε γιὰ τὴν κοινωνία μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν μας, δηλαδή τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, διότι Κληρικοί καὶ λαϊκοὶ τῆς δικῆς μας Ἐκκλησίας ἔρχονται ἐδῶ καὶ κυρίως στὴν περιοχὴ Μπελεμέντειον Θεολογικὴν Σχολὴν «ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός», ἀλλὰ καὶ μέλη τῆς δικῆς Σας Ἐκκλησίας ἔρχονται στὴν Ἑλλάδα, ὅπου σπουδάζουν τὴν ὀρθόδοξη θεολογία καὶ μανθάνουν τὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα, γενόμενοι στὴν συνέχεια ποιμένες καὶ διδάσκαλοι τοῦ ἐνταῦθα ποιμνίου. Ὑπάρχουν ἰσχυρότατοι πνευματικοὶ δεσμοὶ μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν μας, ὅπως γνωρίζετε καλῶς καὶ τὸ ἐπιβεβαιώνουμε καὶ ἐμεῖς.

Ἀντιλαμβάνεσθε, λοιπόν, ἅγιε, ἀδελφέ, τὴν χαρὰ μας, καὶ τὴν χαρὰ τῆς συνοδείας μας, ἀλλὰ καὶ ὅλης τῆς καθ' Ἑλλάδα Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, γιὰ τὴν ἔλευσὴν μας στὴν καθ' Ἀντιόχειαν Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία καὶ τὴν συλλειτουργία καὶ ἐπικοινωνίαν πού εἶχαμε καὶ ἔχουμε μαζί Σας. Σὲ ἓναν κόσμον διαιρέσεων, ταραχῶν, διενέξεων, ἢ ἐπικοινωνία ἀδελφῶν μὲ τὴν ἴδια πίστη, τὴν ἴδια θεολογικὴ γνώση, τὴν ἴδια ἐκκλησιαστικὴ ἐμπειρία, τὴν ἴδια παράδοση, εἶναι ἐλπίδα ζωῆς. Θέλουμε νὰ ὠφεληθοῦμε ἀπὸ τὴν ποιμαντικὴν σας πείρα καὶ τὴν κατὰ κόσμον σοφίαν Σας καὶ νὰ ανταλλάξουμε σκέψεις γιὰ τὸ «πῶς δεῖ ἐν

οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεται, ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος, στῦλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας», κατὰ τὸν κοινὸν ἡμῶν διδάσκαλον Ἀπόστολον Παῦλον, καὶ νὰ διακηρύξουμε σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, τοὺς ἐγγύς καὶ τοὺς μακρὰν, τὸ «μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον· Θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν Πνεύματι, ὤφθη ἀγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ» (Α΄ Τιμ. γ΄, 14-16).

Προσευχόμαστε στὸν Ἅγιον Τριαδικὸ Θεὸ καὶ ἀγωνιζόμαστε ἐν Χριστῷ νὰ γίνουν «τά σκολιά εἰς εὐθείαν καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας, καὶ ὄψεται πᾶσα σάρξ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ» (Λουκ. γ΄, 5-6).

Μακαριώτατε ἅγιε ἀδελφέ,

πάλλιν καὶ πολλάκις ἐκφράζουμε τὴν χαρὰ μας καὶ ἐνθυμούμεθα τοῦ λόγου τοῦ κοινοῦ ἡμῶν διδασκάλου καὶ τροφοῦ θείου Ἀποστόλου Παύλου: «ὁ Θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. Πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυσμῶν καὶ διαλογισμῶν, ἵνα γένησθε ἄμεπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα Θεοῦ ἀμώμητα ἐν μέσῳ σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης, ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ, λόγον ζωῆς ἐπέχοντες, εἰς καύχημα ἐμοὶ εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα» (Φιλ. β΄, 13-16).

«Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν», πεφιλημένε καὶ περισπούδαστε ἅγιε ἀδελφέ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΣ

Ἡ Θρησκεία στήν Εὐρώπη καί στίς Ἑνωμένες Πολιτεῖες Ἀμερικῆς (Η.Π.Α.)

Τοῦ Κωνσταντίνου Β. Ζοριπά, Δρος Θεολογίας-Κοινωνιολογίας

1. Εἰσαγωγικά

Ἀπό 12-15 Νοεμβρίου 2010 πραγματοποιήθηκε στό Πανεπιστήμιο Aston, στήν πόλη Birmingham τῆς Ἀγγλίας, ἡ πρώτη πανευρωπαϊκή συνάντηση Κοινωνιολόγων τῆς Θρησκείας, μέ κεντρικό θέμα τίς σχέσεις οἱ ὁποῖες διαμορφώνονται μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν καί τῶν θρησκευτικῶν κοινοτήτων μέ τά θεσμικά εὐρωπαϊκά ὄργανα, κυρίως μέ τό ἄρθρο 17 τῆς Συνθήκης τῆς Λισσαβόνας. Στή συνάντηση αὐτή ἔλαβαν μέρος 100 περίπου Πανεπιστημιακοί, εἰδικοί ἐπιστήμονες, ἐκπρόσωποι Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν καί πολιτικοί, οἱ ὁποῖοι εἶχαν τήν εὐκαιρία νά ἐκφράσουν τίς ἀπόψεις τοῦς γύρω ἀπό θέματα πού ἀφοροῦν στό μέλλον τῆς Εὐρώπης καί κυρίως νά συνδιαλεχθοῦν πάνω στόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο οἱ Ἐκκλησίες συνεργάζονται ἢ θά συνεργασθοῦν μέ τά θεσμικά ὄργανα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης. Στό Συνέδριο ἔλαβαν μέρος ἐπίσης σημαντικοί Καθηγητές τῆς Κοινωνιολογίας τῶν Θρησκείων ὅπως οἱ: Grace Davie (Ἀγγλία), Kenneth Wald (ΗΠΑ), Laura Olson (ΗΠΑ), Jeffrey Haynes (Ἀγγλία), Frank Turner (Βέλγιο), Jonathan Malloy (Καναδάς) κ.ἄ.

Οἱ βασικές γραμμές τῆς ὅλης θεματολογίας τοῦ πανευρωπαϊκοῦ αὐτοῦ συνεδρίου ἐπικεντρώθηκαν κυρίως σέ δύο οὐσιαστικά ἐρωτήματα: Τό πρῶτο ἀφορᾷ στήν εἰκόνα πού ἔχουν οἱ διάφορες θρησκευτικές κοινότητες γιά τήν Ἑνωμένη Εὐρώπη (ἱστορική, κοινωνιολογική, πολιτική κ.λπ.) καί δεύτερον μέ ποιούς τρόπους οἱ θρησκευτικές κοινότητες παρουσιάζουν τίς θέσεις τοῦς ἢ ἐπιηρεάζουν τίς πολιτικές στρατηγικές στήν Εὐρωπαϊκή Ἐνωση ἢ τήν Ἀμερική. Εἶναι γεγονός ὅτι ἡ Εὐρωπαϊκή Ἐνωση γιά πολλά χρόνια ἀποτελέσει τό ἐπίκεντρο πολλαπλῶν οικονομικῶν καί πολιτικῶν ἀλλαγῶν. Ἡ ἐπίδραση τῆς Θρησκείας τά πρῶτα ἔτη λειτουργίας τῆς Εὐρωπαϊκῆς

Ἐνωσης στίς ἀλλαγές αὐτές θά μπορούσαμε νά ποῦμε ὅτι διαδραμάτισε πολύ μικρό ρόλο. Ἐντούτοις, ἡ πολιτική κινητοποίηση σχετικά μέ τή σύνταξη ἑνός Εὐρωπαϊκοῦ Συντάγματος (Convention) καί ἡ αὐξανόμενη παρουσία πολλῶν θρησκευτικῶν ὁμάδων στό κέντρο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης στίς Βρυξέλλες, μετά τό 1992, ἔχουν σίγουρα ἐπιδράσει στή διαδικασία λήψης τῶν ἀποφάσεων. Γιά πρώτη φορά στήν ἱστορία τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης θεσμοθετεῖται ἐπίσημα πλέον ὁ διάλογος μεταξύ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης καί τῶν θρησκευτικῶν πρωταγωνιστῶν στό σημαντικότερο ἐπίσημο ἔγγραφο γιά τό εὐρωπαϊκό κεκτημένο, τή Συνθήκη τῆς Λισσαβόνας.

Τέλος, πρέπει νά σημειωθεῖ ἐδῶ ὅτι τά νέα αὐτά δεδομένα ἐνισχύουν τίς συνεργασίες τόσο μεταξύ τῶν Κρατῶν-μελῶν ὅσο καί μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν γιά τό μέλλον τῆς Εὐρώπης. Ἡ ποικιλία καί τό πλήθος τῶν ἐρευνητικῶν εὐρωπαϊκῶν προγραμμάτων, οἱ εἰδικές μελέτες ἀπό πολλούς πανεπιστημιακούς γιά τίς δράσεις τῶν θρησκευτικῶν κοινοτήτων ἀλλά καί ἡ παρουσία τῶν ἐκκλησιαστικῶν Ἀντιπροσωπειῶν στίς Βρυξέλλες ἀναδεικνύουν τή σημασία τοῦ διαλόγου γιά τή λήψη οὐσιαστικῶν ἀποφάσεων, ἀποφάσεις βιώσιμες καί λειτουργικές γιά τά Κράτη-μέλη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης. Αὐτό καθίσταται ἀκόμη πιό ἀναγκαῖο ἐάν λάβει κανεῖς ὑπόψη του τήν ἐπανεμφάνιση καί τή μελέτη τῆς Θρησκείας στήν Εὐρώπη καί τήν Ἀμερική μέσα ἀπό τά νέα δεδομένα ὅπως ὁ ρόλος τῶν ἱστορικῶν Ἐκκλησιῶν στή διαμόρφωση τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ἡ ἐμφάνιση νέων πληθυσμῶν στήν Εὐρώπη ἀπό πολλές περιοχές τοῦ κόσμου, ἡ ἐπιστροφή πολλῶν νέων στίς Ἐκκλησίες, ὁ διάλογος γιά τό ρόλο τῆς Θρησκείας στή δημόσια καί τήν ἰδιωτική σφαῖρα, ἡ συμβολή τῶν Ἐκκλησιῶν καί τῶν ἐκκλησιαστικῶν ὀργανώσεων στή δημιουργία δημο-

κρατικών κοινωνιών στην Ευρώπη κ.ά. Παρακάτω αναλύουμε μερικά σημεία του όλου Συνεδρίου.

2. Πολιτική και Θρησκεία στις Η.Π.Α.

Τό ερώτημα τό όποιο τίθεται είναι εάν και κατά πόσο ή Θρησκεία έπηρεάζει άκόμη τόν πολιτικό λόγο τών άμερικανών ή έχει χαθεί. Η Θρησκεία στην κοινωνία της Άμερικης αναπτύχθηκε τόν 20° αιώνα και διαμόρφωσε τήν ιστορία και τόν πολιτισμό εκείνης τής έποχης. Αύτή ή νέα ώθηση στην άμερικανική θρησκευτική και πολιτική ζωή είναι άκόμα βιώσιμη και στό 21° αιώνα; Η άπάντηση παραμένει άνοιχτή. Παρατηρείται σαφώς μία προσπάθεια τής Θρησκείας νά άντιμετωπίσει τίς σημερινές προκλήσεις και έλπίζει νά προσβάλλει εκ νέου τήν πολιτική, τήν κοινωνική και τήν ήθική έπιρροή της στις Ήνωμένες Πολιτείες.

Η Θρησκεία έχει τή δυνατότητα νά ασκήσει μία ουσιαστική έπιρροή στην άμερικανική πολιτική. Ίστορικά, βοήθησε στή διαμόρφωση τών θρησκευτικών και τών πολιτικών προοπτικών στόν 20° αιώνα. Σήμερα άποτελεί τή βασική δομή του δημοκρατικού Κόμματος. Οί Δημοκράτες έχουν δεχτεί έπίθεση τά τελευταία χρόνια γιατί δέν κατάφεραν νά αναγνωρίζουν τό ρόλο τής πίστης, ό όποιος έπηρεάζει τήν ζωή τών Άμερικανών, ειδικά τών Πεντηκοστιανών, οί όποιοι είχαν μεγάλη έπιτυχία κατά τίς τελευταίες έθνικές εκλογές.

Σαφώς υπάρχουν ποικίλοι θρησκευτικοί και πολιτικοί πυρήνες στις Ήνωμένες Πολιτείες. Π.χ. πολλές θρησκευτικές οργανώσεις εργάζονται για νά προαγάγουν μία προοδευτική πίστη βασισμένη στή χριστιανική μαρτυρία. Έπίσης υπάρχουν πολλά νέα θρησκευτικά κινήματα (progressives) τά όποια δρούν άυτοτελώς χωρίς τήν πολιτική έξάρτηση. Ό προοδευτικός πολιτικός άκτιβισμός έχει σχεδόν εκλείψει. Έπίσης πολλές θρησκευτικές οργανώσεις δρούν σέ βιομηχανικές περιοχές (και άλλα παρόμοια κοινωνικά δίκτυα) για νά βελτιώσουν τήν φτώχεια και τό πρόβλημα του ρατσισμού. Πράγματι, ένα μεγάλο μέρος τής κοινωνικοπολιτικής εργασίας τών θρησκευτικών κοινοτήτων γίνεται τώρα στό τοπικό επίπεδο, τό όποιο σημαίνει ότι είναι λιγότερο όρατό, αλλά όχι λιγότερο άποτελεσματικό, άπό τίς έθνικά όρατές θρησκευτικές εκδηλώσεις τής δεκαετίας του '60 και του '70.

3. Σχέσεις Έκκλησίας Πολιτείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Τό άρθρο 17 τής Συνθήκης τής Λισσαβόνας, σύμφωνα μέ πολλούς μελετητές, λειτουργεί σήμερα ως *deus ex machina*. Οί Κοινωνιολόγοι τής Θρησκείας και άλλων κοινωνικών έπιστημών πιστεύουν ότι ό νεωτερισμός έχει δημιουργήσει σέ πολλά Κράτη-μέλη ένα ουδετερόθησκο Κράτος, αλλά οί έπιρροές τών θρησκευτικών κοινοτήτων σέ θέματα π.χ. οικονομικά, κοινωνικά κ.λπ. είναι μεγάλες. Παρά τό ότι πολλοί πολιτικοί φιλόσοφοι συνεχίζουν νά υπερασπίζονται ότι ή θρησκεία πρέπει νά βρίσκεται μόνο στην ιδιωτική σφαίρα, έντούτοις παρατηρείται τό αντίθετο. Η Ευρώπη συνεχίζει νά κινείται μέ τή συνύπαρξη διαφορετικών ήθικών άντιλήψεων για τό θέμα του γάμου ή άλλων βιοηθικών ζητημάτων. Οί πρόσφατες μεταρρυθμίσεις ως προς τό οικογενειακό δίκαιο σέ πολλές ευρωπαϊκές Χώρες δείχνουν επίσης ότι οί ιστορικές Έκκλησίες έχουν σιγά-σιγά χάσει τήν ικανότητά τους νά συμβάλουν δημιουργικά στό δημόσιο διάλογο και νά έπηρεάσουν τίς πολιτικές αποφάσεις.

Έτσι ή παρουσία τών Έκκλησιών στις Βρυξέλλες, μέ βάση τό άρθρο 17, δίνει τή δυνατότητα στις Έκκλησίες και μάλιστα μέ τόν πλέον έπίσημο τρόπο, νά έχουν έναν «άνοικτό, διαφανή και συνεχή διάλογο» τόσο σέ έθνικό όσο και σέ ευρωπαϊκό επίπεδο. Τό άρθρο 17 έπιβεβαιώνει τή «συγκεκριμένη συμβολή» τών θρησκευτικών οργανώσεων ως προς τό μέλλον τής Ευρώπης και νά άρθρώνουν πειστικά τίς ήθικές τους (Habermas 2008).

Βέβαια αυτό για νά κατανοηθεί σέ έθνικό επίπεδο πρέπει νά γνωρίζουμε τί είδους σχέσεις Θρησκείας-Πολιτείας επικρατούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Ό παρακάτω Πίνακας βοηθεί νά κατανατοήσουμε τό μέγεθος και τό βαθμό συνεργασίας στα 27 Κράτη-μέλη τής Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα Κράτη τής πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Ό βαθμός συνεργασία άρχίζει άπό τό 0% και μπορεί νά φθάσει μέχρι τό 50%. Έτσι παρατηρούμε ότι ή Όλλανδία άνήκει στις χώρες μέ χαμηλό βαθμό συνεργασίας μέ τό Κράτος, ένω στην Άρμενία ό βαθμός συνεργασίας φτάνει τό 40,36%. Έπίσης ό μέσος όρος συνεργασίας στα 27 Κράτη μέλη είναι 21,59%, δηλαδή μία ικανοποιητική συνεργασία και αυτό τό διαπιστώνει κανείς άπό τόν τρόπο τών σχέσεων που υπάρχουν στις διάφορες χώρες.

Μοντέλα σχέσεων Έκκλησίας και Κράτους

Δυτική Ευρώπη	Βαθμός Σχέσεων	Σχέσεις Κράτους- Έκκλησίας/Θρησκείας	Πρώην Σοβ. Ένωση	Βαθμός Σχέσεων	Σχέσεις Κράτους- Έκκλησίας/Θρησκείας	
0.00>9.99	Όλλανδία	1.25	Συμβιβαστική	Εσθονία	3.52	Συμβιβαστική
				Άλβανία	7.69	Συμβιβαστική
10.00>19.99	Λουξεμβούργο	10.50	Συνεργασίας	Σλοβενία	11.96	Συνεργασίας
	Σουηδία	12.17	Συνεργασίας			
	Ίταλία	13.00	Συνεργασίας			
	Ίρλανδία	15.75	Έπικύρωση Θρησκείας			
	Κύπρος	16.13	Συνεργασίας	Βοσνία	16.33	Συνεργασίας
				Σερβία	16.75	Συνεργασίας
				Λετονία	17.56	Συνεργασίας
				Λιθουανία	17.58	Συνεργασίας
				Τσεχία	18.19	Συνεργασίας
	Γερμανία	19.88	Συνεργασίας	Σλοβακία	19.88	Συνεργασίας
				Ουκρανία	19.99	Συνεργασίας
20.00>29.99	Έλβετία	20.50	Συνεργασίας			
	Πορτογαλλία	21.94	Έπικύρωση Θρησκείας			
				Πολωνία	22.21	Έπικύρωση Θρησκείας
	Γαλλία	22.92	Χωρισμός	Κροατία	22.42	Έπικύρωση Θρησκείας
	Άνδόρα	23.13	Έπίσημη Θρησκεία	Ουγγαρία	22.79	Συνεργασίας
	Αυστρία	24.25	Συνεργασίας	Ρουμανία	24.50	Έπικύρωση Θρησκείας
	Βέλγιο	25.50	Συνεργασίας			
	Μάλτα	25.63	Έπίσημη Θρησκεία			
	Νορβηγία	25.83	Έπίσημη Θρησκεία			
	Δανία	26.04	Έπίσημη Θρησκεία			
	Liechtenstein	27.50	Έπίσημη Θρησκεία			
	Άγγλία	27.67	Έπίσημες Θρησκείες	Π.Γ.Δ.Μ. FYROM	27.17	Έπικύρωση Θρησκείας
	Ίσπανία	28.46	Έπίσημη Θρησκεία			
	Ίσλανδία	29.79	Έπίσημη Θρησκεία			
30.00>39.99				Ρωσία	30.48	Έπικύρωση Θρησκείας
	Φιλανδία	32.88	Έπίσημες Θρησκείες	Άζερμπαϊτζάν	31.65	Χωρισμός
				Μολδαβία	32.34	Έπικύρωση Θρησκείας
	Έλλάδα	33.31	Έπίσημη Θρησκεία	Γεωργία	32.83	Έπικύρωση Θρησκείας
				Λευκορωσία	35.66	Έπικύρωση Θρησκείας
				Βουλγαρία	36.72	Έπικύρωση Θρησκείας
40.00>49.99				Άρμενία	40.36	Έπίσημη Θρησκεία
	17 ΕΕ Κράτη	22.82		10 ΕΕ Κράτη	19.49	[ΕΕ27: 21.59]
	Όλα τὰ 23 Κράτη:	19.17		Όλα τὰ 22 Κράτη:	14.24	[45 Κράτη: 21.65]

4. Μπορεί η Τουρκία να γίνει μέλος της Ε.Ε;

Στό ερώτημα αυτό δέν μπορεῖ νά ἀπαντήσῃ κανείς μέ εὐκολία. Πάντως ἐπισημάνθηκε ἡ σοβαρότητα τοῦ θέματος καί ἡ συζήτηση ἐπικεντρώθηκε στό γεγονός τῆς δυσκολίας τοῦ Κράτους καί τῆς κοινωνίας

νά ἀνταποκριθεῖ στό εὐρωπαϊκό κεκτημένο. Τό ἄρθρο τοῦ J. Scherpereel, *European culture and the European Union's "Turkey question"*, *Περιοδικό West European Politics*, 33, 4 (July 2010)810-829, δίδει μία σαφή εἰκόνα τῆς θέσης αὐτῆς ἔχει δημοσιευ-

θει ή Έκθεση του Συνεδρίου «Θρησκευτική έλευθερία: Η γέφυρα για την Τουρκία προς την Ε.Ε.», 15-16.11.2010, όπου και έδω παρατηρούμε τις ίδιες προτάσεις.

5. Ποιά ή σημασία του διαλόγου των Έκκλησιών με τά θεσμικά ευρωπαϊκά όργανα στις Βρυξέλες;

Αξίζει να σημειωθεί ή μελέτη γύρω από την ύπαρξη δύο διαφορετικών μοντέλων ως προς τον τρόπο του διαλόγου. Έπισημάνθηκε τό μοντέλο της «Αθήνας», όπως αυτό έγινε κατανοητό στην αρχαία Ελλάδα με έπικεντρο την έννοια της Παιδείας και τό σύγχρονο μοντέλο του «Βερολίνου», δηλαδή μις έπιστημονικής (Wissenschaft) προσέγγισης της αλήθειας. Σέ γενικές γραμμές θά μπορούσαμε να διακρίνουμε:

Πρότυπο της «Αθήνας»

Οί αξίες προσλαμβάνονται μέσα από την αποκάλυψη και αποτελούν κήμα της κοινωνίας και των πολιτών.

Η πνευματική ζωή της κοινωνίας καθοδηγεί τις αξίες αυτές και υπάρχει συνοχή.

Πολλά από τά προβλήματα έπιλύονται μέσα από την κοινωνική αντίληψη για τον άνθρωπο.

Η θρησκεία βοηθεί στην διαμόρφωση των αξιών.

Πρότυπο του «Βερολίνου»

Οί αξίες προσλαμβάνονται μέσα από την κριτική ανάλυση των διαφορών φαινομένων.

Οί αξίες αποτελούν απλώς θεωρητικά μεγέθη και προσπάθεια ύλοποίησης αυτής της θεωρίας στην πράξη.

Τά θέματα έπιλύονται πάντα μέσα από τη νομική τους διάσταση και κάλυψη.

Έτσι, έχουμε δύο αντίθετα πρότυπα. Από την μία τό πρώτο ταυτίζεται με τις Έκκλησίες και τό δεύτερο με τά θεσμικά ευρωπαϊκά όργανα. Παράδειγμα ότι οί γραφειοκράτες της Εύρώπης θέτουν σέ δεύτερο έπίπεδο την οικονομική διάσταση, βάζοντας σέ πρώτο την χρηματοπιστωτική. Πρόκειται για μις ιδεολογική και πολιτική επίθεση στό κοινωνικό κράτος, βάζοντας τό κέρδος πάνω από τον άνθρωπο.

Η παρουσία των Αντιπροσωπειών στις Βρυξέλες και τό Άρθρο 17 αποτελούν τη χρυσή ευκαιρία για την Ευρωπαϊκή Ένωση για μις ουσιαστική συνεργα-

σία στό άμεσο μέλλον. Για τό θέμα του άρθρου 17 βλ. τό σχετικό έπισυναπτόμενο άρθρο μας στό Περιοδικό ΘΕΟΛΟΓΙΑ 81,2 (2010) 261-297.

6. Γιατί υπάρχει ένας ευρω-σκεπτικισμός στις Έκκλησίες;

Η ανάλυση των μελετητών αναφέρεται στό γεγονός ότι ή θρησκευτικότητα μπορεί να γίνει σημαντικός σύμμαχος στην πολιτική και κοινωνική συζήτηση ως προς τον ευρω-σκεπτικισμό μις υποψήφιας χώρας. Τό πρότυπο, τό όποιο υίοθετεί ή Κοινωνιολόγος Carolyn Warner, αφορά στην πολωνική περίπτωση και μπορεί να προταθεί και στην περίπτωση της Κροατίας. Μεταξύ των έπόμενων διευρύνσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης προς τά Δυτικά Βαλκάνια αυτή ή ανάλυση στρέφεται πρωτίστως προς τη σερβική περίπτωση, όπου ή Έκκλησία έχει μις άμφίθυμη στάση απέναντι στα ευρωπαϊκά δρώμενα. Η Έκκλησία της Σερβίας, στην πραγματικότητα, είχε πάντα μις άντιδυτική προσέγγιση των δρώμενων στην Εύρώπη, ή όποια έφτανε μέχρι την πλήρη απόρριψη της Κοινωνίας των Πολιτών. Άν και στις ήμέρες μας τόσο ό νυν Πατριάρχης της Έκκλησίας της Σερβίας κ. Ειρηναίος υποστηρίζουν τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ένταξης, έντούτοις τό πολιτικό κλίμα παραμένει ευρω-σκεπτικιστικό. Από τη στιγμή που ή Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναγνωρίσει την ανεξαρτησία του Κοσόβου, και τά 22 από τά 27 Κράτη μέλη της έπραξαν τό ίδιο, ό πολιτικός ευρω-σκεπτικισμός έπικαλείται τη συνεργασία της Έκκλησίας.

Έπομένως, υπάρχει ένας πολιτικός χώρος στη Σερβία, όπου οί πολιτικές θέσεις προσπαθούν να ταυτιστούν με μις παλιότερη άντι-δυτική και πολεμική στάση της Έκκλησίας. Τό ίδιο μπορεί συμβεί στην Κροατία και στη Βουλγαρία. Η ανάλυση αναφέρει ότι υπάρχει μις άμφίδρομη κατάσταση και ή Έκκλησία μπορεί να έχει μις ευρω-σκεπτικιστική στάση μόνον όταν βρίσκει έναν συνεπή σύμμαχο σέ κάποιο πολιτικό κόμμα. Η ιστορία της Εύρώπης, ή ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ένταξης και οί θεσμικές σχέσεις με τό κυρίαρχο Κράτος φαίνεται να συνδέονται άμεσα με τη θρησκεία, ιδιαίτερα την Καθολική. Η διεύρυνση του 2004 (με τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία) θά μπορούσε όμοίως να ένισχύσει την Όρθόδοξη Έκκλησία. Δυστυχώς αυτό δέν έγινε μέχρι σήμερα και ή Καθολική Έκκλησία φαίνεται να έπηρεάζει

περισσότερο τά θεσμικά ευρωπαϊκά Όργανα από ό,τι η Όρθοδοξία και τό Ίσλάμ. Τό θέμα αυτό παραμένει επίκαιρο μέ τίς νέες ένταξιακές συμφωνίες αλλά και τήν γενικότερη πολιτική τής διεύρυνσης τής Εύρώπης.

7. Αναφορές στην Έκκλησία τής Ελλάδος

Η παρουσία μας στό παραπάνω συνέδριο μās έδωσε εύκαιρία νά τοποθετηθούμε γιά τή σημασία πού δίνει η Έκκλησία στό θέμα τής Εύρώπης. Πρέπει όμως νά ύπογραμμίσουμε ότι τουλάχιστον πέντε (5) παρουσιάσεις-εισηγήσεις άφορούσαν τή στάση τής Έκκλησίας τής Ελλάδος άπέναντι στό ευρωπαϊκό γίγνεσθαι, μέ ποικίλες αναφορές σέ επίσημα κείμενα και όμιλίες. Οί εισηγητές μίλησαν γιά τήν ένεργό συμμετοχή τής Έκκλησίας σέ όλόκληρη τή διαδικασία τών πρόσφατων ευρωπαϊκών μεταρρυθμίσεων και τήν ένεργό συμβολή της στά ζητήματα τής μετανάστευσης και του άσύλου. Η δραστηριότητά της ήταν πάντοτε όρατή τόσο σέ έθνικό όσο και σέ ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτή η δραστηριότητα χαιρετίστηκε και ύποστηρίχθηκε από όλους σχεδόν τούς εισηγητές. Συγχρόνως τονίστηκε ότι, έάν και πολλές φορές κατά τό παρελθόν βρέθηκε σέ περιθωριοποίηση από τίς πολιτικές δυνάμεις, κατόρθωσε νά καθιερωθεί στή συνείδηση τών ευρωπαίων πολιτικών και σήμερα νά άποτελεί έναν από τούς άξιόπιστους συνομιλητές στίς διάφορες συζητήσεις και τά fora στίς Βρυξέλλες. Τό παράδειγμα τής Έκκλησίας τής Ελλάδος άπεικονίζει τό γεγονός ότι οί Έκκλησίες άποτελούν ιδρυτικά μέλη τής σύγχρονης ευρωπαϊκής κοινωνίας και ότι είναι σέ θέση νά συμβάλουν στίς συζητήσεις σχετικά μέ τήν ταυτότητα και στή διαμόρφωση τής ίδιας τής ευρωπαϊκής ταυτότητας. Αυτό είναι σημαντικό ως πρós τή δημιουργία θετικών αντίληψεων γιά τό ρόλο τών Έκκλησιών οί όποιες μπορούν νά συμβάλουν στην άλλαγή τής νοοτροπίας και στην ύγιη αντιμετώπιση τών πολιτών στην Εύρώπη, πετυχαίνοντας τά βέλτιστα στην κοινωνική συνοχή.

8. Κατανόηση τής Θρησκείας στην Εύρώπη

Τό τελευταίο θέμα άφορά στον τρόπο μέ τόν όποιο άντιλαμβάνονται τήν Θρησκεία στην Άμερική και στην Εύρώπη. Άν και ύπάρχουν πολλά κοινά και διαφορετικά σημεία, έντούτοις η Εύρώπη άντιλαμβάνεται μέ ένα διαφορετικό τρόπο τή σχέση τής Θρησκεί-

ας μέ τίς κοινωνίες. Στην μελέτη αυτή οί Καθηγητές Peter Berger, Charles Taylor, J. Habermas, Hans Joas, Davind Martin έχουν προσφέρει σημαντικές αναλύσεις ως πρós τό θρησκευτικό φαινόμενο στον 21ο αιώνα.

Οί παράγοντες πού καθιστούν επίκαιρη τήν Θρησκεία στην Εύρώπη, έν συντομία, είναι οί έξής:

1. Ό ρόλος τών ιστορικών έκκλησιών στή διαμόρφωση του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Αυτό γίνεται εύκολα κατανοητό όταν δούμε ότι η χριστιανική παράδοση είχε μία άμετάκλητη επίδραση στον χρόνο (ήμερολογία, έκκλησιαστικά φεστιβάλ, διακοπές, έβδομάδες και Σαββατοκύριακα) και τόν χώρο (οί ένοριακές κοινότητες, τά διάφορα χριστιανικά κτίρια) σέ όλη τήν Εύρώπη.

2. Η συνειδητοποίηση ότι οί ιστορικές Έκκλησίες έχουν ακόμα σημαντική θέση στίς ιδιαίτερες στιγμές τών σύγχρονων Ευρωπαίων, άν και δέν είναι πλέον ικανές νά πειθαρχήσουν τίς πεποιθήσεις και τή συμπεριφορά τής μεγάλης πλειοψηφίας του πληθυσμού. Παρά τή σχετική έκκοσμίκευση, πολλοί Ευρωπαίοι έπιστρέφουν στίς Έκκλησίες τους σέ στιγμές χαράς ή θλίψης (είτε ιδιωτικά είτε συλλογικά).

3. Ένώ η ιδιότητα μέλους τών ιστορικών Έκκλησιών αλλάζει ως πρós τή φύση της και όλο και περισσότεροι επιλέγουν τήν «θρησκευτική τους ταυτότητα» παρά τήν κληρονομούν, έν τούτοις πολλοί είναι εκείνοι πού δέχονται τούς ήθικούς κανόνες τής Θρησκείας.

4. Η άφιξη στην Εύρώπη πολλών νέων ομάδων από πολλά διαφορετικά μέρη του κόσμου. Αυτό είναι πρώτιστα μία οικονομική μετακίνηση, αλλά οί επιπτώσεις στή θρησκευτική ζωή τής γηραιάς ήπειρου είναι τεράστιες. Η αύξανόμενη παρουσία τών Χριστιανών από τό Νότο παράλληλα μέ τήν σημαντική παρουσία και άλλων θρησκευτικών κοινοτήτων έχουν αλλάξει τό θρησκευτικό τοπίο τής Εύρώπης. Έκτός από αυτό, μερικές από αυτές τίς κοινότητες είναι - από τήν ίδια τή φύση τους - προκλητικές ως πρós τήν αντίληψη ότι η έννοια τής Θρησκείας πρέπει νά θεωρηθεί ως ιδιωτικό θέμα. Άκριβώς αντίθετες είναι άρκετές φωνές διάφόρων θρησκευτικών ομάδων, οί όποιες δέχονται τή Θρησκεία στή δημόσια σφαίρα.

5. Μία νέα αντίληψη στό χώρο τής Κοινωνιολογίας τών Θρησκειών ότι η θρησκευτική ζωή στή σύγχρονη

Ευρώπη αποτελεί μία «έξαιρετική περίπτωση». Όλο και περισσότερο συνειδητοποιούμε ότι η Ευρώπη δεν είναι κοσμική (secular) επειδή είναι σύγχρονη, αλλά επειδή είναι ευρωπαϊκή. Μερικοί ευρωπαίοι χαιρέτίζουν αυτήν την αντίληψη άλλοι δεν την αποδέχονται.

Η Ευρώπη στο νέο πλανητικό οικονομικό περιβάλλον οφείλει να συνεχίσει να είναι εκείνη που μπορεί και συνδυάζει ισχυρή οικονομία και κοινωνική πολιτική. Πρωτίστως όμως η θρησκευτικότητα της. Η Ευρώπη σήμερα έχει να αντιμετωπίσει σοβαρές κοινωνικές αλλαγές όπως:

- Η παγκοσμιοποίηση, τό άνοιγμα τών συνόρων και ό άθέμιτος ανταγωνισμός στην αγορά εργασίας.
- Τό δημογραφικό πρόβλημα.
- Ό μετασχηματισμός του καπιταλισμού και ή κυριαρχία “των νόμων τής αγοράς” σε παγκόσμιο επίπεδο.

Σέ όλα αυτά τά προβλήματα οι Έκκλησίες είναι να συμβάλλουν μέ ένα άνοιχτό προβληματισμό στό διάλογο για τό μέλλον τής Ευρώπης που μπορεί να τήν μετασχηματίσει σε ένα πρότυπα συνύπαρξης και σεβασμού από όλους προς όλους.

Ἐσωτερικός Κανονισμός τῆς Ἱερᾶς Γυναικείας Κοινοβιακῆς Μονῆς Ἀγίου Αὐγουστίνου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΦΛΩΡΙΝΗΣ ΠΡΕΣΠΩΝ ΚΑΙ ΕΟΡΔΑΙΑΣ

Ἐσωτερικός Κανονισμός
Ἱερᾶς Γυναικείας Κοινοβιακῆς Μονῆς
Ἀγίου Αὐγουστίνου
Φλωρίνης

Εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἀγίου Πνεύματος· ἀμήν. Ἡ ἀδελφότης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης ἐπιθυμοῦσα νά ρυθμίση «εὐσχημόνως καί κατά τάξιν» τά τῆς ὁργανώσεως, διοικήσεως καί λειτουργίας αὐτῆς, συμφώνως καί πρὸς τό ἄρθρον 39 παρ. 4 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», προβαίνει, χάριτι Θεοῦ, εἰς τήν σύνταξιν τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ αὐτῆς τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φλωρίνης κ. Θεοκλήτου.

Ὁ παρῶν Ἐσωτερικός Κανονισμός, ἐγκεκριμένος ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Θεοκλήτου, θέλει δημοσιευθῆ εἰς τό Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὅτε καί θά ἀρχίσῃ ἡ ἰσχὺς του.

Ἄρθρον 1
Ἰδρυσις

Ἡ Ἱερά Μονή Ἀγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης, ἰδρύθη κατά τό ἔτος 1999 ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φλωρίνης Αὐγουστίνου Καντιώτη, ὅστις καί κατέστησε Καθηγουμένην ταύτης τήν μοναχὴν Συγκλητικὴν - κατά κόσμον Εὐαγγελίαν Ζησίδου. Ὄρισε ὡς πνευματικόν αὐτῆς τόν Ἱερομόναχον Ἱερόθεον -κατά κόσμον Ἰωάννην Κοκονόν.

Ἡ Ἱερά Μονή τοῦ Ἀγίου Αὐγουστίνου, ὑπαγομένη εἰς τήν Ἱεράν Μητρόπολιν Φλωρίνης, Πρεσπῶν καί Ἑορδαίας, εἶναι Γυναικεία καί Κοινόβιος, συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱεροῦς Μοναχικοῦς Κανόνες καί τήν γνησίαν Μοναχικὴν Παράδοσιν. Εἶναι δέ ἐκ τοῦ Νόμου Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου. Συμφώνως πρὸς τό Προεδρικόν Διάταγμα ὑπ' ἀριθμ. 44, τό ὁποῖον ἐξεδόθη τήν 4 Μαρτίου

1999 καί ἐδημοσιεύθη τήν 11 Μαρτίου 1999 εἰς τό Φ.Ε.Κ. ὑπ' ἀριθμ. 46, τεῦχ. Α'.

Ἡ Ἀδελφότης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς θεωρεῖται ὑφισταμένη καί λειτουργοῦσα καί ἂν ἀκόμη ἀπομείνῃ ἐν αὐτῇ μία μόνον ἀδελφή, εἰς τό πρόσωπον τῆς ὁποίας συγκεντρῶνται ἅπασαι αἱ ἐξουσίαι καί τά καθήκοντα, ὡς ἀναγράφονται ἐν τῷ παρόντι.

Ἄρθρον 2
Σκοπός

Σκοπός τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, συμφώνως πρὸς τήν μακροαίωνα μοναστικὴν παράδοσιν τῶν ὁσίων καί Θεοφόρων Πατέρων ἡμῶν τῶν ἐν ἀσκήσει λαμπάντων, εἶναι·

α'. Ὁ ἀγιασμός τῶν ἐν αὐτῇ ἀσκουμένων διὰ τῆς βιώσεως καί μιμήσεως τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς κατά τά πρότυπα τῶν ἀρχαίων ὀρθοδόξων μοναστικῶν ἀδελφοτήτων. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς κατορθώσεως τῆς τριπλῆς μοναχικῆς ἀρετῆς, τῆς Ὑπακοῆς, τῆς Παρθενίας καί τῆς Ἀκτιμοσύνης. Διὰ τῆς ἀσκήσεως τῶν ἀρετῶν αὐτῶν θά ἐπιδιώκεται πλήρης πνευματικὴ ἐνότης καί ὁμοφροσύνη μεταξύ τῶν μοναχῶν, αἱ ὁποῖαι οὕτως «ἐν ἐνὶ στόματι καί μὴ καρδίᾳ» θά ἀναπέμπουν τήν νυχθημερόν ἀκολουθίαν δοξάζουσαι τόν ἐν Τριάδι Θεόν.

β'. Ἡ συμπαράστασις, παρηγορία, καθοδήγησις καί παροχὴ πάσης βοηθείας ὑλικῆς ἢ ἠθικῆς εἰς πρόσωπα ἢ σύνολα προσώπων, ἔχοντα ἀνάγκην τοιαύτης, γίνεται συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχάς τοῦ Εὐαγγελίου καί τήν ἐν γένει παράδοσιν τῆς μοναχικῆς πολιτείας, ἡ ὁποία συνοψίζεται εἰς τὰ λόγια ἐνός τῶν θεμελιωτῶν αὐτῆς, τοῦ ἁγίου Παχωμίου· «Τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐστὶ τό διακονεῖν τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων καί ἀποκαταθλάσσειν αὐτοὺς αὐτῷ». Ὁ Μέγας Βασίλειος προτρέπει τοὺς μοναχοὺς «συμπάσχειν τοῖς πάσχουσι καί συνδακρύνειν καί σφόδρα τούτους πενθεῖν..., παραμυθεῖσθαι τοὺς ὀλιγοψύχους, ὑπηρετεῖν τοῖς ἀρρώστοις ..., ξενοδοχεῖαι καί φιλαδελφίας ἐπιμελεῖσθαι», διότι ἐπεξηγεῖ· «Μέγα τό τῆς διακονίας ἔργον καί βασιλείας οὐρανῶν πρόξενον. Σαγήνη γάρ ἐστὶ τῶν ἀρετῶν, πάσας τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ ἐν ἑαυτῇ φέρουσα».

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης πρώην Φλωρίνης κ. Αὐγουστίνος, κτίτωρ τῆς Ἱ. Μονῆς, ἐγκωμιάζων τὴν Ὁσίαν Συγκλητικὴν γράφει· «Εἶθε καρδίαι πολλαί ν' ἀγαπήσουν τὸν ἀληθῆ Νυμφίον, τὸν Χριστόν, ὡς ἠγάπησεν αὐτόν ἡ Ὁσία Συγκλητικὴ, ἵνα ἀποδειχθῇ, ὅτι καὶ εἰς τὰς ἡμέρας μας ὁ Κύριος εἶναι ὁ ἴδιος, ὅστις κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐν σαρκί παρουσίας Του μετὰ τὴν φωνὴν «ἀκοιούθει μοι» ἐκάλεε εἰς ὑπερτάτην θυσίαν τὰς ἐκλεκτάς ψυχάς». Ὁ αὐτός εἰς ἄλλο σημεῖον λέγει· «Σήμερον ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ἐποχὴν ἔχομεν ἀνάγκην ἡσυχαστηρίων, μοναχικῶν ἀδελφοτήτων, σταθμῶν τρόπον τινὰ πρώτων βοηθειῶν, διὰ τοὺς πνευματικῶς βαρέως νοσοῦντας».

ἄρθρον 3

Δικαιοδοσίαι τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου

Ἡ Ἱερά Μονή, ἀνήκουσα εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Φλωρίνης, Πρεσπῶν καὶ Ἑορδαίας, τελεῖ ὑπὸ τὴν κανονικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ κυριάρχου Μητροπολίτου. Ὁ Μητροπολίτης

α'. Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις, ὡς ὀρίζει ἡ τάξις τῆς κατ' Ἀνατολῆς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

β'. Ἀσκεῖ πατρικῶς καὶ προστατευτικῶς τὴν ἀνωτάτην πνευματικὴν ἐποπτεῖαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ παρακολουθεῖ τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

γ'. Ἐγκρίνει τὴν ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος ἐκλογὴν τῆς ἐκάστοτε Ἡγουμένης καὶ ἐγκαθιδρύει αὐτὴν δι' ἐιδικῆς τελετῆς.

δ'. Ἐγκρίνει τὴν ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος ἐκλογὴν τῶν ἐκάστοτε Ἡγουμενοσυμβούλων.

ε'. Ἐγκρίνει τὰς κουράς τῶν προτεινομένων ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἀδελφῶν, τὰς ὁποίας τελεῖ ὁ ἴδιος ἢ, τῇ εὐλογίᾳ Αὐτοῦ, ἕτερον πρόσωπον.

στ'. Παρέχει ἀδειαν ἀπουσίας εἰς τὴν Ἡγουμένην, ὅταν ἡ ἀπουσία τῆς ἐκ τῆς μονῆς ὑπερβαίνει τὰς πέντε (5) ἡμέρας καὶ ἐγκρίνει τὰς ὑπ' αὐτῆς καὶ ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου διδομένας ἀδείας ἀπουσίας τῶν ἀδελφῶν ἐκτὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὅταν αἱ ἡμέραι ὑπερβαίνουν τὰς δέκα (10).

ζ'. Ἀνακρίνει τὰ κανονικὰ παραπτώματα τῶν ἐν τῇ Μονῇ ἀσκουμένων, ἐὰν δὲν θεραπεύωνται διὰ τῶν πνευματικῶν παρεμβάσεων τῆς Ἡγουμένης καὶ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος, τηρουμένης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 15 παρ. 9-10 τοῦ παρόντος.

η'. Ἐγκρίνει τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου διὰ τὴν μετάπεψιν ἀδελφῆς τινος εἰς ἑτέραν Μονήν, τηρουμένης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 15 παρ. 9-10 τοῦ παρόντος.

θ'. Διορίζει τὸν Πνευματικόν τῆς Ἀδελφότητος, τῇ προτάσει αὐτῆς. Εὐκταῖον εἶναι ὁ Πνευματικὸς νὰ δύνα-

ται νὰ καλύπτῃ καὶ τὰς λατρευτικὰς ἀνάγκας τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου. Εἰς περίπτωσιν ὅμως ἀδυναμίας αὐτοῦ μερικῶς διὰ τὴν κάλυψιν αὐτῶν ὁ Μητροπολίτης.

ι'. Ἐλέγχει τὴν νομιμότητα τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ ἐγκρίνει τὸν Προϋπολογισμόν καὶ τὸν Ἀπολογισμόν ἐσόδων καὶ ἐξόδων αὐτῆς ἐκάστου ἔτους.

ια'. Ἐγκρίνει τὰς ὑπὸ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος τροποποιήσεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

ιβ'. Λαμβάνει τὰ προσήκοντα μέτρα, τῇ συνδρομῇ καὶ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς, προκειμένου νὰ διαφυλάττῃ τὴν ἰερότητα τῶν χώρων τῆς Μονῆς ἀπὸ ἀνευλαβείας ἐκδηλώσεις, τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ τὸσον ἐντὸς τῶν Ἱερῶν αὐτῆς χώρων ὅσον καὶ πλησίον αὐτῶν.

ἄρθρον 4

Διοικήσεις τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ ὄργανα αὐτῆς

Ἐργαζομένης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι·

α'. Ἡ Ἡγουμένη

β'. τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, καὶ

γ'. Ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος.

ἄρθρον 5

Ἡ Ἡγουμένη

Ἡ Ἡγουμένη, οὔσα πνευματικὴ μήτηρ τῆς Ἀδελφότητος, ἀσκεῖ πᾶσαν πνευματικὴν ἐξουσίαν ἐφ' ὅλων τῶν ἀδελφῶν μελῶν τῆς Μονῆς. Παρακολουθεῖ ἀγρύπνως καὶ ἐποπτεῖ τὴν ζωὴν ἐκάστης τούτων ὡς καὶ τὴν καθ' ὅλου λειτουργίαν τῆς Μονῆς, ρυθμίζουσα τὴν ἐν ἀφοσιώσει, εὐσεβίᾳ καὶ φόβῳ Θεοῦ ἐγκαταβίωσιν αὐτῶν. Ἐποπτεῖ τὴν ἀκριβῆ τήρησιν παρ' αὐτῶν τῶν θρησκευτικῶν καὶ μοναχικῶν καθηκόντων καὶ ὑποχρεώσεων τῶν ἀδελφῶν, δίδουσα αὐτῇ πρώτῃ ἐκάστοτε τὸ παράδειγμα. Ἐπαγρυπνεῖ τέλος διὰ τὴν πλήρη καὶ ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν παρ' αὐτῆς καὶ τῆς Γεροντίας ἀνατιθεμένων εἰς ἐκάστην τῶν ἀδελφῶν διακονημάτων.

Καθήκοντα καὶ δικαιοδοσίαι αὐτῆς·

α'. Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις, κατὰ τὸν κεκανονισμένον τρόπον.

β'. Παρακολουθεῖ τὴν τήρησιν τῶν τυπικῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κατὰ καιροὺς τιθεμένου προγράμματος Ἀκολουθιῶν, διακονιῶν καὶ πάσης φύσεως ἐργασιῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

γ'. Προτείνει εἰς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τὴν πρόσληψιν ἢ τὴν ἀποβολὴν δοκίμων, τὴν ρασοφορίαν καὶ τὴν κούραν τῶν ὠρίμων πρὸς τοῦτο ἀδελφῶν.

δ'. Ἀγρυπνεῖ πάντοτε διὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν τέλεσιν τοῦ διωρισμένου παρὰ τῶν Ἁγίων Πατέρων μοναχικοῦ κανόνος μιᾶς ἐκάστης αὐτῶν καὶ οἰκονομεί τὰς ἰδιαιτέρας περιπτώσεις.

ε'. Αναθέτει τὰ διακονήματα μιᾶς ἐκάστης τῶν ἀδελφῶν.

στ'. Παρέχει εἰς αὐτάς ἄδειαν ἀπουσίας ἐκ τῆς Ἱ. Μονῆς ἕως δέκα ἡμερῶν, ὡσάκις κρίνει τοῦτο ἐπιβεβλημένον, διὰ σοβαρόν τινά λόγον ἢ δι' ἀνάγκην.

ζ'. Μεριμνᾷ διὰ τὴν διατροφήν, τὴν ἐνδυμασίαν, τὴν νοσηλείαν καὶ διὰ πάντας ἐν γένει τοὺς ὄρους διαβιώσεως ἀπάσης τῆς Ἀδελφότητος.

η'. Δέχεται τὴν ἐν ταπεινώσει ἐξαγόρευσιν τῶν λογισμῶν τῶν ἀδελφῶν καί, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως, συμπαρίστανται, ἐνθαρρύνει, συμβουλεύει, ἐπιπληττει ἢ καὶ δίδει παιδαγωγικῶς ἐπιτίμια διὰ τὴν ἐκκοπὴν τῶν παθῶν.

θ'. Συγκαλεῖ τὴν Ἀδελφότητα εἰς συνάξεις πνευματικῆς οἰκοδομῆς.

ι'. Προεδρεύει τῶν συνεδριάσεων τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τῶν Συνάξεων τῆς Ἀδελφότητος καὶ εἴτε εἰσηγείται αὐτοπροσώπως εἴτε ὀρίζει εἰδικὰς εἰσηγητρίδας τῶν πρὸς συζήτησιν θεμάτων.

ια'. Ἐλέγχει τὸ Ταμεῖον, τὴν Γραμματεῖαν καὶ τὴν Διαχείρισιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ιβ'. Ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἐνώπιον πάσης Ἐκκλησιαστικῆς, Διοικητικῆς, Δημοτικῆς, Κοινοτικῆς καὶ Δικαστικῆς Ἀρχῆς, ἐνώπιον Ὄργανισμῶν (Ο.Τ.Ε., Δ.Ε.Η. κ.λπ.), Τραπεζῶν, τοῦ Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου, Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου ἢ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου, καὶ παντὸς ἐν γένει τρίτου.

Ἐάν, δι' οἰονδήποτε λόγον, κωλύεται ἡ Ἡγουμένη, ἡ Μονὴ ἐκπροσωπεῖται παρ' ἐνὸς μέλους τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, κατόπιν ἀποφάσεως αὐτοῦ λαμβανομένης τῆ εἰσηγήσει τῆς Ἡγουμένης. Δι' εἰδικὴν ὑπόθεσιν ἢ κατηγορίαν ὑποθέσεων ἡ Ἡγουμένη δύναται, ἀποφάσει τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, νὰ ἀναθέσῃ τὴν ἐκπροσώπησιν τῆς Ἀδελφότητος εἰς ἕτερον μέλος αὐτῆς ἢ καὶ νὰ προσλάβῃ νομικόν σύμβουλον.

ιγ'. Ἡ Ἡγουμένη ὑπογράφει ἅπαντα τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ τὰ διπλότυπα εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν αὐτῆς, κατὰ τὸν τύπον. «Ἡ Καθηγουμένη δεῖνα Μοναχῆ», προσθέτουσα, ὅπου δεῖ· «καὶ αἱ σὺν ἐμοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφαί», σφραγίζει δὲ ταῦτα διὰ τῆς σφραγίδος τῆς Μονῆς.

ιδ'. Ὀρίζει, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς, μίαν τῶν ἀδελφῶν ἵνα ἀναπληροῖ αὐτὴν ἐν τῇ ἀπουσίᾳ τῆς ἢ ὡσάκις, λόγῳ ἀσθενείας ἢ ἄλλου τινὸς παροδικοῦ κωλύματος, ἀδυνατεῖ νὰ ἀσκῆσθαι τὰ καθήκοντά τῆς.

Ἡ Ἀναπληρώτρια ἐνεργεῖ ἀντ' αὐτῆς εἰς τὰς ὡς ἄνω περιπτώσεις καὶ μόνον ἐπὶ τρεχούσης φύσεως ἢ κατεπιγόντων θεμάτων, περιορίζεται δὲ ἐν γένει ἐντὸς τῶν πλαισίων, τὰ ὁποῖα καθορίζει ἡ ἀπουσιάζουσα Ἡγουμένη. Ἡ Ἀναπληρώτρια προεδρεύει τῶν συνεδριάσεων τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τῶν Συνάξεων τῆς Ἀδελφότητος εἰς τὰς προαναφερθείσας περιπτώσεις.

Ἄρθρον 6 Ἐκλογή τῆς Ἡγουμένης

Ἡ Ἡγουμένη καθίσταται δι' ἐκλογῆς, ἐάν ἡ Ἱερὰ Μονὴ ἔχῃ ἐγκαταβιούσας τουλάχιστον πέντε (5) ἀδελφάς, ἄλλως διορίζεται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, κατὰ τὰ ὀριζόμενα ὑπὸ τοῦ Νόμου 590/1977, ἄρθρον 39, παράγραφος 5, καὶ ὁ διορισμὸς ἰσχύει ἐφ' ὅσον εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἐγκαταβιούσων ὀλιγώτεροι τῶν πέντε (5) ἀδελφῶν. Συμπληρουμένου τοῦ ἀριθμοῦ πέντε (5), συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς διορισθείσας Ἡγουμένης εἰς αὐτόν, γίνεται ἡ ἐκλογή Ἡγουμένης κατὰ τὰ ὀριζόμενα εἰς τὸν παρόντα Κανονισμόν. Ἡ δι' ἐκλογῆς ἀναδειχθεῖσα Ἡγουμένη εἶναι ἰσόβιος, ἔστω καὶ ἂν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγκαταβιούσων ἀδελφῶν μειωθῇ κάτω τῶν πέντε (5).

Ἡ ἐκλογή τῆς Ἡγουμένης λαμβάνει χώραν ὡς ἀκολουθῶς.

α'. Μετὰ τὴν κένωσιν τῆς θέσεως τῆς Ἡγουμένης ἀναλαμβάνει, ὡς τοποτηρήτρια, ἡ Ἀναπληρώτρια αὐτῆς.

Ἡ Τοποτηρήτρια συγκαλεῖ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, τὸ ὁποῖον ὀρίζει τὴν ἡμέραν Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος διὰ τὴν ἐκλογὴν νέας Ἡγουμένης τῆ ἐγκρίσει τοῦ Μητροπολίτου.

Ἡ ἐκλογή διεξάγεται τὸ ἀργότερον δεκαπέντε (15) ἡμέρας μετὰ τὴν κένωσιν τῆς θέσεως καὶ προαναγγέλλεται πέντε (5) ἡμέρας ἐνωρίτερον.

β'. Δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν ἔχουν ἅπανσαι αἱ μεγαλόσχημοι καὶ ρασοφόροι ἀδελφαί αἱ ἐγγεγραμμέναι εἰς τὸ Μοναχολόγιον τῆς Μονῆς, ἐκτὸς τῶν δοκίμων.

Δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι ἔχουν ἅπανσαι αἱ μεγαλόσχημοι καὶ ρασοφόροι ἀδελφαί τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Τόσον διὰ τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν ὅσον καὶ διὰ τὸ τοῦ ἐκλέγεσθαι πρέπει νὰ πληροῦνται αἱ προϋποθέσεις νοτικῆς καὶ ψυχικῆς δυνατότητος πρὸς τοῦτο. Ἐάν ἐκλεγῆ ρασοφόρος, ὑποχρεοῦται, ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ πρὸ τῆς ἐνθρονίσεως αὐτῆς, νὰ καρῆ εἰς μεγαλόσχημον.

Ἡ Ἡγουμένη ἐκλέγεται ἐκ τῶν διακρινομένων διὰ τὰ πνευματικὰ καὶ διοικητικὰ τῶν χαρίσματα ἀδελφῶν, τῶν ἐχουσῶν ἐμπειρίαν πνευματικῆς, ἀρετῆς, ἐκκλησιαστικῆς μόρφωσιν, ἐνθερμον πόθον διὰ τὴν πρόοδον τοῦ Κοινοβίου καὶ χάρισμα τοῦ ποιμαίνειν ψυχάς.

γ'. Ἡ προετοιμασία καὶ ἡ ὀργάνωσις τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἐκλογῶν, κατὰ τὸ τυπικόν καὶ τεχνικόν μέρος καὶ μόνον, πραγματοποιοῦνται μερίμνη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Ἡ ψηφοφορία λαμβάνει χώραν ἐνώπιον τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τῆς Τοποτηρητρίδας, ἥτις καὶ προεδρεύει, δύο μοναζουσῶν, καὶ μιᾶς ἀδελφῆς ὡς γραμματέως ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Κατ' ἀρχὴν συντάσσονται, βάσει τοῦ Μοναχολογίου, καὶ γνωστοποιοῦνται εἰς τὴν Ἀδελφότητα ὀνομαστικοί

κατάλογοι τόσον τῶν ἐχουσῶν δικαίωμα ψήφου ὅσον καί τῶν ἐχουσῶν δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι ἀδελφῶν.

δ'. Κατά τήν ὀρισθεῖσαν ἡμέραν ἡ Ἀδελφότης συνέρχεται εἰς τό Καθολικόν, μετὰ δέ τό πέρας τῆς Ἀκολουθίας αἱ ἔχουσαι δικαίωμα ψήφου ἀδελφαί παραμένουν ἐν τῷ Νάρθηκι αὐτοῦ καί, ἀφοῦ διαπιστωθῇ ἀπαρτία, ἦτοι παρουσία τουλάχιστον τῶν τεσσάρων πέμπτων (4/5) αὐτῶν, ἄρχεται ἡ διαδικασία τῆς ἐκλογῆς, ἥτις λαμβάνει χώραν διά μουσικῆς ψηφοφορίας. Εἰς περίπτωσιν μὴ ἀπαρτίας ἡ ἐκλογὴ ἀναβάλληται διά τήν τρίτην ἡμέραν, ὅποτε ἡ Σύναξις θεωρεῖται ἐν ἀπαρτίᾳ, οἰοσδήποτε καί ἂν εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν παρουσῶν ἀδελφῶν.

ε'. Ἐκάστη τῶν ἀδελφῶν καθουμένη κατὰ ἱεραρχικὴν τάξιν, ἀρχῆς γενομένης ἐκ τῶν νεωτέρων, προσέρχεται σεμνῶς καί ἀθορύβως εἰς τράπεζαν, ὅπου εἶναι ἐγκατεστημένη ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ, καί ἀφοῦ τό πρῶτον βάλῃ ἐδαφιαίαν μετάνοιαν καί προσκυνήσῃ τήν ἱεράν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου καί τοῦ προστάτου τῆς Μονῆς ἁγίου Αὐγουστίνου, λαμβάνει ἐντός φακέλου, ἐσφραγισμένου διά τῆς σφραγίδος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ψηφοδέλτιον ἐπίσης ἐσφραγισμένον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι δακτυλογραφημένα τὰ ὀνόματα ἀπασῶν τῶν ἐχουσῶν τό δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι ἀδελφῶν. Ἀποσυρομένη δέ κατ' ἰδίαν, ἐντός του κυρίως Ναοῦ, θέτει τό σημεῖον τοῦ σταυροῦ πρὸ ἑνὸς μόνου ὀνόματος, τοποθετεῖ τό ψηφοδέλτιον εἰς τόν φάκελον καί ρίπτει αὐτόν ἐντός κιβωτίου ἠπλεγμένου ὑπὸ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς καί ἐσφραγισμένου. Ἐάν τό σημεῖον τοῦ σταυροῦ τεθῇ εἰς πλεῖονα τοῦ ἑνὸς ὀνόματος, τό ψηφοδέλτιον θεωρεῖται ἄκυρον. Ἐπειτα ὑπογράφει εἰς τόν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς καταρτισθέντα κατάλογον τῶν ἐκλογέων.

στ'. Μετὰ τό πέρας τῆς ψηφοφορίας ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποσφραγίζει τό κιβώτιον καί προβαίνει εἰς τήν καταμέτρσιν τῶν ψήφων ἐνώπιον τῶν παρουσῶν ἀδελφῶν, αἱ ὁποῖαι καί ὑποχρεοῦνται νά παραμείνουν ἐντός τοῦ Νάρθηκος μέχρι ἀποπερατώσεως τῆς ἐκλογικῆς διαδικασίας, ἀνακοινώσεως τοῦ ἀποτελέσματος καί διευθετήσεως ἐνδεχομένων ἐνστάσεων σχετικῶν πρὸς τήν ἐκλογὴν.

ζ'. Τό διακόνημα τῆς Ἠγουμένης ἀνατίθεται εἰς τήν λαβοῦσαν τουλάχιστον τό ἥμισυ σὺν ἑνα τῶν ἐγκύρων ψηφοδελτίων. Εἰς ἦν περίπτωσιν οὐδεμία τῶν ὑποψηφίων συγκεντρώσῃ τό ὡς ἄνω ποσοστόν, καταρτίζεται νέον ψηφοδέλτιον μέ τὰ ὀνόματα μόνον τῶν δύο ἢ, ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας, τῶν τριῶν ἢ περισσοτέρων πλειοψηφισσῶν ἀδελφῶν, βάσει τοῦ ὁποίου διενεργεῖται νέα ψηφοφορία πάραυτα καί κατὰ τόν ὡς ἄνω τρόπον.

Ἐάν καί πάλιν οὐδεμία συγκεντρώσῃ τό ἀπαιτούμενον ποσοστόν τῶν ἐγκύρων ψηφοδελτίων, ἐκλέγεται ἡ σχετικῶς πλειοψηφήσασα. Ἐπὶ ἰσοψηφίας τίθεται κλήρος κατὰ τό ἀποστολικόν πρότυπον.

η'. Μετὰ τό πέρας τῆς ἐκλογῆς ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ συντάσσει τό Πρακτικόν τῆς ψηφοφορίας, τό ὁποῖον ὑπογράφεται ὑπὸ πασῶν τῶν ἀδελφῶν, αἵτινες ἔλαβον μέρος εἰς αὐτήν. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἀρνηθοῦν τινες νά ὑπογράψουν, γίνεται σχετικὴ μνεῖα τῆς ἀρνήσεως ἐν τῷ Πρακτικῷ, ὅπερ καθίσταται ἔγκυρον διά τῆς ὑπογραφῆς τῶν λοιπῶν ψηφισσῶν ἀδελφῶν.

θ'. Μετὰ τήν ὑπογραφὴν τοῦ τό Πρακτικῶν ὑποβάλληται ὑπὸ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου, ἐντός τριῶν (3) ἡμερῶν, εἰς τόν οἰκεῖον Μητροπολίτην, ὅστις καί παρακαλεῖται ἀφ' ἑνὸς μὲν νά ἐπικυρώσῃ τήν ἐκλογὴν, ἀφ' ἑτέρου δέ, εἰς διάστημα τριάκοντα (30) ἡμερῶν, νά προβῇ, δι' εἰδικῆς τελετῆς, εἰς τήν ἐνθρόνισιν τῆς νέας Ἠγουμένης. Ἡ ἐνθρόνισις τελεῖται μετὰ πάσης μεγαλοπρεπείας, ἀλλῆλα καί σεμνόντως, ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, ἐν τῷ Καθολικῷ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ί'. Ἐνστάσεις κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς δυνατόν νά ὑποβληθοῦν μόνον ὑπὸ τῶν μετασχουσῶν τῆς ψηφοφορίας ἀδελφῶν, καί ἐντός τῆς ἰδίας ἡμέρας τῆς ἐκλογῆς. Αἱ ἐνστάσεις ἐξετάζονται ὑπὸ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ἀποφαίνεται διά τήν ἐγκυρότητα ἢ μὴ αὐτῶν, τὰ δέ πορίσματα αὐτῆς μετὰ τῶν ἐνστάσεων ἀποστέλλονται –εἰ δυνατόν ἐντός 24ώρου ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῶν ἐνστάσεων– παρὰ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου εἰς τόν Μητροπολίτην, ὁ ὁποῖος ἀποφαίνεται ἠτιολογημένως ἐπὶ τοῦ ζητήματος· ἐφ' ὅσον δέ ἀποδεχθῇ αὐτάς, ὀρίζει νέας ἐκλογάς ἐντός 10ημέρου.

Ἐὰν τῇ ὑποβολῇ ἐνστάσεως καί μέχρι τῆς ἐκδικάσεως αὐτῆς, ἡ νεοεκλεγείσα ἀπέχει τῆς ἀσκήσεως τῶν καθήκοντων τῆς, τήν δέ διοίκησιν τῆς Μονῆς ἐξακολουθεῖ νά ἀσκῇ ἡ Τοποτηρήτρια.

κ'. Φατριαστικά - κομματικά προεκλογικά δραστηριότητες ἀπαγορεύονται καί θεωροῦνται ἀξιοπονοίαι πράξεις, ἐπισύρουν δέ τήν ποινὴν τῆς ἀπωλείας τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγειν καί ἐκλέγεσθαι διά μίαν πενταετίαν.

Τῆς ἐκλογῆς ἀκολουθεῖ εὐχαριστήριος δέσις ἐν τῷ Καθολικῷ τῆς Ἱ. Μονῆς, εἰς τήν ὁποῖαν ἡ ἐκλεγείσα Ἠγουμένη ἐγκαθίσταται ἐκκλησιαστικῶς ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου εἰς σχετικὴν τελετουργίαν καί ἀκολουθῶν ἡ Ἠγουμένη ἀναλαμβάνει τὰ καθήκοντά τῆς καί ἀσκεῖ ταῦτα ἰσοβίως (Ν. 590/1977 ἄρθρ. 59, παρ. 5).

Ἄρθρον 7

Χηρεία τῆς θέσεως τῆς Ἠγουμένης

Ἡ θέσις τῆς Ἠγουμένης χηρεύει·

α'. Διά τοῦ θανάτου αὐτῆς.

β'. Διά παραιτήσεώς τῆς, ἥτις δέον νά γίνῃ δεκτὴ διά πλειοψηφίας τῶν δύο τρίτων (2/3) τῆς Γενικῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος.

γ'. Δι' ἐκπτώσεως αὐτῆς.

Ἡ Ἠγουμένη ἐκπίπτει ἐκ τοῦ ἡγουμενικοῦ ἀξιώματος·

1. Ἐάν ἠθελήμενος ἢ ἐξ ἀμελείας παραβιάζῃ τόν παρόντα Κανονισμόν καί δέν θελήσῃ νά ἀνανήψῃ μετά ἀπό τρεῖς διαδοχικούς ἐγγράφους συστάσεις τῶν μελῶν τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου. Ἡ ἐκπτώσις ἐπέρχεται κατόπιν ἐγκεκριμένης ὑπό τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου ἀποφάσεως τῆς Ἀδελφότητος διά πλειοψηφίας τῶν τριῶν τετάρτων (3/4) τοῦ γενικοῦ συνόλου τῶν μελῶν αὐτῆς.

2. Ἐάν ἀποδειχθῇ ἀνεπαρκῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ εἰς αὐτήν ἐμπειστευμένου λειτουργήματος, εἴτε λόγῳ γήρατος εἴτε λόγῳ πιστοποιουμένης ἰατρικῶς ἀνιάτου ἢ μακροχρονίου πνευματικῆς ἢ σωματικῆς ἀσθενείας.

Ἡ ἐκπτώσις ἐπέρχεται πρῶταίς τῆς Ἀδελφότητος δι' ἀποφάσεως λαμβανομένης διά πλειοψηφίας τῶν τεσσάρων πέμπτων (4/5) τοῦ γενικοῦ συνόλου τῶν μελῶν αὐτῆς, ἐρειδομένης ἐπὶ ἰατρικῆς γνωματεύσεως Β/θμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Περιφέρειας εἰς ἣν ἀνήκει ἐδαφικῶς ἡ Ἱερά Μονή.

Κατά τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως τῆς Β/θμίου Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς δύναται ἡ Ἠγουμένη νά ὑποβάλλῃ ἔνστασιν διά τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου καί νά αἰτήται ἐξέτασιν ὑπό ἀνωτέρας Ὑγειονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Κράτους, προβλεπομένης ὑπό τοῦ νόμου. Ἐάν ἡ Ἠγουμένη δέν ὑποβάλλῃ τήν ὡς ἄνω ἔνστασιν ἐντός δέκα (10) ἡμερῶν, κηρύσσεται κενή ἡ θέσις τῆς Ἠγουμένης.

3. Ἐάν καταδικασθῇ ὑπό τῶν ἀρμοδίων Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων ὡς αἰρετική ἢ ἐπὶ διαπράξει βαρέων ἠθικῶν ἢ κανονικῶν παραπτωμάτων, ὅποτε ἡ ἐκπτώσις ἐπέρχεται ὅμα τῇ τελειοδίκῳ καταδίκῃ αὐτῆς.

Πᾶσα Καθηγουμένη παραιτηθεῖσα διά λόγους γήρατος, ὑγείας ἢ διά προσωπικούς πνευματικούς λόγους, καθίσταται Προηγουμένη, ἔχουσα τὰ δευτερεῖα μετά τὴν Καθηγουμένην ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, τῇ τραπέζῃ καί τῇ διοικήσει.

Ἄρθρον 8ον

Τό Ἠγουμενοσυμβούλιον

α'. Τό Ἠγουμενοσυμβούλιον, συμπεριλαμβανομένης τῆς Καθηγουμένης, ἀποτελεῖται ἀπό τρία (3) μέλη ἐφ' ὅσον ἡ ἀδελφότης ἀριθμεῖ μέχρι καί δέκα πέντε (15) μέλη, ἀπό πέντε (5) μέλη ἐφ' ὅσον ἡ ἀδελφότης ἀριθμεῖ μέχρι καί εἴκοσι πέντε (25) μέλη, καί ἀπό ἑπτὰ (7) μέλη, ἐφ' ὅσον ἡ ἀδελφότης ὑπερβαίνει συνολικῶς τὰ τριάντα πέντε (35) μέλη.

β'. Τά μέλη ἐκλέγονται ἀνά ἑπταετίαν καί εἶναι ἐπανεκλέξιμα.

γ'. Ἐκλόγιμα εἶναι ἅπαντα τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος (μεγαλόσχημοι - ρασοφόροι).

δ'. Ἠγουμενοσύμβουλοι ἐκλέγονται πρόσωπα διακρινόμενα διά τὴν ἀκριβείαν καί τὴν συνέπειάν των εἰς τὴν μοναχικὴν ζωὴν, διά τὰ διοικητικὰ των προσόντα καί τὴν ἐνθερμον δραστηριότητα ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τοῦ ἰ.

Κοινοβίου, πρὸ πάντων δέ πρόσωπα δυνάμενα νά συνεργασθοῦν ἐν ταπεινώσει καί ἀγάπῃ μετά τῆς Ἠγουμένης καί νά συμβάλουν εἰς τὴν εὐρυθμοτέραν λειτουργίαν καί τὴν προαγωγὴν τῆς Ἱ. Μονῆς. Ὀφείλεται δέ αὐταῖς ὁ προσήκων ὑπό τῆς Ἀδελφότητος σεβασμός.

ε'. Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται ἡ Ἠγουμένη νά δικαιοπρακτῇ ἄνευ τῶν Συμβούλων οὔτε καί αἱ Σύμβουλοι ἄνευ τῆς Ἠγουμένης.

στ'. Τό Ἠγουμενοσυμβούλιον συνεδριάζει τακτικῶς μὲν ἅπαξ τοῦ μηνός, ἐκτάκτως δέ ὡσάκις ἠθελε κληθῆ ὑπό τῆς Ἠγουμένης ἢ αἰτήσουν τὴν σύγκλησίν του τὰ δύο ἕτερα μέλη αὐτοῦ.

ζ'. Εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ ὅταν παρίστανται ἡ Ἠγουμένη καί μία τουλάχιστον Ἠγουμενοσύμβουλος.

η'. Ἐν ἡ περιπτώσει τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον πρόκειται νά ἀποφασίσῃ διά προσωπικὴν ὑπόθεσιν μέλους αὐτοῦ (π.χ. διά τὴν κουράν αὐτοῦ ἢ διά τὴν κίνησιν πειθαρχικῆς διαδικασίας κατ' αὐτοῦ κ.λπ.), τότε τὸ μέλος, διά τὸ ὁποῖον θά ἠληθῇ ἡ ἀπόφασις, δέν μετέχει τῆς συνεδριάσεως κατὰ τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτοῦ μέρους.

θ'. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Ἐπὶ ἰσοψηφίας ὑπερισχέει ἡ γνώμη τῆς Ἠγουμένης.

ί'. Κατὰ τὰς συνεδριάσεις τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου ἅπαντα τὰ μέλη αὐτοῦ ἐκφράζουσι ἐλευθέρως τὰς ἀποψεις των, συμπεριφέρονται δέ ἔναντι ἀλλήλων μετ' ἀπολύτου σεβασμοῦ καί σεμνοηρεπείας. Ἐπὶ διαφωνίας, δύνανται νά αἰτήσουν ὅπως ἐγγραφῇ ἡ γνώμη των εἰς τὰ πρακτικά.

ια'. Ἀντικατάστασις μέλους τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου χωρεῖ ἔνεκεν θανάτου, παραιτήσεως ἢ παύσεως αὐτοῦ. Ἀναπλήρωσις δέ ἔνεκεν μακρᾶς ἀπουσίας του.

ιβ'. Μέλος τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου παύεται, ἐάν καταδικασθῇ ὡς αἰρετικόν ἢ ἐπὶ διαπράξει βαρέων ἠθικῶν ἢ κανονικῶν παραπτωμάτων, ἐάν ἀπουσιάσῃ ἀδικαιολογητῶς ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς συνεδριάσεις τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου, ἢ παρακωλύσῃ καθ' οἷονδῆποτε τρόπον τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ, ἢ ἐάν λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἀσθενείας ἀδυνατῇ νά ἀσκῆσιν τὰ καθήκοντά του.

ιγ'. Ἡ παῦσις ἔνεκεν ἀδικαιολογητοῦ ἀπουσίας ἐκ τῶν συνεδριάσεων ἢ παρακωλύσεως αὐτῶν ἢ λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἀσθενείας καί ἡ ἀποδοχὴ τῆς παραιτήσεως κρίνονται ὑπό τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος, δι' ἀποφάσεως λαμβανομένης κατὰ πλειοψηφίαν τῶν τριῶν τετάρτων (3/4) τῶν μελῶν αὐτῆς, τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου.

ιδ'. Μέλος παραιτηθὲν ἢ παυθὲν δύναται νά ἐπανεκλεγῆ, ἐφ' ὅσον ἐξέλιπον οἱ λόγοι οἵτινες ἐπέφερον τὴν παραίτησιν ἢ τὴν παῦσιν αὐτοῦ, οὐκ ὁμως εἰς τὴν ἀμέσως ἐπομένην θητείαν τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου.

ιε'. Ἡ ἐκλογή πρὸς ἀνάδειξιν μελῶν νέου Ἡγουμενοσυμβουλίου διεξάγεται ἐντὸς τῆς τελευταίας ἐβδομάδος πρὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας τοῦ προηγούμενου.

ιστ'. Eis περίπτωσηιν καθ' ἣν ἡ λήξις τῆς θητείας τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου συμπέσῃ μετὰ τὴν χρεῖαν τῆς θέσεως τῆς Ἡγουμένης, τότε παρατείνεται ἡ θητεία τοῦ μέχρι τῆς ἐκλογῆς νέας Ἡγουμένης.

ιζ'. Μετὰ τὸν θάνατον ἢ τὴν παραίτησιν ἢ τὴν ἔκπτωσιν Ἡγουμένης διατηρεῖται τὸ παλαιὸν Ἡγουμενοσυμβούλιον, ἐκλέγεται δὲ νέον ἄμα τῇ ἐκλογῇ νέας Ἡγουμένης.

ἄρθρον 9

Ἐκλογή Ἡγουμενοσυμβούλων

Ἡ ἐκλογή πρὸς ἀνάδειξιν Ἡγουμενοσυμβούλων διεξάγεται καθ' ὃν τρόπον καὶ ἡ τῆς Ἡγουμένης, μετὰ τὰς ἐξῆς διαφορὰς.

α'. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον συγκαλεῖται διὰ προσδιορισμοῦ ἡμέρας ἐκλογῆς, ὑπὸ τῆς Ἡγουμένης.

β'. Τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς προεδρεύει ἡ Ἡγουμένη.

γ'. Eis τὸ ψηφοδέλτιον τίθεται τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἔμπροσθεν δύο (2) ὑποχρεωτικῶς ὀνομάτων, οἷος καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων, ἀλλῶς πως τὸ ψηφοδέλτιον εἶναι ἄκυρον.

δ'. Αἱ Ἡγουμενοσύμβουλοι ἐκλέγονται διὰ πλειοψηφίας, καὶ ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ἡ ἐκλογή ἐπαναλαμβάνεται πάραυτα, τὰ νέα ὅμως ψηφοδέλτια καταρτίζονται μόνον μετὰ τὰ ὀνόματα τῶν ἰσοψηφῶν. Ἐάν δὲ ἐκ δευτέρου ἰσοψηφήσουν, τίθεται κλήρος. Βάσει τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ψήφων ὀρίζονται, ἐξ ἁλλοῦ, καὶ δύο ἐπιλαχοῦσαι, αἵτινες ἀντικαθιστοῦν ἢ ἀναπληροῦν μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, καὶ ἔχουν τὴν αὐτὴν διάρκειαν θητείας πρὸς αὐτά. Eis περίπτωσηιν ἰσοψηφίας αἱ ἐπιλαχοῦσαι καὶ ἡ σειρὰ αὐτῶν ὀρίζονται διὰ κλήρου.

ε'. Διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Πρακτικοῦ τελειοῦται μὲν καὶ ὀλοκληροῦται ἡ διαδικασία ἐκλογῆς Ἡγουμενοσυμβούλων, αἱ νεοεκλεγείσαι ὅμως δὲν ἀναλαμβάνουν πάραυτα καθήκοντα, ἀλλὰ μετὰ τὴν λήξιν τῆς θητείας τοῦ προηγούμενου Ἡγουμενοσυμβουλίου.

στ'. Ἡ σειρὰ τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων ὅσον καὶ τῶν ἐπιλαχοῦσῶν θά προσδιορίζεται ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ψήφων, τὰς ὁποίας ἔλαβον κατὰ τὰς ἐκλογὰς.

ἄρθρον 10

Δικαιοδοσίαι τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου

1. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον ἀσκεῖ γενικῶς, ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν Ἱ. Κανόνων καὶ τῆς κειμένης νομοθεσίας, τὰ τῆς διοικήσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ τὰ τῆς διαχειρίσεως τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας. Εἰδικώτερον, ἀποδέχεται ἢ ἀποποιεῖται δωρεὰς ἢ κληρονομίας, συνάπτει δάνεια,

προβαίνει εἰς ἀγοράς καὶ πωλήσεις κινητῶν καὶ ἀκινήτων οἰασδῆποτε ἀξίας, κατόπιν τῆς κατὰ νόμον ἐγκρίσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ὅπου δεῖ, ἀποφασίζει διὰ τὴν ἐπέκτασιν ἢ τὴν συντήρησιν τῶν οἰκοδομικῶν συγκροτημάτων καὶ γενικῶς περὶ πάσης ὑποθέσεως καὶ παντός πράγματος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τηροῦν τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ τοὺς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας.

2. Ἀποφασίζει, τῇ προτάσει τῆς Ἡγουμένης, διὰ τὴν ρασοφορίαν ἢ τὴν μεγαλοσχημίαν τῶν ὠρίμων πρὸς τοῦτο ἀδελφῶν καὶ ὑποβάλλει τὰς ἀποφάσεις ταύτας ὡς πρότασιν πρὸς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην.

3. Ἀποφασίζει τὴν πρόσληψιν ἢ ἀποβολὴν δοκίμων, καθὼς καὶ τὰ περὶ τῆς κουρᾶς τῶν καταλλήλων πρὸς τοῦτο Ἀδελφῶν.

4. Συντάσσει τὸν Προϋπολογισμόν καὶ τὸν Ἀπολογισμόν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Μονῆς ἐκάστου ἔτους καὶ ὑποβάλλει αὐτοὺς εἰς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην.

5. Παρέχει εἰς τὰς ἀδελφὰς ἄδειαν ἀπουσίας ἐκ τῆς Ἱ. Μονῆς πέρα τῶν δέκα (10) ἡμερῶν, διὰ λόγους ὑγείας ἢ δι' ἀπαραιτήτους ἐργασίας τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου ἢ δι' ἄλλην τινὰ σοβαρὰν ἀνάγκην.

6. Προτείνει εἰς τὴν Σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος τυχόν τροποποιήσεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, ἢ συμπλήρωσιν αὐτοῦ.

7. Ἐν γένει ἐνεργεῖ καὶ φροντίζει διὰ πᾶν ἕτερον θέμα, μὴ ρητῶς ἀναφερομένων ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ, συντελοῦν εἰς τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου.

ἄρθρον 11

Ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος

1. Τὴν Σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος συγκροτοῦν ἅπασαι αἱ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ Μοναχολόγιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἀδελφαί. Δύνανται ὅμως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, νὰ μετᾶσχουν καὶ αἱ δόκιμοι εἰς ὠρισμένας Συνάξεις ἄνευ ψήφου.

Ἀποκλείονται τῆς Συνάξεως αἱ δεχθεῖσαι μίαν τῶν σχετικῶν ποινῶν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

2. Αἱ Συνάξεις τῆς Ἀδελφότητος συγκαλοῦνται ὑπὸ τῆς Ἡγουμένης. Αὕτη ὅμως ὑποχρεοῦται πρὸς τοῦτο ὁσάκις, ἐπίσης, ζητήσουν τὴν σύγκλησιν τὰ δύο ἕτερα μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἢ τὰ 2/3 τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος.

3. Ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος συγκαλεῖται·

α'. Διὰ θέματα ἐπὶ τῶν ὁποίων, βάσει τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, εἶναι ἀρμοδία.

β'. Πρὸς ἀνάθεσιν τῶν ἐτησίων διακονημάτων εἰς ἐκάστην τῶν ἀδελφῶν. Πρὸς ἐνημέρωσιν τῶν μελῶν τῆς ἀδελφότητος διὰ τὸ ἀνατιθέμενον εἰς ἐκάστην ἀδελφὴν διακόνημα, ἅπαξ τοῦ ἔτους καὶ κατὰ τὸν μῆνα Αὐγουστοῦ ἐν ὄψει τοῦ νέου ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους.

γ'. Πρὸς ἐνημέρωσιν τῆς Ἀδελφότητος δι' ἕκτακτα Ἐκκλησιαστικά ἢ Ἐθνικά Ζητήματα.

δ'. Eis περίπτωσιν ἐκτάκτου καὶ λίαν σοβαροῦ θέματος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, προκειμένου νά ζητηθῆ ἡ γνώμη τῆς Ἀδελφότητος ἢ πρὸς ἐνημέρωσιν αὐτῆς.

ε'. Πρὸς ἐρμηνείαν ἀσαφῶν ἐνδεχομένως διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

στ'. Προκειμένου διὰ τὴν τροποποίησιν ἄρθρων αὐτοῦ ἢ διὰ τὴν προσθήκην νέων, τῆ εἰσηγήσει τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου.

4. Ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ἐφ' ὅσον εἶναι παρόντα τὰ 2/3 τῶν μελῶν αὐτῆς. Eis περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν δέν συγκεντρωθῆ τὸ ὡς ἄνω ποσοστὸν, ἡ Σύναξις ἐπαναλαμβάνεται τὴν ἐπομένην ἡμέραν καὶ θεωρεῖται ἐν ἀπαρτίᾳ οἰσοδῆποτε καὶ ἂν εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν παρόντων μελῶν, ἐξαιρέσει, πάντοτε, τῶν περιπτώσεων ἐκείνων δι' ἃς προβλέπεται παρὰ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ πύξημένος ἀριθμὸς μελῶν.

5. Πρὸς πνευματικὴν οἰκοδομήν τῶν μελῶν ὑπὸ τῆς Ἱγουμενῆς τουλάχιστον ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος.

6. Τῆς Συνάξεως προεδρεῖ ἡ Ἱγουμενῆ, συνεπικουρούμενη ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου eis τὰς περιπτώσεις ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἄπτονται τῶν ἀρμοδιοτήτων αὐτοῦ.

7. Τηροῦνται Πρακτικά.

8. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν, ἐξαιρέσει τῶν περιπτώσεων δι' ἃς προβλέπεται ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ πύξημένη πλειοψηφία. Ἐπί ἰσοψηφίας, ἐάν ἡ ψηφοφορία εἶναι φανερά, ὑπερισχύει ἡ ψήφος τῆς Προέδρου· ἐπὶ δὲ μυστικῆς ψηφοφορίας, τίθεται κλήρος.

9. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν Συνάξεων τῆς Ἀδελφότητος ἅπαντα τὰ μέλη ὀφείλουν νά συμπεριφέρωνται ἐναντι ἀλλήλων μετ' ἀπολύτου σεβασμοῦ, λαμβάνοντα τὸν λόγον μόνον κατόπιν εὐλογίας τῆς Ἱγουμενῆς, πρὸς ἣν δέον νά ἐνδεικνύουν πνεῦμα ἐξαιρέτου σεβασμοῦ, εὐλαβείας καὶ πνευματικῆς ὑποταγῆς. Αἱ τυχόν διαφωνοῦσαι ἐπὶ τινος ζητήματος δέον μετὰ σεμνότητος, ταπεινώσεως, πραότητος καὶ εὐλαβείας νά ἐκθέτουν τὴν γνώμην αὐτῶν.

Ἄρθρον 12ον Τάξεις μοναζουσῶν

Αἱ Δόκιμοι

α'. Ἡ ἐπιθυμοῦσα νά εἰσέλθῃ ὡς δόκιμος eis τὴν Ἱεράν Μονήν, μέ σκοπὸν νά καταστῆ μοναχὴ αὐτῆς, δέον ὅπως ἔχῃ τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας ἡλικίαν. Eis περίπτωσιν ὅμως, καθ' ἣν ὑπάρχει συγκατάθεσις γονέων, δύναται νά ἐγγραφῆ ὡς δόκιμος καὶ μικροτέρας ἡλικίας ὑποψηφία, ἐφ' ὅσον διαθέτει θερμότητα ζήλου καὶ ὠριμότητα σκέψεως.

β'. Ὑποψηφία προκεχωρημένης ἡλικίας καὶ μοναχὴ προερχομένη ἐξ ἐτέρας Μονῆς δέν γίνονται δεκταί, ἐκτὸς σπανιωτάτων περιπτώσεων, διὰ τὰς ὁποίας ἀποφαίνεται τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιον, τῆ προτάσει τῆς Ἱγουμενῆς.

γ'. Ἡ ὑποψηφία πρέπει νά εἶναι ἄγαμος. Eis ὅλλως δὲ ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις κηρῶν ἢ ἐγγάμων, δύναται καὶ πάλιν νά ἀποφασίσῃ τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιον, ὡς ἄνωτέρω. Προκειμένου πάντως περὶ ἐγγάμου, ἀπαιτεῖται ἐγγραφὸς συγκατάθεσις τοῦ συζύγου. Ἐάν δὲ ἡ ὑποψηφία ἔχῃ τέκνα, διὰ νά γίνῃ δεκτὴ, πρέπει αὐτὰ νά εἶναι ἐνήλικα. Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει γίνεται δεκτὴ ὑποψηφία μετ' ἀνήλικα τέκνα.

Ἡ ὀλη ἐν προκειμένῳ διαδικασία ἀποδοχῆς τῶν προσώπων αὐτῶν θά διέπνται ἀπὸ τοῦς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ τοῦς Ἱεροῦς Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

δ'. Εἰσοχὴ δοκίμου γίνεται κατόπιν οὐσιαστικῆς γνωριμίας αὐτῆς μετ' ἡ Μονήν. Οἰκοθεν νοεῖται ὅτι ἡ γνωριμία αὐτῆ θά εἶναι ἀποτέλεσμα στενῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τῆς Ἱγουμενῆς καὶ ἐν γένει ἀναστροφῆς μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος. Κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς τῆς ἐπικοινωνίας, ἀφ' ἐνός μὲν θά διαφανοῦν οἱ μύχιοι πόθοι τῆς καρδίας τῆς ὑποψηφίας, τὸ ἐνδιάθετον τῆς κλίσεως αὐτῆς πρὸς τὸ «Ἀγγελικόν Πολίτευμα» καὶ ἡ ἐν γένει ὠθησίς της πρὸς τὴν Ἱ. Μονήν, ἀφ' ἐτέρου δὲ θά διακριβωθοῦν τὸ ποιὸν τοῦ προσώπου της, τὸ ἱστορικὸν πηλασίον τῆς ζωῆς της καὶ ἡ ὑγιεινὴ της κατάστασις. Συγχρόνως, καὶ ἡ ἴδια ἡ ὑποψηφία θά ἔλθῃ eis ἀμεσον ἐπαφὴν μετ' ἡ Μοναστικὴν Πολιτείαν καὶ τὸ συγκεκριμένον Ἱ. Κοινόβιον καὶ θά κατατοπισθῆ δεόντως περὶ τοῦ διέποντος τὴν ζώην αὐτοῦ Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ. Τοιοῦτοτρόπως, ἡ μὲν ὑποψηφία θά δύναται νά ἀποφασίσῃ ἐλευθέρως, ἀβιάστως καὶ ἐνσυνειδήτως διὰ τὴν προσέλευσίν της eis τὴν Ἱ. Μονήν, ὅποτε καὶ ὑποβάλλῃ σχετικὴν αἴτησιν πρὸς τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιον, τὸ δὲ Ἱγουμενοσυμβούλιον θά εἶναι eis θέσιν νά ἀποφανθῆ περὶ τῆς εἰσοχῆς της, ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ὡς ἄνω προϋποθέσεων.

ε'. Ἐφ' ὅσον ἡ ὑποψηφία γίνῃ δεκτὴ, ἐγγράφεται eis τὸ Δοκιμολόγιον τῆς Μονῆς καὶ ἐνδύεται ὡς ὀρίζει τὸ Ἱ. Κοινόβιον διὰ τὰς δοκίμους.

Ἄμα τῆ εἰσόδῳ της eis τὴν Ἱεράν Μονήν, ἡ δόκιμος παραδίδει ἅπαντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς eis τὴν Ἱγουμενῆν, eis τὴν ὁποίαν, μετὰ Θεόν, ἀναθέτει ἐξ ὀλοκλήρου ἑαυτήν, ἐξαγορευομένη τακτικῶς καὶ ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ τοῦς λογισμοῦς καὶ τὰς πράξεις της καὶ ὑποτασσομένη μετὰ σεβασμοῦ eis πάντα.

στ'. Ἡ δόκιμος συμμετέχει eis τὴν ὀλην ζώην καὶ τὸ πρόγραμμα τῆς Ἀδελφότητος, οὐδόλλως δυναμένη νά ἀπουσιάσῃ τῆς Μονῆς ἄνευ εὐλογίας τῆς Ἱγουμενῆς. Ἐπιμελεῖται δὲ τῶν ὀρισθέντων δι' αὐτὴν διακονημάτων μετὰ ζήλου καὶ πνεύματος ὑποταγῆς πρὸς πάσας τὰς ἀδελφάς.

Είναι, επίσης, πρόθυμος νά αναγνωρίζη τὰ ὑποδεικνυόμενα εἰς αὐτὴν σφάλημά της καὶ νά ζητῆ συγχώρησιν διὰ πᾶσαν παρακοὴν ἢ παράβασιν.

ζ'. Ἡ διάρκεια τῆς δοκιμῆς, συμφώνως τῇ γνώμῃ τῶν ἁγίων Πατέρων, θά εἶναι τρία ἔτη. Δύνεται ὅμως, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἡγουμένης καὶ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, νά συντμηθῇ ἢ καὶ νά ἐπιμηκυνθῇ ὁ χρόνος αὐτός, ἀναλόγως τῆς ἡλικίας, τῆς πνευματικῆς ὠριμότητος, τῆς θερμότητος τοῦ πόθου καὶ τῆς προσαρμογῆς εἰς τὸ πνεῦμα τῆς κοινοβιακῆς πειθαρχίας καὶ τῆς μοναστικῆς ἀσκήσεως, τῇ ἐγκρίσει τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

η'. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δόκιμός τις ἀποδειχθῇ ἀνυπάκουος, σκανδαλοποιός, φίληρις, φιλοκατήγορος καὶ ἐν γένει ἀπειθαρχος πρὸς τὰς ἐπιταγὰς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ἢ παρουσιάσῃ ἐμφανῆ συμπτώματα ἰδιορρυθμίας καὶ διαφόρων ψυχολογικῶν προβλημάτων, ἢ ἄλλα τινὰ στοιχεῖα ἀπρόσφορα εἰς τὴν μοναχικὴν πολιτείαν, καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνεπίδεκτος διορθώσεως, ἀποβάλλεται τῆς Ἀδελφότητος.

θ'. Εἰς περίπτωσιν πάλιν, κατὰ τὴν ὁποῖαν δόκιμός τις ἀποχωρήσῃ οἰκειοθελῶς ἐκ τῆς Μονῆς, ἐπανέληθῃ δὲ ἀργότερον ἐπὶ τὸ αὐτό, δυνατόν νά γίνῃ ἐφ' ἅπαξ καὶ πάλιν δεκτὴ, ἐάν, τῇ προτάσει τῆς Ἡγουμένης, ἀποφασίσῃ οὕτω τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως νά ἀρχίσῃ ἐκ νέου καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀξιώσεως διὰ τὴν προηγουμένην τῆς σειρᾶν, τὸν χρόνον τῆς δοκιμῆς της, οὐδόλως λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς μέχρι τοῦδε θητείας της.

ι'. Ἐάν δόκιμός τις ἀσθενήσῃ βαρέως, βεβαιωθῇ δὲ ἰατρικῶς ὅτι ἡ ἀσθενεία της ἐγκυμονεῖ θανάσιμον κίνδυνον, δυνατόν τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, τῇ προτάσει, ὡς ἄνω, τῆς Ἡγουμένης, νά ἀποφασίσῃ ὅπως, κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου καὶ καταλλήλου προπαρασκευῆς τῆς ἀσθενοῦς, τελεσθοῦν ἡ ρασσοφορία καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ μεγαλοσχημία αὐτῆς.

ια'. Ἡ ἐγγραφεῖσα εἰς τὸ Δοκιμολόγιον παραδίδει πάντα τὰ ἑαυτῆς ὑπάρχοντα πρὸς φύλαξιν ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος, εἰς τρόπον ὥστε, ἐάν πρὸ τῆς ρασσοφορίας της ἤθελεν ἀπέλθῃ ἢ ἀποβληθῇ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, νά μὴ ἔχη οὐδεμίαν οικονομικὴν ἀξίωσιν πέρα τῶν ὄσων ἐκείνη κατέθεσεν εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα.

ιβ'. Ἐάν ἡ Καθηγουμένη, τῇ συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, κρίνῃ δόκιμὴν τινὰ ὡς ἀνέτοιμν ἵνα λάβῃ τὸ μοναχικὸν σχῆμα, δύναται ὅπως προβῇ εἰς τὴν ρασσοφορίαν της ἀμέσως ἐπομένως κατὰ τὴν τάξιν τῶν δοκιμῶν. Ἡ μοναχικὴ κουρά εἶναι χάρισμα τοῦ ἁγίου Πνεύματος, οὐδέποτε δὲ δικαίωμα.

Ρασσοφόροι Μοναχαί

α'. Ἐφ' ὅσον ἡ δόκιμος, τῇ προτάσει τῆς Ἡγουμένης, κριθῇ παρά τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἰκανὴ διὰ τὰ περαιτέρω, καθίσταται, κατόπιν εὐλογίας τοῦ Μητρο-

πολίτου, ὀριστικὸν μέλος τῆς Ἀδελφότητος διὰ ρασσοφορίας καὶ ἐγγράφεται εἰς τὸ Μοναχολόγιον. Κατὰ τὴν ρασσοφορίαν ἡ ἀδελφὴ ἐνδύεται τὴν μοναχικὴν περιβολὴν καὶ λαμβάνει τὸ διδόμενον αὐτῇ μοναχικὸν ὄνομα.

β'. Ἡ προαγωγή τῶν δοκιμῶν εἰς ρασσοφόρους γίνεται κατὰ ἱεραρχίαν, ἐκτός ἐάν ἄλλως κριθῇ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων.

γ'. Τὴν Κουράν τελεῖ ὁ οἰκεῖος Μητροπολίτης αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἀντιπροσώπου του. Ἡ Ἡγουμένη παρίσταται ὑποχρεωτικῶς ὡς ἀνάδοχος. Ἀπούσης τῆς Ἡγουμένης ἀπαγορεύεται ἡ τέλεισις τῆς Κουρᾶς ὁποιασδήποτε δοκιμοῦ.

Ἡ ρασσοφόρος εἶναι μοναχὴ μὴ τετελειωμένη διὰ τοῦ Σχήματος. Ὄφείλει νά διάγῃ ἐν ταπεινώσει καὶ ὑποταγῇ, ἐν ἀσκήσει καὶ θείῳ ἔρωτι, ἐτοιμάζουσα ἑαυτὴν διὰ τὴν ἡΐψιν τοῦ Μεγάλου καὶ Ἀγγελικοῦ Σχήματος.

δ'. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ρασσοφόρος τις ἀδελφὴ ἀσθενήσῃ βαρέως, βεβαιωθῇ δὲ ἰατρικῶς ὅτι ἡ ἀσθενεία της ἐγκυμονεῖ θανάσιμον κίνδυνον, δέον ὅπως τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, τῇ προτάσει πάντοτε τῆς Ἡγουμένης, ἀποφασίσῃ διὰ τὴν μεγαλοσχημίαν αὐτῆς, κατόπιν βεβαίως ἐγκρίσεως τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου καὶ καταλλήλου προπαρασκευῆς τῆς ἀσθενοῦς.

Μεγαλόσχημοι Μοναχαί

α'. Ἐφ' ὅσον ἡ ρασσοφόρος ἀδελφὴ, τῇ προτάσει τῆς Ἡγουμένης, κριθῇ παρά τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἀξία καὶ ἐπαρκῶς προπτοιμασμένη διὰ τὴν κουράν, ἐγκρίσει τοῦ Μητροπολίτου, ὀλοκληροῦται ὡς μοναχὴ, διὰ τῆς μεγαλοσχημίας.

β'. Ἡ προαγωγή τῶν ἐν τῇ Μονῇ ἀσκουμένων ρασσοφόρων εἰς μεγαλοσχήμους γίνεται κατὰ ἱεραρχίαν. Δυνατόν ὅμως νά τελεσθοῦν καὶ μεγαλοσχημίαι ἐκτός σειρᾶς, ἐάν, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν ἀρμοδίων, ἡ ἔχουσα τὴν σειρᾶν πρὸς τοῦτο ἀδελφὴ δέν πληροῖ τὰς ἀναγκαίας προϋποθέσεις ἢ ἐάν συντρέχουν ἄλλοι σοβαροὶ λόγοι, ὡς προκεχωρημένης ἡλικίας, ὑγείας κ.ο.κ., συμφώνως καὶ πρὸς τὸ παρόν. Ἡ μεγαλόσχημος μοναχὴ εἶναι τετελειωμένη Μοναχὴ ὀφείλουσα ὑποταγὴν καὶ ἐγκαταβίωσιν ἰσόβιον ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ.

Ἄρθρον 13

α'. Ἐάν ἀδελφὴ τις οἰκειοθελῶς ἀποχωρήσῃ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ ἐπιστρέψῃ ἐντὸς μηνός μετ' εἰλικρινοῦς μετανοίας, γίνεται δεκτὴ μόνον ἐφ' ἅπαξ καὶ ἐφ' ὅσον συμφωνήσουν εἰς αὐτὸ ἡ Ἡγουμένη καὶ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον.

β'. Ἀδικαιολόγητος ἀπουσία ἐκ τῆς Ἱ. Μονῆς πέραν τοῦ ἐνός μηνός ἀποτελεῖ λόγον ὀριστικῆς διαγραφῆς ἐκ τοῦ Μοναχολογίου, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, τῇ προτάσει τῆς Ἡγουμένης.

Ἄρθρον 14 Περιουσία

α'. Ἡ μοναχὴ ἐν τῇ Ἀδελφότητι κέκτηται οὐδέν ἴδιον, κατὰ τὴν βασικὴν ἀρχὴν καὶ ἀρετὴν τῆς ἀκτημοσύνης. Τὰ πάντα χρησιμοποιεῖ τῇ εὐλογίᾳ τῆς Ἠγουμένης καὶ οὐδέν δωρίζει ἢ λαμβάνει ἄνευ τῆς γνώμης καὶ εὐλογίας αὐτῆς.

β'. Ἡ τυχὸν ἀκίνητος ἢ κινητὴ περιουσία τῆς δοκίμου καὶ τῆς ρασοφόρου ἀνήκουν κατὰ κυριότητα μὲν εἰς αὐτάς, κατ' ἐπικαρπὴν δὲ εἰς τὴν Μοναστικὴν Ἀδελφότητα.

γ'. Πᾶσα ἡ περιουσία τῆς μεγαλοσχήμου μοναχῆς περιέρχεται ἅμα τῇ κουρᾷ αὐτοδικαίως εἰς τὴν Μονήν, συμφώνως πρὸς τὴν κειμένην νομοθεσίαν. Ἐπίσης ἐάν μετὰ τὴν κουράν γίνῃ κάτοχος περιουσίας ἐκ δωρεᾶς κληρονομίας, αὕτη πάλιν περιέρχεται εἰς τὴν Μονήν, ὡς ὁ νόμος ὀρίζει.

δ'. Ἀδελφὴ ἀποχωροῦσα ὀριστικῶς δι' οἰονδήποτε λόγον ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς δύναται νὰ λάβῃ μεθ' ἑαυτῆς τὰ προσωπικά της ἀντικείμενα.

ε'. Πᾶν τὸ προσφερόμενον ὑπὸ ρασοφόρου ἢ μεγαλοσχήμου μοναχῆς εἰς χρῆμα ἢ εἰς ἀκίνητα εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν δὲν δικαιούται νὰ διεκδικήσῃ ἀπερχομένη δι' οἰονδήποτε λόγον ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἀλλὰ φιλιανθρώπως φερόμενον τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον δύναται νὰ ἀποδώσῃ μέρος τι ὡς φιλιανθρωπιαν, ἀνάλογον πρὸς τὸ ὕψος τῆς προσφορᾶς καὶ τὸν χρόνον παραμονῆς εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν, ἀλλὰ καὶ ἀνάλογον πρὸς τὴν οἰκονομικὴν δυνατότητα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

Ἄρθρον 15 Σειρά τῶν ἀδελφῶν

Ἡ σειρά τῶν ἀδελφῶν καθορίζεται ἱεραρχικῶς, βάσει τῶν πρεσβειῶν κουρᾶς ἢ ρασοφορίας ἢ δοκιμῆς. Αἱ νεώτεροι ἀδελφαί πρέπει νὰ ἀπονέμουν τὸν ὀφειλόμενον σεβασμὸν εἰς τὰς πρεσβυτέρας ἀδελφάς, αἱ δὲ πρεσβύτεραι νὰ περιβάλλουν μετ' εἰλικρινοῦς ἀγάπης, στοργῆς καὶ κατανοήσεως τὰς νεωτέρας.

Ἄρθρον 16 Καθήκοντα τῶν ἀδελφῶν

1. Ἡ θεμελιώδης μοναχικὴ ἀρχὴ εἶναι ἡ ὑπακοή, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ δεικνύῃ ἐκάστη τῶν ἀδελφῶν πρωτίτως πρὸς τὴν Ἠγουμένην, «μηδὲν παρὰ γνώμην αὐτῆς διαπράττουσα». Εἰς αὐτὴν θὰ ἀναφέρῃ λεπτομερῶς καὶ ἐπακριβῶς πάντα τὰ κρύφια τοῦ νοός καὶ τῆς καρδίας της, διὰ τῆς παραδεδομένης μοναχικῆς ἐξαγορεύσεως. Πᾶσα ὑπακοή πρὸς τὴν Ἠγουμένην θεωρεῖται γενομένη πρὸς τὸν Κύριον (Μ. Βασ. Ε.Π.Ε. 9,56).

2. Ἡ ὑπακοή πρέπει νὰ ἐξασκῆται μέχρι θανάτου. Εἰς μίαν μόνον περίπτωσιν οὐκ ἴδιον δικαιούται, ἀλλὰ καὶ ὑποχρεοῦται νὰ μὴ ὑπακούσῃ ἢ ὑποτακτικῇ· ὅταν τὸ προσταττόμενον καταφανῶς προσκρούει εἰς ρητὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου ἢ εἰς τὴν παραδεδεγμένην ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας πίστιν.

3. Πᾶσαι αἱ ἀδελφαί εἶναι ἴσαι μεταξύ τῶν, μηδὲ τῆς Ἠγουμένης ἐξαιρουμένης, ἡ ὁποία, κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον, εἶναι «πρώτη μεταξύ ἴσων».

4. Ἄπασαι αἱ ἀδελφαί ἔχουν ὑποχρεωτικῶς κοινὸν Πνευματικόν.

5. Αἱ ἀδελφαί ὀφείλουν νὰ ἀγαποῦν ἀλλήλους, οἷα ἀγάπη ἐφανέρωσε καὶ ἐδίδαξεν ὁ Κύριος.

6. Ἡ ἀγάπη, ἂν καὶ ἐκφράζεται ποικιλοτρόπως καὶ ἐξατομικευμένως, πρέπει νὰ εἶναι κοινὴ καὶ ἴση πρὸς ὅλας τὰς ἀδελφάς. Δὲν ἐπιτρέπεται, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ, ἡ μερικὴ φιλία (Μ. Βασ. Ε.Π.Ε. 8,148).

7. Ὁ σχολιασμός καὶ ἡ κατάκρισις δέον διὰ τοῦ συνοχοῦς ἀγῶνος νὰ ἀπουσιάζουν τῆς Ἀδελφότητος. Αἱ ἀνωφελεῖς συζητήσεις, οἱ ψιθυρισμοί, τὰ νεύματα, αἱ φωναί, ὁ δυνατὸς γέλως, ἡ εὐτραπελία εἶναι ξένα πρὸς τὴν ιδιότητα τῆς μοναχῆς.

8. Εἰς τὰς μεταξύ των σχέσεις αἱ ἀδελφαί πρέπει νὰ τηροῦν τὴν ἱεραρχίαν.

9. Οὐδεμία τῶν ἀδελφῶν ἐπιπλήττει ἢ παρατηρεῖ ἢ διορθώνει ἄλλην, ἐκτὸς τῆς Ἠγουμένης καὶ τῆς ὑπ' αὐτῆς ὀρισθείσης ἀναπληρωτῆρας. Ἡ ὑπεύθυνος διακονήματος ἐπεμβαίνει μόνον εἰς ὅ,τι εἶναι σχετικόν μὲ τὸ διακόνημα. Δι' ὅ,τιδήποτε ἄλλο, ἀναφέρεται εἰς τὴν Ἠγουμένην, ἡ ὁποία ἐνεργεῖ κατὰ τὴν κρίσιν της.

Τὸ σφάλμα, πάντως, τῆς ἀδελφῆς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ γίνεταί αἰτία καταλαλιᾶς καὶ ἐξουδενώσεως, ἀλλὰ ἀφορμὴ προσεγγίσεως καὶ συμπαραστάσεως («Τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι», Ρωμ. Ιβ' 10).

10. Αἱ ἀδελφαί γενικῶς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐξέρχωνται τῆς Μονῆς, ἐκτὸς ἂν λόγοι ἀσθενείας ἢ διακονίας ἢ ἄλλης τινὸς ἀνάγκης ἐπιβάλλουν τοῦτο, καὶ πάντως μόνον κατόπιν εὐλογίας τῆς Ἠγουμένης ἢ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου, συμφώνως πρὸς τὰ παρόντα.

11. Πᾶσαι αἱ ἀδελφαί ὀφείλουν νὰ ἀσκοῦνται, κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν ἁγίων Πατέρων θέσμιμα, φυλάττουσαι ἑαυτάς ἐν ἀγνεΐᾳ, παρθενίᾳ καὶ σωφροσύνῃ, ἐν ἀδιαλείπτῳ προσευχῇ καὶ θείῳ ἔρωτι, διὰ τὸν Νυμφίον αὐτῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

12. Αἱ ἀδελφαί πρέπει νὰ διάγουν ἐν ἀκτημοσύνῃ, ἥτις ἐστὶν ἐκ τῶν θεμελιωδῶν ἀρετῶν τῆς Μοναχικῆς Πολιτείας. Ἡ μοναχὴ «οὐδέν ἴδιον κέκτηται ἢ ὀνομάζειν λογίζεται». Ἄπαντα εἶναι κοινὰ καὶ δίδονται εἰς πάσας κατὰ τὴν ἀνάγκην αὐτῶν.

13. Ἐκάστη τῶν ἀδελφῶν ὀφείλει νὰ ἀγαπᾷ, νὰ πονᾷ καὶ νὰ προσέχῃ ἅπαντα τὰ ἀντικείμενα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὡς ἀνήκοντα εἰς Αὐτὸν τὸν Θεόν καὶ εἰς οὐδένα ἄλλον.

14. Αἱ ἀδελφαὶ ὀφείλουσιν νὰ τηροῦν τὸ πρόγραμμα τοῦ Ἱ. Κοινοβίου, τὸσον τὸ τῆς Θ. Λατρείας ὅσον καὶ τὸ τῆς ἐν γένει λειτουργίας τῆς Μονῆς.

15. Αἱ ἐν τῷ Ἱερῷ Κοινοβίῳ ἀσκούμεναι ὑποχρεοῦνται νὰ τρώγουσιν ἐν σιωπῇ ἐν τῇ κοινῇ Τραπεζῇ, ὅπου γίνεται ἡ ἀνάγνωσις τοῦ Συναξαριστοῦ ἢ πατερικῶν καὶ ἐν γένει οἰκοδομητικῶν κειμένων. Μόνον κατόπιν εὐλογίας τῆς Ἱγουμενῆς δύνανται, διὰ λόγους ἀσθενείας ἢ ἀναγκαιῶν τινῶν ἐργασίας, νὰ ἀπουσιάζουσιν ἐκ τῆς κοινῆς Τραπεζῆς.

Εἶναι, ἐπίσης, ὑποχρεωμένοι νὰ τηροῦν τὰς Νηστείας τῆς ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ νὰ ἀπέχουσιν τῆς κρεωφαγίας. Εἰς τὴν Τράπεζαν δὲν παρατίθεται ἔλαιον κατὰ τὴν Δευτέραν, τὴν Τετάρτην καὶ τὴν Παρασκευὴν ἢ ὅπως ἄλλως ὀρίσῃ ἡ Καθηγουμένη.

16. Ἐπιτρέπεται αἱ ἀδελφαὶ ἐνδύονται μὲ κοινῶν σχήματος περιβολῆν.

17. Ἡ μοναχὴ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μεταφέρῃ ἐντὸς τοῦ κεληρίου αὐτῆς φαγῶσιμον ἢ ἄλλο τι, ἄνευ εὐλογίας. Παραδίδει δὲ τῇ Ἱγουμενῇ ὅ,τιδήποτε φέρουσιν εἰς αὐτὴν γνωστοὶ ἢ συγγενεῖς τῆς.

18. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ παραμονὴ καὶ ἡ διανυκτέρευσις ἀδελφῆς εἰς κελίον ἐτέρας - παρεκτός περιπτώσεως ἀσθενείας ἢ ἄλλης τινὸς μεγάλης ἀνάγκης, τῇ ἀδείᾳ καὶ εὐλογίᾳ τῆς Ἱγουμενῆς.

19. Ἀπαγορεύεται ἡ εἴσοδος λαϊκῶν κοσμικῶν προσώπων, οἰουδήποτε φύλου ἢ βαθμοῦ συγγενείας, ἐν τοῖς κελίοις τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς, ἄνευ εὐλογίας τῆς Ἱγουμενῆς.

20. Ἀπαγορεύεται ῥητῶς ἡ τέλεισις Γάμων εἰς τὴν Ἱεράν Μονήν.

21. Γεωργικαὶ καὶ ἄλλαι βαρεῖαι μορφῆς ἐργασίαι εἶναι δυνατόν νὰ ἐκτελῶνται ὑπὸ λαϊκῶν, τῇ εὐθύνη τῆς Ἱγουμενῆς, ὅταν αἱ ἀδελφαὶ δὲν ἐπαρκοῦν ἢ ἀδυνατοῦν νὰ ἀνταποκριθῶσιν εἰς αὐτάς.

Ἄρθρον 17 Διακονήματα

α'. Ἐκάστη τῶν ἀδελφῶν ὀφείλει νὰ ἐπιτελῇ τὴν εἰς αὐτὴν ἀνατεθειμένην διακονίαν μετὰ πάσης προθυμίας καὶ ἀκριβείας, ὡς ὑπηρετοῦσα τὸν Κύριον. «Ποίει τὰ ἔργα τῆς διακονίας σου εὐσχημα καὶ ἐπιμελῆ, ὡς τῷ Χριστῷ διακονῶν» (Μ. Βασίλειος).

β'. Ἄρνησις ἀναλήψεως διακονήματος, ὡς πλήρης ἀπόρριψις τῆς μακαρίας ὑπακοῆς καὶ τῆς ἁγίας ταπεινώσεως, δὲν ἐπιτρέπεται. Ἡ ἐπιμονὴ ἐκ μέρους ἀδελφῆς εἰς τὴν ἄρνησιν συνεπάγεται ἐπιτίμιον καὶ, ἐν ἀμετανοσίᾳ, συζητεῖται ὑπὸ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου ἢ θέσις αὐτῆς ἐν τῇ Ἀδελφότητι.

γ'. Οὐδὲν διακόνημα εἶναι ἰσόβιον καὶ ἀναπόσπαστον.

Τὰ διακονήματα ἀνατίθενται ἐν πνεύματι ἀγάπης, διακρίσεως καὶ δικαιοσύνης, ὑπὸ τῆς Ἱγουμενῆς, κατὰ τὰς

ἀρχὰς ἐκάστου ἔτους· δύνανται δὲ αὕτη, ἀνά πάσαν στιγμὴν, νὰ προβῇ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς εἰς τὴν ἀλληγήν αὐτῶν, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου. Τὴν ἐποπτεῖαν τῶν διακονημάτων ἀσκεῖ ἡ Ἱγουμενῆς.

δ'. Οὐδεμίαν ἀδελφὴν ἐπιτρέπεται νὰ ἐπεμβαίῃ εἰς διακόνημα ἐτέρας, ἔστω καὶ ἂν πρόκειται περὶ πρεσβυτέρας ἀδελφῆς πρὸς νεωτέραν. Ἐάν ἀδελφὴ τις ἀντιληφθῇ παρατυπίαν εἰς διακόνημά τι ἢ ἀνάκουσιν προβλημάτων, ἀναφέρει τοῦτο εἰς τὴν Ἱγουμενῆν ἢ εἰς τὴν ἀναπληρωτρίαν αὐτῆς, ἐπαφίενται δὲ εἰς τὴν κρίσιν τῆς Ἱγουμενῆς αἱ σχετικαὶ παρατηρήσεις. Μοναχὰ παραβαίνουσαι τὸν κανόνα τοῦτον καὶ προκαλοῦσαι ἔριδας ἢ παρεξηγήσεις κανονίζονται δι' ἐπιτίμιων.

ε'. Τὰ βασικώτερα διακονήματα, εἰς τὰ ὁποῖα δέον νὰ ἀσχολῶνται αἱ ἀδελφαὶ τῆς Ἱ. Μονῆς, εἶναι·

1. Τῆς Γραμματέως,
2. Τῆς Οἰκονόμου,
3. Τῆς Ταμίου,
4. Τῆς Ἐκκλησιαρχίσσης,
5. Τῆς Βηματαρίσσης,
6. Τῆς Προσφοραρίσσης,
7. Τῆς Ἀρχονταρίσσης,
8. Τῆς Ξεναρίσσης,
9. Τῆς Θυρωροῦ,
10. Τῆς Μαγειρίσσης,
11. Τῆς Ἀρτοποιοῦ,
12. Τῆς Τραπεζοκόμου,
13. Τῆς Δοχειαρίσσης,
14. Τῆς Εὐτρεπιζούσης τὴν Ἱεράν Μονήν,
15. Τῆς Νοσοκόμου,
16. Τῆς Κηπουροῦ,
17. Τῆς Ὑπευθύνου διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ζώων,
18. Τῆς Ἱεροραπτρίας,
19. Τῆς Κεντητρίας,
20. Τῆς Ἀγιογράφου,
21. Τῆς Τυπικαρίσσης,
22. Τῆς Ἱεροψάλτριάς,
23. Τῆς Ἀντιγραφέως κηρυγμάτων, κ.ἄ.

Ἄρθρον 18 Τηρούμενα βιβλία

α'. Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τηροῦνται τὰ ἑξῆς ἐπίσημα βιβλία·

1. Πρωτόκολλον εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων.
2. Βιβλίον Πρακτικῶν Ἱγουμενοσυμβουλίου.
3. Βιβλίον Πρακτικῶν Συνάξεων Ἀδελφότητος.
4. Μοναχολόγιον.
5. Δοκιμολόγιον.
6. Κτηματολόγιον.
7. Βιβλίον Ταμείου (Καθημερινόν).

8. Πάν ἕτερον βιβλίον προβλεπόμενον ὑπὸ τῶν ἰαχουουσῶν διατάξεων διὰ τὰ Ν.Π.Δ.Δ.

β'. Διὰ πάντα ταῦτα δύο ἀδελφαί, ὀριζόμεναι ὑπὸ τῆς Ἑγουμένης, τελοῦν ἢ μία χρέη Γραμματέως καὶ ἢ ἑτέρα χρέη Ταμίου.

γ'. Ἡ Ἑγουμένη δέν τελεῖ χρέη Ταμίου, ἐποπτεύει ὅμως τὴν οικονομικὴν διαχείρισιν.

δ'. Ἡ Ταμίας τηρεῖ τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν οικονομικῶν τῆς Ἀδελφότητος λογιστικά βιβλία. Καταρτίζει, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου, τὸν Προϋπολογισμόν καὶ τὸν Ἀπολογισμόν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, καθ' ἕκαστον ἔτος. Ἐνεργεῖ εἰσπράξεις καὶ πληρωμὰς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐγκεκριμένου ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου (ἢ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου) ἑτησίου Προϋπολογισμοῦ, ἐκδίδουσα τὰ οἰκεία διπλότυπα.

ε'. Καταβολαὶ χρηματικαὶ πρὸς τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἐνεργοῦνται εἰς χεῖρας τῆς Ταμίας ἢ, δι' ὠρισμένην κατηγορίαν εἰσπράξεων, εἰς χεῖρας τοῦ ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου ἐντολοδόχου. Ἀναλήψεις καταθέσεων παρὰ Τραπεζῆς καὶ λοιπῶν Ὄργανισμῶν ἐνεργοῦνται ὑπὸ τῆς Ταμίας ἢ ἑτέρου προσώπου, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου.

στ'. Ἡ Γραμματεὺς φυλάττει ἐπιμελῶς τὰ ἀρχεῖα καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Καταρτίζει τὰ Πρακτικά τῶν συνεδριάσεων τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου καὶ τῶν Συνάξεων τῆς Ἀδελφότητος, τὰ ὁποῖα καὶ προσυπογράφει. Συντάσσει πᾶν ἔγγραφο ἀφορῶν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν καὶ τὴν Ἀδελφότητα.

Ἄρθρον 19

Πειθαρχικός ἔλεγχος

α'. Ὁ πειθαρχικός ἔλεγχος ἀσκεῖται κατὰ πρῶτον λόγον καὶ ἐν παντὶ ὑπὸ τῆς Ἑγουμένης, ἥτις ἐπιβάλλει τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων προβλεπόμενα ἐπιτίμια μετὰ διακρίσεως καὶ ἀγάπης ἀποβλέπουσα εἰς τὴν διόρθωσιν τῆς σφαλλούσης ἀδελφῆς.

β'. Εἰς περίπτωσιν ὑποτροπῆς ἢ βαρυτέρου τυχόν παραπτώματος τὸν πειθαρχικὸν ἔλεγχον ἀσκεῖ τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον.

γ'. Ἐάν δέ, ὃ μὴ γένοιτο, συμβῆ παράπτωμα ἐπισύρον κανονικὰς κυρώσεις ἢ ἀπειλοῦν τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν τῆς Ἱ. Μονῆς, τότε ἐπιλαμβάνεται τοῦ θέματος ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος, ἐπικουρούμενης τῆς ἀποφάσεώς της ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

δ'. Πρὸ τῆς ἐπιβολῆς οἰουδήποτε ἐκ τῶν ἐπιτιμίων ἢ ποινῶν δέον νὰ ἀκουσθῆ ἢ ἐπιτιμωμένη ἀδελφή, ἥτις εἰς τὴν β' καὶ γ' περίπτωσιν δύναται νὰ ὑποβάλλῃ γραπτὴν ἀπολογία, ἐφ' ὅσον ἐγκληθῆ παρὰ τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου ἢ τῆς Ἀδελφότητος.

Ἄρθρον 20

Ὁ Πνευματικός

α'. Διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς μυστηριακῆς ζωῆς τῆς Ἀδελφότητος καὶ ἰδιαίτερος διὰ τὴν ἐν αὐτῇ εὐρυθμον καὶ κανονικὴν λειτουργίαν τοῦ Ἱεροῦ τῆς Μετανοίας καὶ Ἐξομολογήσεως Μυστηρίου, ἡ Ἑγουμένη, τῇ συμφώνῳ γνώμῃ συμπάσης τῆς Ἀδελφότητος, ἀναφέρεται εἰς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην καὶ ζητεῖ τὸν διορισμόν τοῦ ὑπ' αὐτῆς θεωρουμένου ὡς καταλλήλου διὰ τὸ ἔργον τοῦ Πνευματικοῦ-Ἐξομολόγου τῆς Ἀδελφότητος.

β'. Οὗτος δέον ὅπως διάγῃ, εἰ δυνατόν, ἡλικίαν ἀνωτέραν τῶν 40 ἐτῶν, ἔχῃ ἀκώλυτον τὴν πνευματικὴν πατρότητα, ἴσταται ὀρθῶς περὶ τὴν πίστιν, διακρίνεται ἐπὶ συνέσει καὶ βίῳ ἀνεπιλήπτῳ, καὶ εἶναι ἔμπειρος περὶ τὴν θεωρίαν καὶ τὴν πράξιν τῆς μοναχικῆς καὶ δὴ τῆς κοινοβιακῆς ζωῆς.

γ'. Λαμβάνει γνώσιν τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καὶ προσαρμόζει τὸ ἔργον του πρὸς αὐτόν, οὐδόπως δικαιούμενος νὰ διδάσκῃ ἢ νὰ παροτρύνῃ τὰς ἀδελφὰς εἰς οἰανδήποτε ἀπ' αὐτοῦ περέκκλησιν ἢ ἀπόκλισιν.

δ'. Δέν ἀσχολεῖται μὲ τὰ διοικητικά ἢ διαχειριστικά θέματα τῆς Μονῆς καὶ εἶναι ἔτοιμος ἀνά πάσαν στιγμὴν νὰ παύσῃ διακονῶν τὴν Ἀδελφότητα, μηδόπως ἀπαιτῶν «δικαίωμα» διαποιμάνσεως αὐτῆς παρὰ τὴν θέλησιν καὶ ἀποδοχὴν της. Κατὰ τὴν ἐπιβολὴν ἐπιτιμίων, ὅπου ταῦτα ὑπεισέρχονται εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἀδελφότητος καὶ θίγουν τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου, ζητεῖ τὴν γνώμην τῆς Ἑγουμένης ἢ τῆς νομίμου ἀναπληρωτρίας αὐτῆς.

ε'. Ὄφειλε νὰ συνεργάζεται ἀγαστῶς μετὰ τῆς Ἑγουμένης διὰ πᾶν θέμα ἀνακύπτον ἐντὸς τῆς Ἀδελφότητος-ἐάν δέ τὸ ἀπαιτοῦν αἱ ἀνάγκαι τῶν ἀδελφῶν, δύναται νὰ τελῆ Συνάξεις συγκαλουμένης ὑπὸ τῆς Ἑγουμένης, συμβουλιέων κατ' αὐτὰς μετὰ μεγάλης διακρίσεως τὰς μοναχὰς διὰ τὴν πνευματικὴν πρόοδον των.

στ) Μόνιμος καὶ ἰσόβιος Πνευματικός Πατὴρ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς Ἱερὰν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου, ἀπὸ τῆς ἐνάργεως τῆς λειτουργίας της, παραμένει ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἱερόθεος Κοκονός, ὁ ἀπὸ τριακονταπενταετίας Πατὴρ, Γέροντας καὶ Πνευματικός Ὁδηγός τῶν ἀδελφῶν τῆς νῦν Ἀδελφότητος, εἰς ὃν ὀφείλει αὕτη διὰ βίου ὑπακοὴν καὶ εὐγνωμοσύνην.

Ἄρθρον 21

Φιλοξενία

α'. Ἡ φιλοξενία ἀποτελεῖ ἐντολήν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ἔτι δέ καὶ παρακαταθήκην τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν.

Ἡ φιλοξενία συνιστᾷ ἔμπρακτον ἔκφρασιν τοῦ ὅλου Εὐαγγελικοῦ πνεύματος τῆς φιλαδελφείας, τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας καὶ τῆς διακονίας τῆς σωτηρίας τῶν ἀπανταχόθεν τῆς γῆς προσερχομένων ἡμῖν καὶ δεομέ-

νων τῆς ἡμετέρας συμπαραστάσεως συνανθρώπων ἡμῶν.

Κατόπιν τούτων, ἡ Ἀδελφότης ἡμῶν ὑποδέχεται πάντα ἄνθρωπον, ὅστις κρούει τὴν θύραν τῆς Ἱ. Μονῆς, πιστεύουσα ὅτι ἐν αὐτῷ ὑποδέχεται τὸν δι' ἡμᾶς ξενιτεύσαστα Κύριον.

β'. Ἡ διανυκτέρευσις ἀγνώστων γυναικῶν ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ ἐπιτρέπεται δι' ἕνα εἰκοσιτετράωρον, ἐφ' ὅσον προηγουμένως ἐξακριβωθοῦν τὰ στοιχεῖα τῆς ταυτότητος των καὶ διαπιστωθῆ ἡ ἀμεσος ἀνάγκη τῆς ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος παροχῆς εἰς αὐτοὺς φιλοξενίας. Διὰ μεγαλύτερον χρονικόν διάστημα ἀποφασίζουσι, ἀναλόγως, ἡ Ἡγουμένη ἢ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, ὡς ὀρίζεται εἰς τὴν κατωτέρω παράγραφον.

γ'. Διὰ δωρητὰς καὶ εὐεργέτας τῆς Μονῆς, διὰ συγγενεῖς ἀδελφῶν καὶ διὰ πᾶν ἕτερον πρόσωπον, τυγχάνον ζῶν μέλος τῆς Ἐκκλησίας καὶ χρῆζον ἐνισχύσεως καὶ πνευματικοῦ ἀνεφοδιασμοῦ, ἡ φιλοξενία δυνατὸν νὰ παραταθῆ διὰ μερικὰς ἡμέρας, τῇ ἀδείᾳ καὶ εὐλογίᾳ τῆς Ἡγουμένης, ἢ καὶ διὰ μεγαλύτερον χρονικόν διάστημα, τῇ ἀποφάσει τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

δ'. Οἱ φιλοξενούμενοι δύνανται νὰ συμμετάσχουν εἰς τὴν λατρευτικὴν ζωὴν τῆς Ἀδελφότητος καὶ εἰς διακονίας ἐχούσας σχέσιν πρὸς τὴν συντήρησιν καὶ τὴν λειτουργίαν τοῦ ξενῶνος, ἢ νὰ ἀπασχολῶνται, κατὰ τὰς δυνατότητας τῶν, καὶ μὲ ἀλλήλας διακονίας τῇ εὐθύνη καὶ διακρίσει τῆς ἀρχονταρίσεως καὶ τῇ ἀπαραιτήτῳ εὐλογίᾳ τῆς Ἡγουμένης.

ε'. Οἱ φιλοξενούμενοι καὶ οἱ προσκυνηταί, ἐν γένει, ὀφείλουσι νὰ γνωρίζουν ὅτι ἡ Ἱερά Μονὴ δέν εἶναι χώρος παραθερισμοῦ καὶ διασκεδάσεως, ἀλλὰ τόπος προσευχῆς, ἡσυχίας καὶ ἀγιασμοῦ. Ὑποχρεοῦνται, ὡς ἐκ τούτου, νὰ διάγουν κοσμίως ἐν αὐτῇ, φέροντες σεμνήν ἀμφίεσιν καὶ ὀμιλοῦντες περιορισμένως, οὐδόλως δὲ θορυβοῦντες ἢ γελῶντες ἀπρεπῶς. Τὴν εὐθύνην διὰ τὰ ἀνωτέρω φέρει ἡ ἀδελφή, τῆς ὁποίας οἱ συγγενεῖς ἢ γνωστοὶ φιλοξενοῦνται, ὡς καὶ ἡ ἔχουσα τὸ διακόνημα τῆς φιλοξενίας.

στ'. Ἄτομα πάσχοντα ψυχοδιανοητικῶς ἢ εὐρισκόμενα ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν δαιμονικῶν πνευμάτων δέν διανυκτερεύουσιν ἐν τῇ Μονῇ, διὰ λόγους ἀσφαλείας.

ζ'. Ἡ Ἱ. Μονὴ δύνεται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, νὰ παραμένῃ δι' ὠρισμένας ὥρας, ἢ καὶ ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, κλειστή, πρὸς διευκόλυνσιν τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν τῆς Ἀδελφότητος καὶ περισυλλογὴν τῶν μοναζουσῶν.

Ἄρθρον 22

Πόροι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς

Πόροι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι·

1. Αἱ ἐκ τοῦ Ἱ. Ναοῦ καὶ τῶν Ἱ. Μετοχιῶν προερχόμεναι πρόσοδοι.

2. Αἱ πρόσοδοι ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ἐργοχειρῶν τῶν ἀδελφῶν (μοναχῶν καὶ δοκίμων).

3. Αἱ πρόσοδοι ἐξ ἐκμεταλλεύσεως τῆς τυχόν κινητῆς ἢ ἀκινήτου περιουσίας αὐτῆς.

4. Αἱ ἐκ συντάξεων ἀδελφῶν.

5. Αἱ πάσης φύσεως δωρεαί, εἰσφοραὶ καὶ κληρονομία.

6. Αἱ τυχόν κρατικαὶ ἐπιχορηγήσεις.

7. Αἱ μέσῳ Ἑρανικῆς Ἐπιτροπῆς πρόσοδοι.

8. Αἱ ἐξ Ἐκθέσεως τοιαύται.

9. Πᾶσα ἄλλη πρόσοδος προερχομένη ἐκ χρηστῆς καὶ νομίμου πηγῆς.

Ἄρθρον 23

Διαχείρισις τῶν πόρων

Αἱ ὡς ἄνω πρόσοδοι δαπανῶνται·

1. Διὰ τὴν συντήρησιν τῆς Ἀδελφότητος.

2. Διὰ τὰς ἀνάγκας λειτουργίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

3. Διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν νέων κτισμάτων.

4. Διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἤδη ὑφισταμένων.

5. Διὰ τὴν φιλοξενίαν.

6. Διὰ φιλανθρωπικοὺς καὶ ἱεραποστολικούς σκοπούς.

7. Διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων καὶ τὴν προμήθειαν ζωοτροφῶν.

8. Διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν λειτουργίαν τῶν Ἱ. Μετοχιῶν.

9. Διὰ τὴν ἀγορὰν βιβλίων καὶ εἰδῶν εὐλαβείας διὰ τὴν Ἐκθεσιν.

Πᾶσα δαπάνη μὴ προβλεπομένη ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ἀποφασίζεται ἐκ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Ἄρθρον 24

Σφραγίς

Ἡ Ἱερά Μονὴ ἔχει ἰδίαν κυκλικὴν σφραγίδα φέρουσαν ἐν τῷ μέσῳ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου καὶ πέριξ αὐτοῦ τὴν ἐπωνυμίαν· ἹΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΦΛΩΡΙΝΗΣ, ΠΡΕΣΠΩΝ ΚΑΙ ΕΟΡΔΑΙΑΣ - ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗ ἹΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΥ ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

Ἄρθρον 25

Περί Μετοχιῶν

α'. Ἡ Ἱερά Μονὴ δύνεται νὰ διατηρῆ Μετόχια ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Φλωρίνης καὶ ἐκτός αὐτῆς, τηρουμένων τῶν οἰκείων διατάξεων.

β'. Ναοὶ ἢ Μονύδρια, ὅπουδήποτε κείμενα, περιερχόμενα εἰς τὴν Ἱ. Μονὴν διὰ διαθήκης ἢ δωρεᾶς ἢ κατ' ἄλλον τρόπον, δύνανται νὰ καθίστανται Μετόχια αὐτῆς, τηρουμένων τῶν οἰκείων διατάξεων.

γ'. Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον ἀποφασίζει περὶ τῆς ἀποδοχῆς ἢ μὴ τούτων, διὰ Πράξεώς του ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

δ'. Ταῦτα δέν ἀποτελοῦν ἴδιον νομικόν πρόσωπον, ἀλλῆλα παραρτήματα τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱ. Μονῆς· τελοῦν δέ ὑπό τῆς ἐξάρτησιν αὐτῆς καί διοικοῦνται ὑπό τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου της, τό ὁποῖον ἀσκεῖ ἐπ' αὐτῶν πᾶσαν κανονικήν, πνευματικήν, διοικητικήν καί οἰκονομικήν δικαιοδοσίαν.

ε'. Τά Ἱ. Μετόχια διακονοῦνται ὑπό ἀδελφῶν τῆς Ἱ. Μονῆς, ὀριζομένων ὑπό τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, διά χρονικόν διάστημα, τό ὁποῖον ὀρίζεται ἐπίσης ὑπ' αὐτοῦ. Ἡ ὑπό τῆς Ἱ. Μονῆς ὀριζομένη ὡς ὑπεύθυνος τοῦ Μετοχίου περιορίζεται εἰς ἐνεργείας καί ἀρμοδιότητας καθοριζόμενας ὑπό τῆς κυριάρχου Μονῆς.

στ'. Τά Ἱ. Μετόχια δύνανται νά χρησιμοποιοῦνται καί ὡς «καθίσματα», διά πνευματικές ἀνάγκας, δι' ἀνάρρωσιν ἢ διά διαφόρους ἐργασίας, οἷον συγκομιδῆν προϊόντων, μελέτας κ.λπ. Τήν ἐσωτερικήν ζωὴν τῶν ἐγκαταβιουσῶν εἰς τὰ Μετόχια ἀδελφῶν διέπουν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ.

ζ'. Ἀδελφῆ ἢ ἀδελφαί διακονοῦσαι εἰς Μετόχιον τῆς Μονῆς συγκαταριθμοῦνται εἰς τὰς ἐγκαταβιούσας ἐν αὐτῇ ἀδελφάς καί ἰσχύουν δι' αὐτάς πάντα τὰ εἰς τόν παρόντα Κανονισμόν ὀριζόμενα.

ἄρθρον 26

Τροποποιήσις Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ

Ὁ παρῶν Ἐσωτερικός Κανονισμός τροποποιεῖται, τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, δι' ἀποφάσεως τῶν 2/3 τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, ἐγκρινομένης ὑπό τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

ἄρθρον 27

Ἡ εἴσοδος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς παραμένει ἀνοικτή καθ' ὅσας ὀρίζει ἡ Ἀδελφότης, ἀναλόγως τῶν ἐποχῶν.

Καθ' ἐκάστην Δευτέραν καί Παρασκευὴν ἡ ἐξώθυρα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς παραμένει κλειστή, διά νά ἔχουν τήν δυνατότητα αἱ ἀδελφαί νά ἐπιδίδωνται μέ περισσοτέραν ἄνεσιν καί ἡσυχίαν εἰς τὰ πνευματικά των καθήκοντα.

ἄρθρον 28

1. Ἡ Ἱερά Μονή πανηγυρίζει·

α'. Τήν 15ην Ἰουνίου εἰς τήν μνήμην τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου.

β'. Τήν Ε΄ Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν καί 1ην Ἀπριλίου εἰς τήν μνήμην τῆς Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας.

γ'. Τήν 5ην Ἰανουαρίου εἰς τήν μνήμην τῆς Ἁγίας Συγκλητικῆς καί κατά μετᾶθεσιν τό Σάββατον μετὰ τὰ Φῶτα.

δ'. Εἰς ὁποιαδήποτε μεγάλην ἐορτήν ἀποφασίσῃ τό Ἡγουμενοσυμβούλιον.

2. Καθ' ἀπάσας τὰς Δεσποτικές καί Θεομητορικές ἐορτάς, καθὼς ἐπίσης καί εἰς μνήμας μεγάλων Ἁγίων, ἤτοι Ἀποστόλων, Ἱεραρχῶν, Μεγαλομαρτύρων καί Ὁσίων, τελεῖται ὁλονύκτιος ἀγρυπνία.

ἄρθρον 29

Διά πᾶν μὴ προβλεπόμενον ὑπό τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ μεριμνᾷ τό Ἡγουμενοσυμβούλιον, τό ὁποῖον καί εἰσηγείται τήν ἐνδεξιγμένην ἴσιν εἰς τὰ κατά περίπτωσιν ἀρμόδια ὄργανα, τὰ προβλεπόμενα ὑπό τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος.

ἄρθρον 30

Ἡ ἰσχὺς καί ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Αὐγουστίνου ἀρκεῖται ἀπὸ τῆς προσηκούσης ἐγκρίσεως καί εὐλογίας ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Φλωρίνης, Πρεσπῶν καί Ἐορδαίας κ. Θεοκλήτου, ὅστις μεριμνήσει διά τήν δημοσίευσιν αὐτοῦ εἰς τό ἐπίσημον δεητήριον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», καί τῆς Ἡγουμένης καί τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων, κατά τὰ ὀριζόμενα ὑπό τοῦ παρόντος.

Ἡ Ἡγουμένη, τὰ μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καί ἡ Συνέλευσις τῆς Ἀδελφότητος εἶναι ὑπεύθυνοι διά τήν πιστὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος καί τήν ἐνσυνείδητον, ἀκριβῆ καί μετὰ ζήλου ἐπιτέλεσιν τῶν καθηκόντων των.

Διά πᾶσαν παράβασιν δοσιλογούσιν αὐταὶ ἐνώπιον τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

ἄρθρον 31

Ὁ παρῶν Ἐσωτερικός Κανονισμός συνετάγη ὑπό τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καί ὑπογράφεται ὡς ἔπεται.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ

Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης

τῇ 3ῃ Φεβρουαρίου 2010

ΤΟ ΗΓΟΥΜΕΝΟΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Η ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΗ

Συγκλητικὴ μοναχὴ

ΤΑ ΜΕΛΗ

Μαριάμ μοναχὴ

Εὐπραξία μοναχὴ

† Ὁ Φλωρίνης, Πρεσπῶν καί Ἐορδαίας

ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἐσωτερικός Κανονισμός
τῆς Ἱερᾶς Ἀνδρώας Κοινοβιακῆς Μονῆς
Γενεσίου Θεοτόκου Δαδιάς
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου,
Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ,
ΟΡΕΣΤΙΑΔΟΣ ΚΑΙ ΣΟΥΦΛΙΟΥ

ΙΕΡΑ ΑΝΔΡΩΑ ΜΟΝΗ
ΓΕΝΕΣΙΟΥ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΔΑΔΙΑΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Εἰς τό ὄνομα τῆς Ἁγίας
Ὁμοουσίου καί Ἀδιαιρέτου Τριάδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τό ἄρθρον 39 παρ. 4 τοῦ Νόμου 590/77, «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», προβαίνομεν, εὐλογίᾳ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου κ. Δαμασκνοῦ, εἰς τήν σύνταξιν τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Ἀνδρώας Κοινοβιακῆς Μονῆς Γενεσίου Θεοτόκου - Δαδιάς.

Ὁ παρῶν Κανονισμός διέπει τά τῆς ὁργανώσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, προαγωγῆς τοῦ πνευματικοῦ βίου καί διοικήσεως αὐτῆς, συμφώνως πρός τās μοναχικᾶς ἐπαγγελίας καί τοὺς περί μοναχικοῦ βίου Ἱεροῦ Κανόνας καί Παραδόσεις τῆς κατ' Ἀνατολᾶς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τοὺς νόμους τοῦ Κράτους, ὡς καί τόν Καταστατικόν Κανονισμόν ὑπ' ἀρ. 39/12.6.72 «Περί τῶν ἐν Ἑλλάδι Ἱερῶν Μονῶν καί Ἡσυχαστηρίων».

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄
ΦΥΣΙΣ, ΣΥΣΤΑΣΙΣ, ΣΚΟΠΟΣ, ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Ἄρθρον 1
Ἰδρυσις - Φύσις

α) Ἡ Ἱερά Μονή ἀνασυστήθη διά τῆς ὑπ' ἀριθ. 26914/18.5.1959 Ὑπουργικῆς Ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καί Ἱεροσπουδῶν, δημοσιευθείσης εἰς τό ὑπ' ἀριθμ. 182/28.5.1959 Φ.Ε.Κ. τεύχος Β΄ καί τῆς ὑπ' ἀριθμ. 133331/27.1.1960 τροποποιητικῆς τοιαύτης δημοσιευθείσης εἰς τό ὑπ' ἀριθμ. 88/25.2.1960 Φ.Ε.Κ τεύχος Β΄.

β) Τελεῖ κατὰ τά ὀριζόμενα διά τοῦ ἄρθρου 39 παρ. 6 τοῦ Νόμου 590/77 ὑπό τήν πνευματικὴν, διοικητικὴν

ἐποπτεῖαν καί ἔλεγχον τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου.

γ) Ἡ Ἱερά Μονή, ὡς πρός τās νομικᾶς αὐτῆς σχέσεις, εἶναι Νομικόν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) καί θεωρεῖται ἐν ἐνεργείᾳ καί λειτουργίᾳ ἀκόμη καί ἂν ἀπομείνῃ εἰς ἀδελφός. Καί τούτου, ὅμως, ἀποθανόντος, ἡ Ἱερά Μονή δέν θεωρεῖται διαληλυμένη, ἀλλὰ λογιζέται σχολάζουσα (τελοῦσα ἐν διακοπαῖς), ὑπό τήν ἄμεσον ἐπίβλησιν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου.

Ἄρθρον 2
Σκοπός

Σκοπός τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι:

α) Ἡ συνεχῆς δοξολογία τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ.
β) Ὁ ἁγιασμός καί ἡ ἐν Χριστῷ τελείωσις καί σωτηρία τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς διά τῆς ἀσκήσεως, τῆς ἀδιαλείπτου προσευκῆς καί τῆς πραγματώσεως τῶν Ἱερῶν Μοναχικῶν ἀρετῶν, τῆς ὑπακοῆς, τῆς παρθενίας καί τῆς ἀκτιμωσύνης καί ἐν γένει τῆς ἀκριβοῦς τηρήσεως τῆς μοναχικῆς πολιτείας, κατὰ τό ὑπόδειγμα καί τήν διδασκαλίαν τῶν Ὁσίων καί Θεοφόρων Πατέρων τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

γ) Πᾶσα ἱεραποστολική, φιλιανθρωπική, πολιτιστική καί θεολογική δραστηριότητα.

Ἄρθρον 3
Κανονικαὶ δικαιοδοσίαι τοῦ
Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου ὡς κυριάρχης Ἐπίσκοπος, ἔχει καί ἀσκεῖ συμφώνως πρός τοὺς Ἱεροῦ Κανόνας καί τόν Καταστατικόν Χάρτην τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τά ἐξῆς Κανονικά Δικαιώματα καί τās κατωτέρω δικαιοδοσίας:

α) Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις, ὡς ὀρίζει ἡ τάξις τῆς κατ' Ἀνατολᾶς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἐν τῇ Ἱερά Μονῇ καί ἐν τοῖς ἐντός τῶν ὀρίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου Μετοχίοις αὐτῆς.

β) Ἀσκεῖ τὴν ἀνωτάτην πνευματικὴν ἐποπτεῖαν ἐπὶ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

γ) Ἐγκαθιστᾷ δι' εἰδικῆς τελετῆς - χειροθεσίας τὸν ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος ἐκλεγέντα Ἠγούμενον.

δ) Ἐγκρίνει καὶ παρέχει τὴν εὐλογίαν αὐτοῦ διὰ τὴν κουράν τῶν δοκίμων ὡς Μοναχῶν κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ε) Τελεῖ τὰς χειροτονίας τῶν Κληρικῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, τῇ προτάσει τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου.

στ) Ἐγκρίνει τὴν ὑπὸ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου χορηγούμενην εἰς τοὺς ἀδελφούς ἄδειαν ἀπουσίας ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς πέραν τοῦ ἐνὸς μηνός.

ζ) Ἐγκρίνει τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου διὰ τὴν μετάπεμψιν Ἀδελφοῦ τινός εἰς ἑτέραν Ἱεράν Μονὴν καὶ ἐγκαταβίωσιν ἀδελφοῦ ἑτέρας Μονῆς εἰς τὴν Ἱεράν Μονήν.

η) Ἀσκεῖ πειθαρχικὸν ἔλεγχον κατὰ παντός παρεκτρεπομένου ἀδελφοῦ, προτάσει τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου.

θ) Ἀσκεῖ ἔλεγχον ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως ὡς πρὸς τὴν νομιμότητα αὐτῆς, συμφώνως πρὸς τὸ ἄρθρον 39 παρ. 6 τοῦ Νόμου 590/77.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄ ΠΕΡΙ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

Ἄρθρον 4

Συγκρότησις τῆς Ἀδελφότητος

α) Ἡ Ἀδελφότης συγκροτεῖται ἐξ ἀπάντων τῶν ἐν τῷ Μοναχολογίῳ ἐγγεγραμμένων ἀδελφῶν.

β) Ἡ σειρά ἀρχαιότητος τῶν Ἀδελφῶν καθορίζεται ἐκ τῆς προτεραιότητος ἐγγραφῆς αὐτῶν ἐν τῷ Μοναχολογίῳ.

Ἄρθρον 5

Ἔνταξις εἰς τὸ σῶμα τῆς Ἀδελφότητος

α) Μέλος τῆς Ἀδελφότητος καθίσταται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου ὁ ὑποστὰς τὴν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου, δοκιμασίαν λαϊκός, διὰ τῆς κουράς του εἰς μοναχόν, ὡς καὶ ὁ ἐξ ἑτέρας Μονῆς κανονικῶς καὶ νομίμως προερχόμενος Μοναχός, Ἱεροδιάκονος ἢ Ἱερομόναχος, ἀποδεχόμενος δι' ἐγγράφου δηλώσεώς του πρὸ τῆς ἐγγραφῆς του εἰς τὸ Μοναχολόγιον τὸν παρόντα Κανονισμόν.

β) Ὁ χρόνος δοκιμασίας τοῦ λαϊκοῦ ὑποψηφίου Μοναχοῦ διὰ κουράν ἢ τοῦ ἤδη κεκαρμένου, οἰουδήποτε βαθμοῦ, διὰ τὴν ἐγγραφὴν εἰς τὸ Μοναχολόγιον ἀποτελεῖ δικαίωμα τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου καὶ εἶναι ἀνάλογος τῆς προσαρμοστικότητος τοῦ δοκιμαζομένου πρὸς τὰ Μοναχικὰ θέσμια.

γ) Ἐκαστος ἀδελφός τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὑποχρεοῦται, ἀπροφασίστως, νὰ ἐπιτελῇ τὰ ἀνατιθέμενα εἰς αὐτὸν πα-

ρὰ τοῦ Ἠγουμένου διακονήματα, εἴτε εἰς τὴν Ἱεράν Μονήν εἴτε εἰς τὰ Μετόχια αὐτῆς.

δ) Μέλος τῆς Ἀδελφότητος δύναται μετ' ἄδειαν τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου, νὰ προσφέρῃ ὑπηρεσίαν εἰς ἄλλην Μητρόπολιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἢ καὶ ἀλλοῦ, διατηρουμένου εἰς πᾶσαν περίπτωσιν τοῦ δικαιώματος τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου νὰ ἀνακαλέσῃ τὴν ἄδειαν.

Ἄρθρον 6

Πνευματικὰ καθήκοντα Ἀδελφῶν

α) Εἰς τὰς μεταξύ των σχέσεις οἱ ἀδελφοὶ τηροῦν μετὰ σχολαστικότητος τὴν ἱεραρχίαν ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς ἀγάπης. Οἱ νεώτεροι ἀπονέμουσι πρὸς τοὺς ἀρχαιότερους καὶ ἅπαντες πρὸς τὸν Ἠγούμενον τὸν προσήκοντα σεβασμόν. Οἱ δὲ ἀρχαιότεροι συμπεριφέρονται πρὸς τοὺς νεωτέρους Ἀδελφούς μὲ κατανόησιν, μετὰ πνεύματος πραότητος καὶ ἀγάπης, ἐν νοουθεσίᾳ καὶ παιδείᾳ Κυρίου πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ψυχικῆς πάντων ὠφελείας καὶ σωτηρίας.

β) Τηροῦν πιστῶς τὸν παρόντα Κανονισμόν καὶ ἐπιδιώκουν διαρκῶς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἀναφερομένων ἐν αὐτῷ σκοπῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

γ) Ἐπιτελοῦν ἀπροφασίστως, μετὰ ζήλου καὶ ἐπιμελείας τὰ ἐκάστοτε ἀνατιθέμενα εἰς αὐτοὺς καθήκοντα καὶ διακονήματα κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεων αὐτῶν.

δ) Εἰς τὴν Ἱεράν Μονήν τηροῦνται αὐστηρῶς πᾶσαι αἰ νηστεῖαι κατὰ τὰς κανονικὰς διατάξεις.

ε) Ἡ παραμονὴ καὶ διανυκτέρευσις οἰουδήποτε εἰς τὴν Μονήν ἄνευ ἀδείας τοῦ Ἠγουμένου ἀπαγορεύεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄ ΠΕΡΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

Ἄρθρον 7

Ὅργανα Διοικήσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

Ὅργανα Διοικήσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι:

- 1) Ὁ Ἠγούμενος.
- 2) Τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον.
- 3) Ἡ Σύναξις (Ὀλομέλεια) τῆς Ἀδελφότητος.

Ἄρθρον 8

Ὁ Ἠγούμενος

α) Ὁ Ἠγούμενος εἶναι ὁ κοινός πάντων τῶν ἀδελφῶν πνευματικὸς Πατήρ καὶ ἀσκεῖ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ, ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ τὰς ἀρμοδιότητας ἐκ τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ, φυλάττων καὶ ἀγρυπνῶν διὰ τὴν τήρησιν τῶν περὶ μοναχικοῦ βίου Ἱερῶν Κανόνων.

β) Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς Ἀκολουθίαις, ὡς ἡ ἐκκλησιαστικὴ τάξις ὀρίζει, ἐν τε τῇ Ἱερᾷ Μονῇ καὶ τοῖς Μετοχίοις αὐτῆς.

γ) Προῖσταται τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν.

δ) Συγκαλεί τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον καὶ τὴν Σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος καὶ προεδρεύει αὐτῶν.

ε) Προτείνει εἰς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τὴν πρόσληψιν δοκίμων, τὴν κουράν τῶν ὠρίμων πρὸς τοῦτο ὡς καὶ τὴν ἐνδεχομένως προαγωγὴν αὐτῶν εἰς τὴν Ἱερωσύνην.

στ) Ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἱεράν Μονὴν ἐνώπιον πάσης Ἐκκλησιαστικῆς καὶ Κρατικῆς Ἀρχῆς, Δικαστηρίου καὶ πατὸς ἐν γένει φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου.

ζ) Ὑπογράφει πάντα τὰ ἔγγραφα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

η) Ἐλέγχει τὸ Ταμεῖον, τὴν Γραμματεῖαν, τὴν Διαχείρισιν καὶ τὰ Μετόχια τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

θ) Τὸν Ἡγούμενον ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀντικαθιστᾷ ὁ ἀναπληρωτὴς του, ὀριζόμενος δι' ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἢ ὑπὸ νομικοῦ συνηγόρου (δικηγόρου), τῆς ἀναπληρώσεως ταύτης ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Διδυμοτείου, Ὁρεστιάδος καὶ Σουφλίου.

ι) Ὁ ἀντικαθιστῶν τὸν Ἡγούμενον, περιορίζεται ἐντὸς τῶν πηλαιοσίων τὰ ὁποῖα καθορίζει ὁ ἀπουσιάζων Ἡγούμενος.

ια) Ὁ Ἡγούμενος ἐκλέγεται ὑπὸ τῶν ἐγγεγραμμένων Ἀδελφῶν, ἐγκαταβιούντων ἢ μὴ, ἐφ' ὅσον ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ εἶναι ἐγγεγραμμένοι τουλάχιστον πέντε Ἀδελφοὶ ἢ διορίζεται κατὰ τὰ ὀριζόμενα διὰ τοῦ Ν.590/77 ἀρ. 39 παρ. 5 ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Διδυμοτείου, Ὁρεστιάδος καὶ Σουφλίου καὶ ὁ διορισμὸς του ἰσχύει καθ' ὅσον χρόνον οἱ ἀδελφοὶ εἶναι ὀλιγότεροι τῶν πέντε. Συμπληρωμένου τοῦ ὡς ἄνω ἀριθμοῦ γίνεται ἐκλογή.

ιβ) Ὁ ἐκλεγείς Ἡγούμενος εἶναι ἰσόβιος ἐπιφυλασσομένων τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 590/77 «Περὶ καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

ἄρθρον 9

Ἐκλογή Ἡγουμένου

α) Ἡ ἐκλογή Ἡγουμένου γίνεται ὑπὸ τῶν ἐχόντων δικαίωμα ψήφου ἀδελφῶν, ἐντὸς δέκα (10) ἡμερῶν, ἀπὸ τῆς καθ' οἵανδήποτε τρόπου κενώσεως τῆς θέσεως τοῦ Ἡγουμένου καὶ πραγματοποιεῖται διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἐντὸς τοῦ Καθολικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, μετὰ τὴν Θείαν Λειτουργίαν, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Ἀπαρτία διὰ τὴν ἐκλογήν ὑπάρχει, ἐάν παρίσταται τὸ ἡμισυ τῶν ἐχόντων δικαίωμα ψήφου πλεον ἑνός.

β) Τῆς Ἀδελφότητος προεδρεύει αὐτοδικαίως τὸ πρῶτον τῆ τάξει μέλος τῆς Ἀδελφότητος καὶ συμπληροῦνται ἢ Τριμελὴς Ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ ἔχοντος τὰ πρεσβεῖα Ἱερωσύνης.

γ) Δικαίωμα ὑποψηφιότητος διὰ τὴν θέσιν τοῦ Ἡγουμένου ἔχουν οἱ εἰς τὸ Μοναχολόγιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἐγγεγραμμένοι Ἱερομόναχοι, οἱ ὑπηρετοῦντες ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Διδυμοτείου

καὶ Ὁρεστιάδος καὶ Σουφλίου, ἀποκλειομένων τῶν Ἱεροδιακόνων καὶ Μοναχῶν.

ἄρθρον 10

Διαδικασία Ἐκλογῆς

α) Ἡ ἐκλογή ἄρχεται διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ὀνομάτων τῶν παρόντων.

β) Πρῶτος ψηφίζει ὁ νεώτερος εἰς βαθμὸν καὶ πρεσβεῖα.

γ) Τὰ πρὸς ἐκλογήν τοῦ Ἡγουμένου ψηφοδέλτια καὶ οἱ φάκελοι, φέρουν τὴν σφραγίδα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ τὴν μονογραφὴν τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως.

δ) Ἐκαστος ἀδελφὸς εἰσέρχεται εἰς τὸ Ἱερόν Βῆμα, εἰς τὸ Διακονικόν του ὁποῖου καὶ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κλιτύου, εὐρίσκεται ψηφοδόχος ἠλεγμένη ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Συνελεύσει Ἀδελφῶν καὶ ἐσφραγισμένη. Ἐκεῖ ἀναγράφει τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπώνυμον τῆς προτιμῆσεώς του, θέτει τοῦτο ἐντὸς του φακέλου καὶ τὸ ρίπτει ἐντὸς τῆς ἐσφραγισμένης ψηφοδόχου.

ε) Ἡ διαλογή πραγματοποιεῖται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, παρουσία τῶν ψηφισάντων ἀδελφῶν. Ἡγούμενος ἐκλέγεται ὁ συγκεντρώσας τὴν πλειοψηφίαν τῶν παρόντων.

στ) Εἰς περίπτωσιν ἰσοψηφίας προτιμᾶται ὁ ἔχων τὰ πρεσβεῖα Ἱερωσύνης.

ζ) Διὰ τὴν ἐκλογήν συντάσσεται Πρακτικόν εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς καὶ τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται ὑπὸ πάντων τῶν συμμετασχόντων εἰς τὴν ἐκλογήν.

η) Εἰς τὸ αὐτὸ πρωτόκολλον καταχωροῦνται καὶ αἱ τυχόν ἐνστάσεις, προβαλλόμεναι κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς.

θ) Τὸ πρωτόκολλον ἐκλογῆς ὑποβάλλεται ἐντὸς πέντε (5) ἡμερῶν εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Διδυμοτείου Ὁρεστιάδος καὶ Σουφλίου πρὸς ἐπικύρωσιν, ὅστις ἀποφαίνεται καὶ ἐπὶ τῶν τυχόν ἐνστάσεων, ἐκδίδων καὶ τὴν σχετικὴν πράξιν ἠτιολογημένην ἐγκρίσεως ἢ μὴ τῆς ἐκλογῆς.

ι) Ἐνστάσεις πρὸ καὶ διαρκούσης τῆς ἐκλογῆς ἢ μετὰ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς συζητοῦνται ἀμέσως ὑπὸ πάντων τῶν ψηφισάντων Ἀδελφῶν καὶ ἀπορρίπτονται διὰ Πρακτικοῦ ἠτιολογημένου, ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόφασις ληφθῆ με πλειοψηφίαν τῶν παρόντων.

ια) Οἱ ἐμμένοντες εἰς τὴν ἔνστασιν δύναται νὰ προσφύγουν ἐντὸς 48 ὥρων ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς Συνεδριάσεως τῆς Ἀδελφότητος, εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Διδυμοτείου Ὁρεστιάδος καὶ Σουφλίου, ὅστις διὰ πράξεως δέχεται ἢ ἀπορρίπτει τὴν ἔνστασιν ἐντὸς δέκα (10) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς καταθέσεως ταύτης.

ιβ) Τῆς ἐκλογῆς ἀκολουθεῖ εὐχαριστήριος δέσις ἐν τῷ Καθολικῷ. Ὁ ἐκλεγείς Ἡγούμενος ἀναλαμβάνει ἐγκύ-

ρως τήν ἄσκησιν τῶν καθηκόντων τοῦ μετὰ τήν ἔγκρισιν τοῦ Πρακτικοῦ ἐκλογῆς ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Διδυμοτείχου Ὁρесьιάδος καί Σουφλίου.

ιγ) Περαιτωθείσης τῆς ἐκλογῆς συντάσσεται Πρακτικόν, ὃπερ ὑπογράφεται παρά πάντων τῶν ψηφισάντων ἀδελφῶν καί ὑποβάλλεται ἐντός τριημέρου εἰς τόν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Διδυμοτείχου Ὁρесьιάδος καί Σουφλίου, ὅστις ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ὀρίζει τήν ἡμέραν ἐγκαταστάσεως (ἐνθρονίσεως) τοῦ Ἡγουμένου, καθ' ἣν ὁ Μητροπολίτης δίδει τῷ Ἡγουμένῳ τὰ διακριτικά τοῦ ἀξιώματος αὐτοῦ (ἡγουμηνικήν ράβδον καί ἡγουμηνικόν μανδύαν).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄ ΗΓΟΥΜΕΝΟΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

ἄρθρον 11

Συγκρότησις-Ἐκλογή Ἡγουμενοσυμβουλίου

α) Τό Ἡγουμενοσυμβούλιον εἶναι τριμελές. Ἀπαρτίζεται ἐκ τοῦ Ἡγουμένου καί δύο μελῶν τῆς Ἀδελφότητος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὑπηρετούντων ἀποκλειστικῶς καί μόνον εἰς τήν Ἱεράν Μητρόπολιν Διδυμοτείχου Ὁρесьιάδος καί Σουφλίου.

β) Τά μέλη του ἐκλέγονται ἀνά τριετίαν διά μυστικῆς ψηφοφορίας καί εἶναι ἀπεριοριστῶς ἐπανεκλέξιμα.

γ) Δικαίωμα ὑποψηφιοῦτος ἔχουν ἅπαντες οἱ ἐγγεγραμμένοι εἰς τό Μοναχολόγιον καί ὑπηρετούντες ἀποκλειστικῶς καί μόνον εἰς τήν Ἱεράν Μητρόπολιν Διδυμοτείχου Ὁρесьιάδος καί Σουφλίου.

δ) Ἡ ἐκλογή τῶν μελῶν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου γίνεται εἰς μίαν καί μόνον ψηφοφορίαν κατά τήν ὁποίαν ἐκλέγονται οἱ λαβόντες τὰς περισσοτέρας ψήφους.

ε) Εἰς περίπτωσιν ἰσοψηφίας κατά τήν ἐκλογήν προτιμᾶται μεταξύ τῶν Ἱερομονάχων ὁ ἔχων τὰ Πρεσβεῖα χειροτονίας εἰς Ἱερέα, μεταξύ Ἱερομονάχων, Ἱεροδιακόνων ἢ Μοναχῶν, ὁ κατά βαθμόν ἀνώτερος, μεταξύ δέ Μοναχῶν ὁ ἔχων τὰ Πρεσβεῖα κουρᾶς.

στ) Ἀδελφός ὁ ὁποῖος ἔλαβε κατά τήν ἐκλογήν τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων ψήφους καί κατετάγη τρίτος κατά σειράν (ἐπιλαχῶν), καθίσταται ἀναπληρωματικός Ἡγουμενοσύμβουλος. Οὗτος ἀναλαμβάνει καθήκοντα εἰς περίπτωσιν κενώσεως, καθ' οἷονδήποτε τρόπον, θέσεως Ἡγουμενοσυμβούλου κατά τήν διάρκειαν τῆς τριετοῦς θητείας αὐτοῦ.

ζ) Ἐκλογαί διά τήν ἀνάδειξιν Ἡγουμενοσυμβούλων διεξάγονται τό δεύτερον δεκαπενθήμερόν του Νοεμβρίου, ἀλλῆλα οἱ ἐκλεγσόμενοι ἀναλαμβάνουν καθήκοντα τήν 1ην Ἰανουαρίου τοῦ ἀμέσως ἐπομένου ἔτους.

η) Ὁ τρόπος ἐκλογῆς τῶν Ἡγουμενοσυμβούλων πραγματοποιεῖται ὁμοίως μέ τόν τρόπον ἐκλογῆς τοῦ Ἡγουμένου.

θ) Ἐν τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων του τό Ἡγουμενοσυμβούλιον συνερχόμενον εἰς πρώτην συνεδρίαν ὀρίζει ἐκ τῶν μελῶν τοῦ (ἐκτός του Ἡγουμένου), ἕν ὡς Γραμματέα καί ἕν ὡς Οἰκονόμον (Ταμίαν).

ἄρθρον 12

Καθήκοντα καί δικαιοδοσίαι τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου

Τό Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς συνεδριάζει τακτικῶς ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος, ἐκτάκτως δέ ἐφ' ὅσον παρίσταται ἀνάγκη καί κληθῆ ὑπό τοῦ Ἡγουμένου.

Τό Ἡγουμενοσυμβούλιον προεδρευόμενον ὑπό τοῦ Ἡγουμένου, ἀσκεῖ τήν Διοίκησιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἰς πάντας τοὺς τομεῖς. Διοικεῖ καί διαχειρίζεται τήν ἐν γένει περιουσίαν αὐτῆς, ἀποδέχεται ἢ ἀποποιεῖται δωρεάς ἢ κληρονομίας, συνάπτει δάνεια, προβαίνει εἰς ἀγοράς καί πωλήσεις καί γενικῶς ἀποφασίζει περί πάσης ὑποθέσεως καί παντός πράγματος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τηρουμένων τῶν ὑπό τῶν σχετικῶν Νόμων ὀριζομένων.

ἄρθρον 13

Εἰδικώτερον τό Ἡγουμενοσυμβούλιον ἀποφασίζει, προτάσει τοῦ Ἡγουμένου:

α) Περί τῆς προσλήψεως Δοκίμων,

β) Περί τῆς κουρᾶς τῶν Μοναχῶν,

γ) Περί τῆς προτάσεως εἰς τόν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Διδυμοτείχου Ὁρесьιάδος καί Σουφλίου διά τήν χειροτονίαν Ἀδελφῶν καί τήν ἀπονομήν ὀφθιακῶν,

δ) Περί πάσης δαπάνης,

ε) Περί προσλήψεως ἐργατικοῦ προσωπικοῦ πάσης εἰδικότητος διά τὰς ἀνάγκας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καί

στ) Περί τοῦ Προϋπολογισμοῦ καί Ἀπολογισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς συντάσεων αὐτοῦς.

ἄρθρον 14

Τό Ἡγουμενοσυμβούλιον συντάσσει τόν Προϋπολογισμόν τῆς Μονῆς, τόν ὁποῖον ὑποβάλλει εἰς τήν Ἱεράν Μητρόπολιν πρὸς ἔγκρισιν.

Ἐπίσης συντάσσει τόν Ἀπολογισμόν, τόν ὁποῖον ὑποβάλλει εἰς τήν Ἱεράν Μητρόπολιν πρὸς ἔλεγχον.

Ἀμφότεροι συντάσσονται καί ὑποβάλλονται ἐντός τῶν νομίμων προθεσμιῶν.

ἄρθρον 15

Τό Ἡγουμενοσυμβούλιον ἐξουσιοδοτεῖ τόν Ἡγούμενον:

α) Διά τήν διακίνησιν τῶν κονδυλίων τοῦ Προϋπολογισμοῦ καί

β) Διά τήν παράστασιν καί ἐκπροσώπησιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἐνώπιον πάσης Ἐκκλησιαστικῆς, Πολιτικῆς, Δικαστικῆς καί ἄλλης Ἀρχῆς.

Ἔαρθρον 16
Τά τηρούμενα βιβλία

Ἐν τῇ Ἱερῶ Μονῇ, μερίμνη τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, τηροῦνται τά κάτωθι βιβλία:

- 1) Βιβλίον Πρακτικῶν τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου.
  - 2) Βιβλίον Πρακτικῶν τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος.
  - 3) Βιβλίον καταχωρίσεως εἰσερχομένων καί ἐξερχομένων ἐγγράφων (Πρωτόκολλον).
  - 4) Μοναχολόγιον, ἧτοι βιβλίον ἐν τῷ ὁποίῳ ἐμφαίνονται ἐκάστου Μοναχοῦ πάντα τά ἀτομικά στοιχεῖα τῆς κοσμικῆς καί μοναχικῆς αὐτοῦ ταυτότητος.
  - 5) Κτηματολόγιον ἀκινήτου περιουσίας τῆς Ἱερῶς Μονῆς.
  - 6) Βιβλίον Ταμείου.
  - 7) Βιβλίον Κινητῆς περιουσίας τῆς Ἱερῶς Μονῆς.
  - 8) Βιβλίον ἰ. Λειψάνων, ἰ. Κειμηλίων, ἰ. Σκευῶν, ἰ. Εἰκόνων καί Τιμηφῶν.
  - 9) Πᾶν ἕτερον βιβλίον προβλεπόμενον διά τά Ν.Π.Δ.Δ. Τά πέντε πρῶτα βιβλία τηρεῖ ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἱερῶς Μονῆς, τά δέ λοιπὰ τέσσερα ὁ Οἰκονόμος (Ταμίης)
- Ἄπαντα τά ἀνωτέρω βιβλία φυλάσσονται εἰς τά γραφεῖα τῆς Ἱερῶς Μονῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄
Η ΣΥΝΑΞΙΣ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

Ἔαρθρον 17
Σύγκλησις - Ἐργασίαι

- α) Ἀπαρτίζεται ἐξ ἀπάντων τῶν ἐν τῷ Μοναχολογίῳ τῆς Ἱερῶς Μονῆς ἐγγεγραμμένων Ἀδελφῶν.
- β) Συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, τακτικῶς μὲν κατὰ μῆνα Αὐγούστον, ἐκτάκτως δὲ πρὸς ἀντιμετώπισιν ἴσιν σοβαρῶν θεμάτων τῆς Ἱερῶς Μονῆς, ὡς ἡ ἐκλογή Ἱγουμενοῦ καί Ἱγουμενοσυμβουλίου, ἡ τροποποιήσις τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ κ.ἄ.
- γ) Διά τὴν σύγκλησιν τῆς Ἀδελφότητος, ὁ Ἱγούμενος ὑποχρεοῦται, πρὸ δέκα ἡμερῶν, νά ἀπευθύνῃ πρόσκλησιν εἰς τά μέλη τά δικαιούμενα συμμετοχῆς, εἰς ἣν δέον ὅπως ἀναγράφηται ὁ τόπος καί ὁ χρόνος τῆς Συνάξεως, ὅπως ἐπίσης καί τά πρὸς συζήτησιν θέματα.
- δ) Εὐρίσκειται ἐν ἀπαρτίῳ ἐφ' ὅσον παρίσταται τὸ ἡμισυ πλεον ἐνός τῶν ἀδελφῶν, ἐκτός ἂν πρόκειται περὶ θέματος τὸ ὁποῖον ἀποφασίζεται μὲ ἐιδικὴν ἀπαρτίαν καί πλειονοψηφίαν.
- ε) Αἱ συνήθεις ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειονοψηφίαν.
- στ) Τῶν Συνάξεων τηροῦνται πρακτικά ὑπογραφόμενα ὑπὸ τῶν παρόντων Ἀδελφῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄
ΠΕΡΙ ΔΟΚΙΜΩΝ ΜΟΝΑΧΩΝ

Ἔαρθρον 18

α) Δόκιμος Μοναχὸς εἶναι πᾶς ὁ ἐπὶ σκοπῷ ἐγκαταβιώσεως προσερχόμενος εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν καί τελῶν ὑπὸ δοκιμασίαν πρὸς κατάδειξιν τῆς βαθείας αὐτοῦ ἐπιθυμίας πρὸς κατάταξιν τοῦ εἰς τὴν Μοναστικὴν Πολιτεῖαν. Πᾶς Δόκιμος δέον νά ἔχει ἡλικίαν τουλάχιστον 18 ἐτῶν καί οὐχὶ μείζονα τῶν (60) ἐξήκοντα ἐτῶν, νά τυγχάνῃ ἄγαμος ἢ ἐν χρεῖᾳ ἄνευ τέκνων ἢ μετὰ τέκνων συμπληρωσάντων τὸ 18^{ον} ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτῶν.

β) Ὁ χρόνος δοκιμασίας εἶναι τριετής. Δύναται ὁμως οὗτος νά συντμηθῇ ὡς προβλέπει ὁ παρῶν κανονισμὸς (ιδεὲ ἄρθρον 5 παρ. β).

γ) Ἡ πρόσκλησις, ἐπίβλησις καί ἀποπομπὴ τῶν Δοκίμων ἀνήκουν εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου.

δ) Οἱ Δόκιμοι Μοναχοί, μὴ ὄντες τέλειοι Μοναχοί, οὔτε παρίστανται εἰς τὰς Συνάξεις αὐτῆς. Κατόπιν ὁμως ἀδείας, δύνανται νά παρίστανται ὡς ἀκροαταί, ἵνα ἀσκῶνται εἰς τὰς μελλούσας συζητήσεις, ὅταν καταστοῦν μέλη τῆς Ἀδελφότητος.

ε) Οἱ Δόκιμοι κατὰ τὸν χρόνον τῆς δοκιμασίας τῶν ἀναλαμβάνουν διάφορα διακονήματα εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν συμφῶνως πρὸς τὰς ἐντολάς τοῦ Ἱγουμενοῦ.

στ) Ὅταν τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιον, κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Ἱγουμενοῦ κρίνῃ, ὅτι ἐπέστη ὁ καιρὸς τῆς κουρᾶς, ἀναφέρει τοῦτο ἐγγράφως εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καί Σουφλίου, διά νά παράσχη οὗτος τὴν πρὸς τοῦτο εὐλογίαν του. Χωρὶς ἀπόφασιν τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, ἀποκλείεται ἡ κουρὰ εἰς Μοναχὸν οἰουδήποτε Δοκίμου.

ζ) Ἡ εἰσδοχὴ οἰουδήποτε προσώπου καί ἐγγραφὴ αὐτοῦ μεταξύ τῶν Δοκίμων θά γίνεται κατόπιν ὑποβολῆς ἐγγράφου αἰτήσεως αὐτοῦ, εἰς τὴν ὁποῖαν θά ἀναφέρεται ρητῶς ὅτι ἐλευθέρως καί ἀβιάστως προτίθεται νά καταγῆ εἰς τὴν Μοναστικὴν Πολιτεῖαν καί ἀποδέχεται τὸν Κανονισμὸν τῆς Ἱερῶς Μονῆς.

η) Ἀπερχόμενος δόκιμος ἐκ τῆς Μονῆς δύναται νά λάβῃ μὲθ' ἑαυτοῦ ἅπαντα τά προσωπικά του εἶδη, τά ὁποῖα εἰσήγαγε κατὰ τὴν ἔλευσιν αὐτοῦ εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἢ ἀπέκτησε μετὰ ταῦτα. Ἀπαγορεύεται ἡ ἐπιστροφή ἢ οἰαδήποτε ἀποζημίωσις διά μεταβιβασθέντα ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν περιουσιακά στοιχεῖα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄
ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΒΙΟΥΝΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ

Ἔαρθρον 19

α) Οἱ ἐγκαταβιοῦντες ἀδελφοί ὑποχρεοῦνται, ὅπως καθ' ἐκάστην συμμετέχουν εἰς τὸν Ἔορθρον, τὸν Ἐσπερι-

νόν καί τό Ἄποδειπνον, ἐφ' ὅσον κατά τήν ὥραν τῶν ὡς ἄνω Ἀκολουθιῶν δέν ἔχουν ἀνειλημμένες ὑποχρεώσεις ἐκτός Μονῆς ἢ δέν καλύπτονται ὑπό ἀδείας τοῦ Ἡγουμένου.

β) Ὁ Ἡγούμενος ὑποχρεοῦται, ὅπως παρακολουθῆ τήν συμμετοχήν τῶν Ἀδελφῶν εἰς τάς Ἱερᾶς Ἀκολουθίας καί ἀναφέρῃ εἰς τόν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην τοὺς συστηματικῶς καί ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου ἀπουσιάζοντας ἐξ αὐτῶν.

γ) Ἀδελφός προκειμένου νά ἀπουσιάσῃ ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς περισσότερον τῆς μιᾶς ἡμέρας, ὑποχρεοῦται ὅπως ζητῆ ἄδειαν ἀπό τόν Ἡγούμενον.

δ) Ἡ παραμονή καί διανυκτέρευσις οἰουδήποτε εἰς τά κελλία τῶν Ἀδελφῶν ἀπαγορεύεται αὐστηρῶς.

ε) Ἐγκαταβιούντες Ἀδελφοί θεωροῦνται καί οἱ ἐγκαταβιούντες εἰς τό Ἐπισκοπεῖον μετά τοῦ Μητροπολίτου ὡς σύγγελοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄ ΠΕΡΙ ΜΕΤΟΧΙΩΝ

ἄρθρον 20

α) Ἡ Μονή δύναται νά διατηρῇ Μετόχια, εἴτε ἐντός τῆς Μητροπολιτικῆς περιφέρειας εἴτε εἰς τάς περιφέρειας ἄλλων Μητροπόλεων. Ἡ λειτουργία γενικῶς τῶν Μετοχίων ὡς καί ἡ διαχείρισις αὐτῶν ἀνήκει εἰς τό Ἡγουμενοσυμβούλιον.

β) Ἡ λειτουργία Μετοχίων εἰς ἄλλην Μητροπολιτικὴν περιφέρειαν προϋποθέτει τήν κανονικὴν ἄδειαν τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου.

γ) Ἀδελφός ὑπηρετῶν εἰς Μετόχιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς συγκαταριθμεῖται εἰς τοὺς ἐγκαταβιούντας Ἀδελφούς καί ἰσχύουν δι' αὐτόν πάντα τά εἰς τόν παρόντα Κανονισμόν ὀριζόμενα.

δ) Εἰς τά ἐντός τῶν ὁρίων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Διδυμοτείχου, Ὁρεσιτιάδος καί Σουφλίου Μετόχια μνημονεύεται ὁ οἰκείος Μητροπολίτης καί ὁ Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, εἰς δέ τά ἐκτός τῶν ὁρίων αὐτῆς ὁ ἐπικώριος Ἐπίσκοπος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΑΔΕΛΦΩΝ - ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΜΟΝΗΣ

ἄρθρον 21 Περιουσία Ἀδελφῶν

α) Πᾶς ἀδελφός ἔχων ἐξ οἰασδήποτε πηγῆς εἰσόδημα ἴσον τουλάχιστον πρὸς τήν χορηγούμενην εὐλογίαν ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καί ἀναλόγως τῶν ἐκάστοτε αὐτῆς δυνατοτήτων, δέν δικαιούται τῆς εὐλογίας (ἐπίδομα).

β) Οἱ ἐγκαταβιούντες ἀδελφοί λαμβάνουν εὐλογίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς (ἐπίδομα) καθοριζομένην ἐκάστοτε, κατὰ τὰς οικονομικὰς δυνατότητας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὑπὸ

τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, διὰ τὰς προσωπικὰς τῶν μικροανάγκας.

γ) Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἀδελφός ἐπιθυμῆ οἰαδήποτε περιουσιακὴ κτήσις τοῦ νά γίνῃ κτῆμα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, δηλοῖ τοῦτο ἐγγράφως.

δ) Οἰαδήποτε κινητὴ ἢ ἀκίνητος περιουσία ἤθειεν εὑρεθῆ εἰς τήν κατοχήν ἀποβιώσαντος ἀδελφοῦ ἢ ἐπ' ὀνόματί του περιέρχεται εἰς τήν Ἱεράν Μονήν κατὰ τὰς ἰσχυούσας διατάξεις.

ἄρθρον 22

Πρόσοδοι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς

Τὰς προσόδους τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἀποτελοῦν:

α) Εἰσοδήματα ἐκ τῆς ἀξιοποιήσεως τῆς ἀκινήτου ἀστικῆς ἢ κτηματικῆς περιουσίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

β) Ἔσοδα ἐκ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἀγροτολειβαδικῶν ἐκτάσεων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διὰ τῆς δενδροκομίας, μελισσοκομίας, ἀμπελοουργίας κ.λπ.

γ) Ἔσοδα ἐκ διαφόρων δωρεῶν ἢ κληρονομιῶν ἢ προσφορῶν.

δ) Αἱ εἰσπράξεις ἐκ πωλήσεως κηροῦ.

ε) Ἔσοδα ἐκ τῆς πωλήσεως βιβλίων καί διαφόρων εἰδῶν θείας λατρείας εἰς τήν ἐκθεσιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

στ) Αἱ ἐκ τῶν ἐργοχειρῶν τῶν Ἀδελφῶν πρόσοδοι.

ζ) Πᾶσα ἄλλη πρόσοδος ἐκ χρηστῆς καί νομίμου πηγῆς.

ἄρθρον 23

Διάθεσις προσόδων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς

Αἱ πρόσοδοι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διατίθενται:

α) Διὰ τὰς πάσης φύσεως ἀνάγκας τῶν ἐγκαταβιούτων ἀδελφῶν (διατροφῆν, ἰατροφαρμακευτικὴν περίθαλψιν κ.τ.δ.).

β) Διὰ τὴν κατασκευὴν, συντήρησιν καί ἐπέκτασιν τῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καί τῶν Μετοχίων αὐτῆς.

γ) Διὰ τὴν προμήθειαν καί συντήρησιν πάντων τῶν συντελοῦντων εἰς τὴν εὐρυθμὸν λειτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

δ) Διὰ τὴν φιλοξενίαν τῶν προσκυνητῶν.

ε) Δι' ἐλεημοσύνην καί ἄλλας ἐκδηλώσεις ἀγάπης, φιλάνθρωπιᾶς καί εὐποιᾶς.

στ) Διὰ τὴν ὑλοποίησιν τῆς ἱεραποστολικῆς, ἐκπαιδευτικῆς καί πολιτιστικῆς δραστηριότητος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς συμφώνως τῷ ΙΑ΄ Κεφαλαίῳ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

ζ) Διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν νομικῶν ὑποχρεώσεων τῆς Ἱερᾶς Μονῆς πρὸς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν καί τοὺς τρίτους.

η) Διὰ τὴν στήριξιν καί ἐνίσχυσιν τοῦ κοινωνικοῦ καί φιλάνθρωπικοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

θ) Διὰ πᾶσαν δαπάνην μὴ περιλαμβανομένην μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω ἀποφασίζει τό Ἡγουμενοσυμβούλιον.

Άρθρον 24

Προϋπολογισμός - Άπολογισμός της Ίερας Μονής

α) Καθ' ἕκαστον ἔτος ὑποβάλλονται, ἐντός τῶν νομίμων προθεσμιῶν (Ν.590/77. ἄρθρον 10, παρ. 4) εἰς τόν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην πρὸς ἔλεγχον καὶ ἔγκρισιν, ὁ Προϋπολογισμός καὶ ὁ Ἄπολογισμός τῆς Ίερας Μονῆς.

β) Τὰ γραμμάτια εἰσπράξεως, τὰ ἐντάλματα πληρωμῶν καὶ ἅπαντα τὰ τηρούμενα ὑπὸ τῆς Ίερας Μονῆς βιβλία θεωροῦνται ἀπαραιτήτως ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

γ) Τροποποιήσεις ἢ ἀναμόρφωσις τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐνεργεῖται προτάσει τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

δ) Αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸν ἐγκεκριμένον Προϋπολογισμόν δαπάναι ἐκτελοῦνται μὲ ἀπόφασιν τοῦ Ἡγουμένου μέχρι ποσοῦ 1.500 € ἄνω δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

ε) Διὰ πᾶσαν σύμβασιν συνάψεως δανείου ἀπὸ τὰς τραπεζῶν ἢ τὸ Ταχυδρομικὸν Ταμιευτήριον ἢ τὸ Ταμεῖον Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων ἢ ἕξ ἄλλων ὀργανισμῶν, ἀπαιτεῖται ἀπόφασιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἐξουσιοδοτήσεις ἐνός τῶν μελῶν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἢ τῆς Ἀδελφότητος, ἐγκρινομένη ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου.

Άρθρον 25

Ἐκποιήσεις ἀκινήτων

Αἱ ἐκποιήσεις ἀκινήτων, ἐὰν αὐταὶ εἶναι συμφέρουσαι καὶ ἐπωφελεῖς διὰ τὴν Ίεράν Μονήν, πραγματοποιοῦνται συμφώνως πρὸς τὰς ἐκάστοτε ἰσχύουσας νομικὰς καὶ ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄ ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρον 26

Περὶ Σφραγίδος καὶ Ὑπογραφῆς

α) Ἡ Ίερά Μονή κέκτηται κυκλικὴν σφραγίδα ἔχουσα ἐν τῷ μέσῳ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας, κύκλῳ δὲ αὐτῆς διὰ κεφαλαίων γραμμάτων τὴν φράσιν «ΙΕΡΑ ΑΝΔΡΩΑ ΜΟ-

ΝΗ ΓΕΝΕΣΙΟΥ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΔΑΔΙΑΣ» καὶ εἰς τὸν ἐξωτερικὸν κύκλον «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ ΟΡΕΣΤΙΑΔΟΣ ΚΑΙ ΣΟΥΦΛΙΟΥ».

β) Τὰ ἔγγραφα ὡς καὶ τὰ ἀποσπάσματα πρακτικῶν τῆς Ίερας Μονῆς ὑπογράφει διὰ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον ὁ Ἡγούμενος.

Άρθρον 27

Ὁ παρῶν Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς συνετάγη συμφώνως πρὸς τὰ ὀριζόμενα διὰ τοῦ ἄρθρου 39, παράγραφος 4 τοῦ Νόμου 590/77 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» ὑπὸ τῆς προσωρινῆς Διοικητικῆς καὶ Διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ίερας Μονῆς.

Άρθρον 28

Εἰς περίπτωσιν διαπιστώσεως, ὅτι παρίσταται ἀνάγκη καταργήσεως, τροποποιήσεως ἢ συμπληρώσεως ἄρθρου ἢ ἄρθρων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ἀποφασίζει ἢ Ἀδελφότης, κατόπιν ἠτιολογημένης εἰσηγήσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου. Διὰ, κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Ἀδελφότητος, σοβαρὰς τροπολογίας εἰς τὸν παρόντα Κανονισμόν, ἀπαιτεῖται πλειονοψηφία τῶν 2/3 τῶν παρόντων εἰς τὴν Σύναξιν, τῆς ἀποφάσεως ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Διδυμοτείχου, Ὁρεστιάδος καὶ Σουφλίου καὶ τῆς ΔΙΣ καὶ δημοσιευμένης ἀρμολίως.

Άρθρον 29

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος «Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ» ἄρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ». Δι' ὅ,τι δὲν προβλέπεται ἀπὸ τὸν παρόντα «Ἐσωτερικὸν Κανονισμόν», ἰσχύει ἢ κατὰ καιροῦς καὶ κατὰ περίπτωσιν νομοθεσία.

Δαδιά, 8 Σεπτεμβρίου 2010

Διὰ τὴν Διοικητικὴν
καὶ Διαχειριστικὴν Ἐπιτροπὴν

Ὁ Πρόεδρος
Πρωτοπρ. Σταμάτιος Αὐτζιόγλου
Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος Σουφλίου

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ - ΚΛΗΤΗΡΙΑ ΕΠΙΚΡΙΜΑΤΑ

Ἱερά Μητρόπολις Δράμας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν:

α) τό ἀρθρον 25 παρ. 1,2,3,4,5 καί 6 τοῦ Νόμου 817/1978 «Περί Ἱεροκηρύκων Ἐφημεριακῶν θέσεων» καί β) τό Προεδρικόν Διάταγμα 582/1980 «Περί κατανομῆς θέσεων Ἱεροκηρύκων εἰς τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» ἀποφασίζομεν ὅπως προκηρύξομεν διά τῆς παρούσης τήν πλήρωσιν μιᾶς (1) θέσεως Ἱεροκήρυκος, διορισθησομένου βάσει τοῦ ὡς ἄνω Νόμου εἰς τήν καθ' ἡμᾶς Ἱεράν Μητρόπολιν καί καθοῦμεν τοὺς ἔχοντας τά ὑπό τῶν Ἱερῶν Κανόνων καί Νόμων προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ἐντός εἴκοσι (20) ἡμερῶν ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τό Περιοδικόν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», ὑποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικήν αἴτησιν μετὰ δικαιολογητικῶν, ἵνα προβῶμεν εἰς τὰς περαιτέρω ὑπηρεσιακάς ἐνεργείας πρὸς τοποθέτησίν των.

Ἐν Δράμα τῆ 20ῆ Ἰανουαρίου 2011

Ὁ Δράμας ΠΑΥΛΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Δράμας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἀρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καί Ἐφημερίων», προκειμένου νά πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικάς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίου Γεωργίου Αἰγείρου,
Ἁγίου Ἰωάννου Ἀργυρουπόλεως,
Ἁγίου Νικολάου Δεδρακίων,
Ἁγίου Γεωργίου Ἄνω Θόλου,
Ἁγίου Δημητρίου Λιβαδεροῦ,
Ἐψώσεως Τιμίου Σταυροῦ Μαρμαριάς,
Ἁγίου Γεωργίου Μαυροκορδάτου,
Ἁγίου Δημητρίου Ὀργαντζῆ,
Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Περιστεριάς,
Ἁγίου Γεωργίου Πηλατοβορύσεως,
Προφήτου Ἡλιοῦ Πηγῶν,
Ἁγίου Παντελεήμονος Ποθυσίου,
Ἁγίου Γεωργίου Σιδηρονέρου,
Ἁγίου Γεωργίου Σιταγρῶν,
Γεννήσεως τῆς Θεοτόκου Ταξιαρχῶν,

καθοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα

να δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Δράμα τῆ 24ῆ Ἰανουαρίου 2011

Ὁ Δράμας ΠΑΥΛΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Λευκάδος καί Ἰθάκης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἀρθρων 38 παρ. 2 καί 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977, καί προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς

Ἁγίου Μηνᾶ Λευκάδος,

Γενεσίου Θεοτόκου Λευκάδος,

καθοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικάς ταύτας θέσεις καί ἔχοντας τὰ ὑπό τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καί Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διά τὰ περαιτέρω.

Ἐν Λευκάδι τῆ 24ῆ Ἰανουαρίου 2011

† Ὁ Λευκάδος καί Ἰθάκης ΘΕΟΦΙΛΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Κυθήρων

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καί τῶν ἀρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καί Ἐφημερίων», προκειμένου νά πληρῶσωμεν τήν κενήν ὀργανικήν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίας Ἐλένης Πούρκου,

καθοῦμεν τοὺς βουλομένους καί ἔχοντας τὰ κανονικά καί νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντός μηνός ἀπό τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Κυθήροις τῆ 31ῆ Ἰανουαρίου 2011

† Ὁ Κυθήρων ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἱερά Μητρόπολις Πολυανῆς καί Κιθκισίου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 817/1978 (ΦΕΚ 170, Α', 8.10.1978) «Περί ρυθμίσεως ἐνίων ἐκπαιδευτικῶν καί ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων», ὡς καί τό Προ-

εδρικών Διάταγμα 582/1980 (ΦΕΚ, 158, Α΄ 11.7.1980) «Περί κατανομής θέσεων Ἱεροκρηύκων εἰς τὰς Ἱεράς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἀποφασίζομεν ὅπως προκηρύξωμεν διὰ τῆς παρούσης τὴν πλήρωσιν κενῆς θέσεως Ἱεροκρηύκος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως, καὶ καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Νόμων προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ὑποβάλλωμεν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ διακαιολογητικῶν, ἵνα προβῶμεν εἰς τὰς περαιτέρω ὑπηρεσιακὰς ἐνεργείας πρὸς τοποθέτησίν των.

Ἐν Κιθκίς τῇ 11ῃ Ἰανουαρίου 2011

† Ὁ Ποιμαντὴς καὶ Κιθκισίου ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ

Ἱερά Μητρόπολις Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἀρθρῶν 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῶ

Κοιμήσεως Θεοτόκου Φανερωμένης Δήμου Αἰγίου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νεομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Αἰγίῳ τῇ 28ῃ Ἰανουαρίου 2011

† Ὁ Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Σερρῶν καὶ Νιγρίτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Εὐαγγελιστρίας Σερρῶν,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Σέρραις τῇ 3ῃ Ἰανουαρίου 2011

† Ὁ Σερρῶν καὶ Νιγρίτης ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Κεφαλληνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλη-

σίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Εὐαγγελιστρίας Πεσσάδος,
Ἁγίας Ἰωνῆς Λακίθρας,
Ἁγίου Νικολάου Κεραμειῶν,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ἀργοστολίῳ τῇ 4ῃ Φεβρουαρίου 2011

Ὁ Κεφαλληνίας ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἱερά Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἀρθρῶν 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῶ

Ἁγίου Νικολάου Ξηροκρήνης,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νεομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Νεαπόλει τῇ 1ῃ Φεβρουαρίου 2011

† Ὁ Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως ΒΑΡΝΑΒΑΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀθιωτίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἀρθρῶν 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, Γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς Ἱ. Ναοῖς

Ἁγίων Πάντων Ἐδέσσης,
Ἁγίου Δημητρίου Ἐδέσσης,
Ἁγίων Νικάνδρου καὶ Ἰωαννικίου Ἀριδαίας,
Ἁγίου Ἀντωνίου Ἀριδαίας,
Ἁγίου Γεωργίου Γιαννιτσῶν,

Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Γιαννιτσῶν,

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περί Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς πα-

ρούσης υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἐδέσση τῆ 9η Φεβρουαρίου 2011

† Ὁ Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀθωπίας ΙΩΗΛ

**Ἱερά Μητρόπολις Ἐδέσσης,
Πέλλης καὶ Ἀθωπίας**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νά πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

Ἁγίων Πάντων Ἐδέσσης,
Ἁγίων Νικάνδρου καὶ Ἰωαννικίου Ἀριδαίας,
Ἁγίου Ἀντωνίου Ἀριδαίας,
Γενήσεως τοῦ Σωτῆρος Κρύας Βρύσης,
Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Βρυττῶν,
Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Γιαννακοχωρίου,
Ἁγίου Ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ Ματθαίου
Γαρεφείου,

Ζωοδόχου Πηγῆς Μοναστηρακίου,
Ἀναλήψεως τοῦ Σωτῆρος Ἀσβεσταριοῦ,
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Ἐδέσση τῆ 9η Φεβρουαρίου 2011

† Ὁ Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀθωπίας ΙΩΗΛ

**Ἱερά Μητρόπολις Κίτρους,
Κατερίνης καὶ Πηλαταμῶνος**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38 παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977, καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἁγίου Γεωργίου Κολλινδροῦ Πιερίας,
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Κατερίνῃ τῆ 4η Φεβρουαρίου 2011

† Ὁ Κίτρους, Κατερίνης καὶ Πηλαταμῶνος
ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

**Ἱερά Μητρόπολις Τριφυλίας
καὶ Ὀλυμπίας**

Κλήσις Ἐξετάσεως Κατηγορουμένου

Πρὸς
τόν Διάκονον
Ἀνδρέαν Κολλῆαν,
Κληρικόν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως
Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας.
(Νῦν ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλοῦμεν σε ὅπως ἐμφανισθῆς αὐτοπροσώπως ἐνώπιον ἐμοῦ τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Παύλου ἐνεργοῦντος ὡς Ἀνακριτοῦ συνωδᾶ τῆ ὑπ' ἀριθμ. 204/26.5.2010 σεπτῆ ἐντολῆ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας κ.κ. Χρυσοστόμου καὶ δυνάμει τῶν ἄρθρων 109 καὶ 110 τοῦ Νόμου 5383/32 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καὶ τῆς πρὸ αὐτῶν διαδικασίας», ἐν Κυπαρισσίᾳ καὶ ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας τῆ 11η Μαΐου 2011, ἡμέρα, Τετάρτη καὶ ὥρα 11η π.μ., ἵνα ἀπολογῆς ἐπὶ ἀποδιδομένων σοι κατηγοριῶν, αἵτινες κρίνεται σκόπιμον, ὅπως μὴ ἀναγραφῶσιν εἰς τὴν παρούσαν κλῆσιν.

Ὁ Ἀνακριτὴς Ὁ Γραμματεὺς
Πρωτ. Γεώργιος Ἱερεὺς Ἰωάννης Γιαννακόπουλος

Ἐν Κυπαρισσίᾳ τῆ 17ῃ Φεβρουαρίου 2011

Ὁ Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 7.2.2011

Συνήλθε τὴν Δευτέρα, 7 Φεβρουαρίου 2011, στὴν πρώτη Συνεδρία Της γιὰ τὸ μῆνα Φεβρουάριο ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν σημερινή Συνεδρία:

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικά τῆς Ἐξουσιοδοτήσεως.

Στὴ συνέχεια ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἐνημερώθηκε ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο γιὰ τὴν Εἰρηνικὴ Ἐπίσημη Ἐπίσκεψή του στό Πατριαρχεῖο Ἀντιοχείας.

Τέλος ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Ἐκ τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 8.2.2011

Συνήλθε τὴν Τρίτη, 8 Φεβρουαρίου 2011, στὴν δευτέρα Συνεδρία Της ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν σημερινή Συνεδρία:

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικά τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Ἐπίσης συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα καὶ ἐνέκρινε ἀποσπάσεις Κληρικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στό ἔξωτερικό.

Ἐκ τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου

Οἱ ἐργασίες τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 9.2.2011

Συνήλθε τὴν Τετάρτη, 9 Φεβρουαρίου 2011, στὴν τρίτη Συνεδρία Της ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προε-

δρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερωνύμου.

Κατὰ τὴν σημερινή Συνεδρία:

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ἐπικύρωσε τὰ Πρακτικά τῆς προηγουμένης Συνεδρίας.

Κατόπιν ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος δέχθηκε τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιο, Πρόεδρο τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Μοναχικοῦ Βίου, τὰ Μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὸν Γραμματέα, προκειμένου νὰ ἐνημερωθεῖ γιὰ τὸ ἔργο καὶ τίς δραστηριότητες τῆς Ἐπιτροπῆς, καθὼς καὶ γιὰ τὸν περαιτέρω προγραμματισμὸ τῶν ἐνεργειῶν τους. Ἐπακολούθησε ἐποικοδομητικὴ συζήτηση καὶ κατετέθησαν προτάσεις ἐκ μέρους τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου καὶ τῶν Σεβασμιωτάτων Συνοδικῶν Συνέδρων.

Ἐπίσης συζήτησε καὶ ἔλαβε ἀποφάσεις σχετικὰ μὲ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

Μετὰ ἀπὸ Ἀπόφαση τῆς Διαρκoῦς Ἱεράς Συνόδου, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος προβαίνει στὴν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν κατασκευῆς σὲ ἰδιόκτητο οἰκόπεδο, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἡλείου ἀρ. 25, ὀπισθεν τοῦ «Θεαγενείου» Ἀντικαρκινικοῦ Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης, πολυόροφης οἰκοδομῆς, ἡ ὁποία θὰ λειτουργήσῃ ὡς «Ξενῶνας Συνοδῶν» καρκινοπαθῶν συνανθρώπων μας μὲ τὴν ὀνομασία «Θεογενεία». Τὸ ἔργο θὰ κατασκευασθεῖ ἐξ ὀλοκλήρου μὲ δαπάνες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ εἶναι προϋπολογισμοῦ 1.800.000,00 εὐρώ. Ἡ κατασκευὴ αὐτοῦ τοῦ ἔργου ἔρχεται νὰ καλύψῃ τὴν τεράστια ἀνάγκη ἐξεύρεσης ἑνὸς λειτουργικοῦ καὶ ἀξιοπρεποῦς χώρου, ὅπου θὰ μποροῦν νὰ διαμένουν οἱ συνοδοὶ τῶν καρκινοπαθῶν καθὼς καὶ οἱ ἀσθενεῖς βραχείας νοσηλείας πού προσέρχονται στό ἴδρυμα ἀπὸ διάφορες πόλεις τῆς Βορείου Ἑλλάδος. Ἡ Ἐκκλησία θὰ συμβάλῃ μὲ αὐτὸ τὸ ἔργο σὸν περιορισμὸ τῆς ταλαιπωρίας τῶν πασχόντων καὶ τῶν συνοδῶν τους.

Τῆς τελετῆς τῆς θεμελιώσεως πού θὰ πραγματοποιηθεῖ στό χωρὸ τοῦ οἰκοπέδου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ

Ἡπείρου ἀρ. 25 (ὄπισθεν «ΘΕΑΓΕΝΕΙΟΥ» Νοσοκομείου) τὴν Δευτέρα 14 Φεβρουαρίου καὶ ὥρα 11:00 π.μ. θὰ προεξάρχει ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος παρουσία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου, Ἀρχῶν καὶ Φορέων τῆς πόλεως.

Ἐκ τῆς Διαρκoῦς Ἱερᾶς Συνόδου

*Ὁ Μακαριώτατος θεμελίωσε ξενώνα
καρκινοπαθῶν στή Θεσσαλονίκη*

Τὸν ξενώνα φιλοξενίας συνοδῶν καρκινοπαθῶν πού θὰ κατασκευασεῖ στή Θεσσαλονίκη ἀπό τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος θεμελίωσε στίς 14.2.2011 τὸ πρωὶ ὁ Μακαριώτατος, παρουσία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ. Ἀνθίμου, πολλῶν Ἱεραρχῶν καὶ τῶν ἀρχῶν τῆς πόλης.

Ὁ ξενώνας Θεοξένια θὰ κατασκευασεῖ κοντὰ ἀπὸ τὸ Θεαγένειο Ἀντικαρκινικὸ Νοσοκομεῖο καὶ τὸ κόστος τῶν 1,8 ἑκ. εὐρώ θὰ καλυφθεῖ ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ τίς κεντρικὲς οικονομικὲς ὑπηρεσίες τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Στὸν ξενώνα θὰ μποροῦν νὰ διαμένουν οἱ συνοδοὶ τῶν ἀσθενῶν καὶ ἀσθενεῖς βραχείας νοσηλείας πού προσέρχονται στὸ Θεαγένειο νοσηλευτικὸ ἴδρυμα ἀπὸ διάφορες πόλεις τῆς Βορείου Ἑλλάδος.

«Τὸ σημερινὸ ἔργο ἔχει μία ἰδιαιτερότητα. Δὲν γίνεται μὲ τὴ βοήθεια ἀνθρώπων πού στηρίζουν τὴν Ἐκκλησία ἀλλὰ ἀπὸ τὸν κεντρικὸ οικονομικὸ ὀργανισμό τῆς πού ἔχει καθορίσει ἕνα μέρος τῶν πόρων πού διαθέτει γιὰ νὰ στηρίξει τὸ οἰκοδόμημα τῆς Ἐκκλησίας, νὰ διατίθεται γιὰ τέτοιους κοινωνικοὺς καὶ φιλανθρωπικοὺς στόχους» εἶπε ὁ Μακαριώτατος. «Ἐχει ἀδικηθεῖ ἡ εἰκόνα τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰ ἔξω» ὑπογράμμισε. «Τὸ ἔργο ὅλων τῶν μητροπόλεων εἶναι πλοῦσιο, τὰ ἱδρύματά τους εἶναι πολλὲς φορές καλύτερα καὶ πολλαπλάσια ἀπὸ ἐκεῖνα τοῦ κράτους». Καὶ πρόσθεσε: «Ἡ Ἐκκλησία δαπάνησε γιὰ φιλανθρωπικοὺς καὶ κοινωνικοὺς 100 ἑκατομμύρια εὐρώ τὸ χρόνο πού πέρασε. Χάσαμε πολλὲς εὐκαιρίες σὲ αὐτὸ τὸν τόπο γιατί καθένas ἀπὸ ἐμᾶs ἔβαλε τὸ ἐγὼ του καὶ παραμέρισε τὸ ἐμεῖs. Αὐτὴ τὴν ὥρα δὲν ἔχουμε πολυτέλεια, δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε ἀλλιῶs ἀπὸ τὸ νὰ συνεργαστοῦμε γιὰ νὰ βοηθήσουμε αὐτὸν τὸν τόπο».

Ἀπευθυνόμενος στὸν Περιφερειάρχη κ. Π. Ψωμιάδη ὁ Μακαριώτατος εἶπε, μεταξὺ ἄλλων, τὰ ἑξῆs: «Μιλᾶω ὅταν πρέπει. Περισσότερο ἀπ' ὅλα μετῶ τὰ βήματά μου μὲ πολλὴ διάκριση, διότι στὴ θέση πού εἶμαι σήμερα σκέπτομαι ὅτι ἔχω ἕναν προορισμό. Νά κρατήσω μία ἱεραρχία ἐνωμένη, μία ἱεραρχία πού νὰ εἶναι οἰκογένεια, νὰ σέβεται ὁ ἕνας τὸν ἄλλο καὶ νὰ βοηθᾶμε γιὰ νὰ γίνει, ὄχι αὐτὸ πού θὰ ἀναδείξει ἐμένα, ἀλλὰ αὐτὸ πού θὰ συγκρατήσει ὅλους μας. Πάνω ἀπ' ὅλα ἀγωνίζομαι γιὰ τὸ πῶs θὰ βοηθήσουμε νὰ κρατηθεῖ ὁ ἴσoς αὐτῆs τῆs κοινωνίας πού τρίζει. Οἱ δυσκολίες εἶναι πολλὲς καὶ μία λανθασμένη κίνηση ὁποιοῦδήποτε ἀρκεῖ γιὰ νὰ ἀνάψει, νὰ γίνει φλόγα. Δέ μοῦ λείπει τὸ θάρρος κ. Ψωμιάδη, δὲν μπορῶ νὰ πῶ πάρα πολλὰ σάν καὶ σᾶs. Ὅμως ἂν ἡ πατρίδα μου μοῦ ζητήσει νὰ δώσω τὴ ζωὴ μου θὰ τὴ δώσω. Ὅμως ἄκριτα, χωρὶς αἰδῶ δὲν θὰ τὸ κάνω» ὑπογράμμισε.

Τελετὴ Ἀπονομῆs

*Βραβείων καὶ Ἐπαίνων Διαγωνισμῶν
«Νέοι-Ἐκκλησία-Πολιτισμός»*

Τὴν Τετάρτη 29 Δεκεμβρίου 2010 πραγματοποιήθηκε ἡ τελετὴ ἀπονομῆs βραβείων, τιμητικῶν διακρίσεων καὶ ἐπαίνων στοὺς διακριθέντες τῶν καλλιτεχνικῶν διαγωνισμῶν «Νέοι - Ἐκκλησία - Πολιτισμός», οἱ ὁποῖοι πραγματοποιήθηκαν τὸν περασμένο Μάιο σὲ ἕξι περιφέρειες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ στοὺς ὁποίους συμμετείχαν πάνω ἀπὸ 3.000 ἔφηβοι καὶ νέοι. Ἡ ἐκδήλωση πραγματοποιήθηκε στὴν αἴθουσα Μελίνα Μερκούρη τοῦ Σταδίου Εἰρήνης καὶ Φιλίας. Τὴν διοργάνωση εἶχε ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Χριστιανικῆς Ἀγωγῆs τῆs Νεότητas.

Τὰ βραβεῖα, τίς τιμητικὲς διακρίσεις καὶ τοὺς ἐπαίνους ἀπένευμε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος.

Ἡ ἐκδήλωση, ἐκτός ἀπὸ τίς βραβεύσεις, περιλάμβανε Χριστουγενιάτικο πρόγραμμα ὕμνων καὶ τραγουδιῶν ἀπὸ τίς βραβευμένες χορωδίες καὶ πρόγραμμα παραδοσιακῶν χορῶν ἀπὸ χορευτικὰ συγκροτήματα. Στὸν χῶρο εἶχε στηθεῖ καὶ ἔκθεση τῶν διακριθέντων εἰκαστικῶν ἔργων.

Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

*Συνάντηση τοῦ Μακαριωτάτου
μέ τόν Πρόεδρο τῆς Ἀρμενίας
κ. Serzh Sargsyan*

Μέ τόν Πρόεδρο τῆς Ἀρμενίας κ. Serzh Sargsyan συναντήθηκε στίς 19.1.2011 τό πρωί στήν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν ὁ Μακαριώτατος. Κατά τή διάρκεια τῆς ἡμίωρης συνάντησης εἶχαν τήν εὐκαιρία νά ἐπιβεβαιώσουν τούς ἀριστούς δεσμούς ποῦ συνδέουν τούς δύο λαούς καί τίς δύο Ἐκκλησίες.

Ἡ Μακαριώτατος ἀνέφερε, μεταξύ ἄλλων:

«Οἱ δύο λαοί μας ἔχουν παράλληλους βίους. Ἐχουν πολιτισμό πού ἀνάγεται στούς παλαιούς χρόνους, γνώρισαν καί πολύ πόνο καί δυστυχία ἀπό τούς ἴδιους ἀνθρώπους, ἀντιμετωπίζοντας τά ἴδια προβλήματα καί κάνοντας τόν ἴδιο ἀγώνα. Ὅλοι μας ἔχουμε διαβάσει καί ἔχουμε παρακολουθήσει τήν τραγωδία τοῦ ἀρμενικοῦ λαοῦ, τόν ξεριζωμό τους, ἀλλά πιστεύουμε ὅτι καί σεῖς γνωρίζετε ὅσα ἔζησαν οἱ Ἕλληνες καί μέ τόν ἴδιο τρόπο ἀντιμετωπίστηκαν στή γειτονική χώρα.

Αὐτή εἶναι ὅμως ἡ ἱστορία καί πρέπει στήν ἱστορία νά κάνουμε ἐμβαθύνσεις καί νά φιλοσοφοῦμε. Καί τό πρωτό πού θά μπορούσε κανεῖς νά σημειώσει εἶναι ὅτι αὐτός ὁ λαός τῆς Ἀρμενίας δέχθηκε καί τίς δυσκολίες καί τίς ξεπέρασε στηριζόμενος στήν Ὁρθόδοξη πίστη. Καί ὁ λαός σας ἔμεινε χωρίς κρατική ὑπόσταση καί τή θέση της ἀνέλαβε ἡ Ἐκκλησία, ὥστε ἐθναρχοῦσα νά καθοδηγήσει καί νά συντηρήσει αὐτόν τόν λαό. Τό ἴδιο ἀκριβῶς συνέβη καί σ' αὐτό τόν τόπο γιά αἰῶνες ὅταν ἡ Ἐκκλησία σκέπαζε, στήριζε καί βοηθοῦσε αὐτόν τόν λαό. Αὐτά ὅμως ὅλα πέρασαν, κύριε Πρόεδρε καί σήμερα ζοῦμε σέ μία ἄλλη ἐποχή πού ἔχει τίς δικές της δυσκολίες καί τά δικά της προβλήματα.

Νομίζω ὅτι ἡ συνεργασία μας, ἰδιαίτερα ὁ σύνδεσμός μας μέ τήν Ὁρθόδοξη πίστη καί ἡ προσπάθειά μας νά εἴμαστε ἐνωμένοι ὅλοι οἱ Ὁρθόδοξοι, εἶναι ἓνα μέτρο πού μπορεῖ νά βοηθήσει τίς σημερινές δυσκολίες.

Κύριε Πρόεδρε, ἀναφέρατε προηγουμένως ὅτι οἱ ἀξίες τῆς Ὁρθόδοξης πίστεως ἦσαν, εἶναι καί θά εἶναι πάντοτε ἀναντικατάστατες. Ὅταν αὐτά ἀκούγονται ἀπό ἀπλούς ἀνθρώπους ἀσφαλῶς

ἔχουν τή σημασία τους, ἀλλά ὅταν λέγονται ἀπό τά χεῖλη τοῦ Προέδρου μίας φίλης χώρας, ὅπως εἶναι ἡ Ἀρμενία, ἔχουν ἰδιαίτερη βαρύτητα.

Σᾶς παρακαλοῦμε καί πατρικῶς σᾶς προτρέπουμε νά κάνετε τόν ἀγώνα σας καί νά προσθέσετε καί ἐσεῖς τή δική σας πέτρα στήν ἔνωση ὄλων τῶν Ὁρθοδόξων, ὅπου καί ἄν βρίσκονται».

Ἀνακοίνωση

*τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν
γιά τήν “Κάρτα τοῦ Πολίτη”
(3.2.2011)*

Ἡ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. Ἱερώνυμος παρακολουθεῖ μέ ἀνύστακτο ἐνδιαφέρον τό θέμα τῆς “Κάρτας τοῦ Πολίτη” καί συμμερίζεται τούς προβληματισμούς καί τίς ἀνησυχίες τοῦ πιστοῦ λαοῦ, ἔχοντας δηλώσει ἤδη τίς σχετικές ἐπιφυλάξεις του.

Ἀναμένει τή διαμόρφωση ἀπό τό Ὑπουργεῖο Ἑσωτερικῶν, Ἀποκέντρωσης καί Ἡλεκτρονικῆς Διακυβέρνησης τοῦ ὅλου νομοθετικοῦ πλαισίου γιά τήν τελική τοποθέτησή του, διαβεβαιώνοντας ὅτι προέχει ὁ ἀπόλυτος σεβασμός στό ἀνεπανάληπτο καί τήν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου.

Αὐτή ἄλλωστε εἶναι καί ἡ ξεκάθαρη στάση σύσσωμης τῆς Διαρκοῦς Ἱεράς Συνόδου, ἡ ὁποία, μέ ἀπόφασή της, ἔχει ἀναθέσει στή Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπί τῶν Δογματικῶν καί Νομοκανονικῶν Ζητημάτων καί στήν Εἰδική Συνοδική Ἐπιτροπή ἐπί τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων τήν ἀπό κοινοῦ μελέτη τῶν σχετικῶν ζητημάτων πού ἀνακύπτουν μέ τή συνδρομή εἰδικῶν ἐπιστημόνων τῆς Θεολογίας, τῆς Νομικῆς καί τῆς Πληροφορικῆς.

Ἡ Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή διαφεύδει τά περί κατάργησης τοῦ ράσου

Ἡ διευθυντής τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν κ. Χάρης Κονιδάρης ἔκανε τήν ἀκόλουθη δήλωση στίς 8.2.2011.

«Πρός ἀποφυγήν παρανοήσεων διευκρινίζεται, ὅτι οὐδέποτε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, οὔτε οἰοσδήποτε ἐκ τῶν συνεργατῶν του, πρότεινε ἢ ἀποδέχθηκε τήν κατάργηση τοῦ ράσου γιά ὄσους, παράλληλα μέ τό λειτουργημάτων τοῦ κληρικοῦ, ἀσκοῦν ἐπαγγελματική δραστηριότητα συμβατή φυσικά μέ αὐτό».

Κλείνοντας, υπογραμμίζει: «Όμως σέ περιπτώσεις ειδικών επαγγελματικών δραστηριοτήτων, όπως για παράδειγμα αυτή του Ιατρού χειρουργού, τό όλον ζήτημα κρίνεται εξατομικευμένα καί κατ'οικονομίαν, όπως άλλωστε συνέβαινε καί στό παρελθόν».

Ίερά Μητρόπολις Κερκύρας

1.252.000 Εὐρώ δόθηκαν γιά Φιλανθρωπία τό 2010

Σέ κληρικολαϊκή σύναξη πού ἔγινε τό ἀπόγευμα τῆς Δευτέρας 24 Ἰανουαρίου 2011 στό Ἰδρυμα Χρονίως Πασχόντων «Ἡ Πλατυτέρα» ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κερκύρας, Παξῶν καί Διαποντίων Νήσων κ. Νεκτάριος παρουσίασε στούς ἱερεῖς καί τά ἐκκλησιαστικά συμβούλια, καθώς καί στά μέλη τῶν ἐνοριακῶν φιλοπτώχων ταμείων πού παρέλαβαν καί τούς διορισμούς τους γιά τήν τριετία 2011-2013, τόν οικονομικό ἀπολογισμό τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας γιά τό 2010.

Ὁ Σεβασμιώτατος ἐπισήμανε ὅτι ἡ Ἐκκλησία διαχειρίζεται μέ διαφάνεια τά χρήματα τῶν ἀνθρώπων καί ὅτι μπορεῖ τό κάθε μέλος τῆς νά καυχᾶται ἐν Κυρίῳ, διότι τό ἔργο τῆς εἶναι μεγάλο, τόσο στόν φιλανθρωπικό ὅσο καί στόν κοινωνικό τομέα. Ὁ ἀναλυτικός ἀπολογισμός θά δημοσιευθεῖ στήν ἴστοσελίδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως στό Διαδίκτυο, καθώς καί στόν τοπικό τύπο.

Συγκεκριμένα, τά ἔσοδα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἦταν 925.221,20 €, ἐνῶ τά ἔξοδα 785.173,48 €. Ἀπό τήν χρήση τοῦ 2009 εἶχαν περισσέψει 184.794 €, ὅποτε τό συνολικό πλεόνασμα τοῦ ἔτους 2010, τό ὁποῖο μεταφέρθηκε πρός νέα χρήση τό 2011 εἶναι 324.842, 33 €. Τά περισσότερα ἀπό αὐτά θά διατεθοῦν γιά τήν ὀλοκλήρωση τῆς ἐπισκευῆς τοῦ Ἐπισκοπείου στό Μουράγια.

Γιά τήν φιλανθρωπία διατέθηκαν συνολικά 127.500 € ἀπό τό Γενικό Φιλόπτωχο Ταμεῖο πρός ἀναξιοπαθοῦντες, φοιτητές, ἀπόρους, φυλακισμένους καί ἄλλες περιπτώσεις, ἐνῶ 1.007.741,20 € ἦσαν τά ἔξοδα λειτουργίας τοῦ Ἰδρύματος Χρονίως Πασχόντων, «Ἡ Πλατυτέρα», στό ὁποῖο διαμένουν 65 ἡλικιωμένοι ἀνθρώποι καί συντηροῦνται 35 οἰκογένειες ἐργαζομένων.

45.789 € ἦσαν τά ἔξοδα λειτουργίας τοῦ σχολείου γιά παιδιά μέ ειδικές ἀνάγκες.

60.000 € ἦσαν τά ὅσα δόθηκαν ἀπό τό Ἱερό Προσκύνημα τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος σέ 20 πολύτεκνες οἰκογένειες, καθώς καί σέ ἄλλους ἐμπερίστατους ἀνθρώπους.

Τέλος, 19.000 € δαπανήθηκαν ἀπό τά δύο συσσίτια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως στήν Μανδρακίνα καί τόν Ἀνεμόμυλο, στά ὁποῖα σιτίζονται καθημερινά 200 ἀνθρώποι.

Ὁ Ἔρανος τῆς Ἀγάπης 2010 συγκέντρωσε τό ποσό τῶν 68.594 €, ἀπό τά ὁποῖα 32.000 € θά διανεμηθοῦν καθ' ὅλη τή διάρκεια τοῦ χρόνου μέσῳ τῶν Ἐνοριῶν σέ ἀναξιοπαθοῦντες καί τά ὑπόλοιπα 36.000 € μέσῳ τοῦ Γενικοῦ Φιλοπτώχου Ταμείου.

Ίερά Μητρόπολις Χαλκίδος

Ἐορταστικό διήμερο γιά τούς Τρεῖς Ἱεράρχες στή Σκιάθο

Στίς 29 καί 30 Ἰανουαρίου τ.ἔ. ἡ Σκιάθος ἐόρτασε τήν μνήμη τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν στόν ὁμώνυμο Μητροπολιτικό Ναό τοῦ νησιοῦ, ὅπου γαλουχήθηκαν χριστιανικά ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης καί ὁ Ἀλέξανδρος Μωραϊτίδης. Στό Ναό αὐτό, πού κτίσθηκε τό 1846, φυλάσσεται ἡ θαυματουργός εἰκόνα τῆς Πολιούχου τοῦ νησιοῦ Παναγίας τῆς Εἰκονίστριας. Κατά τόν Ἑσπερινό τῆς 29ης Ἰανουαρίου οἱ πιστοί προσκύνησαν τά φυλασσόμενα ἐκεῖ λείψανα τῶν Ἁγίων Πατέρων Ἰωάννου Χρυσσοστόμου καί Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Τό ἀπόγευμα τῆς 30ῆς Ἰανουαρίου τελέσθηκε Ἑσπερινός μέ παννυχίδα, γνωστός ὡς Μνημόσυνο τῶν Κτιτόρων. Μνημονεύθηκαν ὀνομαστικά ὅλοι ὅσοι ὑπηρέτησαν τόν Ναό ὡς μητροπολίτες, ἱερεῖς, ἐπίτροποι, ψάλτες, νεωκόροι καί δάσκαλοι. Στό Πνευματικό Κέντρο τῶν δύο ἐνοριῶν τῆς Σκιάθου ὁ π. Γεώργιος Σταματᾶς πραγματοποίησε ὁμιλία μέ θέμα : «Οἱ ἱερεῖς στό ἔργο τοῦ Παπαδιαμάντη».

Ίερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Διαγωνισμός γιά τά παιδιά τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων

Διαγωνισμό μέ θέμα: «Ἡ Ἐκκλησία τῆς γειτονιάς ἡ τοῦ χωριοῦ μου» διοργανώνει τό Γραφεῖο Νεότητος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος γιά τό τρέχον καί γιά τό ἐπόμενο Ἱεραποστολικό

έτος. Θά λάβουν μέρος τά παιδιά τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων καί θά ἔχουν τήν εὐκαιρία νά γνωρίσουν καλύτερα τόν Ναό τῆς Ἑνορίας τους, τήν ἱστορία, τήν ἀρχιτεκτονική, τήν ἀγιογραφία, τά στελέχη του καί τή Λειτουργική ζωή. Οἱ συμμετέχοντες μποροῦν νά χρησιμοποιήσουν πολυμέσα, ἀφήγηση, φωτογραφία, μουσική καί τραγούδια.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ναυπάκτου καί Ἀγίου Βλασίου

Ἐκδήλωση γιά τούς Ἐκπαιδευτικούς Λειτουργούς

Τήν Κυριακή 30 Ἰανουαρίου ἐ.ἔ., ἑορτή τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, στό Πνευματικό Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, πραγματοποιήθηκε ἡ ἐκδήλωση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως πρός τιμήν τῶν Ἐκπαιδευτικῶν τῆς Ἐπαρχίας.

Ἡ συνάντηση περιελάμβανε τήν ὁμιλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Ἱεροθέου μέ θέμα «Ἡ πείνα τῶν πτωχῶν καί ἡ ἀσπλαχνία τῶν πλουσίων, κατά τόν Μέγα Βασίλειο», συζήτηση καί δεξίωση.

Ὁ Σεβασμιώτατος εἰσαγωγικά, καί ἀφοῦ συνεχάρη καί ἐπαίνεσε τούς ἐκπαιδευτικούς γιά τήν προσφορά τους στήν κοινωνία, ἀναφέρθηκε στήν ἡγετική προσωπικότητα τοῦ Μ. Βασιλείου, στό μεγάλο ἐκκλησιαστικό του ἔργο, τό ὁποῖο ἐπιτέλεσε ἐνῶ ἦταν νέος στήν ἡλικία, καί στό προσωπικό του παράδειγμα καί τήν στάση του ἔναντι τοῦ πλούτου, ἀφοῦ, ὄντας γόνος εὐποροῦς οἰκογένειας, πούλησε τήν περιουσία του γιά νά τήν μοιράσῃ στους πτωχοῦς καί νά ἐξυπηρετήσῃ τίς ἀνάγκες τους.

Στήν συνέχεια ἀναφέρθηκε στό πῶς ὁ Μ. Βασίλειος ἀντιμετώπισε τήν περίοδο τῆς ξηρασίας καί τῆς πείνας στήν ἐποχή του, ὅπως φαίνεται μέσα σέ τρεῖς κοινωνικές ὁμιλίες τοῦ Ἱεράρχου, πού διασώζονται, μέ τίτλους «ἐν λιμῷ καί ἀρχμῷ» (σέ πείνα καί ξηρασία), «πρός τούς πλουτοῦντας» καί «Εἰς τό ρητόν “καθελῶ μου τās ἀποθῆκας καί μείζονας οἰκοδομήσω” καί περί πλεονεξίας».

Τά κεντρικά σημεῖα τῶν ὁμιλιῶν αὐτῶν, σύμφωνα μέ τόν Σεβασμιώτατο, εἶναι ἡ παρουσίαση τῆς κατάστασης τῶν πτωχῶν, ἡ πλεονεξία καί ἡ ἀσπλαχνία πού ἐπέδειχναν οἱ πλούσιοι καί ἡ ποιμαντική ἀντιμετώπιση τῆς καταστάσεως ἐκ μέρους τοῦ Μ.Βασιλείου, ὁ ὁποῖος προέτρεπε τόν λαό, πλουσίους καί πτωχοῦς, σέ μετάνοια, συνι-

στοῦσε καί ἐνέπνεε πίστη στόν Θεό καί ὑπομονή στίς δοκιμασίες, σπλιτέυε τήν πλεονεξία, κήρυττε τήν ἀρχή τῆς ἰσότητος μεταξύ τῶν ἀνθρώπων, ἤλεγχε σκληρά τούς ἀσπλαχνούς πλουσίους, πολλοί ἀπό τούς ὁποίους ἀνταποκρίθηκαν τελικά στίς προτροπές του, καί διοργάνωσε στήν Ἀρχιεπισκοπή του σέ πρωτοφανῆ γιά τήν ἐποχή του βαθμό τήν φιλανθρωπία.

Στήν ἑορταστική ἐκδήλωση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως παρευρέθηκαν οἱ Ἀντιδήμαρχοι τοῦ Δήμου Ναυπακτίας κ. Μαρία Ζαμπάρα, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Δημάρχου Ναυπακτίας, καί ὁ κ. Κωνσταντῖνος Σταυρόπουλος, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, κ. Παντελῆς Πατούχας, οἱ Διευθυντές τῶν Σχολείων τῆς πόλεως καί πολλοί Ἐκπαιδευτικοί, ἐν ἐνεργείᾳ καί συνταξιῶχοι. Ἡ προσέλευση ἦταν μεγάλη, γι' αὐτό καί ἀρκετοί παρακολούθησαν, ἢ μᾶλλον ἄκουσαν τήν ὁμιλία σέ βοηθητικές αἴθουσες τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου. Σέ ὅλους τούς καλεσμένους παρατέθηκε δεξίωση, γιά τήν ὁποία εἶχαν μεριμνήσει οἱ κυρίες τῶν Συνδέσμων Ἀγάπης.

Ἱερὰ Μητρόπολις Σερρών καί Νιγρίτης

Ὁμιλία τοῦ Μακαριώτατου στίς Σέρρες

Τό Μαξίμειο Πνευματικό καί Πολιτιστικό Κέντρο τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Σερρών καί Νιγρίτης ἐπισκέφθηκε στίς 16.2.2011 τό πρωί ὁ Μακαριώτατος. Ξεναγήθηκε στους χώρους τοῦ Κέντρου ἀπό τόν Σεβ. Μητροπολίτη Σερρών κ. Θεολόγο, ὁ ὁποῖος ἀναφέρθηκε στό σπουδαῖο ἔργο πού ἐπιτελεῖται ἀπό τήν Ἐκκλησία στήν περιοχή.

Ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε, μεταξύ ἄλλων, στό θέμα τῶν διορισμῶν τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου. «Ἡ ἱστορία εἶναι σύμμαχος» εἶπε ἀπευθυνόμενος πρός τόν Σεβασμιώτατο καί τούς παρευρισκομένους κληρικούς. «Σέ λίγο», πρόσθεσε, «θά ἔχετε στά χέρια σας ἕνα βιβλίο. Τήν ἀπόδειξη ὅτι τά λεφτά οἱ κληρικοί τά ἔχουν δώσει ἐδῶ καί 150 χρόνια καί τά ἔχει πάρει τό κράτος στό ταμεῖο του, δίνοντας τήν ὑπόσχεση ὅτι οἱ κληρικοί θά πληρώνονται σέ ὅλη τους τή ζωή ἀπό τά χρήματα αὐτά». «Μᾶλλον μᾶς χρωστάνε οἱ ἄλλοι καί ὄχι ἐμεῖς» εἶπε χαρακτηριστικά.

ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ

Πατριαρχεῖον Ἀλεξανδρείας

*Ἐκκληση βοήθειας ἀπό τήν
Ἱερά Μητρόπολη Εἰρηνοπόλεως*

Μέ ἐπιστολή του πού ἀπέστειλε στό περιοδικό μας ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Εἰρηνοπόλεως κ. Δημήτριος, ὁ ὁποῖος ἐδρεύει στό Ντάρ Ἐλ Σαλάμ τῆς Τανζανίας, ἀπευθύνει ἔκκληση γιά βοήθεια στό ἱεραποστολικό ἔργο του. Μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἤδη ἔχουν βρεθεῖ 129 ἐθελοντές «ἀνάδοχοι» ἀπό τήν Ἑλλάδα, τήν Κύπρο, τήν Ἀγγλία καί τή Ρουμανία, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀναλάβει νά ἐξασφαλίζουν τήν τροφή καί τήν ἐκπαίδευση σέ πεινασμένα παιδιά τῆς Τανζανίας. Ἐπίσης ὁ Σεβασμιώτατος μᾶς ἐνημερώνει ὅτι κατά τά ἕξι ἔτη τῆς ἐπισκοπικῆς διακονίας του 50.000 Ἀφρικανοί βαπτίσθηκαν Ὁρθόδοξοι καί περισσότερα ἀπό 130 ἔργα ἀποπερατώθηκαν (Ναοί, Κλινικές, Ὁρφανοτροφεῖα, Σχολεῖα, Οἰκίες Πολυτέκνων) κ.ἄ. Ἐπίσης συνεχίζονται οἱ χιλιάδες συσσιτίων καθημερινά, οἱ 1800 ὑποτροφίες, οἱ ἐμβολιασμοί καί ἄλλα κοινωφελῆ ἔργα.

Ἡ διεύθυνση τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως εἶναι: HOLY ORTHODOX ARCHBISHOPRIC OF IRINOUPOULIS, P.O.BOX 1090, DAR ES SALAM- TANZANIA, Tel. 0025- 713466266.

Ἐκκλησία τῆς Κύπρου

*Ἐπίσημη ἐπίσκεψη
τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Πράγας κ. Χριστοφόρου*

Ἀπό τίς 25 ἕως καί τίς 31 Ἰανουαρίου τ.ἔ. ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Πράγας καί πάσης Τσεχίας καί Σλοβακίας κ. Χριστοφόρος πραγματοποίησε ἐπίσημη ἐπίσκεψη στήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου. Προηγήθηκε ἡ ἀνεπίσημη ἐπίσκεψή του στήν Πάφο καί στή Σταυροπηγιακή Μονή τοῦ Ἁγίου Νεοφύτου ἀπό 22 ἕως 24 Ἰανουαρίου. Στίς 25 Ἰανουαρίου τό πρωί ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Χρυσόστο-

μος, τά μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἱερεῖς, μαθητές τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου καί πλῆθος πιστῶν ἐπεφύλαξαν ἐγκάρδια ὑποδοχή στόν Ἀρχιεπίσκοπο κ. Χριστοφόρο στήν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπή Κύπρου. Ἀμέσως μετά ἐψάλη Δοξολογία στόν Ἱερό Καθεδρικό Ναό Ἁγίου Ἰωάννου Λευκωσίας. Στό τέλος οἱ δύο Προκαθήμενοι ἀντάλλαξαν προσφωνήσεις. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κατά τήν προσφώνησή του ὑπενθύμισε στόν ὑψηλό προσκεκλημένο ὅτι δέν θά μπορέσει νά ἐπισκεφθεῖ τόν τάφο τοῦ Ἰδρυτῆ καί Προστάτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου Ἀποστόλου Βαρνάβα οὔτε τήν Ἱερά Μονή τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέα, διότι αὐτά εὐρίσκονται ὑπό τουρκική κατοχή. Ὁ κ. Χριστοφόρος στήν ἀντιφώνησή του διαβεβαίωσε ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Τσεχίας στηρίζει τόν ἀγῶνα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ γιά ἀπελευθέρωση. Τό πρόγραμμα τῆς ἐπισκέψεως περιλάμβανε μεταξύ ἄλλων προσκύνημα στά Φυλακισμένα Μνήματα καί στόν Τύμβο Μακεδονίτισσας, ἐπίσκεψη στόν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας κ. Δ. Χριστόφια, Ἀρχιερατικό Συλλεiturγο τήν Κυριακή 30.1.2011 στόν Ἱερό Ναό Παναγίας Παλλουριωτίσσης καί ἐπίσκεψη σέ ἄλλες Μητροπόλεις τῆς Κύπρου.

Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας

Τό Ὁρθόδοξο Πανεπιστήμιο «Ὁ Λόγος»

Στίς 6.1.2011 ἐξεδόθη ἀπό τό ἀλβανικό Ὑπουργεῖο Παιδείας ἡ τελική ἄδεια γιά τή λειτουργία τοῦ Πανεπιστημίου «Ὁ Λόγος». Τό Πανεπιστήμιο ἰδρύθηκε ἀπό τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Ἀλβανίας μέ προσωπική φροντίδα καί πρωτοβουλία τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου Τιράνων καί πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστασίου. Στό πρώτο στάδιο λειτουργοῦν πέντε τμήματα καί συγκεκριμένα τά ἑξῆς: 1. Λογιστικῆς, 2. Μάνατζμεντ, 3. Τουρισμοῦ, 4. Πληροφορικῆς, 5. Μικροβιολογίας. Τά μαθήματα τοῦ νέου ἐκπαιδευτικοῦ ἰδρύματος ἄρχισαν ἤδη ἀπό τίς 25 Ὀκτωβρίου στό κτήριο τοῦ ΙΕΚ Τιράνων.